

Družbeno odgovorno javno naročanje: 71 primerov dobre prakse

Maj 2020

#kupujemodgovornoEU

**Europe Direct je služba za pomoč pri iskanju odgovorov na vprašanja v zvezi z
Evropsko unijo.**

Brezplačna telefonska številka (*):

00 800 67891011

(* Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

PRAVNO OBVESTILO

Informacije in stališča v tej publikaciji so avtorjeva in ne odražajo nujno uradnega stališča Izvajalske agencije za mala in srednja podjetja ali Komisije. Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja ter Komisija ne jamčita za točnost podatkov v tej študiji. Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja in Komisija ter osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za uporabo podatkov iz te publikacije.

Več informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu (<http://www.europa.eu>).

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2020

ISBN 978-92-9202-958-6

DOI: 10.2826/844552.

© Evropska unija, 2020

AVTORJI

Philipp Tepper (resp.), Ashleigh McLennan, Rafael Hirt, Peter Defranceschi, ICLEI – Lokalne oblasti za trajnostni razvoj, in Valentina Caimi, Alexander Elu, AEIDL. Ob podpori organizacij Public Procurement Analysis, Dialog Makarna in Social Economy Europe.

EVROPSKA KOMISIJA

Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja (EASME)
Oddelek A – COSME, Obzorje 2020 za MSP in ESPR
Enota A.1 – COSME

E-naslov: EASME-COSME-ENQUIRIES@ec.europa.eu.

Evropska komisija
B-1049 Bruselj

Kazalo

Vsebina

UVOD (SL)	4
KAJ JE DRUŽBENO ODGOVORNO JAVNO NAROČANJE?	4
KAJ JE VKLJUČENO V TO ZBIRKO?	5
GLAVNI REZULTATI	5
ŠTUDIJE PRIMEROV	9
SEKTOR 1. Storitve čiščenja in upravljanja stavb.....	10
SEKTOR 2. Gradbeništvo	46
SEKTOR 3. Živilske storitve/storitve priprave in dostave hrane	70
SEKTOR 4. Pohištvo.....	90

UVOD (SL)

Cilj družbeno odgovornega javnega naročanja je doseganje pozitivnih družbenih rezultatov pri javnih naročilih. Naročila vplivajo na veliko število ljudi, ki so bodisi uporabniki javnih storitev, vključeni v proizvodnjo in dostavo, ali zaposleni v nabavni organizaciji. Družbeno odgovorno javno naročanje nima le neposrednega vpliva, temveč lahko vpliva na širši trg tako na strani povpraševanja kot ponudbe.

S pametnimi nakupi lahko javni kupci spodbujajo zaposlitvene možnosti, dostojno delo, socialno vključenost, dostopnost, oblikovanje za vse in etično trgovino ter si prizadevajo doseči širšo skladnost s socialnimi standardi. Pri nekaterih izdelkih, delih in storitvah je lahko učinek še posebej pomemben, saj javni kupci obvladujejo velik delež trga v sektorjih, kot so gradbeništvo, zdravstvo in promet.

Javni kupci so glavni vlagatelji v Evropi, saj porabijo 14 % bruto domačega proizvoda EU. Če svojo kupno moč uporabijo za blago in storitve, ki prinašajo pozitivne družbene rezultate, lahko pomembno prispevajo k trajnostnemu razvoju. Javni in zasebni sektor vse bolj priznavata potrebo po tem, da se pri javnih naročilih obravnavajo vsi trije stebri trajnosti (socialni, okoljski in gospodarski).

Direktive o javnem naročanju iz leta 2014¹ jasno kažejo, da je mogoče socialne vidike upoštevati v celotnem ciklu javnega naročanja, od predhodnega preverjanja trga pa do uporabe pridržanj in enostavnejše ureditve ter do socialnih meril za oddajo javnega naročila in pogojev za izvedbo naročila.

Javni kupci po vsej Evropi začenjajo izkoriščati te priložnosti in izkazovati dejanski socialni učinek pri svojih nakupih. Kljub temu države članice še ne izkoriščajo v celoti možnosti javnega naročanja kot strateškega orodja za podporo ciljem socialne politike.

Cilj te zbirke študij primerov je izboljšati ozaveščenost in razumevanje potenciala družbeno odgovornega javnega naročanja s prikazom 71 primerov, kako so javni naročniki dosegli družbene koristi v praksi. Študije primerov prikazujejo pravilne razpisne postopke in učinkovite politike ter predstavljajo navdih za naročnike in izvajalce v socialnem gospodarstvu, pri čemer je cilj spodbuditi posnemanje po vsej Evropi.

Za več informacij o tem, kako so bili socialni vidiki direktiv o javnem naročanju v EU preneseni na nacionalno raven, ter nadaljnje dobre prakse družbeno odgovornega javnega naročanja, s posebnim poudarkom na dostopu socialnih podjetij do javnih trgov, glejte poročilo [Buying for Social Impact](#) (Kupovanje s socialnim učinkom) Poleg tega Evropska komisija zdaj posodablja smernice *Kupujte socialno*, ki bodo zagotavljale praktične nasvete o izvajanju družbeno odgovornega javnega naročanja (predvidoma leta 2020).

KAJ JE DRUŽBENO ODGOVORNO JAVNO NAROČANJE?

Družbeno odgovorno javno naročanje se osredotoča na vpliv, ki ga imajo nakupi izdelkov, storitev in del s strani javnega sektorja na družbo. Lahko je gonilo za:

- spodbujanje zaposlitvenih možnosti in socialne vključenosti;
- zagotavljanje priložnosti za socialna podjetja;
- spodbujanje dostojnega dela;
- podpiranje spoštovanja socialnih pravic in pravic delavcev;

¹ Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta o podeljevanju koncesijskih pogodb (v nadaljnjem besedilu: direktiva o koncesijah); Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (v nadaljnjem besedilu: direktiva o javnem sektorju) ter Direktiva 2014/25/EU o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (v nadaljnjem besedilu: direktiva o javnih gospodarskih službah). Ta priročnik se nanaša predvsem na Direktivo 2014/24/EU, vendar večina enakih možnosti za izvajanje družbeno odgovornega javnega naročanja obstaja tudi v okviru drugih dveh direktiv.

- dostopnost in oblikovanje za vse;
- spoštovanje človekovih pravic in reševanje vprašanj etične trgovine;
- zagotavljanje visokokakovostnih socialnih, zdravstvenih, izobraževalnih in kulturnih storitev.

KAJ JE VKLJUČENO V TO ZBIRKO?

Ta zbirka s študijami primerov dobre prakse je bila pripravljena med septembrom 2019 in marcem 2020. Delo temelji na prejšnjih in sedanjih dejavnostih, povezanih z družbeno odgovornim javnim naročanjem, na evropski, nacionalni in lokalni ravni.

Primeri dobre prakse so se iskali pri javnih kupcih po Evropi in zunaj nje. V tej zbirki je tako predstavljenih 71 primerov iz 27 držav, in sicer iz 22 držav članic in 5 držav, ki niso članice EU. Ker se uporaba družbeno odgovornega javnega naročanja razlikuje med državami članicami, se primeri gibljejo od začetne/začetniške do srednje in napredne ravni. Obravnavajo raznovrsten izbor izdelkov in storitev, zajemajo pa vse vidike in faze javnih naročil (vključno s fazami pred razpisom in po njem) ter široko paleto javnih kupcev, od lokalnih vlad do osrednjih nabavnih organov in bolnišnic.

Za lažje iskanje po publikaciji je zbirka razdeljena na več sektorjev. Primeri dobre prakse, ki zajemajo več kot en sektor ali se nanašajo na politike ali procese, so zbrani na koncu. Sektorji, zajeti v tej zbirki, vključujejo: storitve čiščenja; gradbeništvo; živila in gostinske storitve; pohištvo; vrtnarske storitve; zdravstveno varstvo; informacijsko in komunikacijsko tehnologijo; socialne storitve; tekstilne izdelke ter prevoz, mobilnost in odpadke.

GLAVNI REZULTATI

Predstavljena zbirka praks družbeno odgovornega javnega naročanja prikazuje raznovrstnost sedanje uporabe in vrsto priložnosti, ki so javnim kupcem na voljo za strateško uporabo javnega naročanja, da se dosežejo resnični družbeni rezultati in s tem izboljša kakovost človeškega življenja v Evropi in zunaj nje.

Pri zbiranju teh študij primerov se je pokazalo, koliko se v praksi uporabljajo različni mehanizmi, dovoljeni v skladu z evropskimi direktivami o javnem naročanju.

Na primer, uporaba klavzul o zaposlitvi iz člena 70 je splošno uveljavljena, vendar se te klavzule razlikujejo glede na ambicioznost in izpopolnjenost. Na osnovni ravni lahko klavzule pomagajo spodbuditi zaposlitvene možnosti za ljudi, ki so „oddaljeni od trga dela“ (torej ljudi, ki se spopadajo z ovirami pri zaposlovanju, kot so invalidnost, nižja stopnja izobrazbe ali spretnosti, pomanjkanje izkušenj ali dolgotrajna brezposelnost, ali druge ovire, kot jih opredeli javni kupec). Naprednejši pristopi so vključeni v širše pobude socialne politike, vključno z zagotavljanjem podpore uporabnikom za naročnike in dobavitelje, storitvami povezovanja brezposelnih oseb z določenimi delovnimi mesti ali posredno podporo iskalcem zaposlitve, da se lažje ponovno vključijo na trg delovne sile. Nekatere klavzule o zaposlitvi določajo tudi pogoje, pod katerimi naj bi izbrani zaposleni ali vajenci lahko napredovali med izvajanjem javnega naročila, ali pa določajo posebne zahteve glede usposabljanja. Obstaja tudi veliko primerov oddaje pridržanih javnih naročil zaščitenim delavnicam/socialnim podjetjem, ki zaposlujejo invalidne in prikrajšane delavce, zlasti naročil v zvezi z vzdrževanjem, vrtnarskimi storitvami in socialnimi storitvami.

Po drugi strani raziskava kaže, da so nekatere razpoložljive socialne določbe iz Direktive 2014/24/EU premalo izkoriščene. To vključuje uporabo prožnosti, ki jo zagotavlja enostavnejša ureditev, in aktivno uporabo razlogov za izključitev na podlagi neizpolnjevanja obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava (kot je določeno v členu 57(4)). Vendar je mogoče, da javni organi uporabljajo ta merila, ne da bi jih izrecno označili kot družbeno odgovorno javno naročanje.

Morebitna socialna tveganja in potencialne koristi javnih nabav so do neke mere odvisne od izdelka ali storitve, ki se naroča. Nekateri sektorji imajo na primer večji delež ranljivih delavcev ali pa večji potencial za ustvarjanje delovnih mest. Nekateri izdelki lahko vključujejo surovine, pridobljene s konfliktnih območij ali regij z nizkimi delovnimi standardi, vendar jih je z znaki kakovosti mogoče potrditi kot družbeno trajnostne. V nadaljevanju sledi pregled vseh sektorjev, zajetih v tej zbirki, in nekaj glavnih sklepnih ugotovitev v zvezi z vsakim od njih.

Storitve čiščenja

V to zbirko je vključenih deset študij primerov v zvezi s storitvami čiščenja in upravljanjem objektov iz devetih evropskih držav, vključno s primerom Evropske komisije ter primeri regionalne vlade, javnih podjetij in številnih majhnih do srednje velikih mest. Preučevanje družbeno odgovornega javnega naročanja v sektorju čiščenja običajno vključuje zahteve po dobrih delovnih pogojih (vključno z varnostjo in zdravjem pri delu, enakostjo spolov ter ukrepi za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja), klavzule o merilih za oddajo in izvedbo javnega naročila, ki spodbujajo ustvarjanje delovnih mest in usposabljanje, ter pridržane sklope za socialna podjetja.

Študije primerov dokazujejo, da ni univerzalnega pristopa in da je dialog s trgom dober prvi korak za oceno lokalnih možnosti. V nekaterih delih Evrope je ta dialog pomemben za zagotovitev, da so socialna merila izvedljiva in ne ovirajo konkurence. V drugih delih, kjer je stopnja konkurence visoka, razlika v ceni ponudb pa majhna, so lahko merila za oddajo javnega naročila jasno sporočila in pomemben dejavnik za razlikovanje med ponudbami.

Nekatera spoznanja javnih kupcev vključujejo pomen ujemanja brezposelnih z ustreznimi delovnimi mesti, pri čemer so lahko pomembni partnerji tretje organizacije, ki sodelujejo s ciljnimi skupinami. Pomembno je tudi spremljanje med izvajanjem javnega naročila, v pogodbo pa morajo biti vključene ustrezne kazni za neizpolnjevanje obveznosti.

Gradbeništvo

Vključenih je sedem študij primerov iz gradbenega sektorja iz petih evropskih držav članic (in ena študija primera iz Kanade). Preučevanje družbeno odgovornega naročanja v gradbenem sektorju se običajno osredotoča na delovne pogoje in ustvarjanje zaposlitvenih možnosti za ciljne skupine. Poleg tega en primer obravnava tudi resne kršitve človekovih pravic in pravic delavcev, ki so prisotne pri rudarjenju in predelavi naravnega kamna, ter uporabo znakov kakovosti (ki jih podpirajo neodvisni revizorji) za zagotovitev družbeno odgovornega pridobivanja gradbenega materiala.

Gradbeni sektor ima posebne zaposlitvene izzive, vključno s spremenljivim obsegom projektov in posebnim tržnim ciklom. Poleg tega so lahko gradbišča geografsko težko dostopna, razpoložljive zaposlitvene možnosti pa niso primerne za vse kvalifikacije. Tako kot v sektorju čiščenja se lahko družbeno odgovorno javno naročanje olajša s službo, ki naročnikom in dobaviteljem svetuje glede socialnih klavzul, ali pa se v sodelovanju z dobavitelji preveri trg in opredelijo ustrezni ukrepi.

Živilske storitve ter storitve priprave in dostave hrane

Zbirka vključuje šest primerov v zvezi z živilskimi storitvami ter storitvami priprave in dostave hrane iz šestih različnih evropskih držav. Nekateri primeri obravnavajo pridržane razpise, katerih cilj je podpreti socialna podjetja in zaposlovanje invalidov ali drugih skupin, ki se spopadajo z ovirami za udeležbo na trgu dela. Poleg tega je v več študijah primerov obravnavano pravično pridobivanje proizvodov prek svetovnih dobavnih verig (vključno s kavo, čajem, sladkorjem, čokolado in bananami).

Ključno spoznanje, o katerem poročajo javni kupci s pridržanimi naročili, je pomen upoštevanja zmožnosti socialnih podjetij in njihove sposobnosti, da se potegujejo za javna naročila. Tržne raziskave so zato pomembno orodje za zagotovitev, da javni kupci prejmejo konkurenčne ponudbe, ki lahko zagotovijo zelene izdelke ali storitve.

Pohištvo

Vključeni sta dve študiji primerov javnih naročil pohištva iz dveh držav članic EU (Italije in Romunije). Pohištvo mora biti po eni strani primerno za vse uporabnike, da se omogočijo dostopni delovni in javni prostori. To je mogoče doseči z uporabo tehničnih specifikacij. Za novo pohištvo obstajajo standardi, ki dokazujejo skladnost z delovnimi, zdravstvenimi in varnostnimi predpisi, medtem ko se staro pohištvo lahko podari dobredelnim organizacijam. Kar zadeva standarde, je bil poudarjen pomen njihove razširjene uporabe v postopkih za oddajo javnega naročila, da bi jih tudi proizvajalci pogosteje uporabljali.

Vrtnarske storitve

Tri študije primerov iz dveh držav članic EU (Italije in Romunije) se osredotočajo na pridržana naročila za vrtnarske storitve. V tem sektorju se uporabljajo pridržana naročila zaradi vrst dela, potrebnih v tem sektorju, in njegove zmožnosti ustvarjanja delovnih mest za ljudi, ki se spopadajo z ovirami za udeležbo na trgu dela ali ki jim grozi izključenost. Eno od spoznanj iz teh študij primerov je pomen vlaganja časa v dejavnosti pred oddajo naročila, kot so tržne raziskave, da se lokalnim socialnim podjetjem zagotovijo potrebne zmogljivosti za izvajanje pridržanih naročil. Poleg tega primeri dokazujejo, da je s pridržanjem naročil mogoče okrepiti sektor socialnega gospodarstva in povečati stabilnost zaposlitvenih možnosti za ljudi, ki jim grozi izključenost.

Zdravstveno varstvo

Tri študije primerov – s Finske, Norveške in Ukrajine – obravnavajo družbeno odgovorno naročanje v zdravstvenem sektorju. Dve študiji se osredotočata na to, da se neprofitnim izvajalcem omogočijo večje možnosti za pridobitev javnih naročil, s čimer se priznava dodatna družbena vrednost takih izvajalcev. Poleg tega ena študija primera obravnava nakup zaščitnih rokavic kot izdelka z znanimi težavami v proizvodnem procesu, vključno s pravicami zaposlenih, delovnimi pogoji in vplivom na zdravje. Spoznanja iz zdravstvenega sektorja vključujejo pomen razumevanja trga in zmogljivosti ponudnikov. Pri zagotavljanju učinkovitih zdravstvenih storitev je pomembno tudi osredotočanje na zelene zdravstvene izide in ne toliko na določanje posebnih postopkov, ki jih je treba upoštevati.

Socialno varstvo

V tej zbirki je vključenih dvanajst primerov iz šestih držav članic in primer iz Južne Koreje. Študije primerov preučujejo, kako se lahko postopek javnega naročanja uporablja za zagotavljanje učinkovitih storitev, oblikovanih skupaj z dobavitelji in uporabniki, ki prinašajo dodano družbeno vrednost. Primeri kažejo na pomen integriranih storitev, ki so sicer celostne, a omogočajo dostop do različnih ponudnikov, vključno s socialnimi podjetji in neprofitnimi organizacijami. Procesi, kot sta skupno oblikovanje in v rezultate usmerjeno sklepanje pogodb, podaljšajo povprečno trajanje postopka, vendar lahko privedejo tudi do učinkovitejših in bolj vključujočih storitev, ki so prilagojene potrebam uporabnikov.

Informacijska in komunikacijska tehnologija

V to zbirko so vključeni štiri primeri iz treh držav članic EU. Gre za študije primerov o nakupu opreme IKT in en primer o zagotavljanju dostopnosti spletišč za vse državljane. Pri opremi IKT se pojavlja poseben izziv dolgih in zapletenih dobavnih verig, kar predstavlja izziv za naročnike in dobavitelje, ki poskušajo zagotoviti skladnost in preverjanje. Primeri kažejo, da obstaja vrsta ukrepov, vključno s klavzulami o kodeksu ravnanja, tehničnih specifikacijah, merilih za oddajo javnega naročila in izvedbi javnega naročila, katerih cilj je povečati preglednost in vzpostaviti potrebno skrbnost kot običajno prakso.

Tekstilni izdelki

V zbirko je vključenih pet primerov javnih naročil tekstila iz petih različnih držav članic EU. Trije obravnavajo različne pristope k večji skladnosti s konvencijami MOD v verigi preskrbe s tekstilom, vključno s klavzulami o pogojih za sodelovanje, merilih za oddajo javnega naročila in izvedbi javnega naročila. Dva primera se osredotočata tudi na pogoje za ustvarjanje delovnih mest, bodisi kot del javnega naročila blaga bodisi kot del javnega naročila za zbiranje tekstilnih odpadkov. Študije primerov sicer kažejo, da dobavitelji lahko preverijo skladnost in da obstaja vrsta znakov, ki lahko pomagajo pri preverjanju delovnih pogojev, vendar spremljanje teh pogojev med izvajanjem naročila ostaja izziv. Dialog in partnerstvo sta ključnega pomena za razumevanje dobavne verige ter morebitnih tveganj in priložnosti, ki jih je treba obravnavati pri javnem naročanju.

Drugi sektorji

Ena študija primera se osredotoča na naročilo prevoznih storitev v Varšavi na Poljskem. V tem primeru so bili na opravljanje storitev vezani pogoji zaposlitve, s čimer so bila ustvarjena delovna mesta za 120 brezposelnih / oddaljenih od trga dela. Ugotovljeno je bilo, da vsa javna naročila sicer vodijo v ustvarjanje delovnih mest, vendar posebne določbe v ta namen povečujejo učinek.

Zbirka vključuje tudi študijo primera iz sektorja ravnanja z odpadki, prav tako s Poljske. Tudi ta primer se osredotoča na ustvarjanje zaposlitvenih možnosti za ljudi, ki se spopadajo z ovirami pri zaposlovanju, z uporabo pristopa pridržanih naročil.

Nazadnje je v zbirko vključena študija primera partnerstva za inovacije iz Lilla v Franciji. V tej študiji primera je kupec z lokalnim socialnim podjetjem sklenil dogovor o raziskovanju in razvoju novega pristopa k zbiranju odpadnih olj v mestu in predelavi teh olj v biogoriva za javna vozila.

Politika

Zbirka se zaključuje s 17 študijami primerov iz 11 držav članic EU in dveh držav, ki nista članici EU, ter obravnava medsektorske pobude ali pobude na ravni politike, ki podpirajo družbeno odgovorno javno naročanje. Sem spadajo politike, ki zahtevajo uporabo socialnih klavzul za podporo zaposlovanju določenih skupin (devet primerov), politike, ki se osredotočajo na podpiranje dostopa socialnih podjetij in neprofitnih organizacij do javnih naročil (šest primerov), in dva primera z Nizozemske o politikah v zvezi s socialnim donosom naložb.

ŠTUDIJE PRIMEROV

SEKTOR 1. Storitve čiščenja in upravljanja stavb

1. Družbeno odgovoren okvirni sporazum za storitve čiščenja

Status: Končna različica

Ime javnega naročnika, država: Vlada Katalonije, Španija

Izdelek ali storitveni sektor: Storitve čiščenja

Uvod/cilji javnega naročanja

Leta 2018 je katalonska vlada sklenila nov okvirni sporazum za družbeno odgovorne in okolju prijazne storitve čiščenja njenih upravnih stavb na šestih ozemljih (mesto Barcelona, preostala provinca Barcelona, province Girona, Lleida in Tarragona ter pisarne katalonske vlade s sedežem v mestu Madrid). Od devetih sklopov je bil en sklop (vreden 5 milijonov EUR) pridržan za posebne centre za zaposlovanje in podjetja za ponovno vključevanje, ki invalidnim delavcem zagotavljajo zaposlitev proti plačilu in jim olajšajo dostop do trga dela. Drugi socialni vidiki razpisa so vključevali:

- socialna merila za oddajo javnega naročila (ki zajemajo vidike zdravja in varnosti pri delu, ukrepe za enakost spolov, ukrepe za spodbujanje usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, usposabljanje delavcev in omejitve nevarnih snovi v tkaninah uniform);
- socialne klavzule o izvedbi javnega naročila, pri katerih so morala podjetja spoštovati delovne pogoje kolektivne pogodbe čistilnega servisa; in
- merilo za določitev obstoja neobičajno nizkih ponudb.

Razpis je vključeval tudi obvezne okoljske zahteve. Poleg tega je javni naročnik z revizijo zagotovil skladnost s socialnimi in okoljskimi pogodbenimi klavzulami.

Na razpisu je sodelovalo 48 podjetij, skupno 39 podjetij pa je bilo izbranih kot potencialnih ponudnikov v enem ali več sklopih omenjenega okvirnega sporazuma. Do oktobra 2019 je bilo oddanih 187 naročil, ki so skupaj znašala več kot 51 milijonov EUR.

Predmet naročila

Okvirni sporazum za storitve čiščenja.

Faza javnega naročanja in merila

V fazi oddaje naročila so bile točke dodeljene ponudnikom, ki so lahko z načrtom kakovosti dokazali svojo zavezanost družbeno odgovornim praksam zaposlovanja. Ta načrt kakovosti je bil vreden 49 točk in je zajemal naslednje vidike:

- ukrepe za varnost in zdravje pri delu (do 10 točk);
- ukrepe za spodbujanje enake obravnave in možnosti žensk in moških (do 10 točk);
- ukrepe za spodbujanje usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja (do 5 točk);
- postopek reševanja incidentov (do 12 točk);
- metodologijo za ocenjevanje kakovosti storitve (do 12 točk).

Za ocenjevanje na podlagi prvih treh točk so bili ponudniki pozvani k izpolnitvi prilog, v katerih naj navedejo predlagane dejavnosti za izpolnjevanje vsakega merila, cilj teh dejavnosti, ukrepe, ki jim bodo sledili, časovni načrt za izvajanje dejavnosti in kazalnike, na podlagi katerih je mogoče izmeriti napredek.

Za zdravje in varnost pri delu ter spodbujanje enakega obravnavanja so lahko predstavili največ dve dejavnosti, pri čemer je bila vsaka vredna do 5 točk (od skupno 10 razpoložljivih točk). Kar zadeva usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, so lahko predstavili največ dve dejavnosti, pri čemer je bila vsaka vredna do 2,5 točke (od skupno 5 razpoložljivih točk).

Za oceno postopka reševanja incidentov so morali ponudniki predložiti poročilo (največ 6 strani) z opisom predlaganega postopka. Na voljo je bilo največ 12 točk, ki so bile razčlenjene na naslednji način:

- postopek reševanja incidentov, ki se pripišejo izvajalcu, na primer kadrovska vprašanja ali razpoložljivost ustreznih materialov ali orodij (6 točk);
- postopek reševanja incidentov, ki se ne pripišejo izvajalcu, na primer puščanje ali primeri vandalizma (6 točk).

Ocene so bile dodeljene na podlagi naslednje lestvice:

- izčrpen opis postopka ukrepanja, ki ustrezno zadovoljuje potrebe (6 točk);
- v opisu ukrepa manjkajo podrobnosti ali pa opis ne ustreza potrebam (3 točke);
- ni opisa ali pa opis vsebuje očitne napake (0 točk).

Razpis je bil dodeljen ekonomsko najugodnejši ponudbi. Če bi dve ponudbi prejeli enako oceno, bi imel prednost ponudnik, ki zaposluje večji odstotek invalidov.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Izboljšati delovne pogoje zaposlenih v stavbah javnega sektorja, spodbujati enakost spolov in izboljšati usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja.

Preverjanje

Ustanovljena je bila komisija za spremljanje, ki bo zagotovila pravilno izvajanje okvirnega sporazuma in preverjala izpolnjevanje obveznosti, ki so jih prevzele družbe. Sestavljajo jo naslednji vladni oddelki:

- Oddelek za oskrbo in storitve;
- Urad za nadzor in ocenjevanje javnih naročil;
- štirje predstavniki Centralne komisije za oskrbo;
- predstavniki glavnih sindikatov in poslovnih združenj čistilnega sektorja;

Komisija za spremljanje je revidirala dobavitelje tako, da je preverila njihova plačila, dnevnike o delovnem času in pogodbe o zaposlitvi. Komisija za spremljanje v primeru neskladij (na primer pri evidentiranju delovnega časa, koriščenju nadur ali delnem neplačilu plač ali ustreznih socialnih prispevkov) omogoči dobavitelju, da se odzove in odpravi težave. Če se ne zagotovi ustrezna utemeljitev ali rešitev, se lahko naložijo kazni.

V primeru resne kršitve (tj. neizpolnjevanja katere koli obvezne tehnične specifikacije) se lahko javni naročnik odloči, da bo naložil kazen v višini do 10 % proračuna javnega naročila ali prekinil pogodbo. Za manjšo kršitev (tj. neobvezne ukrepe, ki jih ponudniki ponudijo kot odziv na oddajo naročila) se lahko naloži kazen do 2 % pogodbenega proračuna.

Vrednost javnega naročila

Ocenjena vrednost okvirnega sporazuma je določena za celotno trajanje, vključno z morebitnim podaljšanjem, in sicer znaša malo manj kot 76 milijonov EUR. Začetno obdobje traja dve leti in ne sme preseči štirih let.

Instrument

- Člen 67 o merilih za oddajo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.
- Španski zakon o javnih naročilih (TRLCSP), odobren s Kraljevim odlokom 3/11 14. novembra.

Akterji

- Javni naročnik: Ministrstvo za ozemlje in trajnost ter Centralna komisija za oskrbo Ministrstva za gospodarstvo).
- Udeleženci okvirnega sporazuma: 39 ponudnikov storitev čiščenja.
- Spremljanje in ocenjevanje: Komisija za spremljanje (opisana zgoraj).

Družbeni vplivi

- Ta okvir je temeljil na prejšnjem okviru, ki se je izvajal med letoma 2014 in 2018 ter je bil prvič revidiran decembra 2016. Zaradi te revizije je bilo ugotovljenih nekaj primerov neskladnosti, katalonska vlada pa je lahko v sodelovanju z dobavitelji izboljšala družbeno učinkovitost storitev.
- Centralna komisija za oskrbo je to spremljanje nadaljevala pri novem programu revizije skladnosti za leto 2019, ki ga je pripravila komisija za spremljanje. Revidirana so bila vsa podjetja s pogodbami na podlagi okvirnega sporazuma, ki so se izvajale v letu 2019.

Druge koristi

- Ta okvir je vključeval tudi tehnične specifikacije za okolju prijazna čistilna sredstva. Ta sredstva imajo dodatno korist, ker ne vsebujejo škodljivih kemikalij, s čimer zmanjšujejo tveganje za zdravje čistilnega osebja in uporabnikov stavb. Več informacij o okoljskih koristih tega primera najdete [tukaj](#).

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Spremljanje je pomembno, vendar zahteva osebje in gospodarske vire, ki jih mora javni naročnik načrtovati vnaprej.
- Naročilo mora vključevati ustrezne kazni za neizpolnjevanje obveznosti.

Stik

Anna Esteve Traveset, tehničarka, Ministrstvo za ozemlje in trajnost, aesteve@gencat.cat

Pilar Baldellou García, vodja tehničnih in študijskih zadev, Centralna komisija za oskrbo, pbaldellou@gencat.cat

2. Preverjanje trga za povečano zaposlovanje na področju storitev čiščenja

Status: Končna različica

Ime javnega naročnika, država: Mesto Helsingborg, Švedska

Izdelek ali storitveni sektor: Storitve čiščenja

Uvod/cilji javnega naročanja

Mesto Helsingborg je povabilo več potencialnih ponudnikov storitev na sestanek o preverjanju trga, na katerem naj bi se razpravljalo in obvestilo o različnih družbenih zahtevah, ki jih je mesto nameravalo uporabiti pri naročanju storitev čiščenja. Eden od ciljev preverjanja trga je bil razpravljati o različnih možnostih za ustvarjanje zaposlitvenih možnosti za brezposelne osebe. Mesto Helsingborg je želelo slišati mnenje tržnih akterjev o socialnih merilih in njihove zamisli o tem, kako bi bilo mogoče izpolniti zahteve glede zaposlovanja in praks v javnih naročilih. Mesto je menilo, da je ta pristop bolj konstruktiven kot zgolj določanje minimalnih zahtev glede števila vajeništev ali delovnih mest, ustvarjenih v okviru razpisa.

Predmet naročila

Naročilo storitev čiščenja v mestu Helsingborg z okvirnim sporazumom.

Faza javnega naročanja in merila

Faza pred javnim naročilom

Pred razpisom se je mesto osredotočilo na tržni dialog. Vabila na tržni dialog so bila poslana dvajsetim potencialnim ponudnikom. Šest od teh družb se je odzvalo ter prispevalo s pripombami in vprašanji. Odziv teh potencialnih ponudnikov na tržni dialog je bil zelo pozitiven. Prek dialoga se je vzpostavil odnos med mestom in temi družbami. V tržnem dialogu so sodelovale štiri od šestih družb, ki so sčasoma postale dobaviteljice za občino.

Mestni urad za delo ima interni program poklicnega usposabljanja za storitve čiščenja, katerega cilj je sodelujočim brezposelnim osebam izdati potrdilo, ki ga tržni akterji zahtevajo za zaposlitev. Ko je mesto povabilo potencialne ponudnike na tržni posvet, je predstavilo svoj interni program poklicnega usposabljanja za brezposelne meščane. Uprava trga dela v mestu je navedla, da lahko družbam pomaga z usklajevanjem povpraševanja in ponudbe, tako da lahko brezposelni meščani ob podpisu pogodbe dobijo prakso ali podporno zaposlitev. Delila je tudi življenjepis svojih pripravnikov, da bi lahko dobavitelji bolje spoznali potencialne zaposlene.

Z dialogom je mesto Helsingborg pridobilo znanje od potencialnih ponudnikov, namesto da bi se opiralo na tržne izkušnje pri drugih naročilih v zvezi s storitvami čiščenja.

Faza izvedbe javnega naročila

Mesto je vključilo zahtevo po dialogu tudi v zvezi z izvedbo naročila. Dobavitelj in mesto sta se morala pogovoriti o možnostih za ponujanje praks ali zaposlitev.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Mesto Helsingborg si v svoji politiki javnega naročanja prizadeva sodelovati z dobavitelji, da bi imeli državljani, ki so brezposelni in oddaljeni od trga dela, večje možnosti za zaposlitev. Za doseg tega cilja je ključni vidik, omenjen v politiki javnega naročanja, tržni dialog. Politika navaja, da mora biti tržni dialog pregleden in odprt. Uprava trga dela je odgovorna za vsebino in informacije, ki se v tržnih dialogih izmenjujejo s potencialnimi dobavitelji.

Preverjanje

Mesto Helsingborg vodi stalni dialog in nadaljnje pogovore z dobavitelji okvirnega sporazuma o možnostih praks ali zaposlitev. Ti dialogi se izvajajo redno. Naslednji korak bo priprava delavnic v sodelovanju z družbami, ki so bile izbrane na razpisu. Mesto je izvedlo delavnice tudi z drugimi družbami, ki so opravljale storitve čiščenja, da so se te družbe lahko pripravile in se seznanile z zahtevami glede zaposlovanja na prihajajočih razpisih.

Vrednost javnega naročila

Okvirni sporazum za štiri leta z letno vrednostjo 35 milijonov švedskih kron ali 3,3 milijona EUR.

Instrument

- Člena 40 (predhodno preverjanje trga) in 70 (pogoji za izvedbo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.
- Poglavje 17, oddelek 1 švedskega zakona o javnem naročanju (LOU) (2016).

Akterji

- Javni naročnik: Mesto Helsingborg.
- Dobavitelji, izbrani za okvirni sporazum:
 - Förenade Service;
 - Lassila & Tikanoja;
 - Samhall;
 - Sydsvenska städ;
 - Sodexo;
 - MIAB.

Družbeni vplivi

Mesto Helsingborg je s pristopom tržnega dialoga uspešno vplivalo na družbe. Te so postale bolj naklonjene zahtevam glede praks ali zaposlovanja in so bile bolj pripravljene sodelovati z upravo trga dela pri zaposlovanju ter povezovanju. V prvem letu okvirnega sporazuma je pet državljanov dobilo službo ali prakso v skladu s temi zahtevami.

Mesto je ugotovilo naslednje družbene koristi:

- več brezposelnih se zaposli in postane samozadostnih;
- z zmanjšanjem nadomestil za brezposelnost se zmanjšujejo javni stroški za take socialne prejemke in povečujejo prejeti davki od dohodkov;
- povečata se usposobljenost in ozaveščenost o vprašanih večkulturnosti pri zaposlovanju med ponudniki storitev čiščenja.

Druge koristi

- Vključevanje trga pred oddajo naročila privede do informirane pripravljalne faze in boljše kakovosti dokumentov v zvezi z javnim naročilom ter hkrati še naprej ustvarja več delovnih mest.
- Mesto Helsingborg je ugotovilo, da je tržni dialog pozitivno vplival na ustvarjanje delovnih mest.
- Družbe imajo raje dialog kot posebne zahteve glede zaposlovanja ali praks.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Ideja o vodenju delavnice v sodelovanju s tržnimi akterji žal ni bila uspešna, ker je sodelovalo zelo malo družb. Zato mora javni naročnik že na začetku bolje spoznati različne trge in vrste dialogov, ki zanimajo tržne akterje.
- V naročilih bi moralo biti zapisano, da mora dialog potekati čim prej. Če se naročilo izvaja že nekaj časa ter med dobaviteljem in mestom ni nobenega stika, so lahko zaposlitveni rezultati težje dosegljivi.
- Povezovanje brezposelnih oseb z ustreznimi delovnimi vlogami in nadaljnje spremljanje med izvajanjem naročila sta ključna dejavnika uspeha.
- Uprava trga dela priporoča uporabo natančnejših zahtev glede zaposlovanja, kadar je to mogoče, v kombinaciji z dialogom.

Stik

Magnus Nilvér, uprava trga dela, mesto Helsingborg, Magnus.nilver@helsingborg.se

3. Zaposlovanje Romov v storitvah čiščenja za javno dimnikarsko družbo v Budimpešti

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd., Madžarska

Izdelek ali storitveni sektor: Storitve čiščenja

Uvod/cilji javnega naročanja

Javna dimnikarska družba iz Budimpešte – FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd –, ki je v celoti v lasti občine Budimpešta, je objavila razpis za storitev čiščenja sedeža in drugih prostorov družbe. Družba FŐKÉTÜSZ se je odločila, da bo podjetjem, ki zaposlujejo Rome, omogočila sklenitev te pogodbe zaradi visoke stopnje brezposelnosti te skupine. Ta postopek je bil izbran kot prvi poskus javnega naročnika, da bi dal merilom vrednotenja prednost pred ceno, saj se je zdel enostavno obvladljiv in učinkovit način vključevanja Romov na trg dela.

Budimpešta je imela leta 2019 1 752 286 prebivalcev, od katerih je bilo 20 151 Romov (na podlagi lastne izjave). Vendar se ocenjuje, da število Romov, ki živi v Budimpešti, dosega ali celo presega 100 000. Podatkov o položaju Romov na madžarskem trgu dela je malo, vendar dokazi kažejo, da je število zaposlenih oseb, starih od 15 do 64 let, manjše med Romi (39 %) kot med ostalimi prebivalci (65 %); podatki iz leta 2015) Čeprav pri teh številkah igrata vlogo nižja stopnja izobrazbe in regionalna koncentracija na območjih z manj ugodnimi pogoji za zaposlitev, je nizka stopnja zaposlenosti med Romi povezana tudi z diskriminacijo na trgih dela. Javni programi zaposlovanja in sheme javnih naročil so tradicionalno vir zaposlitve med Romi².

Predmet naročila

Okvirni sporazum o zagotavljanju storitev čiščenja za sedež in druge prostore javne dimnikarske družbe v Budimpešti z vključitvijo zaposlitvenih možnosti za Rome v merila za oddajo javnega naročila.

Faza javnega naročanja in merila

S tem postopkom so bili v merila za oddajo javnega naročila vključeni socialni vidiki. To je eden prvih, če ne celo prvi primer na Madžarskem, ki prikazuje uporabo najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo namesto najnižje cene kot merila za oddajo javnega naročila.

Socialni vidiki so bili vrednoteni na 20 % in so vključevali naslednja tri podmerila:

- ponudnik je moral predložiti dokaze, da je sklenil sporazum o sodelovanju s katero koli romsko fundacijo javnega interesa³, ki je registrirana že najmanj 3 leta;

² Evropska komisija, Poročilo civilne družbe o spremljanju izvajanja nacionalne strategije vključevanja Romov na Madžarskem, september 2018.

³ V skladu z zakonom CLXXV iz leta 2011 o svobodi združevanja, nepridobitnem statusu ter delovanju in podpori organizacij civilne družbe (civilni zakon) je fundacijo mogoče registrirati kot fundacijo javnega interesa, če se za dejavnost fundacije šteje, da je v javno korist, ima zadostne vire za zadovoljitev splošnih potreb družbe in posameznikov ter ima očitno podporo družbe.

- ponudnik se je moral zavezati, da bo zaposlil romske uslužbence, ki so bili v pogodbenem obdobju prijavljeni kot prikrajšane osebe;
- ponudnik je moral zagotoviti, da število romskih zaposlenih obsega vsaj 8 % celotnega osebja.

Cena je bila vrednotena na 80 %.

Sporazum med ponudniki in romsko fundacijo javnega interesa je moral biti podpisan pred predložitvijo ponudbe.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Cilj socialne politike je bil vključiti Rome na trg dela. V tem javnem naročilu se je zahtevala delovna sila, ki ni posebej strokovno usposobljena, zato je bila primerna za klavzule o vključevanju na trg dela.

Preverjanje

Javni naročnik je preveril javnokoristne organizacije, navedene v sporazumih o sodelovanju, na www.birosag.hu (uradno spletišče madžarskega sodišča). Ponudniki so morali predložiti tudi dokazilo o vpisu javnokoristne organizacije v javni register. Od štirih ponudnikov sta dva navedla, da imata sklenjen sporazum o sodelovanju z romsko fundacijo javnega interesa; vendar je bilo to mogoče preveriti samo za enega. Izbrani ponudnik je bilo podjetje (Fort Facility Ltd.), ki je imelo sporazum o sodelovanju z romskim državljskim združenjem, romsko fundacijo javnega interesa.

Vrednost javnega naročila

Vrednost javnega naročila je bila pod mejno vrednostjo EU: največja vrednost okvira je znašala 42 000 000 HUF (kar je enako 135 641,15 EUR), najmanjša vrednost pa 30 000 000 HUF (kar je enako 96 886,53 EUR). Pogodba je bila podpisana decembra 2017 in je trajala dve leti.

Instrument

- Člen 67 o merilih za oddajo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.
- Madžarska nacionalna strategija za socialno vključevanje (2014). Madžarska je bila prva država članica, ki je predložila madžarsko nacionalno strategijo za socialno vključevanje (decembra 2011), pripravljeno ob upoštevanju sporočila Komisije o okviru EU za nacionalne strategije vključevanja Romov. Leta 2014 je vlada pregledala in posodobila strategijo, ki se izvaja v obliki triletnih akcijskih načrtov in je predmet letnega vladnega poročila, temelječega na sistemu spremljanja strategije. Ogledate si jo lahko [tukaj](#).

Akterji

- Javni naročnik: FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd., družba v javni lasti.
- Izbrani ponudnik storitev: Fort Facility Ltd.
- Oblikovalec politike: Občina Budimpešta je določila strategijo javnega naročanja in nadzira lastne javne družbe.
- Podpora pri preverjanju: Romsko državljsko združenje, fundacija javnega interesa, je v tem primeru pomagalo preveriti identiteto Romov, ki naj bi jih zaposlil izvajalec.

Družbeni vplivi

- Ta postopek je prvi tovrstni postopek na Madžarskem, pri katerem so bili v merila za oddajo javnega naročila vključeni socialni vidiki ter ki je tako prispeval k družbenemu in poklicnemu vključevanju Romov. Javni naročnik je popolnoma zadovoljen z izvajanjem storitev čiščenja.
- Sodelovanje z izvajalcem in romsko fundacijo javnega interesa je bilo zelo dobro. V skladu s točko (f) oddelka 3 sporazuma, sklenjenega med izbranim ponudnikom in romsko fundacijo javnega interesa, se izbrani ponudnik strinja, da bodo romski uslužbenci predstavljali najmanj 8–10 % povprečnega števila zaposlenih.
- Sodelovanje med javnim naročnikom in Romskim državljanskim združenjem se nadaljuje. Leta 2019 je bil načrt za enake možnosti družbe FŐKÉTÜSZ posodobljen s prispevki Romskega državljanskega združenja.

Druge koristi

- Leta 2019 je družba FŐKÉTÜSZ uporabila podobne socialne vidike pri merilih za oddajo v postopku za oddajo javnega naročila za opravljanje storitev klicnega centra. V naročilu, oddanem po opravljenem postopku za oddajo javnega naročila, se je izbrani ponudnik zavezal, da bo v pogodbenem obdobju zaposloval vsaj enega prikrajšanega ali hudo prikrajšanega romskega uslužbenca.
- Občina Budimpešta razvija „zeleno, trajnostno, inovativno in odgovorno strategijo javnega naročanja“, ki naj bi bila sprejeta v prvem četrtletju leta 2020. Čeprav zadevna strategija in postopek nista neposredno povezana, je ta postopek ustvaril precedens za uporabo socialnih vidikov pri javnem naročanju v mestu Budimpešta in na Madžarskem.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Priprava in naknadno preverjanje sta ključnega pomena pri izvajanju družbeno odgovornega javnega naročanja. Med pripravo postopka je pomembno, da javni naročnik preuči, ali so socialna merila, ki jih je treba uporabiti, izvedljiva in ne ovirajo konkurence. Priporoča se tudi, naj javni naročniki spremljajo izvajanje naročila in beležijo koristna spoznanja, ki bi lahko bila pomembna pri pripravi podobnih prihodnjih postopkov za oddajo javnega naročila.
- Uporaba socialnih meril na Madžarskem še ni pogosta, zato lahko zmanjša konkurenco. Predhodno vključevanje trga je dobra priložnost za spremljanje trga in števila potencialnih ponudnikov ter določitev ocenjene vrednosti javnega naročila.

Stik

Dr. Dalma Kittka, vodja urada za javno naročanje, občina Budimpešta, KittkaD@budapest.hu

4. Usposabljanje za zaposlovanje in vajeništva kot odločilno merilo za oddajo javnega naročila

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Občina Aarhus, Danska

Izdelek ali storitveni sektor: Dela na kanalizacijskih objektih: servisiranje in vzdrževanje

Uvod/cilji javnega naročanja

Občina Aarhus vse več pozornosti namenja družbenemu in gospodarskemu vplivu javnega naročanja, ki ju je mogoče doseči z ustvarjanjem zaposlitvenih možnosti za dolgotrajno brezposelne občane. Glede na to je urad za javno naročanje želel preučiti potencial za vključitev možnosti usposabljanja in zaposlovanja kot ciljev javnega naročanja. Okvirni sporazum o storitvah v zvezi z odplakami je bil leta 2019 izbran kot pilotni, občina Aarhus pa se je odločila, da se bo osredotočila na vajeništva ter možnosti za usposabljanje in zaposlovanje. Prejšnja naročila za storitve v zvezi z odplakami so bila vrednotena samo na podlagi cene.

Na Danskem so morali javni naročniki obravnavati vajeništva kot pogoj v zvezi z izvajanjem nekaterih naročil. V tem primeru pa se je služba za javno naročanje raje osredotočila na merila za oddajo javnega naročila.

Instrument je bil izbran po tržnem dialogu, v katerem je služba za javno naročanje izvedela, da lahko pričakuje neznatno razliko v cenah ponudnikov, saj so imeli dobavitelji podobne stroške za material in plače. Izvedela je tudi, da je imelo več potencialnih ponudnikov težave z zaposlovanjem.

Okvirni sporazum bo trajal šest let (2019–2025). V obvestilu o javnem naročilu so navedeni naslednji razlogi:

- odpiranje konkurence zaradi visokih naložbenih stroškov v materiale. Amortizacija naložb v materiale bo trajala več kot 4 leta;
- izpolnjevanje okoljskih pogojev in pogojev za zaposlitev, vključno s posebnimi okoljskimi zahtevami glede transportne opreme.

Predmet naročila

Okvirni sporazum o storitvah ravnanja z odplakami.

Faza javnega naročanja in merila

Merila za oddajo javnega naročila

Ekonomsko najugodnejša ponudba je bila določena na podlagi najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo z uporabo naslednjih meril in vrednotenj:

- cena (80 %);
- kakovost (20 %), razdeljena na podmerila okoljske učinkovitosti (10 %) in ukrepov zaposlovanja (10 %).

Faza izvedbe javnega naročila

Naročilo vključuje klavzule o izvedbi v zvezi s:

- plačami in delovnimi pogoji v skladu s konvencijo MOD št. 94;
- vajeništvu in zadržanjem dela;

- družbeno odgovornostjo (konvencije MOD št. 29 in 105; 100 in 111; 138 in 182; 87, 98 in 135: ter 155).

Plače in delovni pogoji morajo biti v skladu s konvencijo MOD št. 94. Izvajalec mora zagotoviti, da so zaposlenim, ki jih zaposluje na Danskem za izvajanje opravila, zagotovljeni plača in splošni pogoji zaposlovanja, ki niso nič manj ugodni kot pri zaposlenih, ki se prijavijo za isto vrsto dela po splošno zavezujoči kolektivni pogodbi na določenem področju (tj. po reprezentativni kolektivni pogodbi o trgu dela). Ta pogoj velja za vse podizvajalce, v njegovo področje uporabe pa so vključene tudi ugodnosti in delovni čas.

V zvezi z vajeništvu in zadržanjem dela je moral imeti izvajalec kadrovsko politiko v pisni obliki, ki vključuje politiko izobraževanja in zadržanja za ljudi, zaposlene na podlagi javnega naročila.

Kar zadeva družbeno odgovornost, morajo izvajalec in podizvajalci spoštovati mednarodne konvencije iz Priloge X k Direktivi 2014/24/EU, ki jih je sklenila Danska in ki vključujejo:

- prisilno delo (konvenciji MOD št. 29 in 105);
- nediskriminacijo (konvenciji MOD št. 100 in 111);
- delo otrok (konvenciji MOD št. 138 in 182);
- svobodo organiziranja (konvencije MOD št. 87, 98 in 135);
- delovno okolje (Konvencija MOD št. 155).

Izvajalec mora spoštovati temeljne človekove pravice, vključno s Splošno deklaracijo OZN o človekovih pravicah in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Ustvariti možnosti za vajeništvo v okviru kvalificiranih delovnih mest ter možnosti zaposlovanja in usposabljanja za brezposelne občane.

Preverjanje

- Za preverjanje podmerila „ukrepi zaposlovanja“ je bil ponudnik pozvan, naj posreduje število zaposlenih, ki so del usposabljanja za zaposlovanje ali vajeništva in naj bi delali na podlagi javnega naročila.
- Kar zadeva merila zaposlovanja, ki so skupaj predstavljala 10 % meril za oddajo javnega naročila, so bile različnim oblikam usposabljanja in vajeništva dodeljene različne vrednosti, ki so bile nato dodane za dodelitev skupne ocene:
 - odrasel vajenec: 10;
 - vajenec: 8;
 - shema dohodkovne podpore za brezposelne: 3;
 - shema delovne prakse za brezposelne: 3.

Vrednost javnega naročila

Ocenjena skupna vrednost okvirnega sporazuma je bila 15 milijonov DKK (približno 2 milijona EUR).

Instrument

Člena 67 (merila za oddajo javnega naročila) in 70 (pogoji za izvedbo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Vodja projekta in javni naročnik: Oddelek za javno naročanje in razpise mesta Aarhus.
- Medresorska delovna skupina, ki zastopa končne uporabnike kanalizacijskih storitev v občinski organizaciji.
- Korespondenca z ministrstvom za zaposlovanje glede merila o ukrepih zaposlovanja.

Družbeni vplivi

- Ker je bila cenovna konkurenca zelo močna, je bilo na koncu odločilno merilo o ukrepih zaposlovanja. V nadaljnjem dialogu z neizbranimi ponudniki je bilo jasno, da je bila uporaba tega merila zelo sporočilna. Tako je glavni družbeni vpliv javnega naročila ta, da je trgu pokazal, da je občina pripravljena nagraditi družbeno odgovornost. Pričakuje se, da bo rezultat javnega naročila potencialne dobavitelje, ki prej niso upoštevali te možnosti, spodbudil k ustvarjanju možnosti vajeništva ali usposabljanja.
- Vajenci, ki jim bodo storitve oddane v izvajanje ali podizvajanje s tem okvirnim sporazumom in nadaljnjimi prenosi tega pristopa, bodo imeli neposredne koristi v obliki pridobljenih poklicnih izkušenj. Tudi širša skupnost bo imela koristi od bolje usposobljene delovne sile.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Združevanje meril za oddajo javnega naročila z minimalnimi zahtevami nagraduje potencialne ponudnike, ki so sposobni preseči minimalne zahteve.
- Naročilo ne vključuje mejnikov za spremljanje, v kolikšni meri izvajalec izpolnjuje merila zaposlovanja v celotnem pogodbenem obdobju. Za podobno javno naročilo bi bilo priporočljivo vključiti posebne določbe v pogodbo, ki izvajalca zavezujejo k stalnemu izpolnjevanju meril zaposlovanja. To bi lahko vključevalo letne mejnike in denarne kazni v primeru neizpolnjevanja obveznosti.
- Socialna merila za oddajo javnega naročila so lahko koristna za javna naročila na novih ali neznanih trgih, kjer javni naročnik težko oblikuje minimalne zahteve in/ali pogoje, povezane z izvedbo naročila. Preveč prizanesljive zahteve lahko pomenijo, da je javni naročnik prikrajšan za potencialni vpliv, preveč stroge zahteve pa lahko pomenijo, da naročnik ne prejme nobenih ponudb oziroma jih prejme zelo malo.

Stik

Jakob Laursen, svetovalec za javno naročanje, kabinet župana, občina Aarhus, Jaklau@aarhus.dk

5. Izboljšanje delovnih pogojev z namenom izboljšanja kakovosti storitev čiščenja za češko televizijo

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Češka televizija (Česká televize), Češka republika

Izdelek ali storitveni sektor: Storitve čiščenja

Uvod/cilji javnega naročanja

Dolgoročno javno naročanje storitev čiščenja na podlagi najnižje cene je prispevalo k slabšim delovnim pogojem in posredno k slabši kakovosti storitev. Za storitve čiščenja so značilni slabo plačani delavci, visoka stopnja fluktuacije zaposlenih itd. Češka televizija je kot javni naročnik uporabila več instrumentov s splošnim ciljem pridobiti kakovostno storitev čiščenja, tudi z zagotavljanjem dostojnih pogojev za vključene delavce. Vzpostavila je razumno povezavo s stabilnostjo ekipe in materialno kakovostjo opravljene storitve.

Predmet naročila

Javno naročilo za storitve čiščenja objektov v lasti Češke televizije (CT), javne ustanove za televizijsko oddajanje s sedežem v Pragi na Češkem.

Faza javnega naročanja in merila

Faza pred javnim naročilom

Predhodno preverjanje trga je bilo osredotočeno na delovne pogoje zaposlenih (vključno s plačilom in organizacijo dela) ter zagotavljanje kakovosti opravljenih storitev. Na podlagi rezultatov posvetovanja se je Češka televizija odločila, da bo v naročilo vključila klavzule o reviziji ali opsijske klavzule za prilagoditev morebitnim spremembam predpisov o minimalni plači, posebno pozornost pa je namenila elementom, kot so delovni pogoji, stabilnost in stalen razvoj ekipe. Češka televizija je zahtevala tudi podroben opis načrtovane izvedbe naročila, ki jo je predlagal ponudnik (načrt čiščenja), in spodbujala dolgoročno odgovornost posameznega zaposlenega za dodeljeno območje.

Naročilo je bilo razdeljeno na 5 sklopov. Sklope 1 do 4 je spremljala omejitev, da se lahko hkrati predloži ponudba za največ 2 sklopa.

Specifikacije

Potrebno je bilo označevanje za dokazovanje skladnosti s tehničnimi specifikacijami in okoljskimi značilnostmi razpoložljivih čistilnih sredstev.

Merila za oddajo javnega naročila

V povabilu k oddaji ponudb so bila opisana naslednja merila za oddajo javnega naročila:

- kakovostna merila za oddajo naročila (45 % skupne vrednosti), sestavljena iz:

- organizacije ekipe (te značilnosti bi morale zagotavljati kakovostno in stabilno vodenje dela. Na primer: dodeljeno in stabilno delovno mesto ter časovni okvir za delo posameznih zaposlenih, kar jim daje priložnost, da se navadijo na naloge in sčasoma izboljšajo svoje rutine; tudi jasen opis nadzora in odgovornost za preverjanje kakovosti sta bila del meril za oddajo, kar lahko izboljša tudi delovno uspešnost članov ekipe) – 9 %;
 - organizacije dela – 9 %;
 - metode, instrumentov, čistilnih sredstev in postopkov za zagotavljanje kakovostnih storitev čiščenja (vključno z več predpisanimi postopki z majhnim vplivom na okolje) – 9 %;
 - upravljanja ponudb, upravljanja naročila in upravljanja kakovosti storitve – 9 %; in
 - nenehnega izboljševanja ekipe (vključno s stabilnostjo ekipe z ukrepi za zmanjšanje fluktuacije zaposlenih, nenehno krepitev zmogljivosti itd.) – 9 %;
- cena (55 % celotne vrednosti).

Faza izvedbe javnega naročila

Uporabljeni sta bili naslednji klavzuli o izvedbi javnega naročila:

- za zagotovitev nadzora kakovosti je moral ponudnik uslužbencu Češke televizije dovoliti, da poroča o izvajanju storitev čiščenja in jih spremlja;
- uporabljena čistilna sredstva so morala biti okolju prijazna. Ponudnik se je lahko skliceval na primer na okoljske znake.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Na splošno dobro upravljanje storitve, vključno z upravljanjem človeških virov, s končnim ciljem izboljšati delovne pogoje zaposlenih, odgovornih za izvajanje naročila. Češka televizija meni, da je ta cilj (splošna kakovost delovnih pogojev zadevnega osebja) povezan s kakovostjo opravljenih storitev. Osebe, ki je ustrezno vodeno, usposobljeno in opremljeno ter dela v dostojnih delovnih razmerah, bo pogosteje stabilno ter ponujalo neprekinjene in kakovostne storitve, delavci pa bodo morda bolje opravljali svoje naloge.
- Storitve čiščenja je treba izvajati na okolju prijazen način.

Preverjanje

- Ponudniki so morali predložiti načrt čiščenja, v katerem so bile informacije, pomembne za kakovost storitve. Načrt je vseboval tudi opis ekipe ter upravljanja spretnosti in razvoja zmogljivosti posameznih delavcev.
- Stabilnost ekipe je bila ocenjena na podlagi:
 - odstotka prekinjenih pogodb glede na število zaposlenih v preteklem letu;
 - odstotka pogodb za določen čas glede na število zaposlenih v preteklem letu;
 - odstotka dela prek agencij za zagotavljanje začasnega dela⁴ glede na število zaposlenih v preteklem letu.
- Javni naročnik ima pravico zahtevati dokumente v zvezi z okoljskimi značilnostmi čistilnih sredstev.

Vrednost javnega naročila

Ocenjena skupna vrednost javnega naročila znaša 2 400 000 EUR (60 125 000 CZK) v štirih letih.

⁴ Agencijski delavec je zaposlen pri agenciji, ki ga začasno napoti k delodajalcu

<https://www.citizensadvice.org.uk/work/rights-at-work/agency-workers/agency-workers-what-you-need-to-know/>.

- Sklop št. 1: približno 130 000 EUR (3 430 000 CZK)
- Sklop št. 2: približno 1 500 000 EUR (37 570 000 CZK)
- Sklop št. 3: približno 250 000 EUR (6 165 000 CZK)
- Sklop št. 4: približno 440 000 EUR (10 960 000 CZK)
- Sklop št. 5: približno 80 000 EUR (2 000 000 CZK)

Instrument

- Člen 18(2), člen 40, člen 46, člen 67 in člen 70 Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: Češka televizija
- Udeleženci predhodnega preverjanja trga:
 - ZENOVA Services, s.r.o.;
 - HONDL Global Services, a.s.;
 - European Cleaning Services, s.r.o.;
 - 111UKLID.CZ Trade, s.r.o.
- Izbrani ponudniki storitev:
 - OCS Trading, s.r.o. (sklopa št. 1 in 3);
 - INEX Česká republika, s.r.o. (sklopa št. 2 in 4);
 - za sklop št. 5 ni bila predložena nobena ponudba.

Družbeni vplivi

- Razdelitev naročila na sklope izboljša dostopnost manjših dobaviteljev za sodelovanje pri javnih naročilih.
- Znatno del točk iz meril za oddajo javnega naročila se dodeli na podlagi pristopa ponudnika do svojih zaposlenih ter splošnega upravljanja storitve in njene kakovosti. Dobro upravljanje dela in osebja je ključnega pomena za stabilnost ekipe, razvoj znanja in spretnosti zaposlenih ter splošno kakovost dela. To ne samo prispeva k razvoju delovnih spretnosti posameznikov, temveč vpliva na splošno kakovost storitve.
- Ocena kakovosti zaposlitve (vključno z delovnimi pogoji in stabilnostjo ekipe) ne samo izboljša dobro počutje delavcev, temveč tudi njihovo zadovoljstvo, kar pozitivno vpliva na stopnjo fluktuacije zaposlenih in nazadnje vodi do boljše kakovosti storitev.

Druge koristi

- Posebna narava storitve zahteva poznavanje prostorov in uporabnika storitve. Pogoste spremembe v ekipi lahko povzročijo težave in spremljajoče stroške, na primer zaradi uvedbe novega zaposlenega na delovno mesto. Stabilnost ekipe se zato zdi pomemben pogoj za kakovost storitve čiščenja.
- Težnja k oddaji javnega naročila na podlagi najnižje cene lahko zlahka zniža kakovost storitev ter prinaša veliko tveganje nezadovoljstva zaposlenih in visoko stopnjo fluktuacije zaposlenih.
- Prizadevanje za upoštevanje delovnih pogojev zaposlenih je zlahka prenosljivo na druge javne naročnike in druge storitve, ki jih opravlja slabo plačano osebje.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Za zagotovitev kakovosti storitev mora naročnik vložiti več truda v pripravljalno fazo razpisa, upravljanje naročila in upravljanje kakovosti storitve.
- V naslednjem podobnem razpisu bo naročnik verjetno spet uporabil predhodno tržno posvetovanje.
- Češka televizija želi v prihodnosti najti načine za določanje ključnih kazalnikov uspešnosti za storitve čiščenja in priznati izjemno uspešnost dobavitelja, na primer z nagrado.

Stik

G. Martin Rajman, vodja centralne enote za javno naročanje, Češka televizija, Martin.Rajman@ceskatelevize.cz

6. Družbena odgovornost kot merilo za oddajo naročila v zvezi s čiščenjem, Danska⁵

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Občina Ballerup, Danska

Izdelek ali storitveni sektor: Storitve čiščenja

Uvod/cilji javnega naročanja

Občina Ballerup je februarja 2019 sprejela novo politiko javnega naročanja, ki daje veliko prednost družbeni odgovornosti.

Politika⁶ ima šest glavnih ciljev:

1. Uporaba regulativnega okvira v korist občanov in poslovnih subjektov
2. Osredotočanje na druge dejavnike, ki niso cena, kot je prikazano spodaj:
 - dobavitelji morajo navesti, da spoštujejo človekove pravice, pravice delavcev ter okoljske in protikorupcijske zahteve;
 - občina mora v postopke za oddajo javnega naročila vključiti socialne vidike, kadar je to mogoče (in klavzule o zaposlitvi v postopke za javna naročila o izvajanju storitev in gradbenih del), ter pojasniti razloge, kadar meni, da to ni mogoče;
 - če obstaja sum, da dobavitelj ne izpolnjuje svojih obveznosti glede družbene odgovornosti, občina izvede nadaljnje ukrepe in ima možnost prekiniti pogodbo.
3. Uporaba tržnega dialoga in sodelovanje s poslovnimi subjekti
4. Začenjanje in izvajanje skupnih postopkov za oddajo javnega naročila
5. Uporaba digitalnega javnega naročanja in e-trgovanja
6. Zagotavljanje visoke ravni izpolnjevanja obveznosti.

Naročilo za storitve čiščenja je bilo izbrano kot ustrezen pilotni projekt, v katerem je bila ta določba prvič uporabljena.

Pogodba se bo izvajala od 1. aprila 2020 do 31. decembra 2023, vključno z možnostjo dvakratnega podaljšanja pogodbe, vsakič za obdobje 12 mesecev.

Predmet naročila

Storitve dnevne čiščenja in rednega čiščenja oken v 157 različnih občinskih stavbah, vključno z javnimi šolami, dnevnimi centri, knjižnicami, plavalnimi bazeni in športnimi arenami.

Faza javnega naročanja in merila

Merila za oddajo javnega naročila

⁵ <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:440930-2019:TEXT:SL:HTML&tabId=1>.

⁶ https://ballerup.dk/sites/default/files/udbuds- og_indkoebspolitik_2019_0.pdf.

V postopku oddaje naročila je bila ekonomsko najugodnejša ponudba določena na podlagi najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo z uporabo naslednjih vrednotenj:

- cena: 60 %;
- zagotavljanje kakovosti: 20 %;
- družbena odgovornost: 20 %. V tem postopku za oddajo javnega naročila je družbena odgovornost pomenila ustvarjanje zaposlitvenih možnosti za brezposelne, ki dobivajo socialne prejemke, in za osebe na dolgotrajni bolniški odsotnosti.

Faza izvedbe javnega naročila

Razpisna dokumentacija je vsebovala tudi:

- delovnopravno določbo, ki ponudnika zavezuje k izpolnjevanju splošnih standardov trga dela glede plač in delovnih pogojev;
- določbo o družbeni odgovornosti, ki vsebuje seznam posebnih zahtev glede človekovih pravic, pravic delavcev, okolja in boja proti korupciji, temelječ na desetih načelih globalnega dogovora OZN. Izvajalec se zlasti zavezuje, da bo zagotavljal spoštovanje temeljnih človekovih pravic in temeljnih pravic delavcev, zaščitenih s konvencijami Mednarodne organizacije dela (MOD).

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Socialni cilj občine je bil ustvariti zaposlitvene možnosti za dve ciljni skupini:

- brezposelni prejemniki socialnih prejemkov, ki so „pripravljeni na dejavnost“ in se poleg brezposelnosti srečujejo z drugimi izzivi. Potrebujejo posebej zasnovano usmeritev za usposabljanje, vključno s podpornimi ukrepi za pridobitev zaposlitve⁷;
- osebe na dolgotrajni bolniški odsotnosti. Mnogi v tej kategoriji se bodo lahko ponovno vrnili v službo, ko bodo spet sposobni za delo. Potrebovali bodo usmeritev za usposabljanje, ki bi lahko vključevala podpirne ukrepe za vrnitev na trg dela.

Preverjanje

- Za preverjanje podmerila „družbena odgovornost“ so bili ponudniki pozvani, naj predložijo predlog, ki mora vključevati:
 - opis metodologije, s katero je ponudnik nameraval pomagati zgoraj navedenim ciljnim skupinam, da se približajo pridobitvi zaposlitve. To bi na primer lahko storili z opisom „usmeritve za usposabljanje“ in vanjo vključenih dejavnosti;
 - število ponujenih tečajev/usmeritev za vsako od navedenih ciljnih skupin.
- Opisi ponudnikov so bili ocenjeni na lestvici od 0 (največje možno izpolnjevanje meril) do 8 (najmanjše možno izpolnjevanje) na podlagi števila ponujenih tečajev/usmeritev in predlagane metodologije ter ocenjene verjetnosti uspešnega vpliva.
- Rezultat je bil nato pretvorjen v ustrezen ekvivalent cene. Ta izračun je bil opravljen tako, da se je povprečna cena, ki so jo ponudili vsi ponudniki, delila z doseženo „oceno družbene odgovornosti“. Tako je bilo naročilo oddano ponudniku z najnižjo skupno oceno, ki je bila enaka naslednji vsoti:
 - (ponujena cena x 0,6) +
 - ((povprečna cena ponudnik / 8 x ocena zagotavljanja kakovosti) x 0,2) +

⁷ Danska aktivna politika trga dela razlikuje med tem, ali je brezposelna oseba „pripravljena za delo“ ali pa „pripravljena za dejavnost“, pri čemer slednja morda potrebuje usposabljanje in/ali podpirne ukrepe za pridobitev zaposlitve.

- ((povprečna cena ponudnikov / 8 x ocena družbene odgovornosti) x 0,2).

Vrednost javnega naročila

Ocenjena na 187 000 000 DKK brez DDV (približno 25 milijonov EUR).

Instrument

- Člena 67 (o merilih za oddajo javnega naročila) in 70 (o pogojih za izvedbo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.
- Vodnik o socialnih klavzulah danske Agencije za konkurenco in potrošnike zahteva, da državni regionalni in občinski javni naročniki razmislijo o uporabi socialnih klavzul v sporazumih o izobraževanju in praksah ter podajo razlog, če socialne klavzule ne uporabljajo.
- Nova politika javnega naročanja občine Ballerup za povečanje družbene odgovornosti⁸.

Akterji

- Javni naročnik: Urad za javno naročanje občine Ballerup.
- Izbrani ponudnik storitev: Coor Service Management A/S
- Podpora pri vključevanju socialne klavzule: Občinski center za zaposlovanje Ballerup, ki bo prednostni zaposlitveni partner izbranega ponudnika.

Družbeni vplivi

- Postopek za oddajo javnega naročila, vključno z vsebovanimi merili družbene odgovornosti, je bil na trgu zelo dobro sprejet.
- Izbrani ponudnik, Coor Service Management A/S, se osredotoča na trajnostni razvoj s tremi glavnimi cilji. Družba je zelo izkušena in je uspešno sodelovala s številnimi zavodi za zaposlovanje na Danskem, med katerimi je tudi revolucionarni projekt OPI.
- Izbrani ponudnik je ponudil rešitev z metodo, ki naj bi podpirala doseganje pozitivnih procesov za ciljno skupino (kandidati s težavami, ki niso brezposelnost), vključno z:
 - vzpostavitvijo štirih tečajev usposabljanja na štirih izbranih lokacijah v občini Ballerup. Stalni vodja storitev in „kolegi ob uvajanju“ iz načrta izvajalca ter celotni tečaji usposabljanja in tečaji zaposlovanja za kandidate. „Kolegi ob uvajanju“ so tradicionalna značilnost učenja od mojstrov;
 - na usposabljanje pridejo po štirje kandidati hkrati. Vsakič, ko se en kandidat zaposli, lahko z usposabljanjem začne nov kandidat. Izvajalec pričakuje, da bo vsako leto sodelovalo osem kandidatov;
 - kandidati bodo del ekipe na delovnem mestu, pri čemer bo potekalo postopno usposabljanje, ki se bo začelo z ustreznim številom ur na teden. Cilj je, da vajenci dobijo redno zaposlitev, bodisi kot „fleksibilno zaposlitev“ ali zaposlitev s subvencioniranjem plače;
 - tečaj usposabljanja je prilagojen kandidatu;
 - izvajalec tesno sodeluje z zavodom za zaposlovanje. To vključuje sodelovanje pri obiskih, tečajih usposabljanja, jezikovnem usposabljanju in podpornih ukrepih.

Druge koristi

- Socialna merila za oddajo javnega naročila so lahko učinkovit instrument za premagovanje neskladja informacij med ponudnikom in javnim naročnikom glede stopnje družbene odgovornosti, ki jo lahko zahteva konkurenca na določenem trgu. Naročnik z uporabo socialnih meril za oddajo javnega naročila

⁸ Približno 7 od 10 danskih občin ima uradno politiko javnega naročanja.

spodbuja trg, naj konkurira na podlagi navedenih meril, namesto da bi oblikoval zahteve na podlagi informiranega ugibanja.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Zdi se, da so dobavitelji in trg zelo zreli in pripravljeni delati družbeno odgovorno, zlasti v tem času, saj je v določenih panogah na Danskem težko najti delovno silo.
- Politika javnega naročanja je uradu za javno naročanje dala močan mandat, da vključi tudi socialne vidike, kar je olajšalo postopek.

Stik

Mette Kongsgaard Jensen, vodja javnega naročanja, občina Ballerup, Indkøb – Center for Økonomi, met@balk.dk

Kim Funk, svetovalka na področju javnega naročanja, občina Ballerup, Indkøb – Center for Økonomi, kimf@balk.dk

7. Vključevanje brezdomcev z zagotavljanjem storitev čiščenja občini Wrocław

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Wrocławskie Mieszkania Limited Company, v lasti občine Wrocław, Poljska

Izdelek ali storitveni sektor: Storitve čiščenja

Uvod/cilj javnega naročanja

Povabilo k oddaji ponudb je bilo pridržano za organizacije socialne ekonomije in zadeva zagotavljanje storitev čiščenja za občino Wrocław.

Prispeva tudi k izvajanju strategije razvoja socialne ekonomije, ki jo je pripravilo mesto Wrocław za reševanje vprašanj, povezanih s socialno in poklicno reintegracijo. Strategija vključuje okrepljeno družbeno odgovorno javno naročanje za boljše reševanje socialnih izzivov in vključevanje organizacij socialne ekonomije. Poseben družbeni izziv, ki ga je treba obravnavati, je brezdomstvo: v mestu živi približno 1000 brezdomcev, kar je četrto največje število brezdomcev na Poljskem.

To povabilo je posnemalo podobno javno naročilo iz leta 2017 do 2018, ki je ponudnikom socialne ekonomije pomagalo pridobiti več izkušenj pri javnem naročanju in zagotavljanju javnih storitev. Tokrat je bila vrednost javnega naročila trikrat večja.

Predmet naročila

Zagotavljanje storitev čiščenja v prostorih in pripadajočih objektih občine Wrocław.

Faza javnega naročanja in merila

Naročilo je bilo pridržano za zaščitene delavnice in gospodarske subjekte, katerih cilj vključuje socialno in poklicno integracijo oseb iz družbeno marginaliziranih skupin in ki zaposlujejo najmanj 30 % invalidov ali prikrajšanih delavcev v skladu s členom 20 Direktive 2014/24/EU. Zahtevalo se je tudi, da izvajalec ali podizvajalec med izvajanjem javnega naročila brez prekinitev zaposluje invalide ali prikrajšane osebe, ki neposredno opravljajo dejavnosti, določene v povabilu k oddaji ponudb.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Spodbujanje organizacij socialne ekonomije v Evropi.
- Spodbujanje poštenih pogojev zaposlovanja.
- Vključevanje prikrajšanih delavcev na trg dela.

Preverjanje

- V fazi predložitve vloge: izjava ponudnika o izpolnjevanju meril v zvezi z zaposlovanjem najmanj 30 % prikrajšanih delavcev ali invalidov.
- V fazi izvedbe naročila: naročnik je upravičen do inšpekcijskih pregledov v okviru naročila. Inšpekcijski pregledi se lahko izvajajo brez prisotnosti izvajalca in brez posredovanja obvestila izvajalcu o datumu pregleda. Izvajalec plača kazen vsakič, ko ne izpolni svoje obveznosti glede zaposlitve oseb, ki neposredno opravljajo dejavnosti, navedene v sporazumu. Naročnik ima tudi možnost prekinitve pogodbe, če izvajalec ne izpolni svojih obveznosti in ne zagotovi zadovoljivih pojasnil.

Vrednost javnega naročila

368 590 PLN (kar je enako 86 100 EUR) za enoletno pogodbo (od aprila 2019 do aprila 2020).

Instrument

- Člen 20 o pridržanih javnih naročilih Direktive 2014/24/EU (preneseno v drugi odstavek člena 22 poljskega zakona o javnem naročanju).
- [Lokalni program za socialno ekonomijo](#) mesta Wrocław.
- Odlok mestnega župana, ki priporoča uporabo socialnih vidikov pri vseh javnih naročilih.

Nacionalna poljska zakonodaja opredeljuje naslednje kategorije oseb, ki pripadajo družbeno marginaliziranim skupinam:

- invalidi v skladu z zakonom z dne 27. avgusta 1997 o poklicni rehabilitaciji, ponovni socializaciji in zaposlovanju invalidov (uradni list iz leta 2011, točka 721);
- brezposelne osebe v skladu z zakonom z dne 20. aprila 2004 o spodbujanju zaposlovanja in institucij na trgu dela (uradni list iz leta 2016, točke 645, 691 in 868);
- osebe, ki jim je bila odvzeta prostost ali so bile izpuščene iz zaporov, navedene v zakonu z dne 6. junija 1997 – zakonik o izvrševanju kazenskih sankcij (uradni list, točka 557), ki imajo težave pri vključevanju v družbo;
- osebe z duševnimi motnjami skladu z zakonom z dne 19. avgusta 1994 o varovanju duševnega zdravja (uradni list iz leta 2016, točki 546 in 960);
- brezdomci v skladu z zakonom z dne 12. marca 2004 o socialnem varstvu (uradni list iz leta 2016, točka 930);
- osebe, ki jim je Republika Poljska podelila status begunca ali subsidiarno zaščito iz zakona z dne 13. junija 2003 o zaščiti tujcev v Republiki Poljski (uradni list iz leta 2012, točka 680; iz leta 2013, točka 1650; iz leta 2014, točka 1004; iz leta 2015, točka 1607; in iz leta 2016, točka 783);
- osebe, mlajše od 30 let, in osebe, stare najmanj 50 let, ki imajo status iskalca zaposlitve in so brezposelne;
- osebe, ki pripadajo prikrajšanim manjšinam, zlasti narodnim in etničnim manjšinam v skladu z zakonom z dne 6. januarja 2005 o narodnih in etničnih manjšinah ter regionalnem jeziku (uradni list iz leta 2015, točka 573; in iz leta 2016, točka 749).

Akterji

- Wrocławskie Mieszkania Limited Company (v lasti občine Wrocław) – javni naročnik.
- Socialna zadruga Wrocławska (zaposluje ljudi, ki jim grozi družbena izključenost) – ponudnik storitev, ki je dobil naročilo.

Družbeni vplivi

- Socialna zadruga Wrocławska zaposluje ljudi, ki jim grozi socialna izključenost, zlasti brezdomce (90 % delovne sile). Ponuja usposabljanja za brezdomce, tudi o tem, kako pridobiti vozniško dovoljenje. To je del celotne dejavnosti zadruge, za katero prejema nekaj javnih sredstev, in v zadevnem javnem naročilu ni bilo zahtevano.
- S tem javnim naročilom so zaposlili štiri brezdomce.
- Naročilo je zadruzi omogočilo, da se razširi ter doseže socialno in poklicno reintegracijo ljudi, ki sodelujejo pri zagotavljanju storitev čiščenja v okviru naročila.

Druge koristi

- To naročilo je predstavljalo priložnost, da socialna zadruga vzpostavi zaupanje z občino in ji pokaže, da lahko ponudniki socialne ekonomije zagotavljajo kakovostne storitve.
- Pridržana naročila in socialne klavzule se na Poljskem še vedno ne uporabljajo pogosto. Z lokalnim programom za socialno ekonomijo in odlokom župana občine Wrocław za spodbujanje organizacij socialne ekonomije, tudi z javnim naročanjem, se je stanje vidno izboljšalo.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Eden od izzivov mesta Wrocław je neobstoj dobro razvitega ekosistema socialne ekonomije, saj obstaja le malo socialnih podjetij, ki imajo poleg tega nizko zmogljivost za odzivanje na povabila k oddaji ponudb. Zato se je mesto odločilo za oddajo manjših naročil, da lahko socialna podjetja in nevladne organizacije postopoma pridobivajo izkušnje za sodelovanje pri večjih javnih naročilih.
- Trg javnega naročanja na Poljskem, zlasti v velikih mestih, se spopada z zelo specifičnimi izzivi (nizka stopnja brezposelnosti, veliko število javnih naročil na trgu javnega naročanja), zato javna naročila nimajo veliko ponudnikov, zainteresirana podjetja pa imajo velike težave pri iskanju ustreznih zaposlenih. To ne spodbuja javnih naročnikov k uvajanju dodatnih meril pri javnem naročanju. Vendar je za nekatere državljane vključevanje na trg dela še vedno težavno, zato mesto postopoma uvaja spodbude, da bi socialna podjetja in nevladne organizacije, ki ponujajo „zaščitena“ delovna mesta in se ukvarjajo s poklicnim vključevanjem, sodelovale pri javnem naročanju in oddale ponudbe.
- Namen naročila je bil tudi naročnikom pokazati, da bi lahko bila javna naročila močno orodje za izvajanje javnih politik. Naročnikom je treba pokazati, koliko družbenih vprašanj je mogoče rešiti z uporabo javnih naročil.

Stik

Marta Pawlaczyk, strokovnjakinja za javno naročanje, občina Wrocław, marta.pawlaczyk@wm.wroc.pl

8. Socialne klavzule za krepitev socialne kohezije pri storitvah čiščenja in vzdrževanja za Evropsko komisijo

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Urad za infrastrukturo in logistiko, Evropska komisija, Belgija

Izdelek ali storitveni sektor: Čiščenje in vzdrževanje zelenih površin

Uvod/cilj javnega naročanja

Leta 2019 je želel Urad Evropske komisije za infrastrukturo in logistiko naročiti storitve čiščenja in vzdrževanja notranjih in zunanjih zelenih površin svojih stavb v regiji glavnega mesta Bruselj. S tem javnim naročilom je naročnik nameraval okrepiti socialno kohezijo z zagotavljanjem priložnosti za usposabljanje ter družbeno in poklicno vključevanje. Razpisna dokumentacija je predvidevala uporabo dveh vrst socialnih klavzul. Pri vseh storitvah, ki jih zagotavlja izvajalec, je bilo treba spoštovati tudi veljavne okoljske zahteve Komisije, zlasti tiste, določene v okviru njene politike EMAS.

Predmet naročila

To povabilo k oddaji ponudb se nanaša na:

- zagotavljanje storitev čiščenja stavb Evropske komisije v regiji glavnega mesta Bruselj (72 stavb);
- čiščenje senčil, senčnih jader, zaves in zastav;
- oskrbo s higienskimi izdelki;
- zatiranje škodljivcev;
- storitve odstranjevanja snega okoli stavb (vključno z dobavo soli za posipavanje snega);
- vzdrževanje rastlin in zelenih površin bodisi znotraj (terase, dvorišče, vrt, sadilniki itd.) ali zunaj, vključno s prehodi, vodnimi telesi in pločniki, ki mejijo na zadevne zgradbe in njihova parkirišča.

Faza javnega naročanja in merila

Povabilo k oddaji ponudb je vključevalo dve vrsti določb o izvedbi javnega naročila.

Med izvedbo naročila mora izvajalec zagotoviti usposabljanje na področju čiščenja vsem delavcem s stalno ali začasno (več kot šestmesečno) pogodbo, ki sodelujejo pri izvajanju javnega naročila za storitve čiščenja. Izvajalec mora zagotoviti načrte usposabljanja, ki podrobno opisujejo obvezno usposabljanje in letno preusposabljanje za vse zaposlene, ne glede na delovno dobo pri izvajalcu, pa tudi posamezna uradna potrdila o usposabljanju za svoje osebe na kraju samem (ki jih izda zunanji organ ali, kjer je ustrezno, dokazila o internem usposabljanju), najpozneje dva meseca po začetku veljavnosti pogodbe.

Naročilo zahteva, da se čistilno osebje redno usposablja in informira o načinih čiščenja, odmerkih in previdnostnih ukrepih v zvezi s čistilnimi sredstvi, embalažo in odpadki (razvrščanje in odstranjevanje) ter o uporabi strojev. Izvajalec mora predložiti potrdila o usposabljanju, ki dokazujejo, da so vse osebe, dodeljene za opravljanje storitev, zajetih v naročilu, opravile potrebno in ustrezno strokovno usposabljanje s tehničnega, varnostnega in okoljskega vidika.

Izobraževanje naj bi zagotovil center za usposabljanje na področju čiščenja v skladu s predlaganimi moduli ali po potrebi specializiranimi moduli. Za delavce, ki imeli osnovno usposabljanje pred več kot 8 leti, je potreben tudi revizijski modul. Najkrajši čas usposabljanja, ki ga je treba zagotoviti na delavca med izvedbo naročila, je 20 ur. Izvajalec mora vsako leto zagotoviti usposabljanje za najmanj 20 % vseh delavcev na podlagi pogodb za nedoločen čas ali za določen čas, dodeljenih za izvajanje tega naročila, in za celotno osebje pred koncem izvajanja naročila. To usposabljanje se lahko nadomesti z jezikovnim usposabljanjem za delavce z nezadostnim znanjem francoščine.

Druga vrsta določbe o izvedbi javnega naročila zahteva, da izvajalec izvede ukrepe za družbeno in poklicno vključevanje iskalcev zaposlitve, ki jih je še posebej težko zaposliti, ali ukrepe za družbeno in poklicno vključevanje invalidov v okviru izvajanja storitev, povezanih z vzdrževanjem rastlin in zelenih površin. Ta zahteva se lahko izpolni z dajanjem v podizvajanje socialnim podjetjem, katerih glavni cilj je družbeno in poklicno vključevanje invalidov ali prikrajšanih ljudi ter v katerih invalidi ali prikrajšani delavci predstavljajo vsaj trideset odstotkov zaposlenih v teh delavnicah, gospodarskih subjektih ali programih.

Izvajalec izbere zelene površine, vzdrževane z uporabo take klavzule, pri čemer morajo znašati vsaj 25 % celotnega letnega zneska, vključenega v zgoraj navedene storitve.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Naročnik želi s tem naročilom izboljšati strokovno usposobljenost in varnost osebja, ki izvaja naročilo, tako da zahteva usposabljanje vseh zaposlenih, ki bodo sodelovali pri njegovi izvedbi (predvideno število je 700 zaposlenih).
- Drugi cilj je spodbujati družbeno in poklicno vključevanje invalidov ali prikrajšanih delavcev v smislu člena 20 Direktive 2014/24/EU.

Preverjanje

- Pomemben prvi korak pri izvajanju in spremljanju socialne klavzule je organiziranje začetnega sestanka med izvajalcem in javnim naročnikom. Ta uvodni sestanek poteka v enem mesecu po oddaji naročila in zajema vse socialne klavzule, ki jih je treba izvesti. Takrat se podrobno obravnavajo socialne klavzule in določi datum, na katerega je treba te klavzule začeti izvajati, ali datum predhodne ocene.
- Izvajalec enkrat letno posreduje seznam delavcev, ki so opravili usposabljanje. Kot dokazilo mora biti na voljo kopija certifikatov in potrdil centra za usposabljanje na področju čiščenja in/ali centra za jezikovno usposabljanje.
- Ob začetku veljavnosti pogodbe izvajalec javnemu naročniku pošlje naslednje dokumente v zvezi s socialnim podjetjem, ki mu bo oddalo storitve v podizvajanje:
 - zavezo, ki jo je ustrezno podpisalo vsako socialno podjetje, kot je opredeljeno zgoraj;
 - dokazilo, da imajo socialna podjetja veljavno odobritev ali izpolnjujejo pogoje za uporabo iz člena 20 Direktive 2014/24/EU; to dokazilo se bo predložilo bodisi s predložitvijo dovoljenja (za določen ali nedoločen čas), ki je veljavno, ko socialno podjetje sklene pogodbo, ali s predložitvijo datoteke, ki dokazuje skladnost s pogoji iz člena 20 Direktive 2014/24/EU.
- V dveh mesecih od oddaje okvirnega naročila se organizira predocenjevalni sestanek, da se preveri, ali je socialna klavzula ustrezno razumljena. Tretji sestanek poteka po sklenitvi okvirnega sporazuma, da se preveri pravilno izvajanje socialne klavzule.

- Javni naročnik in njegovi predstavniki imajo pravico pregledati in spremljati izvajanje socialne klavzule. Naročnik lahko vsako kršitev določb socialnih klavzul, ki jo med izvedbo ugotovi bodisi naročnik bodisi katera koli druga oseba, pooblaščen za ta namen, šteje za neizpolnitev obveznosti.

Vrednost javnega naročila

Javno naročilo traja štiri leta. Vrednost naročila znaša 20 milijonov EUR na leto, skupaj 80 milijonov EUR.

Instrument

- Člena 70 (pogoji za izvedbo javnega naročila) in 20 (pridržana javna naročila) Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: Urad za infrastrukturo in logistiko Evropske komisije.
- Podpora pri oblikovanju socialne klavzule: Actiris, javni zavod za zaposlovanje v belgijski regiji glavnega mesta Bruselj.
- Predstavniki belgijskih sindikatov, čistilnega sektorja, ki je kot svetovalec sodeloval pri pripravi postopka.
- Zaposleni pri izvajalcu, ki opravlja naročene storitve čiščenja, ki imajo lahko koristi od strokovnega usposabljanja in vključevanja na trg dela, predvidenih v javnem naročilu.

Družbeni vplivi

- Ocenjuje se, da se bo za izvedbo tega naročila zaposlilo približno 700 posameznikov. Večina jih je nizko usposobljenih in/ali prihaja iz prikrajšanega okolja. Pričakuje se, da bo obveznost zagotavljanja možnosti usposabljanja in zaposlovanja prispevala k izboljšanju njihove družbene in poklicne vključenosti in varnosti ter k izboljšanju njihovih spretnosti.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Pri oblikovanju socialne klavzule v postopku za oddajo javnega naročila ni mogoče uporabiti univerzalnega pristopa. Na primer, vzporedno s tem postopkom za oddajo javnega naročila je Urad za infrastrukturo in logistiko sodeloval z uradom Actiris pri oblikovanju ustrezne socialne klavzule v postopku, povezanem z gradbenimi deli. Vendar je bila v tem primeru socialna klavzula drugačna in prilagojena drugemu trgu. Pri oblikovanju socialnih klavzul je treba upoštevati posebnosti postopka in trga.
- Sodelovanje z uradom Actiris, usposobljenim organom s strokovnim znanjem na področju izvajanja socialnih klavzul, se je izkazalo za ključno pri oblikovanju najprimernejše socialne klavzule za ta postopek.
- Kot odziv na ta postopek je bilo predloženih pet tehničnih ponudb. To kaže, da se je trg pripravljen odzvati in izvajati postopke za velika naročila, ki vključujejo socialne klavzule.

Stik

Pierre-Olivier Bindels, vodja enote, Urad za infrastrukturo in logistiko, Evropska komisija, Pierre-Olivier.BINDELS@ec.europa.eu

9. Zagotavljanje družbeno odgovornih delovnih pogojev v malteškem čistilnem sektorju

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Urad sodišč, Malta

Izdelek ali storitveni sektor: Storitve čiščenja

Uvod/cilj javnega naročanja

Malteški urad sodišč je, da bi ublažil negotove delovne razmere in spodbudil ponujanje enakih cen, leta 2019 odločil, da je treba storitve z visoko intenzivnostjo negotovih in nekakovostnih delovnih mest, kot so storitve čiščenja, naročiti na podlagi merila najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo, ne samo na podlagi cene ali stroškov.

V ta namen je naročnik uporabil socialna merila za oddajo, ki so bila povezana s predmetom naročila in sorazmerna z naročenimi storitvami.

Predmet naročila

Zagotavljanje storitev čiščenja z uporabo okolju prijaznih čistilnih sredstev na uradu sodišč (Malta) in uradu generalnega državnega tožilca.

Faza javnega naročanja in merila

Najboljše razmerje med ceno in kakovostjo se vzpostavi s tehtanjem tehnične kakovosti in cene v razmerju 60/40.

Uporablja se naslednja ocenjevalna mreža:

- usposabljanje, spretnosti in sposobnosti zaposlenih: največ 6 točk;
- upravljanje pogodb in dejavnosti (točnost, raven storitve, načrti izrednih ukrepov, metodologija, zahteve glede poročanja, zeleno javno naročanje – čistilna sredstva): največ 64 točk;
- enake možnosti in delovni pogoji: največ 30 točk.

Kar zadeva enake možnosti, mora gospodarski subjekt predložiti:

- dokazilo, da gospodarski subjekt izvaja politiko enakih možnosti v skladu s certifikatom Equality Mark ali njegovim ekvivalentom (dodatek) (2 točki);
- dokazilo, da gospodarski subjekt izpolnjuje zakonske zahteve za zaposlovanje invalidov (obvezno) (2 točki).

Kar zadeva pogoje zaposlitve, mora gospodarski subjekt predložiti dokumentacijo, ki dokazuje naslednje:

- obstoječi/potencialni zaposleni imajo sklenjeno pogodbo v pisni obliki (obvezno) (2 točki);
- plače se izplačajo z bančnim nakazilom – stroške nakazila krije izvajalec (obvezno) (2 točki);
- načrtovan časovni raspored izplačil za leti 2019 in 2020 z navedbo datumov izplačil plač zaposlenim (dodatek) (največ 3 točke);
- zaposleni dobijo podroben pisni obračun plače (obvezno) (3 točke);

- dokazilo o zavarovalnem kritju za zaposlene v primeru poškodbe na delovnem mestu (dodatek) (3 točke);
- izjava izvajalca, da se lahko zaposleni svobodno (brez omejitev) včlanijo v sindikat (obvezno) (3 točke);
- kopija veljavne kolektivne pogodbe, ki je registrirana pri Oddelku za industrijska in delovna razmerja (dodatek) (3 točke);
- plačilo potnih stroškov ali zagotovitev prevoza (dodatek) (2 točki);
- Viri na področju zdravja in varnosti (sistemi zagotavljanja kakovosti, ki jih izvajalec uporablja za ugotavljanje dobrega/varnega delovnega okolja) (obvezno) (5 točk)

„Samostojni podjetniki/podjetja brez zaposlenih“, ki oddajajo storitve v podizvajanje znanim tretjim osebam v fazi pridobivanja ponudb, so morali v imenu podizvajalcev predložiti tudi potrebna dokazila/dokaze v skladu z določenimi zahtevami za „podjetja z zaposlenimi“.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Povabilo k oddaji ponudb je bil zasnovano tako, da morajo gospodarski subjekti:

- svojim zaposlenim zagotoviti osnovno usposabljanje na področju čistoče in higijene;
- spodbujati enake možnosti in upoštevati zakonske zahteve glede zaposlovanja invalidov;
- zagotoviti dostojne delovne pogoje ter spoštovati osnovne socialne pravice in pravice delavcev.
- vzpostaviti sistem zagotavljanja kakovosti, vključno z zdravjem in varnostjo pri delu.

Preverjanje

Za izpolnjevanje podmeril glede spoštovanja enakih možnosti in delovnih pogojev so morali ponudniki predložiti naslednje dokumente:

- kopijo certifikata Equality Mark organizacije NCPE (ali ekvivalenta);
- dokazilo/dokaz s predložitvijo ustrezne dokumentacije iz zavoda za zaposlovanje ali ustreznega državnega organa, da gospodarski subjekt izpolnjuje zakonske zahteve za zaposlovanje invalidov;
- kopijo pogodbe med ponudnikom in zaposlenim;
- sporazum z banko ali pisno sporočilo med ponudnikom in banko, ki potrjuje neposredno bančno nakazilo plač;
- kopijo pisnega obračuna plače;
- kopijo delodajalčevega zavarovanja odgovornosti;
- izjave gospodarskega subjekta, da za zaposlene ne veljajo nobene omejitve za včlanitev v sindikat;
- kopijo veljavne kolektivne pogodbe (kjer je ustrezno).

Predloženih je bilo devet ponudb. Glede na ocenjevalno poročilo so imeli trije ponudniki končno povprečno tehnično oceno nad 65 točk. Preostalih šest ponudnikov je bilo tehnično neskladnih, saj niso izpolnili enega ali več obveznih meril.

Vrednost javnega naročila

486 944,80 EUR brez DDV v obdobju 36 mesecev.

Instrument

- Člen 67 o merilih za oddajo javnega naročila iz Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: Oddelek za javno naročanje (organ centralne ravni države).
- Končni upravičenec: Urad sodišč.
- Izbrani ponudnik storitev: Specialist Group Cleaners Ltd.
- Ponudniki: Gospodarski subjekti, ki zagotavljajo storitve po naročilu.
- Končni prejemnik: Zaposleni pri izbranem ponudniku.

Družbeni vplivi

- Ministrski oddelek za javno naročanje (MPU) je v imenu naročnika navedel, da je „postopek, sprejet pri tem javnem naročilu, pozitivno vplival na ozaveščenost delodajalcev o potrebi po zagotavljanju dobrih delovnih pogojev zaposlenim, ki opravljajo storitev. Ker je javno naročilo vsebovalo številne obvezne zahteve v zvezi z dobrimi delovnimi pogoji, je izboljšalo delovne pogoje za zadevne zaposlene.“

Druge koristi

- To prakso je mogoče prenesti na druge sektorje z visoko intenzivnostjo negotovih delovnih mest. Javna uprava Malte namerava spodbujati uporabo mehanizma najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo v postopkih za oddajo javnega naročila, da bi se izboljšali delovni pogoji v sektorjih z nekovostnimi delovnimi mesti.
- Povabila k oddaji ponudb so objavljena v vladnem sistemu e-javnih naročil (na www.etenders.gov.mt) in na spletišču *Uradnega lista Evropske Unije* (če je vrednost naročila nad mejno vrednostjo EU). Naročniki lahko v sistemu poiščejo podobna javna naročila, da pregledajo merila najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo ter povabijo k oddaji javnega naročila, tako da lažje posnemajo to prakso.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Praksa s konceptualnega vidika se ohrani, vendar bo oddelek za javno naročanje še naprej izboljševal merila za oddajo, ki se bodo uporabljala pri pripravi matrike najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo za opravljanje storitev z visoko intenzivnostjo negotovih delovnih mest.
- Čeprav je Oddelek za javno naročanje objavil predloge za opravljanje storitev z visoko intenzivnostjo negotovih delovnih mest, naročnikom svetuje, naj merilo najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo prilagodijo svojim nabavnim potrebam.
- Pri oblikovanju meril za oddajo se priporoča posvetovanje s pristojnimi organi za zagotovitev, da merila niso omejevalna in omogočajo široko konkurenčnost.
- Vendar se priporoča tudi posvetovanje z Oddelkom za javno naročanje in upoštevanje njegovih smernic, da se omogočita izmenjava znanja in posodabljanje predlog, kjer in kadar je to ustrezno.

Stik

G. Anthony Cachia, generalni direktor (JAVNO NAROČANJE), Oddelek za javno naročanje, Ministrstvo za finance,
anthony.j.cachia@gov.mt, +356 25670100

10. **Vključujoče in trajnostno upravljanje objektov za olimpijske igre 2024**

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Organizacijski odbor olimpijskih in paraolimpijskih iger PARIZ 2024, Francija

Izdelek ali storitveni sektor: Upravljanje objektov (popravila in vzdrževanje, splošno upravljanje, oskrba s čistilnimi in higienskimi sredstvi, ravnanje z odpadki, oskrba s hrano)

Uvod/cilj javnega naročanja

Organizacijski odbor olimpijskih in paraolimpijskih iger PARIZ 2024 je zavezan k zagotovitvi „najbolj vključujočih in trajnostnih iger v zgodovini“. Na ravni javnega naročanja so odbor PARIZ 2024 in njegovi dobavitelji ta pristop prenesli v odločne ukrepe na področju okoljske in družbene odgovornosti.

Da bi socialnim podjetjem olajšal dostop do javnih naročil, povezanih z olimpijskimi igrami, je odbor PARIZ 2024 v partnerstvu z mestom Pariz, družbo SOLIDEO (javna družba, ki nadzira dela za olimpijske in paraolimpijske igre), združenjem LES CANAUX (neprofitno združenje, ki podpira akterje socialne in solidarnostne ekonomije, socialnih inovacij in krožnega gospodarstva) in centrom Yunus (nevladna organizacija, ki podpira socialna podjetja in vključevanje) maja 2018 vzpostavil „Solidarnostno platformo ESS 2024“⁹. Naročila v zvezi z olimpijsko infrastrukturo znašajo 3 milijarde EUR, cilji ESS 2024 pa vključujejo:

- usmerjanje 25 % vrednosti nakupov na socialna podjetja in MSP;
- zagotavljanje, da 10 % delovnih ur na področju gradbenih del, opreme in vzdrževanja opravijo prikrajšani delavci.

ESS 2024 za doseganje teh ciljev:

- zagotavlja strateško in pravno spremljanje povabil k oddaji ponudb, zaposlitvenih priložnosti in pričakovanih organizatorjev olimpijskih iger Pariz 2024;
- organizira sestanke med socialnimi podjetji, organizatorji iger in večjimi korporacijami za spodbujanje socialnih podjetij kot potencialnih dobaviteljev, ki jih je treba vključiti v konzorcije ali kot podizvajalce velikih dobaviteljev;
- ponuja orodja in podporo, da bi socialnim podjetjem pomagala pri izpolnjevanju zahtev za oddajo ponudbe;
- spremlja in meri vpliv olimpijskih iger Pariz 2024 na družbo in okolje, in sicer v sodelovanju z univerzami, deležniki platforme ESS, možganskimi trusti, mednarodnimi organizacijami itd.;
- spremlja dobre prakse iz drugih držav in razširja dobre prakse v zvezi z igrami, ki jih izvajajo francoski javni naročniki.

Kot primer, kako platforma podpira družbeno odgovorno javno naročanje, je v nadaljevanju opisan postopek za „upravljanje objektov“.

Predmet naročila

Mešano okvirno naročilo za upravljanje objektov, vključno z dobavo čistilnih in higienskih izdelkov, ravnanjem z odpadki, splošnim upravljanjem objektov, oskrbo s hrano, delegiranim upravljanjem pogodb in regulativnim nadzorom, za sedež odbora PARIZ 2024.

⁹ <https://ess2024.org>.

Faza javnega naročanja in merila

Postopek za oddajo javnega naročila se je začel jeseni 2019 kot postopek s pogajanjem s povabilom k oddaji ponudb v skladu s členoma L. 2124-3 in R. 2124-3 francoskega zakona o javnem naročanju.

V prvi fazi postopka za oddajo naročila je naročnik gospodarske subjekte pozval, naj izrazijo interes za sodelovanje pri javnem naročilu do 4. oktobra 2019.

Povabilo k oddaji ponudb je bilo opredeljeno objektivno in odprto za vsa zainteresirana podjetja, ne glede na pravno obliko ali državo članico sedeža. Kandidati so bili ocenjeni glede na 3 merila:

- profesionalna zmogljivost (40 %);
- tehnična zmogljivost (40 %);
- finančna zmogljivost (20 %).

V drugi fazi postopka (ki se je začela konec oktobra 2019) so izbrani kandidati oddali začetne ponudbe, ki so bile ocenjene po merilu ekonomsko najugodnejše ponudbe. Cena je bila vredna 30 %, kakovost in druga merila pa 70 % (vključno z 10 % za kakovost, higieno, varnost in spoštovanje okolja ter 5 % za načrtovanje napredka in inovacij).

Cilj merila „Načrtovanje napredka in inovacij“ je bil zajeti, kako bi se lahko organiziralo izvajanje storitev, da bi se zagotovil izboljššan model izvajanja, s poudarkom zlasti na ključnih dejavnikih, ki vplivajo na kakovost, stroške in uspešnost družbene odgovornosti podjetij.

Na koncu prijavnne faze sta bili izbrani dve podjetji, ki sta obiskali prostore, na katere se je nanašal postopek za oddajo javnega naročila, in oddali ponudbo: Samsic in Arteis. Po prejemu ponudb se je organizacijski odbor olimpijskih in paraolimpijskih iger Pariz 2024 srečal z dvema kandidatoma, izbranimi za pogajanja. Po zaključku pogajanj sta ponudnika oddala svoji končni ponudbi, ki sta bili ocenjeni po enakih merilih kot začetne ponudbe. Naročilo je bilo oddano družbi Arteis. Vitaservices, socialno podjetje, ki se ukvarja z vključevanjem ljudi na trg dela, je podizvajalec družbe Arteis.

Podjetje Vitaservices je del [skupine Vitamine T](#), katere poslanstvo je vključiti na trg dela dolgotrajno brezposelne ljudi, begunce, prosilce za azil, enočlanska gospodinjstva z otroki, mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljujejo (NEET), starejše delavce, ki se soočajo s težavami pri prilagajanju svojih spretnosti ali ponovnem vstopu na trg dela, ter ljudi, ki jim grozi revščina ali živijo v prikrajšanih okoljih.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Med izvajanjem naročil morajo ponudniki:

- spoštovati socialno zakonodajo in zakonodajo o zaposlovanju invalidov;
- zagotoviti dostojne delovne pogoje;
- spodbujati vključevanje in razvoj človeških virov (tj. zaposlovanje ljudi iz ranljivih ali prikrajšanih skupin, spodbujanje enakosti moških in žensk ter izboljševanje veččin, zlasti pri ljudeh iz ranljivih skupin, povečati enake možnosti za zaposlitev)
- izvajati ukrepe za krepitev lokalnega gospodarskega razvoja (tj. ustvarjanje in ohranjanje novih delovnih mest, partnerstva z lokalnimi akterji in projekti, namenjeni razvoju spretnosti in strokovnega znanja na območju, kjer bodo potekale olimpijske igre v Parizu).
- Ponudniki naj predstavijo ukrepe, s katerimi bodo prispevali k ciljem strategije družbene odgovornosti podjetij, ki jo spodbuja javni naročnik.

Ponudniki so vabljeni, da naročniku predstavijo vse ukrepe, sprejete za izpolnitev teh obveznosti. Naročnik lahko od ponudnika kadar koli zahteva, da predloži dokazila o sprejetih ukrepih.

Preverjanje

V prijavni fazi so morali ponudniki in podizvajalci predložiti podrobno tehnično poročilo, v katerem so navedeni vsi človeški viri, materiali in tehnike, uporabljeni za izvedbo naročila. Ponudniki so bili vabljeni, da uvedejo postopke in ukrepe, ki ustvarjajo vrednost za njihovo osebje in skupnost, zlasti glede:

- splošnega vodenja podjetja;
- zaposlovanja ogroženih ali prikrajšanih ljudi;
- spodbujanja poklicne enakosti moških in žensk;
- razvijanja spretnosti zaposlenih, predvsem zmogljivosti in zaposljivosti ranljivih ali prikrajšanih skupin; ter
- raznolikosti in enakih možnosti pri delu.

Naročnik preverja izvajanje naročila s sestanki z izvajalcem ter mesečnimi, četrletnimi in letnimi poročili o dejavnostih. Izvajalci in podizvajalci morajo o zgoraj navedenih točkah poročati na sestankih z naročnikom o napredku in v poročilih o dejavnostih.

Izvajanje spremljata dve vrsti kazalnikov: operativni kazalniki in ključni kazalniki upravljanja. operativni kazalniki se spremljajo mesečno in obravnavajo naslednje elemente:

- spoštovanje ravni kakovosti;
- skladnost z odzivnimi časi;
- spremljanje preventivnega vzdrževanja;
- razpoložljivost opreme;
- število pritožb;
- skladnost z varnostnimi pravili.

Vsak kazalnik je ocenjen z 0 do 10 točk, pri čemer je skupno število točk največ 100. Če so doseženi rezultati ocenjeni z manj kot 80 točk, se naložijo kazni (opredeljene ob podpisu pogodbe).

Ključni kazalniki upravljanja se spremljajo med četrletnim in letnim pregledom in na sestanku za pregled pogodbe. Kazalniki merijo splošno izvajanje javnega naročila: zadovoljstvo strank; odzivnost; proaktivnost; nadzor storitev; načrte napredka. Ponudniki so morali predlagati svoje načrte spremljanja in merjenja, o katerih se je bilo treba dogovoriti z naročnikom.

Vrednost javnega naročila

Naročilo predvideva pavšalni delež ter naročilnico in nadaljnji pogodbeni delež. Sklene se brez najmanjše ali največje vrednosti ali količine.

Storitve iz naročila bodo plačane:

- v skladu s časovnim razporedom na enoto, priloženim pogodbi, za del, izveden z naročilnicami;
- v skladu s pavšalnim zneskom splošne in fiksne razčlenitve (DPGF), ki je priložena pogodbi, za del, izveden v pavšalnem znesku;
- v skladu s pavšalnim zneskom naslednje pogodbe za del, izveden z nadaljnjimi pogodbami.

Cene niso predmet revizije.

Vrednost pogodbe o podizvajanju med družbama Arteis in Vitaservices je 80 850 EUR za najmanj 11 mesecev in 132 200 EUR za največ 18 mesecev. Po 11 mesecih je pogodbo mogoče mesečno obnavljati do konca maja 2021.

Instrument

- Člena 70 (pogoji za izvedbo javnega naročila) in 71 (oddaja javnih naročil podizvajalcem) Direktive 2014/24/EU.
- „Strategija za zapuščino in trajnost“ Pariz 2024, ki zahteva, da se vsi ponudniki zavežejo k štirim področjem družbene odgovornosti podjetij (higiena, okolje, varnost pri delu in socialni vidiki) in v svojih postopkih za oddajo javnih naročil predstavijo posebne ukrepe družbene odgovornosti podjetij za dodano družbeno in okoljsko vrednost.
- Naročnik je razpisno dokumentacijo pospremil z uredbo o pogajanjih in določil pravila za posamezen pogajalski postopek.

Akterji

- Javni naročnik: Organizacijski odbor olimpijskih in paraolimpijskih iger PARIZ 2024.
- Udeleženca v pogajanjih: Samsic in Arteis.
- Izvajalec: Arteis.
- Podizvajalec: Vitaservices, socialno podjetje, ki se ukvarja z vključevanjem ljudi na trg dela.
- Podporni akter: Solidarnostna platforma ESS.

Družbeni vplivi

- V prvih šestih mesecih delovanja (od maja 2018) je platforma ESS 2024 dosegla naslednje:
 - na različnih področjih (gostinstvo, svetovanje in logistika) je bilo oddanih 20 naročil podjetjem socialne in solidarnostne ekonomije;
 - več kot 350 organizacij socialne in solidarnostne ekonomije se je udeležilo delavnic in srečanj o pripravi olimpijskih in paraolimpijskih iger Pariz 2024;
 - dva mednarodna seminarja z odboroma olimpijskih in paraolimpijskih iger London 2012 in Rio 2016 z namenom izmenjave in širjenja dobrih praks;
 - v dejavnosti platforme ESS 2024 je vključenih 40 partnerjev;
 - začetek uvajanja platforme ESS 2024 na celotnem francoskem ozemlju oktobra 2019.
- Podpora in storitve Solidarnostne platforme ESS so se izkazale za koristne, saj je družba Vitaservices dobila naročilo. Solidarnostna platforma ESS je olajšala srečanje med družbo Vitaservices in ponudnikom Arteis ter družbo Vitaservices in glavnim nabavnikom odbora PARIS 2024. Platforma igra tudi zelo pomembno vlogo pri ozaveščanju naročnikov o posebnostih vključevanja prikrajšanih delavcev na trg dela.
- Družba Vitaservices je morala zaposliti šest zaposlenih nekdanjega izvajalca. To je obveznost, ki velja v Franciji, da bi se zaščitili zaposleni pri ponudnikih storitev čiščenja. Poleg tega je družba Vitaservices zaposlila vodjo ekipe in osebo, ki velja za prikrajšanega delavca v skladu s členom 20 Direktive 2014/24/EU. Družba Vitaservices nadomesti zaposlene na bolniški odsotnosti, dopustu, očetovskem, porodniškem ali starševskem dopustu z ljudmi, ki sledijo poti vključevanja na trg dela.

Druge koristi

Obstaja velik potencial za prenos te pobude na naročnike v drugih državah, športna združenja ali korporacije, ki organizirajo obsežne atletske, kulturne in druge prireditve, pa tudi javne organe, ki oddajajo naročila za obsežna javna dela.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Zdi se, da je najpomembnejše spoznanje, pridobljeno v celotni pobudi, pomen širokega in večstopenjskega konsenza glede vključevanja in trajnosti kot primarnega cilja. Za olimpijske igre Pariz 2024 sta vključevanje in trajnost bistvo in identiteta samih iger. Ta vizionarski pristop je navdihnil široko kolektivno zavezanost.
- Primer „Upravljanje objektov“ priča o uporabi podizvajanja kot koristnega orodja za povečanje udeležbe malih in srednje velikih gospodarskih subjektov, vključno s socialnimi podjetji. Odbor PARIZ 2024 pri drugih nalogah, ki jih opravlja, na žalost nima „pospeševalcev“, ki bi med izvajanjem naročil spremljali, kako poteka proces vključevanja na trg dela v praksi. Čeprav francoska zakonodaja predvideva uporabo pospeševalcev pri večjih naročilih, nimajo vsi naročniki v Franciji sredstev za njihovo zagotovitev.

Stik

Ga. Yoko Youssouf, vodja programa, center Yunus, yoko.youssouf@yunussporthub.com

G. Baptiste Odin, Responsable Développement Ile-de France, skupina VitamineT, baptiste.odin@groupevitaminet.com

SEKTOR 2. Gradbeništvo

11. Uporaba znakov tretjih proizvajalcev za zagotovitev dobave družbeno odgovornega naravnega kamna za gradbena dela

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Okrožje Friedrichshain-Kreuzberg, Berlin, Nemčija

Izdelek ali storitveni sektor: Gradbeništvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Ob ponovnem tlakovanju Mehringplatz v letih 2018–2019 se je okrožje Friedrichshain-Kreuzberg v Berlinu odločilo, da bo okrepilo svoje družbeno odgovorno javno naročanje s pilotnim javnim naročilom za certificirane družbeno odgovorne naravne kamne. To področje je bilo izbrano, ker je v tem sektorju pogosto mogoče opaziti resne kršitve človekovih pravic in pravic delavcev, vključno z resnimi tveganji za zdravje in življenje tistih, ki delajo v rudarstvu in predelavi, pa tudi zaradi praks dela otrok, prenizkega plačila ter neobstoja varnostnih in zdravstvenih ukrepov.

V skladu z berlinskim zakonom natečajih in o javnem naročanju morajo izvajalci dokazati skladnost z delovnimi in socialnimi standardi. Vendar prejšnje sklicevanje na lastne izjave ni prineslo zanesljivih dokazov za odločanje. Okrožje Friedrichshain-Kreuzberg se je odločilo, da bo bolj uporabljalo znake kakovosti, ki so bili izoblikovani v zadnjih letih za dokazovanje skladnosti z MOD in drugimi standardi, kot so znaka [Xertifix](#)¹⁰ ali [Fair Stone](#)¹¹ ali enakovredni standardi.

Predmet naročila

Rekonstrukcija trga Mehringplatz.

Faza javnega naročanja in merila

V svoji ponudbi so morali ponudniki navesti, v katerih državah/ozemljih se pridobivajo in izdelujejo kamni, ki jih bodo uporabili za izvajanje tega naročila, in predložiti izjavo, s katero so se zavezali k zagotavljanju kamnov, ki ustrezajo vsem delovnim in socialnim standardom, navedenim v tehničnih specifikacijah. Če ta izjava ni predložena, se ponudba ne obravnava.

Ponudniki so morali predložiti potrdila ali enakovredna dokazila, da bodo kamni pri oddaji ponudb prihajali iz odgovornih rudarskih in proizvodnih obratov. Za kamne, pridobljene iz okrožij, uvrščenih na seznam držav v razvoju Odbora za razvojno pomoč (seznam OECD vseh držav z nizkim in srednjim dohodkom)¹², se lahko skladnost z zahtevanimi socialnimi standardi dokaže s:

- posedovanjem certifikata Xertifix;

¹⁰ Organizacija Xertifix se bori proti delu otrok in sužnjevu na področju rudarjenja in predelave naravnih kamnov v državah, kot so Indija, Kitajska in Vietnam. Znak zagotavlja skladnost z minimalnimi socialnimi standardi v zvezi s pogoji in praksami v kamnolomih in vseh predelovalnih obratih, vključenih v države izvora. Na voljo je tudi znak Xertifix PLUS z dodatnimi zahtevami. Vsi proizvodni obrati, ki so prejeli znak Xertifix, se pregledajo dvakrat letno.

¹¹ Fair Stone je mednarodni socialni standard za uvoz naravnega kamna s trgov v razvoju in nastajajočih trgov. Dodeljen je za izdelke, ki so proizvedeni v skladu s temeljnimi konvencijami MOD s področja dela, ki jih je mogoče izslediti s programsko opremo *Tracing Fair Stone*, ter upoštevajo zdravstvene, varnostne in okoljske ukrepe.

¹² Ta pristop se lahko upraviči z načelom enake obravnave, v skladu s katerim se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je taka obravnava objektivno upravičena. V tem primeru se šteje, da različen profil tveganja glede kršitve temeljnih delovnih pravic, ki velja v razvitih državah in državah v razvoju, upravičuje različno obravnavo v vprašalniku.

- posedovanjem certifikata Fair Stone;
- posedovanjem vseh drugih dokazil s podrobnimi informacijami, specifičnimi za posamezne izdelke, ki so enakovredna zahtevanim standardom in so predmet neodvisne revizije.

Poleg tega izvajalci v tem sektorju običajno kupijo kamne šele po oddaji naročila, zato je končno dokazilo o izpolnjevanju delovnih in socialnih standardov mogoče predložiti šele ob dostavi kamnov.

Izbrani izvajalec mora za izvajanje tega naročila pridobivati izključno naravne kamne iz kamnolomov in predelovalnih obratov, ki so dokazljivo skladni z vsemi temeljnimi standardi Mednarodne organizacije dela (navedeni spodaj – „Cilj socialne politike in/ali referenčni standard“). Poleg tega se mora izvajalec zavezati nadaljnjim izboljšavam naslednjih dodatnih delovnih in socialnih standardov:

- varstvo in zdravje delavcev pri delu (zaščitna obleka, omejitev stika s silicijevim dioksidom in drugim mineralnim prahom);
- izplačilo zakonsko določenih minimalnih plač v skladu z zahtevami države pridobivanja in predelave.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Prepoved prisilnega dela v skladu s konvencijama MOD št. 29 in 105.
- Svoboda združevanja in zaščita pravice do organiziranja v skladu s Konvencijo MOD št. 87 in pravica do kolektivnih pogajanj v skladu s Konvencijo MOD št. 98.
- Prepoved dela otrok v skladu s konvencijama MOD št. 138 in 182.
- Izplačilo enakih plač za enako delo v skladu s Konvencijo MOD št. 100 in nediskriminacija pri zaposlovanju in poklicih, kot je opredeljena v Konvenciji MOD št. 111.

Preverjanje

Dokazila o izpolnjevanju delovnih in socialnih standardov je treba predložiti tako ob oddaji ponudb kot ob dostavi kamnov, in sicer v obliki potrdila neodvisne certifikacijske organizacije (ali enakovrednega dokazila, ki izpolnjuje navedene pogoje), ki potrjuje, da so bili socialni standardi preverjeni v kamnolomih in proizvodnih obratih, iz katerih prihajajo kamni.

Izvajalec, ki opravlja dela, mora imeti na voljo popolno in preverljivo dokumentacijo za inšpekcijski pregled, ki jo mora na zahtevo predložiti javnemu naročniku. Če izvajalec krši katero koli pogodbeno obveznost, se lahko naloži kazen v višini 1 % vrednosti javnega naročila na kršitev ali do 5 % vrednosti javnega naročila v primeru več kršitev.

Če izvajalec zaradi lastne kršitve izgubi certifikat odgovornega dobavitelja, ima naročnik pravico do prekinitve pogodbe, izvajalec pa mora plačati nastale stroške naročniku, zlasti stroške ponovnega odpiranja ponudb.

Instrument

- Člen 43 o znakih Direktive 2014/24/EU.
- Javno naročilo prav tako izpolnjuje in presega zahteve, določene v berlinskem zakonu o natečajih in javnem naročanju (BerlAVG, 8. julij 2010). 8.1 – nobeno blago, za katero velja naročilo, ni bilo pridobljeno ali izdelano brez upoštevanja minimalnih standardov, določenih v temeljnih delovnih standardih MOD¹³.

Akterji

Javni naročnik: Okrožni urad Friedrichshain-Kreuzberg.

Podporna organizacija: nevladna organizacija za trajnostni razvoj WEED.

Družbeni vplivi

- Z uporabo neodvisno preverjenih znakov kakovosti Friedrichshain-Kreuzberg zagotavlja, da kamni, kupljeni s tem naročilom, izvirajo samo iz družbeno odgovornih virov.
- S spodbujanjem neodvisnega preverjanja v sektorju rudarjenja in predelave kamnovpomaga povečati preglednost v sektorju, kjer se pogosto kršijo socialne pravice in pravice delavcev, ter spodbuja standarde, ki presegajo temeljne konvencije MOD.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Namen tega javnega naročila je obravnavati spoznanja iz prejšnjih javnih naročil, ki so pokazala, da zgolj lastne izjave ne prinašajo dovolj informacij za zanesljivo odločanje in uresničitev ambicij glede družbene odgovornosti.
- Strategija uporabe znakov kakovosti, ki jih podpirajo neodvisni revizorji, je pomembna v številnih sektorjih s podobno dobavno verigo, kot so naročila storitev ali gradenj, kjer izvajalci kupujejo materiale šele po oddaji naročila.
- Poleg tega so zahteve okrožja Friedrichshain-Kreuzberg presegle temeljne zahteve Mednarodne organizacije dela. Okrožje meni, da je za nakup resnično družbeno odgovornih izdelkov v smislu plačil ter varnosti in zdravja pri delu nujno preseči te zahteve.

Stik

Helena Jansen, usklajevalka politik za regionalni razvoj, Okrožni urad Friedrichshain-Kreuzberg, Berlin,
Helena.Jansen@ba-fk.berlin.de

12. Ustvarjanje zaposlitvenih možnosti s klavzulami o vključevanju na trg dela

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Departma Ille-et-Vilaine, Francija

Izdelek ali storitveni sektor: Gradbeništvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Departma Ille-et-Vilaine je leta 2018 objavil povabilo k oddaji ponudb za tri nove šole v občinah Guipry-Messac, Laillé in Bréal-Sous-Montfort. Obvezne klavzule o izvedbi naročila, ki se nanašajo na družbeno in poklicno vključevanje, so bile vključene v vsako javno naročilo v skladu s členom 30 francoskega odloka o javnem naročanju 2015–899 (od takrat je nadomeščen z [odlokom 2018–1074](#), ki je del zakonika o javnem naročanju).

Predmet naročila

Gradnja treh novih šol.

Faza javnega naročanja in merila

Tri naročila so bila skupaj razdeljena na 52 sklopov, od katerih jih je 28 vključevalo obvezne klavzule o izvedbi naročila, v skladu s katerimi je treba zaposliti ljudi, ki se srečujejo s posebnimi težavami pri vključevanju, in sicer v skladu s členom 38-1 navedenega odloka (2015–899) (ki določa, da so socialni vidiki sprejemljivi, če so povezani s predmetom naročila).

Odločitev, v katere sklope bodo vključene klavzule o zaposlovanju, so sprejeli tehnični oddelki in platforma za socialne klavzule – posebna skupina, ki pomaga pri vključevanju delovnopравниh odločb. Prvič, sklopi morajo imeti stroge zahteve glede delovne sile (nekateri sklopi se nanašajo na izjemno tehnične dejavnosti in zahtevajo le nekaj visoko usposobljenih delavcev). Drugič, javni naročnik mora biti prepričan, da je v ciljni skupini mogoče najti neusposobljene ali usposobljene delavce, da se zagotovi izvedljivost naročila in klavzul o izvedbi naročila.

Departma Ille-et-Vilaine je, da bi podprl ponudnike, kot prilogo k javnemu naročilu predložil vodnik „Aktivacija klavzul o družbenem vključevanju“ za podjetja. Ta pojasnjuje, kako je opredeljen izraz „ljudje, ki se srečujejo s posebnimi težavami pri vključevanju“, in vsebuje kontaktne podatke organizacij, ki lahko podpirajo zaposlovanje iz vsake od teh skupin.

Ljudje, ki se srečujejo s težavami pri vključevanju, so opredeljeni na naslednji način:

- prejemniki aktivnega solidarnostnega dohodka („RSA“) (tj. iskalci zaposlitve) in njihovi vzdrževani člani;
- dolgotrajni iskalci zaposlitve (osebe, ki so kot brezposelne prijavljene več kot 12 mesecev);
- delavci s priznanim statusom invalida (kot je opredeljeno v členu L 5212-13 delovnega zakonika);
- upravičenci do posebnega solidarnostnega dodatka (SSA), invalidnine za odrasle (AAH) in invalidnine;
- mladi, katerih stopnja izobrazbe je nižja od francoske stopnje 5 (tj. brez nadaljnega usposabljanja ali izobraževanja izven šole);
- ljudje, ki opravljajo tečaj na SIAE (Structures d'insertion par l'Activité Economique – zbirka združenj, delavnic in mest za vključevanje ali podjetja za začasno vključevanje, ki imajo z državo sklenjene dogovore o podpori delavcem s socialnimi in poklicnimi težavami;
- ljudje, zaposleni v GEIQ (Groupement d'Employeurs pour l'Insertion et la Qualification – skupina podjetij, ki si prizadeva za zagotavljanje usposabljanja in pridobivanje izkušenj delavcem);

- upravičenci do pogodb o profesionalizaciji ali vajeništvu.

Za vsako naročilo o gradnji šol je bilo določeno število ur integracijske zaposlitve na sklop, in sicer od 105 do 860 ur v sklopih, kot so stavbno mizarstvo, pleskarstvo, električna dela in urejanje okolice. Ponudbe ponudnikov, ki se niso zavezali k izpolnjevanju teh klavzul, so bile obravnavane kot nepravilne in izključene iz naročila. Po oddaji naročila je moral gospodarski subjekt naročniku v sedmih dneh predložiti predloge o tem, kako namerava izpolnjevati klavzule o zaposlovanju, in sicer z izpolnitvijo dokumenta „Razdelek za vključevanje“, priloženega pogodbeni dokumentaciji.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Departma Ille-et-Vilaine si od leta 2005 prizadeva za vključevanje socialnih klavzul v svoja javna naročila ter spodbujanje etičnega, pravičnega in okoljsko odgovornega javnega naročanja. Njegova politika trajnostnega javnega naročanja je bila sprejeta junija 2018, do leta 2021 pa želi departma Ille-et-Vilaine z vključevanjem socialnih klavzul v javna naročila in uporabo pridržanih javnih naročil ustvariti 70 000 ur letnega dela v javnih naročilih. Departma je leta 2018 presegel ta letni cilj in dosegel 80 556 delovnih ur za 355 ljudi.

Preverjanje

Departma Ille-et-Vilaine je vzpostavil sistem za spremljanje izvajanja socialnih klavzul v vseh svojih javnih naročilih. Ustanovljena je bila komisija za spremljanje (vključno s predstavniki, ki delajo na področju javnih naročil, vključevanja, lokalnega družbenega razvoja, izobraževanja in funkcij okolja), ki je zadolžena za preverjanje napredka in načrtovanje vključevanja socialnih klavzul v prihodnje postopke za oddajo javnega naročila.

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost 28 naročil za gradnjo treh šol, ki so izhajala iz sklopov s socialnimi klavzulami, znaša 22 374 885 EUR brez DDV, pri čemer je znesek razporejen na naslednji način:

- srednja šola Guipry-Messac: 7 591 457 EUR brez DDV;
- srednja šola Laillé: 8 008 063 EUR brez DDV;
- srednja šola Bréal sous Montfort: 6 775 365 EUR brez DDV.

Instrument

- Člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: Departma Ille-et-Vilaine.
- Podpora pri vključevanju socialne klavzule: posebna platforma za socialne klavzule, ki naročnike spodbuja k uporabi klavzul in podjetjem zagotavlja gradivo, ki jim pomaga pri izvajanju klavzul (vključno z definicijami in kontaktnimi podatki podpornih organizacij), nekaterim podjetjem pa lahko celo pomaga pri iskanju kandidatov. Na šoli Guipry, na primer, je platforma dejavno podpirala organizacije za vključevanje in zaposlovanje, da bi svojim strankam zagotovile možnosti zaposlitve na gradbišču.
- Izbrani dobavitelji: 22 podjetij (vključno s tremi podjetji, ki sta dobili dva sklopa, in enim podjetjem, ki je dobilo štiri sklope).

Družbeni vplivi

- Naročilo je bilo oddano marca 2019. Zaradi teh treh gradbenih projektov se pričakuje najmanj 7 230 ur zaposlitve v korist ciljnih skupin. Na koncu projekta bo izvedena ocena, da se to preveri.

- 16 od izbranih ponudnikov ima sedež v departmaju, ostali pa na drugih lokacijah v Franciji.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Pri izvajanju socialnih klavzul se lahko pojavi več težav, vključno z usklajevanjem napovedanih potreb po zaposlitvi z zahtevami po prilagodljivosti na delovnem mestu in upravljanjem pričakovanj podjetja do ciljne skupine zaposlenih.
- Splošna nemobilnost ciljne skupine (tj. nima dostopa do avtomobilov ali si ne more privoščiti goriva) lahko negativno vpliva na njeno zmožnost dostopa do določenih gradbišč. To je zlasti težava za tiste, ki živijo zunaj mesta in strnjenegega naselja, daleč od omrežja javnega prevoza.
- Namenska skupina za socialne klavzule je imela ključno vlogo pri uspešnem izvajanju socialnih klavzul. To je bilo ključno za uspeh.
- Številne javne oblasti v Franciji zdaj uporabljajo klavzule o vključevanju na trg dela, ki krepijo vlogo javnih naročil kot vzvoda za podporo zaposlovanju in vključevanju. Poleg gradbenih del se lahko uporabljajo za vse vrste naročil, vključno z naročili za storitve in vodenje projektov.

Stik

Marie-Eve Depasse, referentka, departma Ille-et-Vilaine, clausessociales@ille-et-vilaine.fr

13. *Gradnja mostu s skupnostnimi koristi*

Status: Zaključeno

Ime javnega naročnika, država: Organ za gradnjo mostu Windsor–Detroit (WDBA), Kanada

Izdelek ali storitveni sektor: Gradbeno inženirstvo/gradbeni objekti

Uvod/cilji javnega naročanja

Mednarodni most Gordie Howe bo nov mejni prehod med mestoma Windsor v zvezni državi Ontario v Kanadi in Detroit v zvezni državi Michigan v ZDA. Obstoječi most z mostnino, po katerem poteka skoraj 30 % celotne blagovne menjave med Kanado in ZDA, je v zasebni lasti in se je odprl leta 1929. Novi most bo po zgraditvi najdaljši most s poševnimi zategami v Severni Ameriki. Most poleg šestih pasov za motorni promet vključuje večnamensko pot za kolesarje in pešce ter mejne kontrolne objekte na obeh koncih. Gradnja se je začela leta 2018, most pa naj bi se odprl leta 2024.

Projekt je bil od samega začetka viden kot priložnost za zagotavljanje skupnostnih koristi. Skupnostne koristi so prepoznane prednosti, ki lahko izboljšajo gospodarske, socialne ali okoljske pogoje za lokalne deležnike. Dve območji na obeh straneh meje (Sandwich v Windsorju in Delray v Detroitu) sta bili opredeljeni kot posebna prejemnika teh ugodnosti. Projekt bo na primer pomagal preusmeriti promet stran od mestnih ulic Windsorja in s tem zmanjšal zastoje. Vključevanje skupnostnih koristi v infrastrukturne projekte je v Kanadi vse bolj razširjen trend, mednarodni most Gordie Howe pa kaže na ključno vlogo posvetovanja z lokalnim prebivalstvom pri opredelitvi in uresničevanju teh koristi.

Predmet naročila

Načrtovanje, gradnja, financiranje, upravljanje in vzdrževanje mednarodnega mostu Gordie Howe.

Faza javnega naročanja in merila

Projekt se izvaja prek [javno-zasebnega partnerstva](#) (JPP). Pred postopkom za oddajo javnega naročila so bile v mednarodnem sporazumu o čezmejnem prehodu med vlado Kanade in zvezne države Michigan določene smernice za projekt, vključno s skupnostnimi koristmi, ki jih je treba enakomerno deliti med državama. Postopek za oddajo javnega naročila se je začel leta 2015 in je vključeval več stopenj za razvoj in izboljšanje pristopa k skupnostnim koristim:

- pred postopkom za oddajo javnega naročila je WDBA preučil mednarodne dobre prakse pri zagotavljanju skupnostnih koristi za podobne projekte;
- od leta 2015 do leta 2017 je WDBA vodil obsežno sodelovanje in posvetovanje z lokalnimi prebivalci, podjetji, šolami, domorodnimi skupinami, javnimi agencijami, neprofitnimi skupinami, okoljskimi in socialnimi aktivisti ter drugimi deležniki;
- V fazi kvalifikacije so bili potencialni ponudniki ocenjeni na podlagi njihovih predhodnih izkušenj, povezanih z razvojem in izvajanjem načrtov za skupnostne koristi in postopkov posvetovanja s skupnostjo;
- WDBA je izdelal bazo podatkov, v kateri je bilo zbranih več kot 230 edinstvenih idej za skupnostne koristi, ki bi jih bilo treba vključiti v projekt, in jih delil s ponudniki;
- konzorciji ponudnikov so bili povabljeni, naj tudi sami sodelujejo z lokalnim prebivalstvom, poleg tega pa je bil organiziran niz dogodkov na temo „spoznajite ponudnike“, ki se jih je udeležilo 125 različnih skupin, ki so zastopale lokalne deležnike;
- poziv za oddajo predlogov določa okvir in prednostne naloge za pomoč ponudnikom pri razvoju načrtov za skupnostne koristi.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Vizija skupnostnih koristi pri projektu Mednarodni most Gordie Howe je ponuditi vrsto pobud, ki temeljijo na prispevkih javnosti in ustvarjajo merljive koristi za gostiteljske skupnosti. Načrt bo:

- zagotovil gospodarske priložnosti v gostiteljskih skupnostih;
- pozitivno prispeval k programom za razvoj delovne sile;
- prinesel izboljšave soseke¹⁴; in
- zagotovil jasne zaveze in odgovornost vseh strani za njegovo izvajanje.

Za uresničitev teh ciljev se uporabljajo načela okvira „I-CARE“:

Integracija – skupnostne koristi so sestavni del projekta, ki se izvaja v obdobju gradnje in obratovanja.

Sodelovanje – skupnostne koristi izražajo prispevek gostiteljskih skupnosti in se zagotavljajo prek partnerstev, pri čemer se zagotavlja upoštevanje interesov zadevnih skupnosti.

Dostopnost – skupnostne koristi so lahko razumljive, zlahka dostopne in se redno merijo, o njih pa se javno poroča.

Regionalnost – skupnostne koristi odražajo značaj regije, so posebej prilagojene regiji in prinašajo vrednost regiji.

Podjetništvo – skupnostne koristi sestavljajo nove metode, ideje in inovativni pristopi za vključevanje sosednjih skupnosti in v njihovo korist.

Preverjanje

Načrt za skupnostne koristi je bil del končnega [Sporazuma o projektu](#), ki sta ga podpisala WDBA in izbrani konzorcij, Bridging North America (BNA). V fazi po oddaji naročila je BNA skupinam in drugim deležnikom v skupnostih predstavil svoj načrt ter začel šestmesečno posvetovanje za potrditev dejavnosti, predlaganih v načrtu, in oblikovanje partnerstev za izvedbo. V tej fazi je bilo na obeh straneh meje izvedenih več kot 70 srečanj, ki se jih je skupno udeležilo več kot 1 000 udeležencev, prejetih in analiziranih pa je bilo 400 vprašalnikov.

Med fazo izvajanja projekta bo BNA mesečno poročal organu WDBA o skupnostnih koristih. O skupnostnih koristih bo štirikrat na leto poročal tudi javno. V sporazum o projektu so vključene številne posebne metrike, na primer primerjava plač, izplačanih delavcem, najemanje domorodnega prebivalstva in sklepanje pogodb s podjetji v njihovi lasti ter zagotavljanje možnosti za usposabljanje, predvajeništvo in vajeništvo.

Vrednost javnega naročila

5,7 milijarde CDN (3,8 milijarde EUR).

Instrument

Sporazumi o skupnostnih koristih so pravni sporazumi med vlado, razvijalci/lastniki in deležniki v skupnosti, katerih namen je doseči opredeljene družbene rezultate večjih razvojnih dosežkov in infrastrukturnih projektov. V Kanadi so ti sporazumi del večine projektov, financiranih v okviru [programa „Investing in Canada Infrastructure“ \(Vlaganje v kanadsko infrastrukturo\)](#). Ta pobuda v višini 180 milijard USD (120 milijard EUR) zagotavlja financiranje za pet prednostnih infrastrukturnih tokov: javni prevoz, zeleno infrastrukturo, socialno

¹⁴ Izboljšave soseke, ki jih prinaša projekt, so povezane z vplivom na prizadete skupnosti in so del projekta, kot je opredeljeno v dokumentih v zvezi z oddajo javnega naročila.

infrastrukturo (npr. cenovno ugodna stanovanja, varstvo otrok), trgovino in prevoz ter podeželske in severne skupnosti.

Akterji

- Javni naročnik: WDBA (javni naročnik).
- Strateški partnerji (v okviru sporazuma o čezmejnem prehodu): vlada Kanade; zvezna država Michigan.
- Skupine skupnosti: deležniki skupnosti Detroit; deležniki strani skupnosti Windsor.
- Izvajalec: Bridging North America (BNA) (konzorcij, ki ga sestavljajo kanadska, ameriška in mednarodna podjetja).
- Podizvajalci

Družbeni vplivi

Načrt za skupnostne koristi ima dve komponenti:

1. Strategija razvoja in sodelovanje delovne sile

Strategija razvoja in sodelovanja delovne sile vključuje več kot 80 ločenih pobud. Primeri koristi, ki jih je treba zagotoviti, so:

- sodelovanje z lokalnimi sindikati in organizacijami za razvoj delovne sile pri izvajanju programov predvajištva in vajeništva ter usklajevanje usposabljanja;
- organizacija in vodenje letnega zasedanja za obveščanje sindikatov, lokalnih izvajalcev, ustanov za visokošolsko izobraževanje, lastnikov podjetij in združenj v zvezi s tem, kako lahko podprejo izvedbo projekta in izpolnijo pogoje za prihajajoče poslovne priložnosti;
- niz govorcev za povečanje ozaveščenosti osnovnošolcev in srednješolcev o projektu in karierah v obrtni stroki ter spodbujanje možnosti mentorstev med študenti in projektnim osebjem;
- opredeljevanje in izvajanje možnosti za opravljanje raziskovalnih in učnih praks za visokošolske ustanove;
- izvajanje poštenih praks in določb za zaposlovanje delavcev, vključno s pravočasnim reševanjem zaposlitvenih vprašanj in obveznostmi takojšnjega plačila;
- ponujanje možnosti mentorstva za kanadske domorodke in druge ženske v gostiteljskih skupnostih;
- prevzemanje dela stroškov otroškega varstva, da se brezposelnim ali podzaposlenim omogoči sodelovanje v projektnih delavnicah in možnostih usposabljanja (v okviru uveljavljenih meril);
- omogočanje osebam, za katere je angleščina drugi jezik, da sodelujejo pri usposabljanjih za zaposlitvene razgovore, spletnih orodjih za iskanje, ustvarjanju življenjepisov in postopku zaposlovanja.

2. Strategija izgradnje infrastrukture v soseski

Strategija izgradnje infrastrukture v soseski vključuje naslednje koristi:

- kolesarsko infrastrukturo, vključno s širitvijo povezovalnih poti in lokalnim natečajem za stojala za kolesa;
- opazovalno ploščad, ki študentom, prebivalcem in turistom omogoča opazovanje gradnje mostu;
- izboljšavo lokalnih ulic in parkov, vključno s sajenjem dreves in začetnim kapitalom za ekološki prehod (most), ki bo zagotovil varen prehod za prostoživeče živali, vključno z ogroženimi vrstami;

- letno olajšavo za naložbe za skupine skupnosti, da se podprejo njihovi dogodki, programi in izboljšave infrastrukture;
- niz delavnic za poslovni razvoj, namenjen lokalnim podjetjem;
- program domačih popravil za pomoč lokalnim prebivalcem pri popravljanju streh, peči, oken in izolacije do zgornje meje na gospodinjstvo.

Prvo javno poročilo o vplivu skupnostnih koristi, ki jih prinaša most Gordie Howe, bo objavljeno leta 2020. Prva sprostitvev sredstev za pobude skupnosti je podprla umetniški projekt skupnosti v Windsorju, ki je namenjen vključevanju mladih ter odraža zgodovino in kulturo skupnosti, program za poslovni razvoj, ki podpira mala in novoustanovljena podjetja v jugozahodnem Detroitu, ter številne druge pobude. Sredstva, sproščena marca 2020, so znašala več kot 475 000 CDN.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Pred postopkom za oddajo javnega naročila in med njim so potekala obsežna posvetovanja, vendar je postopek oteževalo dejstvo, da ni bilo mogoče deliti zahtev poziva za oddajo predlogov ali predloženih načrtov za skupnostne koristi do finančnega zaključka projekta. Po finančnem zaključku je moral izbrani konzorcij vzpostaviti dejavnosti, najeti osebje, najti pisarne in opraviti prehod s ponudbe na izvedbo.
- Stephanie Campeau, direktorica za odnose z deležniki iz WDBA, meni, da se je delo, ki je bilo opravljeno v zgodnjih fazah načrtovanja za vzpostavitev povezav in zaupanja z lokalnimi skupinami, izkazalo za dragoceno, ko se je profil projekta povečeval. „Za doseganje skupnostnih koristi, ki resnično delujejo in so jih lokalni prebivalci sprejeli, morate začeti zgodaj,“ pravi. „Najlepša stvar, kar mi jih je kdo rekel, je bila, da smo poslušali.“

Stik

Stephanie Campeau, direktorica za odnose z deležniki, WDBA info@wdbbridge.com, 1-519-946-3038

Spletišče projekta: <http://gordiehoweinternationalbridge.com>, Twitter: @GordieHoweBrg Facebook: @GordieHoweBridge

14. Vključevanje na trg dela s pogoji za izvedbo naročil v skupnosti Kastilija in León (Španija)

Status: Zaključeno

Ime javnega naročnika, država: Vlada avtonomne skupnosti Kastilija in León (regionalno ministrstvo za zdravje), Španija

Izdelek ali storitveni sektor: Gradbeništvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Regionalna vlada Kastilija in León je s [Sporazumom 44/2016 z dne 21. julija](#) uvedla določbe za izvajanje družbeno odgovornega javnega naročanja v javnih naročilih regionalnih javnih organov. Ta sporazum predvideva uporabo socialnih klavzul v postopkih za oddajo javnega naročila prek socialnih meril, pridržanih naročil in ukrepov, ki olajšujejo zaposlovanje ljudi, izključenih s trgov dela.

Namen tega posebnega postopka je bil zagotoviti zaposlitev ljudem, ki pripadajo prikrajšanim skupinam ali jim grozi socialna izključenost in imajo zato majhne možnosti, da najdejo zaposlitev. Naročilo je kot pogoj za izvedbo del zahtevalo zaposlitev ljudi iz teh skupin. Ta postopek za oddajo javnega naročila se je nanašal na večino skupin ljudi, naštetih v sporazumu iz leta 2016 [Priloga I, oddelek II.1), črke (a) do (f)].

Predmet naročila

Razširitev in obnova bolnišnice v mestu Soria (Kastilija in León, Španija).

Faza javnega naročanja in merila

Postopek je vključeval pogoj za izvedbo naročila, in sicer v zvezi z zaposlitvijo oseb, ki jim grozi socialna izključenost. Tako je bilo skupno zajetih 14 600 ur (70 ur na teden x 4,34523 tedna/mesec x 48 mesecev). Vključitev prikrajšanih oseb naj bi se uresničila s pogodbami o zaposlitvi, ki bi trajale najmanj 3 mesece (za sklope del, ki trajajo manj kot 3 mesece, bi naročnik lahko pristal na krajše trajanje) in vsaj 20 ur na teden.

Ljudje, primerni za izvedbo del po tej določbi, lahko spadajo v katero koli od naslednjih skupin:

- prejemniki minimalnega dohodka ali člani gospodinjstva, ki uživajo koristi minimalnega dohodka;
- osebe, ki niso upravičene do minimalnega dohodka, bodisi ker čas prebivanja ni zadosten za izpolnitev pogojev za minimalni dohodek bodisi ker so že izkoristile dovoljeno obdobje za prejemanje minimalnega dohodka;
- mladi med 18. in 30. letom, ki spadajo pod varstvo mladoletne osebe; mladi prestopniki, starejši od 16 let, in nekdanji prestopniki, mlajši od 30 let;
- ljudje, ki imajo težave z mamili ali drugimi oblikami odvisnosti in se trenutno zdravijo;
- prestopniki in nekdanji prestopniki z zakonito pravico do dela.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Zagotoviti zaposlitvene možnosti osebam, ki nimajo dostopa do trgov dela ali jim grozi socialna izključenost.

Preverjanje

Pred začetkom del je moral izbrani ponudnik predložiti načrt, v katerem je bilo natančno določeno, kako se bo izvajalo vključevanje na trg dela, vključno z vrsto delovnih mest in nalog, ki jih bodo zaposleni opravljali.

Da bi izbrani ponudnik dokazal skladnost z zgornjim pogojem za izvedbo naročila, je moral predložiti naslednje dokumente za vsakega novega zaposlenega, ki je imel koristi od vključevanja, in sicer v enem mesecu od njegove zaposlitve:

- pogodbo o delu z navedbo vrste, trajanja in delovnega časa;
- dokazilo o vpisu v sistem socialne varnosti;
- identifikacijo zaposlenega z dokazili o socialni izključenosti, ki jih je izdala javna socialna služba.

Ponudnik je moral vsakemu poročilu o opravljenem delu priložiti izjavo, da ni prišlo do sprememb dogovorjenega načrta za vključevanje na trg dela.

Vrednost javnega naročila

32,1 milijona EUR v 48-mesečnem obdobju.

Instrument

- Člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.
- [Sporazum 44/2016 z dne 21. julija](#) regionalne vlade Kastilija in León o določitvi obveznih smernic za družbeno odgovorno javno naročanje naročnikov, ki pripadajo regionalnim vladnim organom.

Akterji

- Javni naročnik: Kastilija in León.
- Izbrani ponudnik storitev.
- Zaposlene osebe.
- Javne socialne službe: Izbrani ponudnik lahko svobodno izbere zaposlene, ki bodo opravljali delo v okviru programa vključevanja na trg dela, dokler so ti zaposleni del katere koli upravičene skupine. Na zahtevo ponudnika lahko javni organi napotijo ustrezne kandidate prek socialnih služb, ki jih vodi ministrstvo za družino in enake možnosti regionalne vlade in delajo z ustreznimi skupinami ljudi, ki jim grozi izključenost.

Družbeni vplivi

- Glavni cilj določbe je povečati možnosti za trajnostno vključevanje upravičencev možnosti vključevanja na trg dela.
- Izvajalec mora imenovati osebo v ekipi, ki je odgovorna za nadzorovanje in spremljanje zaposlenih na delovnem mestu, da se zagotovi uspeh zaposlitev. Ta oseba je referenčna oseba za naročnika med spremljanjem tega pogoja za izvedbo.
- Ob izteku pogodbe se bo izvajalec sestel z naročnikom, da se ocenijo program vključevanja na trg dela, napredek pri zaposljivosti upravičencev, pridobljena znanja in nastali izzivi. Preučila se bosta tudi vključitev upravičencev kot redno zaposlenih in nadaljevanje takih programov vključevanja v delovne prakse izvajalca. Pri takšnih presojah lahko sodelujejo tudi predstavniki regionalnega ministrstva za družino in enake možnosti.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

Naročniki imajo pogosto pridržke glede uporabe takih postopkov zaradi tveganja pravnega izpodbijanja. Posledično lahko pionirske izkušnje sprožijo pomembne ukrepe. To naročilo je prvo tovrstno naročilo in je bilo posnemanu v drugih postopkih za oddajo javnega naročila, ki jih je izvedla regionalna vlada Kastilija in León. Med njimi so:

- izgradnja doma za ostarele in vrtca v Salamanci;
- (A2019/001392, povezava do postopka je na voljo [tukaj](#)). To naročilo predvideva 8 680 ur dela za ljudi, ki jim grozi socialna izključenost, in kot ciljno skupino vključuje ženske, ki so žrtve nasilja na podlagi spola;
- gradnja centra za primarno zdravstveno varstvo v občini Calzada de Vanduciel (Salamanca) (2020008538, povezava do postopka je na voljo [tukaj](#)), ki vključuje 1 140 ur dela;
- gradnja centra za primarno zdravstveno varstvo (Parada del Molino) v Zamori (2020008470, povezava do postopka je na voljo [tukaj](#)), ki vključuje 1 520 ur dela;
- gradnja centra za primarno zdravstveno varstvo v Bembibru (León) (2020008470, povezava do postopka je na voljo [tukaj](#)), ki vključuje 1 370 ur dela.

Glavni izziv v prihodnosti je spodbuditi izvrševanje klavzul o vključevanju na trg dela kot pogojev za izvajanje naročil del, ki jih oddajo javni naročniki pod nadzorom deželne vlade Kastilija in León, kadar koli to omogoča trajanje in proračun takih del. Predvideni cilj je, da vsaj 3 % celotnega števila ur, opravljenih pri izvedbi naročila, opravijo delavci, ki imajo koristi od programa vključevanja na trg dela.

Stik

Gdč. María del Rocío Andrés, pravna svetovalka pri usklajevanju storitev, Ministrstvo za družino in enake možnosti, Skupščina Kastilija in León, mrocio.andres@jcy.es, +34 983 410 942

15. Cestna dela za vključevanje na trg dela

Status: Končna različica

Ime javnega naročnika, država: Evropska metropola Strasbourg (lokalni organ), Francija

Izdelek ali storitveni sektor: Gradbeništvo, cestna dela

Uvod/cilji javnega naročanja

Mesto in evropska metropola Strasbourg že več kot dve desetletji izvaja socialne klavzule v svojih pogodbah o izvedbi javnega naročila, ki se sistematično analizirajo ob upoštevanju namena vsakega naročila, zahtevane delovne sile in tehnične zmogljivosti mesta. Ta sistem, ki ga lahko posnema katera koli lokalna oblast, je bil okrepljen z uporabo Strasbourške strategije za spodbujanje družbeno in okoljsko odgovornega javnega naročanja (SPASER)¹⁵.

Evropska metropola Strasbourg je 7. aprila 2019 [objavila povabilo k oddaji ponudb](#) za izbor izvajalcev za popravilo ceste Rue Coulaux v soseski Port du Rhin. Cilj tega je bil zagotoviti zaposlitev ljudem, ki so oddaljeni od tega dela ter pripadajo prikrajšanim skupinam ali jim grozi socialna izključenost in imajo zato majhne možnosti, da najdejo zaposlitev.

Predmet naročila

Prenova ceste v soseski Port du Rhin v Strasbourgu v Franciji.

Faza javnega naročanja in merila

Naročnik je sprožil odprti postopek pod pragom (člen 27 Odloka 2016–360 z dne 25. marca 2016) in naročilo razdelil na dva sklopa.

Sklop 1 se je nanašal na obnovo vozišča in je v skladu s členoma 38 in 52 odloka 2015–899 z dne 23. julija 2015 (francoska zakonodaja) od izbranih izvajalcev zahteval, naj se zavežejo k zaposlitvi oseb, ki so „oddaljene od trga dela“ (osebe v procesu vključevanja na trg dela ali prednostne skupine, ki imajo posebne težave pri dostopu do zaposlitve)¹⁶, s ciljem vključevanja na trg dela.

Kot pogoj za izvedbo naročila izključno za sklop 1 se je moral izbrani izvajalec zavezati, da bo ljudi, ki so oddaljeni od trga dela, zaposlil za 245 ur v celotnem trajanju izvedbe naročila. Zaposlitvene priložnosti med izvedbo naročila omogočajo zaposlenim pridobitev ali izboljšanje kvalifikacij in izkušenj z namenom večje zaposljivosti in trajnostne vključenosti.

Ponudbe so bile ocenjene na naslednji način:

¹⁵ SPASER je nacionalni instrument, uveden z nacionalnim zakonom o javnem naročanju in zakonom o socialni ekonomiji, ki zahteva, da lokalne oblasti porabijo več kot 100 000 letno, da sprejmejo strategijo o družbeno in okoljsko odgovornem javnem naročanju.

¹⁶ Natančneje: mladi z nizko stopnjo izobrazbe; mladi, ki nikoli niso delali; iskalci zaposlitve, ki so na zavodu za zaposlovanje neprekinjeno prijavljeni več kot eno leto ali imajo več kot dve leti ponavljajočo se brezposelnost ali so starejši od 50 let; upravičenci do socialnih prejemkov, zlasti upravičenci programov RSA in A.S.S.; posamezniki, vključeni na trg dela prek socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela (SIAE); invalidni delavci, katerih status je potrdila Komisija za pravice in avtonomijo invalidov (CDAPH), itd.).

- cene storitev: 80 %;
- tehnična zmogljivost izvajalca: 10 %;
- okoljska učinkovitost: 10 %.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Zagotavljanje zaposlitvenih možnosti za posameznike, ki so oddaljeni od trga dela. Skupine ljudi, na katere se nanaša ta postopek za oddajo javnega naročila, so navedene v posebnih pogodbenih pogojih (SCC)¹⁷.

Preverjanje

Samo za sklop 1:

Združenje Relais Chantiers med izvajanjem naročila¹⁸ na zahtevo predstavnika evropske metropole Strasbourg preveri dokumente, da bi ugotovilo, ali se zaposlovanje med ustreznimi skupinami posameznikov resnično pospešuje. V ta namen bo izbrani izvajalec konec vsakega četrtertletja združenju Relais Chantiers poslal informacije v zvezi s storitvijo „spodbujanje zaposlitve“, na primer:

- podatke o zaposlitvi, opravljeni neposredno ali posredno, vključno z vsemi pisnimi obračuni plače, potrdili o oddaji del v podizvajanje ali potrdili o zagotavljanju osebja v primeru zaposlovanja prek podjetij za vključevanje na trg dela ali podjetij za začasno vključevanje na trg dela;
- druge obveznosti socialne narave, predvidene s pogodbo, kjer je to ustrezno.

V ta namen mora izvajalec določiti sogovornika, ki bo združenju Relais Chantiers poročal o učinkovitem zaposlovanju oseb, ki so oddaljene od trga dela. Sogovornik je referenčna oseba za naročnika med spremljanjem tega pogoja za izvedbo.

Vrednost javnega naročila

366 657,46 EUR (brez DDV).

Instrument

- Čeprav je vrednost naročila pod mejno vrednostjo EU, kot pogoj za izvedbo del zahteva zaposlitev ljudi, izključenih s trga dela, v skladu s členom 70 Direktive 2014/24/EU ter razdelitev na sklope v skladu s členom 46 o razdelitvi na sklope Direktive 2014/24/EU.
- [SPASER](#) – francoska strategija za spodbujanje družbeno in okoljsko odgovornega javnega naročanja.

Akterji

- Javni naročnik: Evropska metropola Strasbourg.
- Izbrani ponudniki storitev.

¹⁷ „Cahier des Clauses Administratives Particulières (CCAP)“ je pogodbeni dokument, ki vsebuje vse pravne in finančne določbe, ki urejajo izvajanje naročila, kot so plačilni pogoji, financiranje, morebitna jamstva, dobavni pogoji, kazni, roki izvedbe, postopki preverjanja itd. SCC je prav tako pogodbeni dokument za izvedbo naročila.

¹⁸ Javno-zasebno združenje, ustanovljeno za upravljanje klavzul o vključevanju na trg dela v pogodbah o izvedbi javnega naročila v imenu naročnikov v bazi zaposlenih v Strasbourg.

- Podpora pri vključevanju socialne klavzule: Relais Chantiers.
- Zaposleni pri ponudniku.

Družbeni vplivi

- Glavni cilj postopka je povečati možnosti za trajnostno vključevanje upravičencev do možnosti vključevanja na trg dela. Razpoložljivi podatki združenja Relais Chantiers iz leta 2015 kažejo, da je bilo od leta 2010 z izvajanjem javnih naročil, kot je zadevno, opravljenih več kot 3,5 milijona ur dela (kar ustreza več kot 450 pogodbam za polni delovni čas v petih letih).

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Ocena potrjuje, da so socialne klavzule, ki se že vrsto let uporabljajo na trgih javnega naročanja v mestu, pozitivne. Ta ocenjevalna študija prihodnosti skupin upravičencev potrjuje, da se sistem odziva na pomisleke glede vključevanja in kvalifikacij ljudi, ki so oddaljeni od zaposlitve.
- Zlasti kaže, da je 55 % skupin, ki imajo koristi od socialne klavzule, še vedno zaposlenih ali se usposablja 6 do 12 mesecev po oddaji naročila, medtem ko jih je 39 % še vedno zaposlenih v podjetju, ki jim je dalo prvo priložnost.

Stik

Bruno Koebel, namestnik direktorja za učinkovitost in pravne zadeve, mesto in evropska metropola Strasbourg, Bruno.Koebel@strasbourg.eu

16. Model občine Skien za kakovost zaposlovanja v gradbenem sektorju

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Občina Skien, Norveška

Izdelek ali storitveni sektor: Gradbeništvo

Uvod/cilj javnega naročanja

Cilj občine Skien je spodbujanje dostojnega dela ter boj proti kaznivim dejanjem, povezanih z delom, socialnemu dampingu in izkoriščanju delavcev v vseh dobavnih verigah. V ta namen je uvedla standardne pogodbene pogoje za izbrane pogodbe o blagu, storitvah in gradbenih delih, kjer so pravice delavcev še posebej občutljivo vprašanje. Ta sklop kolektivnih pogodbenih zahtev, ki veljajo za sektorje z „velikim tveganjem“, se imenuje model občine Skien.

Model občine Skien je bil uveden leta 2014 z resolucijo mestnega sveta in pregledan leta 2019. Povzetek modela (v norveščini) je na voljo [tukaj](#). model je obvezen za vse pogodbe o gradbenih delih in se uporablja pri pogodbah o blagu in storitvah, če je to praktično in sorazmerno.

Občina Skien želi z opredelitvijo takih standardov ustvariti enake konkurenčne pogoje med dobavitelji in ustvariti spodbuden okvir za delodajalce, ki izpolnjujejo obveznosti ter vlagajo v kakovostno zaposlovanje in družbeno odgovornost podjetij.

Skien je tudi del medobčinskega partnerstva za javno naročanje – Grenlandskommunenenes innkjøpsenhet – skupaj s petimi drugimi občinami (Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan). Januarja 2019 so te občine sprejele model občine Skien.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Neformalno zaposlovanje in kazniva dejanja, povezana z delom, je težko izmeriti, vendar se ocenjuje, da njihov gospodarski vpliv znaša približno 1,2 % nacionalnega BDP ali 28 milijard NOK (približno 3 milijarde EUR)¹⁹.

Občina Skien je zaradi izzivov, ki nastajajo zaradi kaznivih dejanj, povezanih z delom, in trga nezakonite delovne sile v gradbenem sektorju, postavila javno naročanje v središče svojih pobud za dostojno delo, poštene delovne standarde in kakovostno zaposlovanje.

Model občine je rezultat skupnih prizadevanj občine Skien kot javnega naročnika in vseh drugih ustreznih deležnikov v postopkih za oddajo javnega naročila. Pogovori so potekali z gradbenimi podjetji, ki so delile glavne izzive, s katerimi se soočajo pri svoji dejavnosti, in sindikati, ki so predstavili svoje ideje za ustrezne ukrepe in zahteve pri javnem naročanju za doseganje boljših rezultatov. Javni naročniki so priznali, da je treba izboljšati delovne standarde in hkrati zagotoviti, da raven zahtev ne ustvarja dodatnih ovir za sodelovanje zanesljivih dobaviteljev v postopkih za oddajo javnega naročila.

Občina je pri drugih naročnikih, ki so del medobčinskega partnerstva za javno naročanje, iskala usklajen pristop k temu, kako z javnimi naročili obravnavati delovne pogoje in standarde. To je privedlo do oblikovanja standardnih določb in pogodb, ki ustvarjajo večjo stopnjo predvidljivosti med dobavitelji in varno delovno okolje za izvajalce javnih naročil.

¹⁹ Kot poroča Economics Norway v publikaciji, ki jo je naročilo norveško ministrstvo za delo in socialne zadeve: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2017/norway-strategies-to-tackle-work-related-crime>.

Model obravnava naslednja področja²⁰:

- *Vključevanje predvsem stabilnih zaposlenih*

Stabilna delovna razmerja po eni strani spodbujajo večjo varnost delavcev, po drugi strani pa organom olajšajo preverjanje izplačila plač s strani izvajalcev ter zagotavljajo varnost in zdravje pri delu. Vendar gradbeni sektor zahteva določeno stopnjo prilagodljivosti zaradi različnega obsega projektov ali tržnega cikla. Občina zato zahteva, da morajo biti delavci, ki sodelujejo pri izvajanju naročil, zaposleni pri izvajalcih v skladu z norveško zakonodajo, ki prepoveduje pogodbe brez zagotovljene minimalne delovne obveznosti. Model zahteva tudi, da naročnik predhodno odobri vključitev začasnih delavcev (ki jih zagotovijo agencije za zaposlovanje). Poleg tega so dobavitelji dolžni dokazati, da imajo začasni delavci, ki se vključijo v izvajanje del, sklenjene pogodbe o zaposlitvi, ki zagotavljajo višino plače v skladu s pravno zavezujočimi kolektivnimi pogodbami.

- *Uporaba vajencev*

Da bi občina spodbudila specializacijo in ustrezno raven usposabljanja v ustreznih sektorjih, je zahtevala posebno vključitev vajencev v pogodbe, ki vključujejo specializirano delo. Poleg tega se zahteva, da so dobavitelji povezani s programom vajeništva.

Da zahteva ne bi nesorazmerno vplivala na manjša naročila in ponudnike, velja le za naročila, ki trajajo več kot 3 mesece in katerih vrednost presega 0,5 milijona NOK (približno 50 000 EUR) za pogodbe o gradbenih delih oziroma katerih vrednost presega 2 milijona NOK (200 000 EUR) za pogodbe o blagu in storitvah. Vse druge izjeme mora odobriti občina.

- *Uporaba kvalificiranih delavcev*

Spodbujanje ustreznih kvalifikacij in ravni usposobljenosti omejuje možnost izkoriščanja ranljivih delavcev, ki ne poznajo sektorja ali svojih pravic. Poleg tega vključitev vajencev zahteva prisotnost kvalificiranih delavcev na kraju samem, ki lahko delujejo kot mentorji. Model občine Skien zahteva, da ima večina zaposlenih, vključenih v izvajanje pogodb o gradbenih delih, ustrezno poklicno kvalifikacijo.

- *Omejitev števila stopenj podizvajalcev*

Omejitev največjega števila podizvajalcev omogoča boljše spremljanje ter nadzor delovnih pogojev in standardov, ki jih uporablja javni naročnik. V ta namen je občina praviloma vzpostavila največ eno raven podizvajanja pri glavnem dobavitelju. Čeprav ni omejitev glede števila podizvajalcev ali deleža naročila, oddanega v podizvajanje, morajo biti vsi podizvajalci pod neposrednim nadzorom glavnega izvajalca, da se odgovornost ne bi razdrobila. Podizvajalci morajo biti navedeni v pogodbi.

Ta določba upošteva morebitne potrebe po specializaciji v okviru pogodbe in manjšim izvajalcem ne ovira dostopa do javnih naročil. Zato lahko naročniki dovolijo izjeme k temu pravilu pred postopkom iz tržnih razlogov ali med izvajanjem naročila samo iz posebnih ali nepredvidenih razlogov.

- *Preprečevanje kršitev človekovih pravic v celotni dobavni verigi*

Dobavitelj mora v svoje dejavnosti in svojo dobavno verigo vključiti smernice, ki zajemajo spoštovanje temeljnih človekovih pravic in temeljnih konvencij Mednarodne organizacije dela. Izvesti je treba nadzorne ukrepe in pripraviti poročila o nadaljnjem spremljanju podizvajalcev v celotni dobavni verigi. Občina ima poleg navedenih zahtev še dodatne zahteve:

²⁰ V tej posodobljeni različici poročila je izpuščen odstavek o elementih podizvajanja te prakse, ki je bil vključen v prvotno različico. Odstavek je bil odstranjen zaradi dvomov, ki so se pojavili glede zakonitosti takšnih elementov.

- *brez plačil v gotovini:* Vse plače in druga nadomestila se izplačajo na bančni račun posameznega delavca. Plače morajo biti izplačane na bančni račun, delodajalec pa mora imeti možnost izslediti plačilo. Vsa plačila, razen plač, ki jih dobavitelj opravi v zvezi z izvajanjem naročila, bodo prav tako plačana z elektronskimi sredstvi in sledljiva. Dobavitelji morajo na zahtevo navesti svojo banko;
- *minimalne plače in delovni pogoji:* Dobavitelji za občino morajo zagotoviti, da plače in delovni pogoji zaposlenih niso nižji od tistih, ki so določeni v ustreznih državnih kolektivnih pogodbah o plačah.

Preverjanje

Zahteve so del pogodbenih pogojev, zato se izvajalci z udeležbo v postopku za oddajo javnega naročila zavezujejo, da jih bodo upoštevali v obdobju izvedbe.

Na zahtevo morajo ponudniki predložiti dokumentacijo o plačah in pogojih za zaposlitev svojih zaposlenih. Ponudniki morajo potrditi skladnost s [Konvencijo MOD št. 94 o delovnopравниh določbah v pogodbah javnega naročanja](#).

Naročnik lahko ponudnikom naloži dnevno kazen, če oni ali kateri koli njihov podizvajalec uporabljajo nezakonito ali neskladno delo in se položaj ne odpravi pred rokom, ki ga pisno določi naročnik. Dnevna kazen bo do odprave položaja enaka tisočinki pogodbene vrednosti, vendar ne manj kot 1000 NOK (približno 100 EUR) na delovni dan.

V primeru potrjene kršitve pogojev modela in izvajalčeve nezmožnosti za odpravo kršitve lahko naročnik odstopi od pogodbe in vpelje obdobje začasne opustitve prihodnjega sodelovanja v postopkih za oddajo javnega naročila.

Vrednost javnega naročila

Odvisno od konkretnih naročil.

Instrument

- Člen 18(2) o obvezni socialni klavzuli in člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila Direktive 2014/24/EU. Uporaba teh določb mora biti v skladu z direktivo o napotitvi delavcev na delo (Direktiva 96/71/ES, spremenjena z Direktivo (EU) 2018/957).

Akterji

- Javni naročnik: Občina Skien in njene službe, agencije itd.
- Sindikati in organizacije delodajalcev (model temelji na tristranskem sodelovanju med občinami in socialnimi partnerji).
- Dobavitelji na področju gradbeništva.
- Delavci.

Družbeni vplivi

- Učinkovito in družbeno odgovorno javno naročanje – in model, ki je spodbudil druge občine k prevzemu odgovornosti.
- Ustvarjanje javnega ugleda s prevzemanjem družbene odgovornosti.

- Zaščita dostojnega dela in izboljšanje kakovosti dela.
- Boljši nadzor varnosti in zdravja pri delu (varnejša delovna okolja).
- Spodbujanje usposabljanja vajencev in uporabe kvalificiranih delavcev ter povečanje števila regionalnih podjetij, povezanih s programom vajeništva.
- Spodbujanje resnih in zanesljivih izvajalcev, kar posledično zagotavlja stabilnost, kakovost in predvidljivost.
- Poštena konkurenca in enaki konkurenčni pogoji med dobavitelji.
- Manj davčnih utaj in goljufij – manj kaznivih dejanj, povezanih z delom.

Urad generalnega revizorja v poročilu o prizadevanjih za odpravo socialnega dampinga pri javnem naročanju ugotavlja, da imajo številne lokalne oblasti na tem področju možnosti za izboljšave, in priporoča, da se zgledujejo po občini Skien. Dejstvo je, da vse več norveških lokalnih oblasti sprejema model občine Skien. Leta 2019 je približno 180 od 426 občin na Norveškem izvajalo različne modele javnega naročanja, da bi zagotovile družbeno odgovorno javno naročanje. Model občine Skien je pionirski model, sicer pa se v norveških občinah uporablja več različnih modelov. Nekateri posnemajo model občine Skien, drugi pa so prilagojeni interesom in potrebam različnih področij, panog in politik.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Dialog s socialnimi partnerji in deležniki v tem sektorju je ključnega pomena za realistično določanje zahtev ter zagotavljanje skladnosti in učinkovitih rezultatov.
- Pomembno je, da je pristop k zahtevam postopen. V zvezi s tem standardi, sprejeti v gradbenem sektorju, temeljijo na predhodnih ukrepih, ki jih je sprejela občina in ki so se v tem sektorju izvajali pospešeno zaradi zaznanega velikega tveganja za neskladnost.
- Standardne klavzule in pogodbe so koristne za uveljavitev delovanja v skladu s standardi. Skupni standardi o temeljnih/horizontalnih vprašanjih, kot so pravice delavcev in kakovost zaposlovanja, so združljivi s prilagajanjem postopkov posebnim potrebam naročnikov.
- Model je bil revidiran leta 2019 za prilagoditev in izboljšanje na podlagi praktičnih izkušenj ter skladnost z nacionalno zakonodajo in zakonodajo EGP po prenosu direktive o javnem naročanju iz leta 2014. Občina je preučila, kako model vpliva na trg, delavce ter potrebe in politike občin. Na primer, zgodnji model je zahteval, da se plače izplačujejo na norveški bančni račun. Občina Skien se je vprašala, ali je to res potrebno – občina mora imeti le možnost izslediti denar, kar je mogoče tudi, če bančni račun ni norveški. Poleg tega je stara različica modela zahtevala uporabo vajencev le pri norveških izvajalcih, zdaj pa je to splošna zahteva (kadar je treba spodbujati uporabo vajencev).
- Model bo revidiran vsako drugo leto, da se prilagodi spreminjanju in razvijanju trgov in kaznivih dejanj, povezanih z delom, ter drugim zahtevam občine.
- Spremljanje in nadzor zahtev modela je stalen izziv. Digitalizacija, obveščanje v realnem času in sistematično zbiranje podatkov so ključna orodja za doseg tega cilja.

Stik

Gdč. Ingrid Buset, svetovalka, Fagforbundet (Norveško združenje splošnih in občinskih uslužbencev), Ingrid.Buset@fagforbundet.no

Gdč. Anette Wessel Gerner, vodja medobčinske enote za javno naročanje, občina Skien, AnetteWessel.Gerner@skien.kommune.no

G. Jonas Bals, svetovalec, LO (Norveška konfederacija sindikatov), Jonas.bals@lo.no

17. Listina o zaposlovanju v soseski Grangegorman, Irska

Status: Končna različica

Ime javnega naročnika, država: Razvojna agencija Grangegorman, Irska

Izdelek ali storitveni sektor: Gradbeništvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Razvojna agencija Grangegorman (GDA) je skupaj s koordinatorjem za zaposlovanje in usposabljanje ter Forumom za delo in učenje (GLLF) razvila in izvedla [listino o zaposlovanju v soseski Grangegorman](#).

Po [študiji iz leta 2009](#) o zaposlitvenih možnostih, ki izhajajo iz razvoja soseske Grangegorman v severnem delu mestnega jedra Dublina, je bila oblikovana strategija, ki se je nato razvila v Listino. Ta je bila uvedena leta 2012, v času visoke brezposelnosti na Irskem (približno 16 %) in še večje brezposelnosti na območjih okoli soseske Grangegorman, ki so vključevala skupnosti z visoko stopnjo pomanjkanja in prikrajšanosti. Razvoj se je osredotočal na zagotavljanje glavne izobraževalne, zdravstvene in pristočasne infrastrukture. V središču razvoja je konsolidacija največje irske univerze TU Dublin v soseski Grangegorman. Tradicionalne dejavnosti sodelovanja in ozaveščanja skupnosti univerze TU Dublin so bile zelo koristne pri pridobivanju podpore okoliških skupnosti glede listine o zaposlovanju in zagotavljanju elementov podpore.

Cilj listine je zagotoviti, da lahko lokalna skupnost, zlasti brezposelni posamezniki, izkoristijo zaposlitvene možnosti, ki izhajajo iz projekta Grangegorman – ki vključuje razvoj nove mestne četrti v severnem delu mestnega jedra Dublina.

Listina določa, kako lahko izvajalci in podizvajalci optimizirajo možnosti zaposlovanja in usposabljanja, ki izhajajo iz projekta razvoja soseske Grangegorman, za prebivalce soseske Grangegorman. Poleg tega listina opisuje, kako bo potekalo spremljanje in poročanje navedenega.

Vsi izvajalci in podizvajalci, ki so jim oddana naročila, dobijo navodila z namenom zagotovitve jasnega razumevanja, kaj se od njih zahteva v zvezi s poročanjem, vključno z vnaprejšnjim načrtovanjem, in možnosti prepoznavanja delovnih mest, za katera lahko zaposlujejo na lokalni ravni. Listina velja za izvajalce določenih del, ki so predmet pogodb z GDA. Zasnovana je tako, da spoštuje pravice izvajalca po irski in evropski zakonodaji ter jo je treba v skladu s tem tudi razlagati.

Faza javnega naročanja in merila

Dobra praksa se nanaša na fazo po oddaji naročila.

Dokumenti v zvezi z oddajo javnega naročila napotujejo na listino o zaposlovanju v soseski Grangegorman, ki vsebuje pogoje za izvedbo naročila, povezane z družbenimi vidiki. Listina ni zavezujoča, izbrano podjetje pa se lahko odloči, ali jo bo spoštovalo. Do zdaj so se vsi izvajalci zavezali k njenemu spoštovanju.

Obveznosti iz Listine veljajo le za izvedbo del in naročila. GDA želi zagotoviti, da bo najmanj 20 % novih delovnih mest, ustvarjenih v projektih, povezanih z novim razvojem, na voljo prebivalcem soseske Grangegorman in nato prebivalcem okoliških območij. Če izvajalec soglaša z upoštevanjem Listine, se zaveže, da bo uporabil vse razumne ukrepe, da vsaj 10 % novih delovnih mest, ustvarjenih za izvedbo projekta, zapolni z novimi udeleženci ali dolgotrajno brezposelnimi. Domačine bo obravnaval enako in namenil posebno pozornost njihovi zaposlitvi.

Poleg tega bo izvajalec v štirih tednih od začetka izvedbe naročila in/ali pred predvideno možnostjo zaposlitve sodeloval na enodnevnem dogodku „Spoznaj izvajalca“ (kot je določeno v členu 5 Listine o zaposlovanju v soseski Grangegorman). Cilj tega dogodka je predstaviti projekt in izvajalca lokalnim prebivalcem in podjetjem, da se izvajalcem omogočita mreženje in oblikovanje ustreznih možnosti zaposlovanja in usposabljanja za lokalno prebivalstvo.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Listina o zaposlovanju agencije GDA je podporni ukrep, katerega namen je vključiti osebe, oddaljene od trga dela, in dolgotrajno brezposelne osebe na trg dela z uporabo pogojev za izvedbo naročila, ki so povezani s socialnimi vidiki, tj. izvajanje Listine s strani izvajalcev.

Preverjanje

- Skupina za oblikovanje agencije GDA spremlja, kako izvajalci uporabljajo Listino, in o tem poroča koordinatorju za zaposlovanje.
- Koordinator za zaposlovanje in izvajalčev uradnik za zvezo na mesečnih sestankih spremljata in revidirata izvajanje Listine.
- Koordinator za zaposlovanje spremlja in revidira učinkovitost ukrepov, sprejetih za izpolnitev zavez ali ciljev izvajalca v skladu z Listino.
- Izvajalčev uradnik za zvezo v sodelovanju s koordinatorjem za zaposlovanje tudi spremlja in poroča o številu lokalnih prebivalcev, zaposlenih v okviru projekta.

Vrednost javnega naročila

Vrednost se razlikuje med naročili.

Instrument

- Člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: Razvojna agencija Grangegorman.
- Izbrani izvajalci in podizvajalci, pri čemer so vključeni:
 - izvajalec 1: John Sisk & Son in FCC Construcción (podizvajalci: SISK, FCC, Sodexo, Building Management Services, Kennedy Security, Duggan Systems Ltd., Techrete Ireland & UK, Crown Roofing Ltd., Wintrop Engineering, Cleartech, Designer Group);
 - izvajalec 2: Energy Centre, John Paul Construction;
 - izvajalec 3: Purcell Construction.

Družbeni vplivi

- Strukturna in socialna prenova soseske Grangegorman za trajnostno prihodnost lokalnih prebivalcev in podjetij.
- Socialna vključenost s ponujanjem možnosti zaposlovanja in usposabljanja marginaliziranim družbenim skupinam.
- Ker je lokalna skupnost vključena v razvoj, se je razvil občutek lokalnega lastništva nad projektom. Zaradi tega pristopa je projekt dobil sodelovanje in podporo lokalne skupnosti.
- Vzpostavljena je bila sinergija med javnimi in zasebnimi interesi v korist skupnosti Grangegorman.
- Optimizacija možnosti zaposlovanja in usposabljanja, ki izhajajo iz projekta razvoja soseske Grangegorman.
- Podpora z možnostmi usposabljanja, vajeništev in zaposlovanja za ljudi, ki so oddaljeni od trga dela, zlasti dolgotrajno brezposelne posameznike.
- Skladnost se meri na mesečni osnovi z izračunom števila lokalnih zaposlenih v katerem koli mesecu glede na skupno število zaposlenih na lokaciji za zadevni mesec. Posamezni delavci niso identificirani, spremlja se le odstotek lokalnih delavcev v vsakem mesecu. Povprečno število na lokaciji na leto: 2015

– 130 skupaj/24 domačinov, tj. lokalni uslužbenci so predstavljali 19 %; 2016 – 49 skupaj/8 domačinov, tj. 17 %; 2017 – ni se gradilo; 2018 – 275 skupaj/35 domačinov, tj. 13 %; 2019 – 760 skupaj/76 domačinov, tj. 10 %²¹. Ta padec odraža postopno izboljševanje razmer na trgu dela in nižjo stopnjo brezposelnosti na Irskem. Listina se je zato prilagodila in usmerila v ljudi, ki so oddaljeni od trga dela in imajo bolj specifične potrebe po podpori.

Druge koristi

- Model je ponovila Tehnološka univerza (TU) Dublin, kar kaže na prenosljivost te dobre prakse.
- Podrobnosti o izvajalcih, ki si prizadevajo za razvoj soseske Grangegorman, so objavljene tudi na spletišču GDA (www.ggda.ie/employment-and-training), kar ljudem, vključno s tistimi, ki živijo zunaj geografskega območja Listine, omogoča neposreden stik z delodajalci.
- Medagencijsko delo kot rezultat Listine, tj. da (pod)izvajalec obvesti koordinatorja za zaposlovanje o prostih delovnih mestih, koordinator pa nato posreduje podrobnosti oddelku Intreo (Oddelek za zaposlovanje in socialno zaščito), ki jih nadalje posreduje ustreznim agencijam, kot so npr. lokalni zavodi za zaposlovanje.
- Dogodek „Spoznaj izvajalca“ je potekal 21. januarja 2020 v razvojni agenciji Grangegorman. Dogodek je bil namenjen tako ljudem iz lokalnih skupnosti kot skupnostim iz vsega mesta (zlasti tistim, ki so ekonomsko in socialno zelo prikrajšane). Odziv je presegel pričakovanja. GDA je sodelovala s približno 400 ljudmi iz vseh skupnosti, ki jih zanima delo na področju upravljanja objektov v novih prostorih TU Dublin v soseski Grangegorman, ki naj bi se odprli v prihodnjih mesecih. To so prve zaposlitve za nedoločen čas v okviru razvoja soseske Grangegorman in ene prvih zaposlitvenih možnosti za ženske (na Irskem v gradbenem sektorju še vedno prevladujejo moški).

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- GDA še naprej uporablja Listino, čeprav je zaradi spremenjenega trga dela težje doseči prvotne cilje.
- Zato zdaj preučuje, kako bi lahko podprla organizacije in projekte (vključno s socialnimi podjetji), ki se osredotočajo na zadnjih 5 % ljudi, ki ostajajo zunaj trga dela, v skladu s tem, kar irska vlada šteje za nedoseganje „polne zaposlenosti“.
- V ta namen je Forum za delo in učenje soseske Grangegorman (GLLF) ustanovil Poslovno in podjetniško skupino Grangegorman, katere namen je ozaveščati o potencialu razvoja soseske Grangegorman za lokalna podjetja in raziskati, kako lahko GLLF podpira lokalna podjetja (zlasti mala in mikro podjetja).

Stik

Kathleen McCann, koordinatorica za zaposlovanje in usposabljanje v razvojni agenciji Grangegorman, kathleen.mccann@ggda.ie

²¹ Te številke in širši pregled vpliva Listine o zaposlovanju na socialno-ekonomski profil severozahodnega mestnega jedra Dublina je na voljo na tej povezavi: <http://ggda.ie/assets/Joining-up-the-Dots-3-Report.pdf> (str. 91–94).

SEKTOR 3. Živilske storitve/storitve priprave in dostave hrane

18. Pridržano javno naročilo za socialna podjetja

Status: Končna različica

Ime javnega naročnika, država: Departma Vendée, Francija

Izdelek ali storitveni sektor: Živila ter priprava in dostava hrane

Uvod/cilji javnega naročanja

Departma se je leta 2010 na podlagi sklepa Sveta odločil, da bo v šolah (srednjih šolah) spodbujal uporabo visokokakovostnih in ekoloških izdelkov.

Ideja je bila povezati kmetijsko-živilski center z ekološkimi proizvajalci zelenjave, sadja in mlečnih izdelkov prek javnih naročil.

Analiza potreb, izvedena leta 2010, je pokazala, da obstaja socialno podjetje, ki zaposluje invalide ter se ukvarja s kmetijsko-živilskimi storitvami in certificiranimi ekološkimi pridelovalci, ki bi se lahko povezali s pogodbami departmaja. Po objavi pridržanega javnega naročila je departma Vendée leta 2011 oddal naročilo socialnemu podjetju, opredeljenemu med analizo potreb, ki zaposluje približno 10 invalidov za opravljanje kmetijsko-živilskih storitev. Po ponovni objavi leta 2015 je bila pogodba podaljšana za šest let.

Storitve se zagotavljajo več kot 30 šolam na ozemlju departmaja. Predelani izdelki v povprečju predstavljajo več kot 100 ton na leto.

Po podpisu prve pogodbe je departma vključil možnost dobave surovin socialnemu podjetju na javnih naročilih za dobavo hrane, oddanih v letih 2012 in 2016. Med departmajem in šolami je bila ustanovljena skupina kupcev, ki je spodbujala uporabo kmetijsko-živilskega centra.

Predmet naročila

Kmetijsko-živilske storitve: skladiščenje, predelava (čiščenje, luščenje in rezanje), pakiranje surovih izdelkov in dostava predelanih izdelkov.

Faza javnega naročanja in merila

Naročilo je bilo pridržano za organizacije, ki zaposlujejo med 55 % in 100 % invalidov. V objavljenem naročilu ni bilo nobene geografske zahteve. V objavi so bile zahteve opredeljene objektivno, da bi prejeli odgovore različnih ponudnikov.

Po objavi javnega naročila je ponudbo predložil le en ponudnik. Ponudba je bila analizirana v skladu z merili za oddajo naročila, opredeljenimi v javnem naročilu:

- cena: 35 %, na podlagi ocenjene letne količine predelane hrane;
- okoljska učinkovitost: 25 %, na podlagi predlaganih storitev in virov energije, uporabljenih za njihovo izvajanje na okolju prijazen način;
- tehnična kakovost: 25 %, na podlagi kakovosti osebja in institucionalne organizacije ter jamstev za donos, zagotovljenih za predelavo živil.

Izbrani ponudnik je bila organizacija ADAPEI-ARIA 85. To socialno podjetje sodeluje z invalidi in jim zagotavlja ne samo delovna mesta, temveč tudi zdravstveno in socialno podporo. Organizacija v Franciji skupaj zaposluje več kot 1400 ljudi, pri čemer jih je približno 10 zaposlenih v podjetju, ki izvaja naročilo, oddano v departmaju Vendée.

Cilj socialne politike in referenčni standard

Prvotno naročilo, ki je bilo oddano pred sprejetjem direktiv EU o javnem naročanju iz leta 2014, je bilo pridržano v skladu s členom 15 francoskega zakonika o javnem naročanju iz leta 2006.

Preverjanje

- Vzpostavljen je bil sistem preverjanja za preverjanje odstotka zaposlenih invalidov. Francoska zakonodaja zahteva sistem preverjanja, da lahko „prilagojena podjetja“ sklenejo pogodbo s francoskimi oblastmi, da se opredelijo cilji (odstotek invalidov, načrt podpore in mobilnosti invalidov), ki jih je treba odobriti, in prejme pomoč državnih organov. Državni organi morajo izvajati reden nadzor. V pogodbi je tudi določba, ki od izvajalca zahteva, da vsako leto predloži poročilo o dejavnosti, ki vsebuje: odstotek invalidov, vključenih v izvajanje storitev, različne vrste opravljenih storitev in število ur, ki so jih opravili zadevni invalidi.
- Ponudnik mora med izvajanjem naročila stalno zagotavljati podrobne podatke o količinah predelane zelenjave, sadja in mlečnih izdelkov, dobavi v šole in spoštovanju predpisov o ekoloških proizvodih.
- Naročnik je v specifikacije vključil pravico do analiziranja proizvodov, ki ga opravi uradni laboratorij, pooblaščen za izvajanje takih analiz (npr. LEAV, Laboratorij za okolje in hrano departmaja Vendée).
- V javnem naročilu so bile določene sankcije v primeru neskladnosti. Sankcije so opredeljene v javnem naročilu (denarna kazen, če plačilo ni izvedeno) in pogodbi, ki jo je organizacija sklenila z državnimi organi: nižja finančna pomoč, nepodaljšanje ali prekinitve pogodbe.

Vrednost javnega naročila

Javno naročilo je ocenjeno na približno 105 000 EUR na leto za kmetijsko-živilske storitve, povezane s pripravo ekološke hrane (zlasti zelenjave, sadja in mlečnih izdelkov).

Instrument

- Člen 20 o pridržanih javnih naročilih Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: departma Vendée.
- Izbrani ponudnik storitev: socialno podjetje ADAPEI-ARIA 85.
- Upravičenci: več kot 30 šol (srednjih šol), občina Olonne-sur-Mer in srednja šola v Luçonu kupujejo različne prehranske izdelke.
- Podpora pri javnem naročanju: Neodvisno združenje RESECO (prej znano kot RGO, Réseau Grand Ouest), katerega cilj je združevanje in povezovanje občin ter podpiranje njihovih dejavnosti pri zelenem in družbeno odgovornem javnem naročanju.

Družbeni vplivi

Z oddajo pridržanega naročila socialnemu podjetju, ki dela z invalidi, je departma Vendée zagotovil pozitiven družbeni vpliv in spodbudil uporabo lokalno pridelane ekološke hrane z naslednjimi rezultati:

- naročene kmetijsko-živilske storitve so omogočile zaposlitev 10 osebam;

- v 34 šol je vsako leto dostavljenih več kot 1,8 milijona obrokov, ki vsebujejo več kot 100 ton ekoloških proizvodov; ekološki proizvodi predstavljajo od 10 do 15 % postreženih obrokov.

Druge koristi

- S projektom priprave in dostave hrane bo na leto predvidoma nastalo 281,59 tone emisij CO₂ manj.
- Pričakuje se, da se bo z zmanjšanjem prevoza prihranilo 1,03 GWh primarne energije na leto. S skupnimi dostavami, ki jih izvaja socialno podjetje, se obseg dostav zmanjša za dve tretjini (2 200 dostav, če šole same prejmejo proizvode; približno 700 dobav z uporabo storitev socialnega podjetja). Ta praksa je ustvarila poslovne priložnosti za majhne proizvajalce, ki imajo nižje logistične stroške in delujejo na bližnjih območjih. Po tem sistemu več kot 30 majhnih proizvajalcev ekološke zelenjave, sadja in mlečnih izdelkov trenutno izvaja oskrbo s hrano v vrednosti približno 170 000 EUR na leto.
- Nadaljnje koristi vključujejo ustanovitev skupine kupcev, kar je znižalo stroške za javno naročanje in upravljanje pogodb ter storitve, ki jih izvaja socialno podjetje, kot je zdravstvena in socialna podpora za njegove zaposlene.
- V Franciji je boj proti razmetavanju s hrano cilj politike. Ta projekt ozavešča učence o pomenu zmanjšanja razmetavanja s hrano in trajnostnem razvoju.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- To je bil uspešen model za vzpostavitev skupnega in globalnega pristopa k javnemu naročanju v sektorju živil ter priprave in dostave hrane, ki zajema tri stebre trajnostnega razvoja – okoljskega, družbenega in gospodarskega.
- Pristop je z oddajo pridržanega naročila socialnemu podjetju učinkovito povezal potrebe dobaviteljev kmetijsko-živilskih storitev z oskrbo različnih kupcev.
- Departma Vendée zdaj razmišlja, da bi program razširil tudi na druge kupce (domovi za ostarele, šole in občine). Od leta 2016 ima departma Vendée podoben pristop pri javnem naročanju rib in mesa.
- Projekt je bil izpostavljen v Evropi (prek organizacije RESECO, ki je bila vključena v ta projekt) in Franciji, zlasti z e-skupnostjo, ki se ukvarja z gostinstvom in jo upravljata RESECO in CNFPT (Center National de la Fonction Publique Territoriale): <https://e-communautes.cnfpt.fr/alimentation-restauration-collective>, organizacija, ki povezuje različne akterje za tehnično in pravno oblikovanje.

Stik

Mickaël TESSIER, pravni strokovnjak za javno naročanje za departma Vendée, mickael.tessier@vendee.fr

19. Družbeno odgovorno javno naročanje hrane in pijače s strani mesta Oslo

Status: Končna različica

Ime javnega naročnika, država: Mesto Oslo, Norveška

Izdelek ali storitveni sektor: Živila ter priprava in dostava hrane

Uvod/cilji javnega naročanja

Mesto Oslo ima 50 agencij. Vsaka je odgovorna za lastna javna naročila, ki podpirajo vsakodnevno poslovanje. Agencija za izboljšanje in razvoj (AID) je osrednja svetovalna enota za javno naročanje. AID pripravlja in upravlja medagencijske okvirne sporazume mesta, vsem agencijam pa zagotavlja tudi smernice, predloge standardnih pogodb, usposabljanje in svetovanje.

AID je v letih 2017–2018 izvedla javna naročila za tri okvirne sporazume za hrano in pijačo, sadje in zelenjavo ter mlečne izdelke. Poleg celovitih okoljskih zahtev, vključno z zahtevami po organskih alternativah, je mesto Oslo s številnimi socialnimi merili in pogodbenimi klavzulami zagotovilo spoštovanje temeljnih človekovih pravic in pravic delavcev v dobavnih verigah za kmetijske proizvode z visokim tveganjem.

Mesto uporablja socialna merila v vseh pogodbah, kjer proizvodni procesi predstavljajo tveganja škodljivih vplivov na mednarodne človekove pravice in pravice delavcev. Trenutne zahteve glede družbeno odgovornega javnega naročanja so usklajene z glavnimi mednarodnimi okviri, kot so Vodilna načela OZN o podjetništvu in človekovih pravicah ter Smernice OECD o potrebni skrbnosti za odgovorno ravnanje podjetij.

Predmet naročila

Naročilo hrane in pijače, vključno s sadjem, zelenjavo in mlečnimi izdelki, za različne objekte in storitve, ki jih zagotavlja mesto Oslo, npr. storitve varstva otrok, domove za ostarele itd.

Faza javnega naročanja in merila

To naročilo je bilo organizirano kot konkurenčni postopek s pogajanji.

Pogoji za sodelovanje:

Da bi se podjetje lahko štelo za potencialnega dobavitelja mesta Oslo, je moralo dokumentirati upravljanje kakovosti in ustrezen sistem sledljivosti za preverjanje skladnosti s socialnimi klavzulami v celotni dobavni verigi.

Specifikacije:

- kava iz pravične trgovine (vsa kava mora biti certificirana in označena z znakom Fairtrade ali enakovrednim znakom);
- banane iz pravične trgovine (vse banane morajo biti certificirane in označene z znakom Fairtrade ali enakovrednim znakom).

Merila za oddajo javnega naročila:

- Znaki so bili podeljeni za druge izdelke pravične trgovine (drugi izdelki, ki se ponujajo kot izdelki pravične trgovine, morajo biti označeni z znakom Fairtrade, UTZ ali enakovrednim znakom).

Pogoji za izvedbo javnega naročila:

- Pogodba vključuje standardne socialne klavzule za izvedbo javnega naročila v Oslu (glej opis v spodnjem sestavku „Instrument“).

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Leta 2017 je bila v dialogu z notranjimi in zunanjimi deležniki razvita nova strategija javnega naročanja. Temelji na načelih trajnosti. Glavni cilj je, da Oslo izvaja ustrezne in stroškovno učinkovite postopke za oddajo javnega naročila, pri čemer zagotavlja kratkoročne in dolgoročne trdne in trajnostne rešitve. Podcilji navajajo, da bodo javna naročila prispevala k temu, da bo Oslo bolj zeleno, bolj socialno vključujoče in inovativnejše mesto, ki svojim prebivalcem, podjetjem in industriji zagotavlja rešitve in storitve v skladu z njihovimi sedanjimi in prihodnjimi potrebami. Podcilj 3 obravnava socialne vidike javnega naročanja in vključuje strateške smernice, v katerih je navedeno, da „občina ne sme sodelovati z dobavitelji, ki bi lahko bili povezani s kršitvami temeljnih človekovih pravic, temeljnih konvencij Mednarodne organizacije dela ali mednarodnega prava, ki velja za Norveško na podlagi resolucij OZN.“ Poleg tega „si mora mesto Oslo prizadevati za aktivno zagotavljanje, da globalne dobavne verige občine varujejo temeljne človekove pravice, temeljne konvencije Mednarodne organizacije dela in mednarodna pravila, ki veljajo za Norveško na podlagi resolucij OZN.“ Nazadnje, „občina mora uporabiti upravljanje kategorij (strateško upravljanje skupin izdelkov prek trgovinskih partnerstev) za povečanje deleža izdelkov pravične trgovine.

Uredba mestnega sveta o prepovedi dela otrok: Prva uredba mestnega sveta o prepovedi dela otrok v Oslu je bila sprejeta leta 1996. Njene določbe so bile uporabljene v omejenem številu pogodb. Leta 2005 je bila razširjena na vse standardne pogodbe o blagu z visokim tveganjem za kršitve človekovih pravic in pravic delavcev.

„Model mesta Oslo“: Mesto Oslo je leta 2012 zaprosilo za članstvo v Globalnem dogovoru OZN. Sprejeta je bila revidirana uredba o izvajanju desetih načel pri javnem naročanju. Vključevala je tudi okrepljeno socialno klavzulo za izvedbo javnega naročila in socialna merila za sodelovanje. Klavzula in merila so bili uporabljeni v vseh pogodbah o blagu z visokim tveganjem. Najnovejša uredba, znana kot model mesta Oslo in sprejeta leta 2017, še naprej razvija in krepi socialne zahteve ter razširja njihovo uporabo na pogodbe o storitvah in gradbenih delih, ki vključujejo izdelke z visokim tveganjem, kot so gradbeni materiali.

Ethical Trade Norway: Leta 2017 je Oslo postal član organizacije Ethical Trade Norway (Etična trgovina Norveške). Ethical Trade Norway je pobuda več deležnikov, ki jo zastopajo nevladne organizacije, sindikati, podjetja in podjetniška federacija Norveške. Je središče virov in zagovornik etičnih trgovinskih praks. Oslo želi s svojim članstvom v organizaciji Ethical Trade Norway izraziti zavezo, da se z javnimi naročili usmeri k etični trgovini. Mesto spodbuja svoje dobavitelje in partnerje, naj sprejmejo etično trgovino.

Mesto pravične trgovine: Oslo je tudi mesto pravične trgovine. Ustanovljen je bil usmerjevalni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki občine, podjetij in nevladnih organizacij ter izvaja ukrepe za spodbujanje pravične trgovine²² pri temeljnih dejavnostih mesta, tudi pri javnem naročanju, in med občani. Najpomembnejši korak na tem področju v zadnjih dveh letih je upravljanje kategorij z namenom povečanja deleža certificiranih izdelkov pravične trgovine, ki jih naroča občina.

Preverjanje

Dobavitelji morajo sprejeti aktivne ukrepe za spodbujanje mednarodnih človekovih pravic in zagotoviti, da so delovni pogoji v celotni dobavni verigi vsaj v skladu s temeljnimi človekovimi pravicami, temeljnimi konvencijami Mednarodne organizacije dela in ustreznimi nacionalnimi delovnimi predpisi v državah proizvajalkah. Uporabljene so bile naslednje tehnike preverjanja:

- obrazec za samoocenjevanje, izpolnjen leta 2018;

²² Izraz „pravična trgovina“ se nanaša na pogoje trgovanja, ki zagotavljajo, da imajo delavci v dobavnih verigah za kupljene izdelke dostojne delovne pogoje in prejemajo vsaj trenutno minimalno plačo ter da imajo proizvajalci dobre pogoje trgovanja z minimalno ceno blaga.

- notranji postopek spremljanja v letih 2019–2020;
- usklajen postopek spremljanja v letih 2019–2020; mesto Oslo vodi skupino strokovnjakov za usklajeno spremljanje socialnih meril v pogodbah za hrano in pijačo skupaj s številnimi drugimi javnimi organi na Norveškem. To je del projekta, ki ga je začela in vodila organizacija Ethical Trade Norway. Cilj je poudariti učinkovitost postopka spremljanja, ko več glavnih javnih organov združi moči v smeri skupnih dobaviteljev, ter varčevanje z viri za javne organe in za dobavitelje.

V primeru neskladnosti bi mesto Oslo najprej opozorilo, nato pa sankcioniralo dobavitelja, tako kot je to storilo pri drugih pogodbah. Mestna uprava je pri drugih pogodbah dvakrat izdala opozorilo pred prekinitvijo. V prvem primeru je to storila po reviziji, ki jo je opravila tretja oseba v proizvodnem obratu delovnih oblačil na Kitajskem. V drugem primeru je bilo opozorilo izdano po reviziji, ki jo je opravila tretja oseba na sedežu nekdanjega dobavitelja medicinske opreme na Norveškem. Vendar sta dobavitelja v obeh primerih uporabila natančno dokumentirane popravne ukrepe, ki jih je uprava odobrila. Tako pogodbe nikoli ni bilo treba prekiniti izključno zaradi kršitve socialnih pogodbenih klavzul, povezanih z globalnimi dobavnimi verigami. Vendar ima lokalni organ pravico prekiniti pogodbo zaradi kršitve zakonodaje o delu otrok ali drugih temeljnih zakonov o pravicah delavcev in človekovih pravicah, tudi če dobavitelji izvedejo korektivne ukrepe.

Vrednost javnega naročila

Ocenjena letna vrednost javnega naročila za tri pogodbeno področja hrane in pijače, sadja in zelenjave ter mlečnih izdelkov znaša 80 milijonov NOK (6,9 milijona EUR). Leta 2018 je znašala 78 720 462 NOK (6,8 milijona EUR).

Instrument

- Člen 18(2) o izpolnjevanju veljavnih obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: Mesto Oslo.
- Izbrani ponudniki storitev:
 - hrana in pijača – Servicegrossistene AS;
 - sadje in zelenjava – Cater Drammen AS;
 - mlečni izdelki – Tine SA.

Družbeni vplivi

Mesto je dobilo odgovornejše dobavitelje zaradi uporabe socialnih meril za sodelovanje, pri čemer so bili rezultati naslednji:

- delež javno naročenih ekoloških banan s certifikatom pravične trgovine se je v prvih štirih mesecih leta 2019 povečal s 3 % na 50 %;
- v istem obdobju se je delež kave s certifikatom pravične trgovine povečal z 9 % na 13 %.

To kaže, da sta vzpostavitev centralnih okvirnih sporazumov in uporaba upravljanja kategorij učinkovita instrumenta za krepitev etične trgovine. Mesto si skupaj z dobavitelji prizadeva, da bi bil trg bolj družbeno odgovoren ter da bi se povečala oskrba z izdelki pravične trgovine in organskimi alternativami po ugodni ceni.

Druge koristi

- Poleg izdelkov pravične trgovine se je povečal tudi delež ekološke hrane.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

Naslednji koraki za nadaljnje izboljševanje družbene odgovornosti pri javnem naročanju mesta Oslo bodo:

- upoštevanje socialnih meril za oddajo naročila, npr. na podlagi ocene tveganja za izbrane izdelke;
- razmislek o progresivnih socialnih klavzulah za izvedbo javnega naročila, kot je naraščajoči delež drugih izbranih izdelkov pravične trgovine v pogodbenem obdobju.

Stik

Katja Khardikova, koordinatorka za trajnostno javno naročanje, mesto Oslo,
katja.khardikova@uke.oslo.kommune.no

20. Obvezna klavzula o pravični trgovini v pogodbah z občino Madrid

Status: Končna različica

Ime javnega naročnika, država: Mesto Madrid, Španija

Izdelek ali storitveni sektor: Živila ter priprava in dostava hrane

Uvod in cilji javnega naročanja

Občina Madrid je 18. julija 2016 sprejela uredbo o vključitvi obveznih socialnih klavzul v javna naročila, koncesije in pooblastila lokalnega organa.

Uredba od javnih organov zahteva, da pri javnih naročilih uporabljajo klavzulo o pravični trgovini, kar pomeni, da je v javno naročilo obvezno vključiti vsaj en izdelek pravične ali odgovorne trgovine v izbrani kategoriji. Klavzula zajema določene izdelke, izbrane pri naročanju hrane za storitve priprave in dostave hrane ter gostinske storitve.

Uredba je bila del širšega načrta občine Madrid za spodbujanje pozitivnega okolja za odgovorno potrošnjo in pravično trgovino, ki je bil že vključen v občinski odlok o potrošnji iz leta 2011 (glej člene 48, 49 in 50 o odgovornem javnem naročanju in socialnih merilih).

Kot del izvedbene faze lokalne zakonodaje so bili na voljo spletni moduli in primeri za podjetja, ki predložijo ponudbo za javno naročilo (glej razdelek „Preverjanje“). Določba naj bi omogočila bolj nemoten in dostopnejši postopek za vsa podjetja.

Faza javnega naročanja in merila

Uredba predvideva vključitev klavzule o pravični trgovini v predmet javnega naročila, njegovo ime in objavo. Obvezna klavzula o pravični trgovini se lahko izvede kot posebna klavzula o izvedbi naročila ali kot merilo za oddajo naročila, odvisno od značilnosti javnega naročila. Zagotovitev znaka (glej razdelek „Referenčni standard“) ali njegovega ekvivalenta je obvezen del javnega naročila. Pri merilih za oddajo naročila lahko pravična trgovina doseže do 10 % točk. Zakon opredeljuje in razlikuje izdelke pravične trgovine v skladu s konceptom pravične in odgovorne trgovine, kot sledi:

- izraz „pravično“ se nanaša na spoštovanje pravic delavcev in varstvo okolja v skladu z Resolucijo Evropskega parlamenta o pravični trgovini in razvoju 2005/2245;
- izraz „odgovorno“ se nanaša na isto resolucijo Evropskega parlamenta 2005/2245; treba je omeniti, da koncept odgovorne trgovine ne vključuje specifikacij za najnižjo ceno ali za dodelitev premije za pravično trgovino proizvajalcem; gre torej za manj strogo opredelitev kot pri pravični trgovini.

Izdelki, vključeni v uredbe, so kava, čaj ali drugi poparki, sladkor, bonboni, piškoti, kakavovi in čokoladni izdelki. Merila pravične trgovine za navedene izdelke je treba doseči pri storitvah priprave in dostave hrane, restavracij, kavarn, menz in prodajnih avtomatov. V teh primerih mora biti vsaj eden od teh izdelkov v celoti izdelek pravične ali odgovorne trgovine.

Klavzula je obvezna tudi za manjša naročila. Manjša naročila skladu s špansko zakonodajo pokrivajo posebne potrebe ali ukrepe, ki se ne ponavljajo sistematično skozi čas in katerih ocenjena vrednost ni višja od 15 000 EUR

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Uredba o praksah pravične trgovine za lokalne organe je bila del širše pobude za krepitev pravične trgovine v Španiji. Med letoma 2000 in 2016 so se skupni odhodki za izdelke pravične trgovine povečali z 10 na 40 milijonov evrov. Da bi podprli ta razvoj, so se državna vlada in lokalne oblasti zavezale, da bodo ozaveščale

državljanke o tej temi in povečale javnofinančne odhodke za pravično in odgovorno trgovino. Občinska uredba iz leta 2016 je bila izdana kot del spodbujanja odgovorne trgovine, kot je navedeno v odloku o potrošnji mesta Madrid iz leta 2011.

Uredba kot referenco za opredelitev izdelka pravične trgovine navaja obveznost vključitve naslednjih standardov in organizacij:

- Svetovne organizacije za pravično trgovino: vodilne organizacije, dejavne na področju preverjanja in standardizacije pravične trgovine;
- FairTrade: mednarodne organizacije za pravično trgovino, ki zagotavlja znak FAIRTRADE proizvajalcem in podjetjem, ki izpolnjujejo mednarodne standarde;
- Naturland Fair: mednarodne organizacije za ekološko kmetijstvo, ki deluje v 58 državah po vsem svetu;
- EcoCert: mednarodnega združenja za trajnost, ki zagotavlja certificiranja za izdelke pravične trgovine, vključno s trajnostnim kmetovanjem in odgovornim pridobivanjem;
- Fair for Life: mednarodne organizacije za pravično trgovino, usmerjene na človekove pravice in poštene delovne pogoje;
- Símbolo de Pequeños Productores: mednarodne mreže malih in srednje velikih ekoloških proizvajalcev, ki deluje predvsem v latinskoameriških državah;
- certifikata Rainforest Alliance: certifikata, ki zagotavlja okoljsko, socialno in ekonomsko trajnost izdelka;
- certifikata UTZ: znaka trajnosti, ki zajema celotno dobavno verigo;
- drugih znamk in organizacij z enakovrednim ciljem in namenom.

Preverjanje

- Ponudnik potrdi, da uporablja izdelke pravične trgovine, prek spletnega modula, ki je na voljo na spletišču madridske uprave. Preverjanje poteka v fazi oddaje naročila.
- Podjetja imajo možnost, da si med postopkom za oddajo naročila ogledajo predlogo in primere za lažje izpolnjevanje dokumentov.
- Ker je postopek novost za upravno osebje in izbrana podjetja, je občina Madrid svojim zaposlenim zagotovila posebno usposabljanje o praksah pravične trgovine.

Instrument

- Člen 43 o znakih Direktive 2014/24/EU.
- Odlok, ki ga je občina Madrid izdala junija 2016 in s katerim se izvaja nacionalni okvirni odlok Ministrstva za gospodarstvo o vključitvi socialnih klavzul v javna naročila mestnih organov (19. januar 2016). Določbe so bile nato vključene v zakon o javnem naročanju iz novembra 2017 o prenosu Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: Občina Madrid (urad za javno naročanje in storitve ter urad za gospodarstvo, inovacije in zaposlovanje).
- Ponudniki in izbrani dobavitelji.

Družbeni vpliv

- Ta uredba je okrepila pozornost podjetij in javnih organov pri uporabi izdelkov pravične in odgovorne trgovine v njihovih storitvah priprave in dostave hrane. Pravična potrošnja najbolj vpliva na izdelke, ki jih urejajo uredbe: leta 2016 je kava predstavljala 43 % celotne prodaje izdelkov pravične trgovine, sledili pa so ji sladkor in sladkarije (40 %), čaj (3 %) in druga živila (7 %).
- Uredba je tako izboljšala družbene razmere delavcev v proizvodnji kakava, čaja in sladkorja z izbiro izdelkov na podlagi znaka pravične trgovine. V obdobju 2016–2018 so madridske občinske oblasti oddale 126 naročil s klavzulami o pravični ali odgovorni trgovini, 46 od teh v letu 2018. To vključuje naročila za 47 vrtcev z menzami.

Pridobljena spoznanja in pot naprej

- Mestna občina Madrid dosledno uporablja znake pravične trgovine kot sredstvo za povečanje pozitivnega družbenega vpliva lokalne uprave.
- Mestne oblasti so poudarile pomen računalniškega spremljanja za učinkovito izvedbo javnega naročila, saj so vanj vključeni zelo številni izvajalci in izdelki. Poleg tega bi nujni ukrep za zagotovitev učinkovitega etičnega javnega naročanja izdelkov pravične trgovine in razširitev področja njegove uporabe zagotovil standardizacijo znakov.
- Mestni svet zaradi uspeha pobude trenutno razmišlja o razširitvi nabora izdelkov, ki so vključeni na seznam za pravično trgovino.

Stik

Maria Sanchez Rebollo, generalni direktorat za sklepanje pogodb in storitve, rebollosmc@madrid.es (primarni stik)

Angel Rodrigo Bravo, mesto Madrid, Dg.contraser@madrid.es (sekundarni stik)

21. Uporaba razdelitve na sklope za pridržana naročila z zapleteno proračunsko strukturo

Status: Zadnja faza

Ime javnega naročnika, država: Občina Krf, Grčija

Izdelek ali storitveni sektor: Živila ter priprava in dostava hrane

Uvod/cilji javnega naročanja

V začetku leta 2000 in zaradi reforme sistema duševnega zdravja se je v Krfu močno spodbujalo socialno podjetništvo za družbeno in poklicno vključevanje ljudi s psiho-socialnimi težavami. Občina Krf je v tem kontekstu dosegla visoko raven ozaveščenosti o „socialnem kupovanju“ in pomembno izkušnjo pri uporabi pridržanih naročil za socialna podjetja, ki vključujejo posameznike na trg dela.

V tem konkretnem primeru je bila ideja povečati obseg socialnega kupovanja občine z naročilom storitev priprave in dostave hrane za dve različni občinski enoti z različnimi viri financiranja (izobraževalno enoto, ki jo financira grško ministrstvo za notranje zadeve, in enoto za socialno varstvo, sofinancirano iz sredstev EU in nacionalnih sredstev prek nacionalnega strateškega referenčnega okvira) z enim samim pridržanim naročilom.

Predmet naročila

Zagotavljanje šolskih kosil za glasbeno šolo občine Krf in zagotavljanje pripravljenih obrokov za ženske in otroke, nastanjene v zavetišču za žrtve nasilja v družini občine Krf.

Faza javnega naročanja in merila

Občina Krf je 28. decembra 2017 objavila pridržano javno naročilo za socialna podjetja za vključevanje na trg dela, ki je temeljilo izključno na merilu stroškov (najnižja cena). Naročilo je bilo opredeljeno objektivno in je jasno navajalo, da je odprto za vsa socialna podjetja za vključevanje na trg dela s sedežem v Grčiji ali kateri koli drugi državi članici, ki so dejavna v sektorju priprave in dostave hrane ter v katerih vsaj 30 % zaposlenih predstavljajo invalidi ali prikrajšani delavci.

Posebnost tega naročila je bila pobuda javnega naročnika, da razdeli naročilo na sklope z namenom odprave zapletenosti, ki je izhajalo iz dejstva, da sta imeli ti dve občinski enoti različne vire financiranja (različno trajanje, različni plačilni postopki itd.). Sklopa sta bila opredeljena na naslednji način:

- sklop 1: Storitve priprave in dostave hrane za glasbeno šolo občine Krf za obdobje od datuma podpisa pogodbe do 31. decembra 2018 ali pozneje v primeru preostalih zalog (in do izčrpanja zalog);
- sklop 2: Storitve priprave in dostave obrokov za ženske in otroke, nastanjene v občinskem zavetišču za žrtve nasilja v družini, za obdobje od datuma podpisa pogodbe do dneva zaključka sofinanciranega projekta, 31. novembra 2018.

Naročnik je v povabilu k oddaji ponudb navedel, da se lahko ponudbe oddajo za enega ali oba sklopa.

V fazi zbiranja ponudb je bila predložena samo ena ponudba. Ponudnik je bilo lokalno socialno podjetje KoiSPE Corfu New Horizons, ki zagotavlja vključevanje ljudi s psiho-socialnimi težavami na trg dela in je zelo dejavno v sektorju priprave in dostave hrane. Neobstoj drugih ponudnikov se lahko pripiše izzivom, povezanim z naravo zagotovljenih storitev (sveži obroki) v kombinaciji z geografskim položajem otoka Krf, saj bi morala podjetja s sedežem na drugi lokaciji vsak dan zagotoviti ladijski prevoz svežih obrokov s celine (vsaj 1,5 ure).

Naročilo je bilo oddano edinemu ponudniku, podjetju KoiSPE Corfu New Horizons. Ponudnik je storitve opravil kompetentno in v skladu s pogodbo.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Cilj socialne politike je bil povečati dostop socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, do lokalnega trga javnih naročil z uporabo enega samega pridržanega naročila, ki pokriva nabavne potrebe več občinskih enot kljub njihovim različnim virom financiranja.

Preverjanje

Preverjanje namena vključevanja na trg dela in potrebnega odstotka prikrajšanih zaposlenih poteka v fazi zbiranja ponudb in med izvedbo naročila. Naročnik prosi ponudnike (in pozneje izvajalca), naj predložijo ustrezna potrdila, ki jih izdajo pristojni organi. V Grčiji ta potrdila izdaja Register socialnega podjetništva Ministrstva za delo in socialne zadeve ter (zlasti za KoiSPE) Direktorat za duševno zdravje Ministrstva za zdravje.

Naročilo je bilo uspešno izvedeno do konca decembra 2018 za sklop 1 in do konca novembra 2018 za sklop 2.

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost naročila za oba sklopa je znašala 177 653 EUR brez DDV, pri čemer je vrednost sklopa 1 znašala 113 243 EUR, vrednost sklopa 2 pa 64 410 EUR.

Instrument

- Člena 20 (pridržana javna naročila) in 46 (razdelitev javnih naročil na sklope) Direktive 2014/24/EU.
- Preneseno s členoma 20 in 59 grškega zakona o javnem naročanju št. 4412/2016.

Akterji

- Javni naročnik: Občina Krf.
- Izbrani ponudnik storitev: KoiSPE Corfu New Horizons, socialno podjetje s pravnoorganizacijsko obliko socialne zadruga z omejeno odgovornostjo, ki ima sedež v občini Krf in je specializirano za vključevanje ljudi s psiho-socialnimi težavami na trg dela.
- Podporni akterji: EAADHSY, grški neodvisni organ za javno naročanje (odgovoren za revizije in vodenje nacionalnih organov za oddajo naročil), in regija Jonskih otokov (odgovorna za upravljanje regionalnega operativnega programa NSRO prek posebnega regionalnega organa upravljanja) sta zagotovila tehnično pomoč in svetovanje občini za reševanje zapletenosti, povezane z različnimi viri financiranja v naročilu. Njun pozitivni pristop in sodelovanje sta prispevala k uspehu te pobude.

Družbeni vplivi

Izbrani ponudnik KoiSPE Corfu New Horizons ima 234 članov (strokovnjakov za duševno zdravje in ljudi s psiho-socialnimi težavami) ter širok spekter podjetniške dejavnosti, ki vključuje pripravo in dostavo hrane, čiščenje, proizvodnjo in predelavo hrane, upravljanje parkirišč in oskrbovanje odprtih prostorov. Zaposluje 85 oseb, od tega 60 oseb z duševnimi boleznimi. Zato je odstotek invalidskih delavcev več kot 70-odstoten in presega 30-odstotni minimum, določen v javnem naročilu.

Družbeni vpliv tega naročila ni bil izmerjen. Vendar je podjetje KoiSPE Corfu New Horizons izmerilo (z zunanjo oceno, ki sta jo izvedla neodvisna strokovnjaka – psihiater in strokovnjak za kadrovske zadeve) družbeni vpliv svoje gospodarske dejavnosti v zadnjih petih letih (2014–2018), pri čemer se približno polovica nanaša na izvajanje javnih naročil. Glede na razpoložljive podatke družbeni vpliv, ki ga je podjetje KoiSPE Corfu New Horizons doseglo v zvezi z zdravjem in dobrim počutjem ljudi z duševnimi boleznimi, vključuje:

- znatno zmanjšanje pojavov poslabšanja stanja (–35 %);
- znatno izboljšanje komunikacije pri delu (+25 %);
- zmanjšano potrebo po uporabi službe za duševno zdravje;

- poklicno in družbeno vključenost;
- izboljšanje obvladovanja stresa;
- izboljšanje učnih veščin;
- znatno dohodkovno pomoč.

Na splošno je gospodarska dejavnost podjetja KoiSPE Corfu New Horizons prispevala tudi k lokalnemu gospodarskemu in družbenemu razvoju otoka ter dosegla naslednje koristi:

- ozaveščenost skupnosti;
- trajnost lokalnega socialnega podjetništva;
- razvoj dobrih praks za druge ranljive skupine;
- manjšo potrebo po storitvah podsistemov lokalnega zdravstvenega in socialnega varstva.

Druge koristi

- Primer ima velik potencial prenosljivosti na druge javne naročnike v Grčiji in drugih državah, ki izvajajo projekte v okviru NSRO – zlasti na regionalni ravni.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

Ta primer je bil drzen poskus majhnega organa lokalne uprave v smeri bolj zapletenega modela za pridržana naročila. Glavna pridobljena spoznanja je mogoče povzeti, kot je navedeno spodaj:

- Socialna javna naročila je mogoče uspešno uporabiti, tudi če ima proračun naročila zapletene vire financiranja.
- Razdelitev naročila na sklope je pameten pristop, ki ga je mogoče uporabiti ne le za olajšanje dostopa socialnih podjetij do trga javnih naročil, temveč tudi za zagotavljanje prožnosti v primerih zapletenih javnih naročil.
- Pri takih primerih je glavni izziv zagotoviti, da se vse stranke, ki sodelujejo pri financiranju proračuna naročila, strinjajo o uporabi enega pridržanega naročila kljub različnim mehanizmom financiranja, zato je ključ do uspeha tesno sodelovanje med javnim naročnikom in pristojnim organom za upravljanje NSRO. Tudi pooblastilo nacionalnih revizorjev javnih naročil je lahko ključnega pomena.

Glavni prihodnji izziv je ozaveščanje lokalnih javnih naročnikov in regionalnih organov za upravljanje NSRO glede racionaliziranega spodbujanja družbeno odgovornega naročanja v javnih naročilih, povezanih s projekti, ki jih sofinancira EU.

Stik

G. Athanasios Papavlassopoulos, generalni direktor podjetja KoiSPE Corfu New Horizons, thanassiou@yahoo.gr in koispekerk@yahoo.gr

22. Pridržana naročila za vključevanje na trg dela z namenom doseganja več trajnostnih ciljev

Status: Končna različica

Ime javnega naročnika, država: Zvezna služba za javno načrtovanje za družbeno vključevanje, boj proti revščini, socialno ekonomijo in zvezne mestne politike (PPS SI) (PPS SI), BELGIJA (<https://www.mi-is.be>)

Izdelek ali storitveni sektor: Živila ter priprava in dostava hrane

Uvod/cilji javnega naročanja

PPS SI je zvezna javna agencija Belgije, katere naloga je zagotoviti dostojen obstoj vsem, ki živijo v revščini, z zasnovano, izvajanjem, ocenjevanjem in nadaljnjim ukrepanjem na področju vključujoče zvezne politike za družbeno vključevanje. V tem okviru je PPS SI odgovorna tudi za upravljanje operativnega programa FEAD (Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim) v Belgiji, ki zagotavlja hrano ljudem v stiski. PPS SI kot nacionalni organ za upravljanje programa FEAD naroča vse živilske izdelke, ki jih je treba brezplačno razdeliti ljudem, ki živijo pod pragom revščine.

V tem konkretnem primeru je imel javni naročnik tri cilje:

1. zagotovitev zdravih in hranljivih izdelkov za najbolj ogrožene ljudi v Belgiji;
2. prispevanje k preprečevanju razmetavanja s hrano z zahtevo po uporabi neprodanih presežkov zelenjave kot surovin; in
3. izboljšanje vključevanja prikrajšanih delavcev na trg dela s pridržanjem postopka za oddajo javnih naročil za socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela.

Predmet naročila

Priprava, pakiranje in prevoz juhe, pripravljene s presežki zelenjave, v vnaprej določena skladišča. Juha bi bil eden izmed prehrambenih izdelkov, ki bi jih v okviru nacionalnega belgijskega programa FEAD brezplačno razdelili najbolj ogroženim.

Faza javnega naročanja in merila

PPS SI je začela postopek za oddajo javnega naročila leta 2018 kot konkurenčni postopek s pogajanjem, pridržan za zaščitene delavnice in gospodarske subjekte, katerih glavni cilj je družbeno in poklicno vključevanje invalidov in prikrajšanih oseb. Vrednost naročila je bila pod mejno vrednostjo EU, uporaba tega postopka pa je ponudnikom omogočila, da svojo ponudbo prilagodijo pričakovanjem javnega naročnika in se pogajajo o ceni, če je ta presegala razpoložljivi proračun.

Naročilo je bilo opredeljeno objektivno in je vabilo vse vrste socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem oseb na trg dela, ki imajo sedež v Belgiji in izpolnjujejo merilo „vključitve socialne ekonomije“ iz člena 59 zakona z dne 26. marca 1999 (v zvezi z belgijskim akcijskim načrtom za zaposlovanje iz leta 1998) ali ki imajo sedež v kateri koli drugi državi članici ali državi, ki je pogodbenica Sporazuma o javnih naročilih in izpolnjujejo enakovredna merila v skladu z ustrežno nacionalno zakonodajo.

Zaradi zapletenosti in inovativnosti tega javnega naročila je naročnik pred iztekom roka za oddajo ponudb organiziral informativno sejo za potencialne ponudnike.

Oddaja naročila je temeljila na ekonomsko najugodnejši ponudbi, ki je ustrezala najboljšemu razmerju med ceno in kakovostjo, ocenjenem na podlagi dveh meril:

1. predlagane cene na enoto končnega izdelka (70 % skupne ocene);

2. opisa predlaganega pristopa za izvedbo naročila (30 % skupne ocene), ki vključuje tri podmerila:

- zanesljivost predlaganega vira zelenjavnih presežkov;
- verodostojnost predlaganega postopka proizvodnje juhe in
- verodostojnost predlaganega razporeda dostave izdelka v skladišča, ki jih je navedel naročnik.

V fazi zbiranja ponudb je ponudbo oddal le konzorcij več socialnih podjetij, ki mu je bilo naročilo na koncu tudi oddano. Nepredložitev drugih ponudb je mogoče pripisati zelo zahtevnemu značaju tehničnih specifikacij za storitve (stroge tehnične specifikacije za prehrabene izdelke, strogi dobavni roki, dobave v hladilnem okolju itd.), ki so presegle zmogljivosti drugih izvajalcev v sektorju socialnih podjetij.

Izbrani konzorcij je v obdobju od oktobra 2018 do julija 2019 storitve opravljal kompetentno in v skladu s pogodbo.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Kot je bilo jasno navedeno v povabilu k oddaji ponudb, je bil cilj socialne politike tega javnega naročila zagotoviti družbeno in poklicno vključevanje invalidov ali prikrajšanih oseb. V Flandriji so med zaposlenimi v socialnih podjetjih, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, ljudje z (lažjimi) duševnimi ali telesnimi okvarami in drugi, ki ne morejo delati na rednem trgu dela (ljudje s hudimi psihološkimi težavami, vključno z begunci, ki so preživeli travme, ljudje, ki nimajo potrebnih socialnih spretnosti, itd.).

Preverjanje

Pred oddajo naročila je preverjanje vključevalo:

- upravne zahteve za ponudnike (socialno podjetje, solventnost itd.);
- izvor zelenjavnih presežkov;
- metode proizvodnje in pakiranja;
- načrtovanje dostav.

Upravne zahteve so preverili nabavni strokovnjaki finančnega direktorata na podlagi informacij, ki so bile na voljo v finančnih in davčnih zbirkah podatkov (Knuispuntbank) ter v registru priznanih socialnih podjetij. Ostale tri elemente je opravil organ upravljanja FEAD na podlagi dokumentov, vključenih v ponudbo.

Med izvajanjem naročila je preverjanje vključevalo:

- nadzor kakovosti izdelka;
- kakovost dostav.

Upravni organ FEAD je preveril kakovost izdelkov in dostav. Za preverjanje kakovosti izdelkov se odvzamejo vzorci, ki so nato testirani v laboratoriju. Za preverjanje kakovosti dostav se opravijo ena ali več kontrol na kraju samem v trenutku dostave.

Po dostavah je preverjanje zajemalo ujemanje vseh dobavnih dokumentov z računi za zagotovitev, da so bili dostavljeni vsi načrtovani izdelki.

Čeprav naročilo ni vključevalo meril za izvedbo „družbene“ narave, je PPS SI uvedla niz okoljskih meril za izvedbo, kot sta uporaba recikliranega papirja in dajanje prednosti elektronski izmenjavi podatkov za omejitev uporabe papirja v skladu s svojim znakom EMAS, da bi zmanjšala vpliv svojih dejavnosti na okolje.

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost naročila je znašala 134 500 EUR (brez DDV).

Instrument

- Člen 20 o pridržanih javnih naročilih Direktive 2014/24/EU.
- Preneseno s členom 15 belgijskega zakona o javnem naročanju z dne 17. junija 2016.

Akterji

- Javni naročnik: Služba za javno načrtovanje za družbeno vključevanje (PPS SI)
- Izbrani ponudnik storitev: Konzorcij 10 socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela in jih vodi Trabajo Arbeidskansen vzw.
- Podporni akterji: Belgijska zveza bank hrane je podprla postopek s sprejemom izdelkov v svoje prostore in nadaljnjo razdelitvijo teh izdelkov partnerskim organizacijam FEAD službe PPS SI.

Družbeni vplivi

V tem prvem pilotnem poskusu je bila ideja raziskati, kako bi lahko eno samo javno naročilo oblikovali tako, da bi izboljšali cilje socialne, ekonomske in okoljske trajnosti. Naročnik upa, da bo gradil na tej izkušnji in vzpostavil podobne projekte v okviru ESS+ v naslednjem programskem obdobju 2021–2027 skupaj z drugimi regionalnimi organi.

Pridržanje naročila za zaščitene delavnice in programe zaposlovanja je povečalo družbeni vpliv, konkurenčni postopek s pogajanjem pa je bil uporabljen za spodbujanje ponudnikov k zagotovitvi izdelka, namenjenega preprečevanju razmetavanja s hrano (juha, pripravljena z zelenjavnimi presežki). Čeprav formalna ocena tega postopka še ni zaključena, najpomembnejši vplivi vključujejo naslednje:

- Socialna podjetja so lahko preizkusila svojo sposobnost proizvodnje svežih živilskih izdelkov v skladu s strogimi tehničnimi specifikacijami ter vlagala v potrebno opremo in sisteme.
- Izbrani konzorcij 10 socialnih podjetij je sodeloval za izvajanje tega naročila in bo tako v prihodnosti bolj prilagojen za sodelovanje z drugimi socialnimi podjetji in potegovanje za javna naročila.
- Naročnik je imel možnost zagotoviti najbolj trajnosten in zdrav prehranski izdelek za najbolj ogrožene ter aktivno uporabiti zelenjavne presežke ter na ta način preprečiti razmetavanje s hrano.

Druga korist

- Naročnik je s spodbujanjem predelave zelenjavnih presežkov za juho dosegel zmanjšanje razmetavanja s hrano in ustrezno zmanjšanje količine organskih odpadkov, ki jih mora obravnavati regionalna služba za ravnanje z odpadki. Uporaba teh zelenjavnih presežkov poleg tega prikazuje učinkovit in ekonomičen način upravljanja belgijskega izvajanja programa FEAD.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Primer ima velik potencial prenosljivosti na javne naročnike v vseh drugih državah članicah EU, ki izvajajo projekte v okviru programa FEAD. Tisti, ki jih zanima izvedba podobnih naročil, morajo upoštevati naslednje nasvete:
- Zmogljivost socialnih podjetij in njihova sposobnost, da ustanovijo konzorcij, je ključnega pomena za uspeh. Javni naročnik bi moral preučiti tržno zmogljivost za zagotovitev, da prejme konkurenčne ponudbe zelenih izdelkov ali storitev.
- Ta primer zaznamuje močni inovativni vidiki, saj hkrati spodbuja socialno sposobnost (družbeno odgovorno naročanje) in vzdržljivost naravnih virov (preprečevanje razmetavanja s hrano) v okviru programa EU, ki se izvaja po vsej državi.

Glavna pridobljena spoznanja je mogoče povzeti, kot je navedeno spodaj:

- družbeno odgovorno javno naročanje lahko prispeva k socialni sposobnosti in vzdržljivosti naravnih virov, če javni naročniki domiselno kombinirajo različna orodja;

- program FEAD je zaradi svoje narave programa razdeljevanja hrane primeren okvir za doseganje trajnostnih ciljev na področju preprečevanja razmetavanja s hrano.

Prihodnji izzivi vključujejo naslednje:

- podporo socialnim podjetjem, da se okrepi njihova sposobnost za uspešno odzivanje na to vrsto javnih naročil;
- izboljšanje tehničnih zahtev na način, ki bo olajšal logistiko in povečal njeno stroškovno učinkovitost (npr. omejitev potrebe po skladiščenju v hladilnici);
- oblikovanje posebnih tehnik sodelovanja med programom FEAD in programi ESS (npr. lokalne pobude ESS), da bi se povečali viri financiranja za stroške zaposlovanja in usposabljanja, vključene v to vrsto javnih naročil.

Stik

G. Tom Anthuenis, direktor družbe European Funds services (PPS SI), tom.anthuenis@mi-is.be

23. AQUA Mühle ter mesti Feldkirch in Bregenz se združijo za socialne storitve preskrbe s hrano

Status: Opredeljeno

Ime javnega naročnika, država: Mesto Bregenz, Avstrija, in mesto Feldkirch, Avstrija

Izdelek ali storitveni sektor: Živila ter priprava in dostava hrane

Uvod/cilj javnega naročanja

V letih 2017 in 2018 sta dve občini v zahodni Avstriji, Bregenz in Feldkirch, izkoristili možnosti, ki jih zagotavlja zakon o javnem naročanju za spodbujanje socialne in ekološke trajnosti. Cilj dveh analiziranih javnih naročil je bil zagotoviti zdravo hrano vsem javnim šolam in vrtcem, hkrati pa prispevati k družbenemu cilju.

Javna naročila za pripravo in dostavo hrane vsem javnim šolam in vrtcem sta tako vključevala merila za oddajo naročila na podlagi zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih in invalidov. Obe naročili sta bili oddani socialnemu podjetju AQUA Mühle, ki se ukvarja z vključevanjem ljudi na trg dela.

Predmet naročila

Vključitev socialnih in okoljskih vidikov v javna naročila, povezana z oskrbo s hrano v javnih šolah in vrtcih v okrožju Vorarlberg v Avstriji.

Faza javnega naročanja in merila

Merila za oddajo javnega naročila: Skupno je bilo dodeljenih 100 točk na podlagi naslednjih meril:

- cena (50);
- kakovost načrtovanja menijev (5);
- formalna merila glede načrtovanja menijev (20);
- kakovost hrane (10);
- zmanjšanje okoljskih obremenitev (5);
- zmanjšanje odzivnega obdobja (5);
- zaposlovanje dolgotrajno brezposelnih (2,5);
- zaposlovanje invalidov (2,5).

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Osnovni referenčni standard je bil Bundesvergabegesetz 2006 (avstrijski zvezni zakon o javnem naročanju), ki omogoča vključitev vidikov, povezanih s socialno politiko in ekološkimi merili (5. Abschnitt: Grundsätze des Vergabeverfahrens, §19 (6); 6. Abschnitt: Die Ausschreibung – 4. Unterabschnitt: Bestimmungen über den Leistungsvertrag, §99(1))

Socialni cilj tega javnega naročila je bil vključiti prikrajšane osebe z vključevanjem na trg dela z namenom boja proti dolgotrajni brezposelnosti ter povezave socialne, ekonomske in ekološke trajnosti.

Preverjanje

Podjetje AQUA Mühle je dobilo obe naročili kot ponudnik z najvišjo skupno oceno, prejelo pa je tudi točke za zaposlovanje dolgotrajno brezposelnih in invalidov.

Podjetje je glede zaposlovanja invalidov predložilo izjavo javne zdravstvene zavarovalnice (Gebietskrankenkasse) o invalidnem statusu zaposlenih. Za dolgotrajno brezposelne delavce je ponudnik naročniku v dokaz predložil interno dokumentacijo.

Naročniku so bili posredovani interni kazalniki in izračuni glede deleža ekoloških živilskih izdelkov ter razkritje glavnih dobaviteljev živil.

Do zdaj ni bilo nadaljnjih ocen teh meril.

Vrednost javnega naročila

Obe naročili sta trajali eno leto. Vrednost naročila v Bregenzu je znašala približno 300 000 EUR, v Feldkirchu pa približno 400 000 EUR. Skupaj predstavljata 150 000 obrokov v javnih šolah na leto.

Instrument

- Člen 67 o merilih za oddajo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: občina Bregenz in občina Feldkirch.
- Izbrani dobavitelj: AQUA Mühle je socialno podjetje, ki se ukvarja z vključevanjem ljudi na trg dela, izvaja široko paleto dejavnosti, vključno z živilskimi storitvami, in je dobro uveljavljeno v regiji; dobilo je obe naročili. AQUA Mühle ponuja usposabljanje in zaposlitev za dolgotrajno brezposelne in druge ranljive skupine. Organizacija ima dolgoletne izkušnje na področju živilskih storitev. Ponuja storitve priprave in dostave hrane javnim ustanovam ter zasebnim organizacijam in posameznikom, vodi kavarno in proizvaja zdrave izdelke.

Družbeni vplivi

- Vključitev socialnih meril v to javno naročilo je prispevalo k vključitvi dolgotrajno brezposelnih in invalidov na tem območju na trg dela. Naročniki so lahko zagotovili kakovostno hrano za svoje javne šole ter dosegli socialne in okoljske cilje.
- Ker je izbrani ponudnik lokalno podjetje, je dodatna prednost zaposlitve za izvedbo javnega naročila ta, da ustvarjeno premoženje ostane v skupnosti.

Druge koristi

- Okoljske koristi so bile dosežene z zmanjšanjem prometa v regiji, povezanega z zagotavljanjem šolskih obrokov, in spodbujanjem bolj ekološke hrane.
- Ta praksa je načeloma prenosljiva, čeprav nimajo vsa socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, ustrezne velikosti, izkušenj in možnosti za sodelovanje na takih postopkih za oddajo javnega naročila

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Večja raven komunikacije z naročnikom pred začetkom izvedbe naročila bi bila lahko koristna, saj bi omogočila boljšo oceno morebitnih prihodnjih scenarijev, ki vplivajo na predmet naročila. Izvajalec na primer meni, da bi bil koristen intenzivnejši dialog med naročnikom in izvajalcem o vidikih, kot so morebitne spremembe glede obsega pogodbe (npr. dodatni vrtci).

Stik

Clara Moder, raziskovalka, arbeit plus – socialna podjetja Avstrije, clara.moder@arbeitplus.at

SEKTOR 4. Pohištvo

24. Emilia-Romagna se odloči za pohištvo z zmanjšanim vplivom na okolje in družbo

Status: Končna različica

Ime javnega naročnika, država: Intercent-Emilia Romagna, Italija

Izdelek ali storitveni sektor: Pohištvo

Uvod in cilji javnega naročanja

„Regionalna agencija za razvoj elektronskih trgov v Emilii Romagni“ (Intercent-ER) je pionirska regionalna institucija za kolektivno kupovanje, ki jo financira regionalna vlada dežele Emilia Romagna.

Intercent-ER od ustanovitve leta 2006 deluje kot osrednja nabavna enota za regionalno javno upravo in upravlja sistem e-javnega naročanja. Potem ko se je uveljavila kot vodilna institucija na področju zelenega in družbeno odgovornega javnega naročanja ter trajnostnih praks, je dve leti zapored prejela italijansko nagrado za družbeno odgovorno naročanje na forumu Compraverde (letni nacionalni dogodek na področju trajnostnega javnega naročanja v Italiji).

Leta 2018 se je začel postopek za oddajo javnega naročila, ki je zajemal nakup pohištva za pisarne javne uprave. Cilj postopka za oddajo javnega naročila je bil pisarnam zagotoviti prenovljen komplet pohištva z zmanjšanim vplivom na okolje. Poleg tega je del naročila predstavljala odstranitev nadomeščenega pohištva, pri čemer je bil namen podariti omenjeno pohištvo dobrodelni organizaciji, kot so Rdeči križ ali druge prostovoljne delovne organizacije s sedežem v Italiji ali tuji državi.

Predmet naročila: Nakup novega pohištva z zmanjšanim vplivom na okolje in družbo.

Faza javnega naročanja in merila

Postopek za oddajo javnega naročila se je začel 21. 11. 2017 z objavo na spletišču agencije Intercent-ER in portalu *Uradnega lista Evropske Unije*. Uporabljen je bil dvostopenjski postopek. V odprti fazi sta bila na voljo dva kroga vprašanj, ki sta bila na pregleden način objavljena na spletišču. Naročilo je bilo razdeljeno na tri sklope glede na materialne in tehnične specifikacije pohištva. Cilj razdelitve je bil omogočiti specializiranim dobaviteljem, da se odzovejo na povabilo k oddaji ponudb. Pogodbe bi trajale 24 mesecev z možnostjo podaljšanja za 12 mesecev po datumu izteka veljavnosti. Naročilo je bilo oddano na podlagi ekonomsko najugodnejše ponudbe, pri čemer je bila posebna pozornost namenjena tehnični kakovosti ter okoljskim in socialnim standardom v ponudbah.

V postopku za oddajo naročila je sodelovalo sedem podjetij; Sklopi naročila, in sicer za kovinsko pohištvo, leseno pohištvo oziroma stole, so bili oddani trem različnim družbam.

Merila za oddajo javnega naročila

Merila za oddajo so bila tehtana na naslednji način:

- cena – 30 %;
- tehnična ponudba – 70 %.

Tehnična ponudba je vključevala socialna merila, ki so zagotovila 7 od 70 točk (10 %) in so bila razdeljena na naslednji način:

- 2 točki za posedovanje certifikata SA 8000 ali njegovega ekvivalenta o prepovedi otroškega, prisilnega in diskriminacijskega dela;
- 2 točki za posedovanje znaka BS OHSAS 18001 ali njegovega ekvivalenta o varnosti in varovanju zdravja;
- 3 točke za ponovno uporabo starega pohištva, dokazano z izjavo v ponudbi.

Poleg tega je bilo na voljo največ 5 točk za izpolnjevanje standardov EMAS, ISO 14001 ali standarda za ogljični odtis ali njihovih ekvivalentov.

Pogoji za izvedbo javnega naročila

Pogodbeni pogoji so vključevali tudi mehanizem za oceno in izboljšanje dobavne verige v fazi spremljanja naročila z vzpostavitvijo sistema ocenjevanja. Mehanizem spremljanja se opira na izjavo ponudnikov o tem, kako se bodo izvajale klavzule v pogodbi glede na socialne cilje razpisa. Po prejemu dokumentacije osebje agencije Intercent-ER spremlja in preveri skladnost, kot je opisano v spodnjem razdelku o preverjanju. Ponudnikom se priporoča, naj pripravijo načrt dobavne verige svojih izdelkov in preverijo skladnost s socialnimi normami naročnika, da se prepreči socialni damping.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Cilji socialne politike postopka za oddajo javnega naročila so bili dvojni:

- kar zadeva spodbujanje socialnih znakov in standardov, je uprava želela zagotoviti ustrezen socialni standard za podjetja, ki sodelujejo z regionalnimi oblastmi, in tako spodbuditi politiko družbene trajnosti v celotni regiji;
- kar zadeva ponovno uporabo starega pohištva, je bil socialni cilj ustvariti okolje pozitivnih partnerstev med javno upravo, zasebnimi podjetji in neprofitnimi organizacijami.

Postopek za oddajo javnega naročila se je pri merilih za oddajo opiral na dva glavna socialna referenčna standarda, SA 8000 in BS OHSAS 18001:

- SA 8000 je mednarodni certifikacijski standard, ki organizacije spodbuja k razvoju, vzdrževanju in uporabi družbeno sprejemljivih praks na delovnem mestu; vključuje vprašanja dela otrok, svobode združevanja, diskriminacije, delovnega časa in upravljavskih sistemov, ki pozornost namenjajo zaposlenim;
- znak BS OHSAS 18001 zadeva poklicno varnost in zdravja delavcev. Organizacije, ki se prijavijo za standard BS OHSAS 18001, morajo svojim zaposlenim zagotoviti sistem varnosti in zdravja pri delu.

Okoljski standardi so bili v skladu z ministrskim odlokom z dne 11. januarja 2017 o tehničnih specifikacijah pohištva in prihrankih energije. Glavni cilj odloka je bil spodbuditi prihranke energije v javni upravi glede na evropske cilje za leto 2020.

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost naročila za 4 leta znaša 4,1 milijona EUR in razdeljena na naslednji način:

- sklop 1: 1,65 milijona EUR (leseno pohištvo);
- sklop 2: 1,05 milijona EUR (kovinsko pohištvo);
- sklop 3: 1,38 milijona EUR (pisarniški sedeži).

Preverjanje

V naročilu je bila posebna pozornost namenjena mehanizmu za nadaljnje preverjanje, da bi se zagotovila učinkovita izvedba naročila. Preverjanje je obsegalo naslednje:

- izbrano podjetje soglaša, da bo sprejelo zunanje revizije za preverjanje minimalnih socialnih standardov;
- v 6 mesecih po oddaji naročila mora podjetje posredovati agenciji Intercent-ER jasno in dokumentirano vizijo dobavne verige za izdelke, ki jih je treba dobaviti;
- vzpostaviti je treba sistem spremljanja in vrednotenja po dobavni verigi, katerega bistvo je „nenehno izboljševanje“ okoljskih in socialnih standardov;
- v 12 mesecih po začetku pogodbe mora izvajalec predložiti dokument o popravni ukrepih, izvedenih v dobavni verigi.

Instrument

- Člena 67 (o merilih za oddajo javnega naročila) in 70 (o pogojih za izvedbo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.
- Italijanski zakonodajni odlok z dne 18. aprila 2016.

Akterji

- Javni naročnik:
 - Regija Emilia-Romagna;
 - Intercent-ER – regionalni javni nabavni organ, ki usklajuje javna naročila.
- Udeleženci predhodnih preverjanj trga:
 - Armet s.r.l.;
 - Mobilferro s.r.l.;
 - Metalplex s.p.a.;
 - L.T. Form2 s.r.l.;
 - Laezza s.p.a.;
 - Moschella sedute s.r.l.;
 - SO.C.A.M. Società Cooperativa.
- Izbrani ponudniki storitev:
 - sklop 1 (leseno pohištvo): Metalplex s.p.a.;
 - sklop 2 (kovinsko pohištvo): Mobilferro s.r.l.;
 - sklop 3 (pisarniški stoli): Moschella sedute s.r.l.

Družbeni vpliv

- Naročilo je pomenilo novost v pristopu regionalnih oblasti k izvajanju socialnih meril pri javnem naročanju. Agencija Intercent-ER je bila priča zanimanju lokalnih subjektov in nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s trajnostnim razvojem in družbeno trajnostjo. Zaradi nedavnega začetka izvajanja naročila še ni bila opredeljena nobena ciljna organizacija, ki bi prejela rabljeno pohištvo; vendar Intercent-ER spremlja postopek.
- Regija je stopila na pot trajnostnih praks v javnem naročanju leta 2011; od takrat so bila družbeno odgovorna merila vključena v trideset pogodb, ki jih je izdala agencija Intercent-ER. Pobuda je bila ocenjena kot uspešna. Danes ima certifikat SA 8000 večina ponudnikov, ki iščejo priložnosti na področju javnega naročanja.; poleg tega se jih vse več poteguje za naročila na podlagi družbeno odgovornih lastnosti.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Intercent-ER si želi nadaljevati z uporabo družbeno odgovornega naročanja s še ambicioznejšimi cilji. Vendar je uprava poudarila pomen instrumentov razširjanja, predvsem usposabljanja, med regionalnimi upravnimi uradi in podjetji za zagotovitev konkretnjših rezultatov.
- Intercent-ER bo še naprej nagrajevala in cenila družbeno odgovornost podjetij, ki sodelujejo v postopkih za oddajo javnega naročila, kot sredstvo za optimizacijo socialnih podjetij in virov v regiji. Poleg tega želi regionalna oblast izvajati in povezovati nacionalne in regionalne strategije za družbeno vključevanje z integriranimi javnimi naročili, pa tudi z razvojem družbeno odgovornega trga ponudbe in povpraševanja. Tako bi bilo družbeno odgovorno javno naročanje osrednjega pomena za izvajanje odgovornega povpraševanja v sektorjih izdelkov, ki so bolj odporni na spremembe; Intercent-ER si prizadeva za večjo prisotnost klavzul družbeno odgovornega naročanja v prihodnjih javnih naročilih.

Stik

Rossella Galli, Regija Emilia-Romagna, rossella.galli@regione.emilia-romagna.it, 051 5273480 (primarni stik)
Elisabetta Bonfiglioli, Regija Emilija Romanja, elisabetta.bonfiglioli@regione.emilia-romagna.it, 0515273027 (sekundarni stik)

25. Centralizirano javno naročanje pisarniškega pohištva za romunske javne ustanove

Ime javnega naročnika, država: Nacionalni urad za centralizirano javno naročanje (National Office for Centralised Procurement, NOCP), Romunija

Izdelek ali storitveni sektor: Pohištvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Cilj tega postopka za oddajo javnega naročila je ekonomsko učinkovito upravljanje centralizirane nabave pisarniškega pohištva in hkrati povečanje ozaveščenosti vključenih akterjev (javnih naročnikov in ponudnikov) o socialnem vidiku.

NOCP kot centralizirani organ za javno naročanje preuči potrebe strank (vladnih in javnih ustanov) glede pisarniškega pohištva. Nato se odloči, kateri izdelki bodo kupljeni v centraliziranem sistemu, opredeli tehnične specifikacije za izbrane izdelke in centralizirano nabavi pisarniško pohištvo, tako da sklene okvirni sporazum z najmanj tremi gospodarskimi subjekti.

NOCP je v fazi priprave na nabavo pisarniškega pohištva. Namen te faze pred javnim naročilom je opredeliti posebne potrebe romunske vlade in javnih ustanov ter preveriti interes potencialnih gospodarskih subjektov za vključitev socialnih vidikov v postopek. Postopek naj bi se začel aprila 2020.

Predmet naročila

Pisarniško pohištvo.

Faza javnega naročanja in merila

Faza pred javnim naročilom:

Faza pred javnim naročilom je bila objavljena v sistemu SEAP (elektronski sistem javnih naročil v Romuniji) in se je izvedla v treh korakih:

1. predložitev vprašalnika v okviru javnega posvetovanja¹, ki ga je izpolnilo šest gospodarskih subjektov;
2. v fazi priprave dokumentov v zvezi z oddajo javnega naročila je bil organiziran prvi sestanek s potencialnimi gospodarskimi subjekti, na katerem so bili obveščeni o nameri NOCP, da izvede javno naročilo s socialnimi in okoljskimi merili;
3. po opredelitvi potreb javnih organov je bil zaradi dokončanja dokumentov v zvezi z oddajo javnega naročila organiziran drugi sestanek v obliki preverjanja trga s potencialnimi ponudniki.

Drugega sestanka se je udeležilo pet gospodarskih subjektov. Po oceni potreb javnih organov bo organiziran tretji sestanek.

Pri preverjanju trga sta bili zastavljeni naslednji vprašanji:

- Ali se strinjate, da se politike družbene odgovornosti na področju javnega naročanja spodbujajo tako, da se določijo dejavniki ocenjevanja v zvezi s tem? *Vsi potencialni dobavitelji so odgovorili pritrdilno.*

¹ <http://e-licitatie.ro/pub/notices/mc-notice/view/100059944>; NOCP je poslal vabila tudi 25 gospodarskim subjektom, štirim grozdom profilov in združenju proizvajalcev pohištva v Romuniji.

- Kakšne politike družbene odgovornosti predlagate za ta centralizirani okvirni sporazum? *Odgovori potencialnih dobaviteljev so vključevali: naložbe v skupnost (socialni projekti), vključenost, uporabo tehnologije za reševanje družbenih problemov, poslovno etiko, pravice uporabnikov, gospodarsko in socialno enakost, varstvo okolja, enake možnosti in moralno integriteto.*

Tehnične specifikacije:

Eden od sklopov se nanaša na zagotavljanje pisarniškega pohištva z nastavljivo višino, da se vsem zaposlenim zagotovi uporaba opreme, ki ustreza njihovim potrebam. To velja tudi za tiste s telesnimi okvarami ali težavami v ledvenem delu hrbtenice, ki morajo pri delu stati.

Merila za oddajo javnega naročila:

Javno naročilo bo oddano na podlagi ekonomsko najugodnejše ponudbe. Merila za oddajo bodo tehtana na naslednji način:

- cena: 80 %;
- dodatna garancija za izdelke: 10 %;
- vrednost predlaganega socialnega projekta: 10 %.

Kar zadeva garancijo, se podelijo naslednje točke:

- 0 točk, če gospodarski subjekt ponuja triletno garancijo (minimalna zahteva);
- 5 točk za štiriletno garancijo;
- 10 točk za petletno garancijo.

Socialni projekt bo vključeval zagotavljanje pohištva v socialnih ustanovah, kot so posebne šole, vrtci ali domovi za ostarele. Ponudniki bodo v dokumentih v zvezi z oddajo javnega naročila (obvestilo o sodelovanju, specifikacija, okvirni sporazum in poznejša pogodba) obveščeni o tem, da bo moral biti socialni projekt neposredno povezan z dobavljenimi izdelki, v skladu s členom 67 Direktive 2014/24/EU. Socialni projekt se bo moral zaključiti v prvem letu veljavnosti pogodbe.

Pogoji za izvedbo javnega naročila:

Dokumenti v zvezi z oddajo javnega naročila vsebujejo „Izjavo o upoštevanju okoljskih, socialnih in delovnih pogojev v času trajanja pogodbe o izvedbi del“.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Cilj socialne politike tega postopka je zagotoviti učinkovite in vključujoče javne storitve ob upoštevanju posebnih potreb uporabnikov. Eden od posebnih ciljev romunske nacionalne strategije za socialno vključevanje invalidov (2014–2020) je zagotoviti sredstva za ureditev delovnega prostora za invalide (odvisno od vrste invalidnosti), kot so arhitekturne prilagoditve ali prilagojeno pohištvo. V zvezi s tem bodo invalidi lahko izvajali individualne ali skupinske dejavnosti, če bodo imeli na voljo ustrezno pohištvo v skladu s svojimi potrebami. Poleg tega bo NOCP sprejel ustrezne ukrepe, s katerimi bo zagotovil, da bodo gospodarski subjekti pri izvajanju javnih naročil izpolnjevali veljavne obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava, določene s pravom Unije in nacionalnim pravom. Izjava, vključena v dokumente v zvezi z oddajo javnega naročila, je pripravljena po vzoru člena 18 Direktive 2014/24/EU, v katerem se zahteva skladnost z veljavnim okoljskim, socialnim in delovnim pravom.

Preverjanje

Predlagani socialni projekti bodo ocenjeni na podlagi zneska vloženega kapitala. Sprostitev finančnega jamstva za dobro izvedbo bo odvisna od izpolnitve prijavljenega projekta.

Od ponudnikov se zahteva, da izpolnjujejo vrsto minimalnih tehničnih zahtev za sklop v zvezi s pisarniškim pohištvo z nastavljivo višino, pri čemer bodo ponudbe, ki ne bodo izpolnjevale teh zahtev, zavrnjene.

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost javnega naročila še ni določena, vendar se ocenjuje, da bo preseгла prag za objavo v Uradnem listu, določen z Delegirano uredbo Komisije ((EU) 2019/1828) z dne 30. oktobra 2019.

Instrument

- Člen 18(2) ter členi 40, 42, 67 in 70 Direktive 2014/24/EU.

Akterji

Akterji, vključeni v javno naročanje, so:

- javni naročnik: NOCP kot centralizirani organ za javno naročanje;
- upravičenci: javni naročniki, registrirani v registru uporabnikov, ki bodo svoje potrebe sporočili NOCP;
- zaposleni pri javnih naročnikih, ki bodo končni uporabniki kupljenega pohištva;
- gospodarski subjekti, ki bodo predložili ponudbe za sodelovanje v centraliziranem postopku, in njihovi zaposleni.

NOCP bo kupoval v imenu javnih naročnikov, vpisanih v register uporabnikov, ki so sporočili svoje potrebe. Februarja 2020 je bilo v register uporabnikov vpisanih 2 978 uporabnikov glede na podatke na povezavi http://onac.gov.ro/wp-content/uploads/2019/10/RU_07.10.2019_ONAC.pdf.

Glede na to, da je v prvem centraliziranem javnem naročanju za papir za tiskanje sodelovalo 1 153 javnih ustanov, je mogoče pričakovati, da bo v centraliziranem javnem naročanju za pisarniško pohištvo sodelovalo več kot 1 000 uporabnikov.

Družbeni vplivi

- NOCP namerava z dodelitvijo dodatnih točk za socialni vidik glede na sredstva, dodeljena za socialne projekte, del dobička ponudnikov usmeriti v socialne projekte.
- Za spodbujanje delovne vključenosti invalidov in/ali oseb z netipično višino je oblikoval poseben sklop, namenjen tem skupinam, da bi jim olajšal vključevanje v delovno okolje.

Druge koristi

- Ta postopek je prvo centralizirano javno naročilo pisarniškega pohištva v Romuniji, zato se pričakuje, da bo učinek uporabe socialnih meril zelo velik, saj bodo drugi nacionalni javni naročniki nakupe, ki jih bo izvedel NOCP, upoštevali kot merilo.
- Poleg tega bi lahko postopek NOCP za oddajo javnega naročila ponovile tudi druge enote za centralizirano javno naročanje iz drugih držav EU.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Jih ni, saj postopek še poteka.

Stik

Alin Ion Izvoran, nacionalni urad za centralizirano javno naročanje, direktor, alin.izvoran@onac.gov.ro, 0786 826 901

SEKTOR 5. Vrtnarske storitve

26. Sodelovanje s socialnimi zadrugami za vključevanje na trg dela v Toskani

Ime javnega naročnika, država: ESTAR, Italija

Izdelek ali storitveni sektor: Vrtnarstvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Javni naročnik ESTAR (tehnično-administrativni regionalni podporni subjekt, ustanovljen z zakonom št. 40/2005) je maja 2017 začel odprti postopek za storitve vzdrževanja zelenih površin za toskanske zdravstvene ustanove.

Cilj javnega naročila je bil vključiti sodelovanje socialnih zadrug tipa b (v nadaljnjem besedilu: socialne zadruge), spodbujati vključevanje invalidov in prikrajšanih oseb na trg dela ter hkrati zagotoviti pozitiven vpliv na okolje. Ta cilj je bil dosežen z:

- razdelitvijo naročila na sklope (osem od enajstih sklopov je bilo pridržanih za socialna podjetja) ter
- vključitvijo okoljskih in socialnih zahtev.

Predmet naročila

Vzdrževanje zelenih površin zdravstvenih ustanov v Toskani, Italija.

Faza javnega naročanja in merila

Merila za oddajo javnega naročila:

Merila za oddajo javnega naročila za pridržane sklope 1–8 so bila naslednja:

Socialna merila (skupno 22 točk):

- ukrepi in postopki v zvezi z zaposlovanjem, izbiro in napotitvijo delavcev za vključitev na trg dela – 4 točke;
- metode organizacije dela – 7 točk;
- metodologija za podporo delavcem med opravljanjem storitve – 7 točk;
- usposabljanja, vključno s številom ur in cilji na posameznika – 4 točke;

Okoljska merila (skupaj 40 točk):

- uporaba tehnik, s katerimi se prepreči uporaba pesticidov (fitofarmaceutskih sredstev) – 12 točk;
- uporaba namakalnih praks in tehnologij, s katerimi se zmanjšuje poraba vode – 2 točki;
- sajenje avtohtonih rastlinskih vrst, ki so ustrezne glede na značilnosti območja (tj. podnebje, potrebe po zalivanju in endemične bolezni) – 5 točk;
- uporaba komposta kot gnojila – 8 točk;
- uporaba recikliranih ali ponovno uporabljenih vsebnikov in embalaže – 5 točk;
- uporaba izdelkov, ki so v skladu z evropskimi ekološkimi merili – 8 točk.

Pogoji za izvedbo javnega naročila

Pogodbe za vsakega od osmih sklopov vsebujejo socialne in okoljske klavzule, ki jih morajo izvajati socialne zadruge. Izbrane socialne zadruge morajo v skladu s socialnimi klavzulami:

- spodbujati stabilno zaposlitev pogodbenih delavcev, tako da se zavežejo, da bodo ponudile pogodbo o zaposlitvi za celotno obdobje trajanja javnega naročila, tj. 72 mesecev, ter
- se zavezati, da bodo za celotno obdobje trajanja javnega naročila zaposlile osebje, ki je bilo prej zaposleno za opravljanje istih storitev v prostorih zdravstvenih agencij, osebje, ki spada v kategorijo prikrajšanih delavcev ali invalide (zaščitna klavzula o zaposlovanju); izvajalec lahko zaposli novo osebje, ki pripada istim kategorijam, da izpolni obveznost, da je vsaj 30 % delovne sile zaposlene za opravljanje storitev, določenih v javnem naročilu.

Poleg tega morajo izbrane socialne zadruge v skladu z okoljskimi klavzulami sprejeti metode, tehnike in izdelke, pri katerih se ne uporabljajo prevelike količine vode ali nekateri pesticidi, ter po potrebi uporabljati reciklirane in ponovno uporabljene materiale.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Zagotavljanje možnosti za zaposlitev invalidnih ali prikrajšanih oseb, tj. za njihovo vključevanje na trg dela.
- Spodbujanje dostopa socialnih zadrug do trgov javnega naročanja.
- Zagotavljanje standardov dostojnega dela za osebe, zaposlene v socialnih zadrugah.

Preverjanje

Spremljanje izvajajo zdravstvene agencije dežele Toskane in ESTAR (centralni nabavni organ). Zdravstvene agencije na podlagi svojih predpisov določijo časovni raspored in načine spremljanja. ESTAR lahko izvaja *ad hoc* dejavnosti spremljanja preverjanj, ki jih izvajajo zdravstvene agencije, kot so pregledi na kraju samem in inšpekcijski obiski, s čimer se zagotovi, da so pogodbene obveznosti v celoti izpolnjene. Pri teh *ad hoc* pregledih se lahko upoštevajo obveznosti, vključene v tehnične specifikacije, in storitve, vključene v tehnično ponudbo izvajalca, ki jih je ocenil javni naročnik.

Vrednost javnega naročila

Približno 24 milijonov EUR za osem pridržanih sklopov od skupne vrednosti javnega naročila 40 milijonov EUR za vseh enajst sklopov (trajanje 72 mesecev).

Zneski na sklop:

- sklop 1: 3 110 000 EUR;
- sklop 2: 6 000 000 EUR;
- sklop 3: 3 400 000 EUR;
- sklop 4: 810 000 EUR;
- sklop 5: 1 910 000 EUR;
- sklop 6: 625 000 EUR;
- sklop 7: 3 610 000 EUR;
- sklop 8: 4 685 000 EUR.

Instrument

Ta praksa izhaja iz memoranduma o soglasju, ki so ga 10. aprila 2017 za petletno obdobje podpisali dežela Toskana, ESTAR, ConfCooperative Toscana, Federsolidarietà, Legacoopsociali, Lega Coop Toscana in splošno združenje italijanskih zadrug (AGCI) za spodbujanje odnosov med javnimi ustanovami in socialnimi zadrugami. V skladu z memorandumom se javni naročniki zavezujejo, da bodo uporabljali orodja, kot so pridržana javna naročila nad in pod pragom za socialne zadruge ter razdelitev na sklope, da bi zagotovili sodelovanje MSP.

Dežela Toskana je 31. oktobra 2018 pripravila deželni zakon št. 58 „Norme za socialno sodelovanje v Toskani“, memorandum o soglasju pa je bil temelj za pripravo tega zakona. Dežela Toskana v tem novem zakonu uvaja inovativne odzive, ki obravnavajo zaposlovanje prikrajšanih oseb in invalidov ter upravljanje socialnih storitev, zdravstvenega varstva in izobraževalnih storitev.

Akterji

- javni naročnik: ESTAR – centralni nabavni organ.
- Deležniki memoranduma o soglasju: socialne zadržne organizacije.
- Izbrane socialne zadruge in njihovi zaposleni.

Družbeni vplivi

- Socialne zadruge, ki jim je bilo dodeljeno javno naročilo, se krepijo z vključevanjem v javno naročanje, kar prispeva h krepitvi zmogljivosti izvajalcev ter zagotavlja trajnost njihovih programov in projektov. Zaradi narave delovanja in dela socialnih zadrug v Italiji to pomeni tudi vključevanje prikrajšanih posameznikov na trg dela in izkoriščanje podpornih ukrepov, ki jih ponujajo.

Druge koristi

- Vključitev okoljskih meril za izdelke in tehnike, ki so vključeni v vzdrževanje zelenih storitev, zmanjšuje vpliv storitev na okolje in lahko koristi tudi zdravju delavcev.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

Kljub uspešnemu izvajanju te posebne prakse javni naročniki do zdaj niso objavili toliko povabil k oddaji ponudb z uporabo orodij memoranduma o soglasju (tj. pridržana javna naročila ali razdelitev na sklope), kot so pričakovali podpisniki, ki poročajo, da je bilo objavljenih zelo malo tovrstnih javnih naročil. Zato bo prihodnji izziv prenesti politike regije v konkretne ukrepe. Politična volja, ki je potrebna za izvajanje družbeno odgovornega javnega naročanja, obstaja, kar dokazujeta memorandum o soglasju in toskanski deželni zakon iz leta 2018. Vendar je za spodbujanje in podporo javnim naročnikom (uradnikom in direktorjem) pri uvajanju socialnih vidikov v svoja povabila k oddaji ponudb resnično potrebno bolj ciljno usmerjeno ozaveščanje in usposabljanje v zvezi z družbeno odgovornim javnim naročanjem.

Stik

Francesco Fragola, deželni predstavnik zadruge Confcooperative Toscana za odnose z javnostmi, fragola.f@confcooperative.it

27. Pridržana javna naročila za vrtnarske storitve v regiji Kastilja in Manča

Ime javnega naročnika, država: Regionalna vlada Kastilje in Manče, Španija

Izdelek ali storitveni sektor: Vrtnarstvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Ministrstvo je ugotovilo, da bi lahko začelo postopek za oddajo javnega naročila za vrtnarske storitve v obliki pridržanega javnega naročila. Čeprav nacionalna in regionalna zakonodaja o javnem naročanju spodbujata pridržana javna naročila kot orodje za strokovno in socialno vključevanje ljudi z različnimi oblikami prikrajšanosti, javni naročniki v nekaterih primerih še vedno neradi uporabljajo take postopke. To je pogosto zaradi pomanjkljivega poznavanja izvajalcev s področja socialne ekonomije in njihovih zmožnosti, da se odzovejo na potrebe javnih organov.

V tem postopku je bila zato faza pred javnim naročilom ključnega pomena za razumevanje priložnosti, ki so na voljo na trgu, zagotovitev, da so pogodbene zahteve prilagojene posebni naravi socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, in njihovim zaposlenim, ter s tem zagotovitev uspešne izvedbe storitve.

Postopek vključuje tudi socialne vidike za izvedbo javnega naročila. Skupna vrednost javnega naročila je bistveno nižja od praga za uporabo Direktive 2014/24/EU.

Predmet naročila

Vrtnarske storitve, ki se bodo izvajale na sedežu regionalnega ministrstva za gospodarstvo regije Kastilje in Manče ter v centru za usposabljanje v mestu Toledo.

Faza javnega naročanja in merila

Povabilo k oddaji ponudb je bilo objavljeno 2. avgusta 2019².

Cilj ministrstva je bil začeti ta postopek kot pridržano javno naročilo za socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela. Ministrstvo si je v fazi pred javnim naročilom močno prizadevalo zagotoviti, da bodo pogodbene zahteve za vrtnarske storitve prilagojene značilnostim socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, in njihovim delavcem. Ta tržna raziskava je bila ena od prvih izkušenj ministrstva s fazo pred javnim naročilom.

Po začetni fazi tržne raziskave je ministrstvo nadalje preučilo posebnosti socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, vključno s kolektivno pogodbo, ki se uporablja za tovrstne izvajalce.

Postopek je vključeval socialne vidike kot pogoje za izvedbo javnega naročila. Javno naročilo je vključevalo obveznost vzpostavitve delovnih razmerij, ki so v skladu z veljavno kolektivno pogodbo glede plačila, usposabljanja in obveznosti socialne varnosti.

Poleg tega so morale biti pogodbe o zaposlitvi v skladu s pogodbenimi pogoji sklenjene za najmanj 20 ur na teden. Izvajalec je moral javnemu naročniku posredovati informacije o delovnih pogojih oseb, ki so bile zaposlene za izvedbo javnega naročila.

Izvajalec je moral v izvajanje javnega naročila vključiti tudi vidik spolov (npr. zaveza k enaki obravnavi in predložitve podatkov, razčlenjenih po spolu). Vidik spolov je bilo treba vključiti v vse dokumente, poročila, podatke itd.; vse gradivo za razširjanje je moralo biti spolno nevtralnno.

Kvalitativna merila za oddajo javnega naročila so se nanašala na uporabo avtohtonih rastlin, nekemičnih herbicidov, trajnostnih fitofarmaceutvskih sredstev in organskih gnojil. Na podlagi teh meril je bilo dodeljenih največ 10 točk (2,5 točke za vsako), medtem ko je bilo preostalih 90 točk določenih samo na podlagi cene.

Merila v primeru ponudb, ki so bile enako ocenjene, so vključevala naslednja socialna merila (v naslednjem vrstnem redu): (a) ponudnik z največjim deležem delavcev invalidov ali oseb z drugimi oblikami socialne izključenosti, pri čemer ima v primeru enakega deleža prednost število delavcev, zaposlenih za nedoločen čas; (b) najmanjši delež pogodb za določen čas in (c) največji delež zaposlenih žensk.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Zagotavljanje možnosti za zaposlitev osebam, ki so oddaljene od trga dela in jim grozi socialna izključenost.
- Spodbujanje dostopa socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, do trgov javnega naročanja.
- Zagotavljanje standardov dostojnega dela za osebe, zaposlene v podjetjih, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela.

Preverjanje

Javni naročnik četrtletno spremlja skladnost s socialnimi klavzulami in poroča o njej. V ta namen lahko od izvajalca po potrebi zahteva pisno izjavo.

Izvajalec mora imenovati tudi osebo, ki je odgovorna za stike z javnim naročnikom, in spremljati izvajanje pogodbe, pri čemer mora posebno pozornost nameniti organizaciji nalog med delavci, njihovi prisotnosti pri delu ali morebitnim spremembam v ekipi.

Vrednost javnega naročila

23 747 EUR v dveh letih.

Instrument

- Člen 20 o pridržanih javnih naročilih Direktive 2014/24/EU.
- Prenesen v špansko zakonodajo (zakon št. 9/2017, *disposición adicional 4a*), v skladu s katero je razpis omejen na invalidska podjetja, programe zaščitnega zaposlovanja in socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, ki zaposlujejo vsaj 30 % invalidov ali oseb z drugimi oblikami prikrajšanosti.

Akterji

- javni naročnik: Ministrstvo za gospodarstvo, vlada Kastilje in Manče.
- Izbrani ponudniki storitev: socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela.
- Zaposleni v izbranem podjetju: delavci, odgovorni za izvajanje vrtnarskih storitev, so zaposleni pri pogodbenem izvajalcu. Ob sklenitvi nove pogodbe o izvajanju storitev je treba v skladu z Direktivo 2001/23/ES sprejeti sedanje zaposlene.

Družbeni vplivi

- Javno naročilo je olajšalo vključevanje treh zaposlenih invalidov – dveh s telesno invalidnostjo in enega z intelektualno oviranostjo – na trg dela s polnim delovnim časom v običajno delovno okolje v javni upravi.
- Zaposleni so v celoti vključeni med ostale zaposlene na oddelku, ki priznavajo vrednost njihovega dela. Storitve je bila uspešno izvedena brez večjih težav ter je v celoti v skladu s specifikacijami in pričakovanji javnega naročnika.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Izkušnje so bile v celoti pozitivne, zato je ministrstvo podrobnosti tega postopka posredovalo drugim javnim naročnikom, da bi spodbudilo njegovo ponovitev. V skladu z regionalnim zakonom je treba vsaj 6 % vrednosti javnih naročil pridržati za posebne storitve, vendar javni naročniki včasih neradi uporabljajo take postopke, saj se jim zdijo razmeroma novi in zato nepoznani.
- Po izteku tega javnega naročila bo z uporabo enakega pristopa objavljen nov javni razpis. V tem primeru želi ministrstvo povečati težo meril kakovosti v merilih za oddajo javnega naročila (ki jih še vedno večinoma določa cena). Želi tudi doseči druge ciljne skupine, na primer z vzpostavitvijo partnerstev z javnimi zavodi za zaposlovanje in socialnimi službami, ki lahko napotijo socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, z ustreznimi profili.
- Z vlaganjem časa v fazo pred javnim naročilom se je zagotovila dobra skladnost med specifikacijo storitve in rešitvami, ki so na voljo na trgu za pridržana javna naročila.

Stik

María Jesús Hernández García, pokrajinska sekretarka delegacije pokrajine za gospodarstvo, podjetništvo in zaposlovanje, svet skupnosti Kastilja in Manča,
delegacionprovinciaeconomiaempresasyempleoto@jccm.es, +34 925 38 91 79

28. Pridržana javna naročila kot orodje za zaščito najranljivejših ljudi in okolja

Ime javnega naročnika, država: Občina Salamanca, Španija

Izdelek ali storitveni sektor: Vrtnarstvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Občina Salamanca je s sporazumom z dne 11. novembra 2016 uvedla spodbujanje pridržanih javnih naročil v okviru svojih dejavnosti javnega naročanja. [Sporazum](#) je bil neposreden odziv na določbe, uvedene s špansko zakonodajo, ki opozarjajo na ključno vlogo pridržanih javnih naročil pri spodbujanju socialne ekonomije. Določal je minimalni delež lokalnih izdatkov, namenjenih za pridržana javna naročila – najmanj 17,56 %. V skladu s sporazumom se pridržana javna naročila uporabljajo za posebne vrste storitev: vrtnarjenje, zatiranje škodljivcev, čiščenje, gostinske storitve, zbiranje rabljenih oblačil, zbiranje odpadkov in ravnanje z njimi ter recikliranje olja.

Glavni cilj pridržanih javnih naročil, ki jih izvajajo socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, je z izvajanjem okoljskih storitev razviti prilagojene poti do dela in socialnega vključevanja za osebe, ki jim grozi socialna izključenost. S povezovanjem socialnih, okoljskih in gospodarskih ciljev obe javni naročili pozitivno prispevata k socialni politiki in politiki zaposlovanja občine.

Povabilo k oddaji ponudb je bilo marca 2018 objavljeno v *Uradnem listu Evropske unije*.

Predmet naročila

Storitve čiščenja in vzdrževanja lokalnih parkov, zelenih površin, mestnih dreves in športnih centrov, pridržane za socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela.

Faza javnega naročanja in merila

Merila za oddajo javnega naročila za vrtnarske storitve so vključevala številne socialne določbe, ki so presegle zahteve, posebej povezane z upravičenostjo do pridržanih javnih naročil.

- Cena (do 35 točk).
- Zaposlovanje oseb v prikrašanem položaju, ki presega minimalni zahtevani delež (do 10 točk).
- Uporaba nizkoemisijskih vozil in strojev (do 5 točk).
- Uporaba novih rastlinskih vrst (do 5 točk).
- Socialna merila (15 točk); vključno z določitvijo načrta za enakost spolov (5 točk), ukrepi, ki omogočajo usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja (5 točk), in programom usposabljanja za zaposlene (5 točk).
- Okoljska merila (15 točk); vključno z ukrepi za nadzor nad emisijami (5 točk), ukrepi za ozaveščanje (5 točk) ali organizacijo ravnanja z odpadki (5 točk).
- Kakovost organizacije storitev (15 točk).

Izbrani ponudnik je bilo socialno podjetje, ki se ukvarja z vključevanjem ljudi na trg dela, in sicer La Encina. La Encina deluje v Salamanci od leta 2000, ko jo je ustanovila lokalna Karitas (organizacija katoliške cerkve za socialno pomoč).

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Znižanje stopnje revščine in socialne izključenosti s spodbujanjem vključujočih trgov dela.
- Obravnavanje potreb najranljivejših skupin ljudi, da bi jim omogočili udeležbo na trgih dela.
- Izboljšanje in okrepitev politike aktivnega vključevanja s celostnim pristopom k ukreptom, ki temeljijo na izkušnjah organizacij civilne družbe pri delu s ciljnimi skupinami.

Preverjanje

Preverjanje pogodbenih zahtev je potekalo v fazi oddaje javnega naročila. Nato občina ves čas izvajanja javnega naročila spremlja izpolnjevanje zahtev – socialnih in tehničnih. Izvajalec mora predložiti tudi letno poročilo o dejavnostih.

Vrednost javnega naročila

2 177 403,48 v štirih letih (vključno z možnostjo podaljšanja za dodatni dve leti).

Instrument

- Člen 20 (o pridržanih javnih naročilih) in člen 67 (o merilih za oddajo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.
- Občina Salamanca je možnost uporabe pridržanih javnih naročil prvič izkoristila v svojem sporazumu iz leta 2016. Decembra 2018 je bila v novem lokalnem zakonu (*Instrucción*) dodatno poudarjena zavezanost občine Salamanca k družbeno odgovornemu javnemu naročanju, zakon pa je vseboval tudi poziv k vključitvi socialnih meril v vse postopke za oddajo javnega naročila. Ta socialna merila bi morala zlasti spodbujati višjo kakovost zaposlovanja, boljše možnosti za zaposlovanje ljudi, ki so oddaljeni od trgov dela³ (vključno z invalidi), spodbujanje enakosti, dostopnost, okoljsko trajnost, pravično trgovino in večjo preglednost v vseh fazah postopkov za oddajo javnega naročila.

Akterji

- javni naročnik: občina Salamanca.
- Izbrani ponudniki storitev: socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela.
- Podpora pri vključevanju socialne klavzule: javni zavodi za zaposlovanje in socialne službe.
- upravičenci: zaposleni, ki jih v La Encino napotijo lokalni javni zavodi za zaposlovanje in socialne službe ali pa so vključeni prek prilagojenih poti vključevanja, ki jih zagotavlja lokalna Karitas.

Družbeni vplivi

³ Prikrajšane osebe, ki so upravičene na podlagi klavzul o zaposlovanju, vključujejo tudi: (a) prejemnike minimalnega dohodka ali člane gospodinjstva, ki uživajo koristi minimalnega dohodka; (b) osebe, ki niso upravičene do minimalnega dohodka, bodisi ker čas prebivanja ni zadosten za izpolnitev pogojev za minimalni dohodek bodisi ker so že izkoristile dovoljeno obdobje za prejemanje minimalnega dohodka; (c) mlade, stare od 18 do 30 let, ki spadajo pod varstvo mladoletne osebe; mlade prestopnike, starejše od 16 let, in nekdanje prestopnike, mlajše od 30 let; (d) ljudi, ki imajo težave z drogami ali drugimi oblikami odvisnosti in se trenutno zdravijo; (e) prestopnike in nekdanje prestopnike z zakonito pravico do dela; (f) dolgotrajno brezposelne osebe; (g) ženske, ki so žrtve nasilja na podlagi spola, in (h) brezdomce v spremstvu podpornih služb.

- S pridržanimi javnimi naročili so bile ustvarjene nove zaposlitvene možnosti za ljudi, ki so socialno izključeni, kar omogoča socialno vključenost in kohezijo.
- Povečan družbeni in gospodarski donos za mesto, saj je lokalnim izvajalcem s področja socialne ekonomije s socialnim ciljem omogočeno, da sodelujejo v dejavnostih, ki spodbujajo trajnostni razvoj na lokalni ravni.
- Ustvarjanje pozitivnih rezultatov za lokalno skupnost in zaposlene, ki dobijo dostop do dohodkovnih možnosti, zaradi katerih se izboljša raven kakovosti njihovega življenja.
- Razvoj trajnostnih praks v zvezi z okoljem.

Druge koristi

- Partnerstvo z organizacijami civilne družbe lahko prispeva k trajnosti javnih zavodov za zaposlovanje in socialnih služb.
- Dostop neprofitnih izvajalcev do javnega naročanja se je povečal, zaradi česar je več prostora za socialna podjetja, ki v središče svojega delovanja postavljajo ljudi.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Od leta 2000 poteka sodelovanje med javnim naročnikom in socialno ekonomijo v obliki *ad hoc* sporazumov. Vendar so se s sporazumom o pridržanih javnih naročilih povečale možnosti za formalne oblike zaposlitve in dobro uveljavili delovni pogoji za ljudi v prikrajšanih razmerah v Salamanci.
- V okviru partnerstev med javnimi organi in civilno družbo se lahko učinkovito obravnavajo družbeni izzivi. Ključni element take inovativne strukture upravljanja je učinkovito sodelovanje ljudi, ki jim grozi socialna izključenost. Njihov glas je ključen za razumevanje, kako doživljajo poti vključevanja in katere izboljšave so potrebne.
- Pridržana javna naročila so vzvod za delo in socialno vključenost ljudi z različnimi oblikami prikrajšanosti, ki imajo zelo otežen dostop do običajnih trgov dela. Glavne skupine zaposlenih so migranti brez sredstev, osebe, ki so v preteklosti imele težave z drogami, ali dolgotrajno brezposelne osebe.
- Zagotavljanje okoljskih storitev je socialnim podjetjem, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, omogočilo, da so se bolj specializirala in k svoji dejavnosti pristopila bolj trajnostno. La Encina na primer ne uporablja več herbicidov ali kemičnih sredstev za zdravje rastlin in zdaj uporablja nizkoemisijske stroje.

Stik

Ana Fe Félix Iglesias, vodja, La Encina Servicios Integrados, laencina_ei@infonegocio.com, 923193149

SEKTOR 6. Zdravstveno varstvo

29. Izvajanje storitev za osebe, ki živijo s HIV, v Ukrajini

Ime javnega naročnika, država: Nacionalni center za javno zdravje, Ukrajina

Izdelek ali storitveni sektor: Zdravstveno varstvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Ukrajina je v zadnjih letih reformirala pravni in tehnični okvir za javno naročanje, med drugim z razvojem znane platforme [ProZorro](#). Glavni cilj je bil povečati preglednost in zmanjšati možnosti za korupcijo ter hkrati povečati zaupanje med podjetji in s tem spodbuditi večjo konkurenco na področju javnih naročil. V skladu s [pridružitvenim sporazumom](#) Ukrajine z EU se zakonodaja o javnem naročanju postopoma usklajuje z direktivami EU o javnem naročanju. Aprila 2020 bo začel veljati nov zakon o javnem naročanju, s katerim se bo uvedlo več novih določb, pomembnih za družbeno odgovorno javno naročanje.

Eden od socialnih izzivov v Ukrajini je skrb za 240 000 oseb, ki živijo s HIV. Čeprav je bil dosežen napredek pri zmanjševanju števila smrti, povezanih z aidsom, in novih okužb s HIV, je leta 2018 manj kot polovica oseb s HIV poznala svoj status, le 35 % pa se jih je zdravilo. Leta 2019 je ukrajinski nacionalni [center za javno zdravje](#) prevzel odgovornost za naročanje storitev za osebe, ki živijo s HIV, ki so jih prej zagotavljale mednarodne humanitarne organizacije. To je del [obsežnejšega sklopa reform](#) ukrajinskega zdravstvenega sistema, vključno z ustanovitvijo centralnega organa za javno naročanje zdravil. Ključno vlogo pri podpori izvajanja storitev v zvezi s HIV v državi in širši regiji ima tudi nevladna organizacija [100% Life](#), največja ukrajinska organizacija, ki jo vodijo pacienti.

Predmet naročila

Storitve oskrbe in podpore za osebe, ki živijo s HIV.

Faza javnega naročanja in merila

Trg za zagotavljanje zahtevanih storitev je v Ukrajini precej omejen, zaradi česar je bilo leta 2019 razveljavljenih več razpisov. Center za javno zdravje se je odločil, da bo oddal ločena javna naročila za pokrivanje vseh regij in podpornih storitev za paciente s HIV. Merila za upravičenost (pogoji za sodelovanje) za javna naročila vključujejo naslednje zahteve:

- dokazila o predhodnih izkušnjah pri izvajanju podobnih javnih naročil. Podobno javno naročilo se razume kot pogodba o storitvah, dobrodelna pomoč, nepovratna sredstva, posredovana nepovratna sredstva ali druga pogodba, ki potrjuje vsaj dveletne izkušnje pri zagotavljanju storitev, kot so preprečevanje in zdravljenje okužbe s HIV, podpora pri oskrbi in socialna zaščita za skupine s povečanim tveganjem za okužbo s HIV in osebe, ki živijo s HIV;
- razpoložljivost osebja z ustreznimi kvalifikacijami, znanjem in izkušnjami, vključno z vsaj enim zaposlenim z visokošolsko izobrazbo s področja socialnega dela, socialne pedagogike, medicine, javnega zdravja ali psihologije in vsaj petimi zaposlenimi, ki so opravili specializirane tečaje usposabljanja o oskrbi oseb s HIV ali drugimi kroničnimi boleznimi.

V tehničnih specifikacijah so opredeljene vrste storitev podpore in oskrbe, ki jih je treba zagotoviti, vključno s:

- pridobitvijo informirane privolitve udeležencev;
- oceno zdravstvenih potreb udeležencev;

- pripravo individualnih načrtov podpore – to vključuje strukturirane tematske seje, osredotočene na posebne potrebe vsakega udeleženca, in zagotavljanje razpoložljivosti socialne podpore za izboljšanje kakovosti življenja in zdravja;
- zagotavljanjem aktivne preusmeritve (vključno z napotitvijo v zdravstvene ustanove, programe za zmanjševanje škode, zdravljenje odvisnosti od drog itd.);

povečanjem motivacije in ozaveščenosti udeležencev za skrb za lastno zdravje, vključno z deljenjem informacij o statusu HIV s sorodniki in prijatelji ter varnim vedenjem.

Pri izvajanju navedenih storitev morajo ponudniki:

- prilagoditi čas in kraj izvajanja storitev potrebam prejemnikov;
- izkazati razumevanje diagnoze in zdravljenja od trenutka, ko stranka prejme pozitiven rezultat hitrega testa za HIV;
- razviti metode motiviranja strank, tudi tistih z zapletenimi potrebami;
- uporabljati notranji sistem spremljanja in določiti posamezne strokovnjake, odgovorne za njegovo izvajanje;
- zagotoviti stalno razpoložljivost sistema usposabljanja za neposredne ponudnike storitev.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

UNAIDS je leta 2013 določil [cilje 90 – 90 – 90](#) za globalni napredek pri zdravljenju HIV do leta 2020:

- 90 % oseb, ki živijo s HIV, bo vedelo, da so okužene s HIV;
- 90 % ljudi, ki se zavedajo svoje okužbe s HIV, bo imelo dostop do zdravljenja in
- 90 % ljudi, ki se zdravijo, bo imelo zmanjšano virusno breme.

Ukrajinska vlada in parlament sta sprejela različne zakone, odloke in sklepe o zdravljenju HIV in tuberkuloze, ki so na voljo [tukaj](#). Ti določajo osnovni pravni, organizacijski in finančni okvir za dejavnosti javnih organov, ki so neposredno odgovorni za HIV/aids v Ukrajini.

Preverjanje

Dokazila o prejšnjih podobnih izvedenih javnih naročilih; življenjepisi ustreznega osebja; načrt projekta.

Vrednost javnega naročila

Deset javnih naročil z ocenjeno vrednostjo od 250 000 UAH (10 000 EUR) do 10,9 milijona UAH (405 000 EUR). Javna naročila zajemajo naslednje ukrajinske regije:

- Dnipropetrovsk,
- Doneck,
- Zakarpatija,
- Zaporožje,
- Poltava,
- Sumi,
- Heršon,
- Čerkasi,
- Vinica,
- Volinija.

Instrument

V ukrajinski zakonodaji ni enakovredne „enostavnejše ureditve“ za socialne, zdravstvene in druge posebne storitve, kar pomeni, da zanje veljajo enaka pravila kot za druga javna naročila. V skladu z zakonom o javnem naročanju iz leta 2016 je bila uporaba postopkov, razen odprtega postopka, in meril za oddajo javnega naročila, razen stroškov, omejena na posebne primere. Z zakonom o javnem naročanju iz leta 2020 je bilo uvedenih več novih določb:

- možnost pridržanja javnih naročil pod pragom za podjetja, ki zaposlujejo invalide;
- obvezna izključitev ponudnikov, ki so bili obsojeni zaradi kaznivih dejanj, povezanih z delom otrok ali trgovino z ljudmi;
- obvezna izključitev ponudnikov dolžnikov, ki morajo plačati davke ali prispevke za socialno varnost, razen če so sklenili dogovor z ustreznimi davčnimi organi;
- možnost uporabe omejenega postopka (poleg odprtega postopka in konkurenčnega dialoga, ki sta na voljo v skladu z zakonom o javnem naročanju iz leta 2016);
- zahteva, da se v tehničnih specifikacijah upoštevajo merila dostopnosti za invalide ali pogoji za oblikovanje za vse uporabnike za vsa javna naročila, ki so namenjena fizičnim osebam;
- možnost uporabe izračuna stroškov v življenjski dobi;
- uvedba pravil o neobičajno nizkih ponudbah.

Dovoljena je uporaba meril za oddajo javnega naročila, ki niso povezana s stroški (kvalitativnih meril), vendar ta ne smejo presežati 30 % razpoložljivih točk, razen v konkurenčnih dialogih, kjer te omejitve ni. Opozoriti bi bilo treba, da se velika večina javnih naročil v Ukrajini odda na podlagi najnižje cene, pri čemer se za določitev najcenejše ponudbe uporabi elektronska dražba. V prihodnosti se lahko v okviru zakona o javnem naročanju iz leta 2020 pri naročanju storitev v zvezi s HIV uporabijo bolj kvalitativni pristopi.

Akterji

- Javni naročnik: ukrajinski nacionalni center za javno zdravje (odgovoren za naročanje storitev).
- 100% Life (organizacija, ki podpira in zastopa paciente).
- Ukrajinsko ministrstvo za zdravje (nadzor nad centrom za javno zdravje).
- Platforma Prozorro (objava in sodelovanje na razpisih).

Družbeni vplivi

- Večja ozaveščenost in usmerjanje večjega števila okuženih s HIV na zdravljenje bosta pripomogla k zmanjšanju števila novih okužb, hkrati pa izboljšala kakovost življenja prizadetih oseb in njihovih družin. Sodelovanje z usposobljenimi in izkušenimi organizacijami, vključno z nevladnimi organizacijami, ter poudarek na vključevanju pacientov v njihovo lastno oskrbo se štejeta za ključna pogoja za uspeh teh javnih naročil.

Druge koristi

- Pregledni postopki za oddajo javnega naročila, vključno s tistimi za zdravstvene storitve in zdravila, ukrajinski družbi prinašajo najrazličnejše koristi. Ocenjuje se, da je platforma ProZorro s povečanjem preglednosti in ravni konkurence na področju javnih naročil omogočila 10-odstotni prihranek pri javnofinančnih odhodkih, ki ga je mogoče usmeriti v socialne potrebe. Državljeni in podjetja lahko vidijo, kako se porablja javni denar, s čimer se krepi zaupanje v državne storitve.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Pri razpisih za podporne storitve v zvezi s HIV je treba razumeti trg in uporabiti ciljno usmerjena merila, da se zagotovi dober rezultat.
- Zahteve glede predhodnih izkušenj in usposobljenosti osebja morajo biti sorazmerne, s čimer se zagotovi, da lahko na razpisu sodelujejo različne organizacije, vključno z nevladnimi organizacijami in socialnimi podjetji.
- Tehnične specifikacije bi morale izražati tudi želene rezultate storitev, vendar ne smejo biti preveč predpisovalne.

Stik

Artem Kremen, ukrajinski nacionalni center za javno zdravje, a.kremen@phc.org.ua

30. Odgovorno javno naročanje zaščitnih rokavic za zdravstvo na Finskem

Ime javnega naročnika, država: Mesto Tampere (Tuomi Logistiikka Oy), Finska

Izdelek ali storitveni sektor: Zdravstveno varstvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Znano je, da metode za proizvodnjo zaščitnih rokavic za zdravstvo vključujejo vprašanja, povezana s pravicami in zdravjem zaposlenih, delovnim časom in delovnimi pogoji. Na te težave so opozorile Finnwatch, nevladna organizacija, ki se osredotoča na globalno odgovornost podjetij, in druge organizacije. Proizvodnja, uporaba in odstranjevanje zaščitnih rokavic prav tako povzročajo različne okoljske težave, na primer vinilne rokavice, izdelane iz PVC, ki so se uporabljale v zdravstvu. Zaradi materiala je bilo take rokavice težko odstraniti. Ravnanje z odpadki iz PVC je zaradi vsebnosti klora izredno problematično. Tudi vinilne rokavice uporabnika izpostavljajo kemikalijam in številnim povzročajo težave s kožo.

Mesto Tampere (Tuomi Logistiikka Oy) je zato uvedlo postopek za oddajo javnega naročila za zaščitne rokavice za uporabo v zdravstvu, v katerem so morali dobavitelji uporabljati odgovorne proizvodne metode. Občina je upoštevala tudi okoljske vidike, pri čemer je upoštevala stroške v življenjski dobi zaščitnih rokavic in ne le nabavno ceno.

Predmet naročila

Nabava zaščitnih rokavic za zdravstvo v mestu Tampere.

Faza javnega naročanja in merila

Občina je v dokumente v zvezi z oddajo javnega naročila vključila zahteve v zvezi s proizvodnimi metodami v skladu s členom 18(2) in členom 42 Direktive 2014/24/EU.

Dobavitelji/proizvajalci so morali upoštevati Deklaracijo MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu v celotni globalni vrednostni verigi, povezani s proizvodnjo zaščitnih rokavic. Zahteve so bile določene kot klavzule o izvedbi javnega naročila. Kot merilo za oddajo javnega naročila so se upoštevali tudi stroški v življenjski dobi.

Cilj socialne politike in referenčni standard

Mesto Tampere si z javnimi naročili prizadeva spodbujati globalno odgovornost, dobro počutje zaposlenih in dobrobit okolja ter pravičnejše gospodarstvo. Zato so bili cilj tega javnega naročila prihranek stroškov, kakovost okolja in socialni vidiki. Mesto je želelo tudi bolj smiselno izbiro izdelkov; v prejšnjih javnih naročilih je bilo na voljo skoraj deset vrst zaščitnih rokavic, zdaj pa je mesto želelo izbrati le eno vrsto zaščitnih rokavic.

Preverjanje

Ponudbam je bilo treba priložiti vprašalnik za samooceno socialnih in etičnih vidikov, ki ga je pripravilo finsko ministrstvo za zaposlovanje. Namen vprašanj je bil pojasniti družbeno odgovornost proizvodnje v državah tveganja. Ta vprašanja so se nanašala na proizvodne pogoje blaga, dobavljenega v okviru javnega naročila, ne glede na to, ali blago proizvaja dobavitelj ali poddobavitelj. Ponudniki so v okviru tega javnega naročila izpolnili vprašalnik, poleg tega pa so bili pozvani, naj predložijo poročilo o trajnostnem razvoju ali podobno izjavo, da bi preverili, kako uporabljajo deklaracijo MOD. Mesto Tampere vsako leto v celotnem obdobju veljavnosti pogodbe spremlja izvajanje odgovornosti podjetij.

Vrednost javnega naročila

Vrednost javnega naročila za nabavo zaščitnih rokavic je med januarjem 2016 in oktobrom 2016 znašala približno 300 000 EUR.

Instrument

- Člen 42 (tehnične specifikacije) in člen 18(2) (načela javnega naročanja – izpolnjevanje veljavnih obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava) Direktive 2014/24/EU.
- Finski zakon o javnem naročanju in koncesijah določa, da si morajo javni naročniki prizadevati svoja naročila organizirati tako, da jih je mogoče izvesti čim bolj gospodarno, kakovostno in sistematično z uporabo obstoječih konkurenčnih pogojev ter ob upoštevanju okoljskih in socialnih vidikov.

Akterji

- Javni naročnik: mesto Tampere.
- Dobavitelj: Abena Finland Oy.
- Končni uporabnik rokavic: zdravstveni delavci in pacienti, ki jih ti zdravstveni delavci zdravijo.

Družbeni vplivi

Zaradi osredotočenosti na stroške v življenjski dobi so se naročile nitrilne rokavice namesto vinilnih. Nitrilne rokavice imajo dražjo začetno ceno na enoto, vendar je ob upoštevanju stroškov v življenjski dobi na splošno cenejša nabava večje količine nitrilnih rokavic. Znižajo se tudi stroški logistike. Stroški so zato za približno 100 000 EUR nižji od prejšnje pogodbe za zaščitne rokavice. Hkrati lahko mesto Tampere zmanjša vplive svojih javnih naročil na okolje ter pri tem namenja pozornost pravicam in delovnim pogojem zaposlenih.

Na kratko,

- z upoštevanjem stroškov v življenjski dobi so bili doseženi znatni prihranki stroškov. To je omogočilo bolj racionaliziran izbor izdelkov in izdelke višje kakovosti;
- javno naročilo spodbuja čistejše cikle materialov, saj je odstranjevanje nitrilnih rokavic okolju prijaznejše kot odstranjevanje vinilnih rokavic;
- pri javnem naročilu se upoštevajo socialni vidiki proizvodne verige.

Druge koristi

- Nitrilne rokavice zagotavljajo boljšo zaščito in mehansko trdnost kot rokavice iz lateksa. Niso alergene in jih je mogoče zavreči s sežiganjem.
- Nižji stroški logistike z racionalizacijo nabave zaščitnih rokavic na samo eno vrsto rokavic.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

Mesto Tampere je spoznalo, da je mogoče kupiti kakovostnejše rokavice z nižjimi stroški, manjšim vplivom na okolje in bolj trajnostno proizvodnjo.

Stik

Nina Wihlman, vodja kategorij pri Tuomi Logistiikka Oy, Nina.wihlman@tuomilogistiikka.fi

31. Strategija občine Oslo za spodbujanje neprofitnih ponudnikov storitev zdravstvenega in socialnega varstva

Ime javnega naročnika, država: Občina Oslo, Norveška

Izdelek ali storitveni sektor: Zdravstveno varstvo

Uvod/cilji javnega naročanja

Neprofitne organizacije imajo dolgo tradicijo pri zagotavljanju zdravstvenih in socialnih storitev osebam, ki potrebujejo oskrbo v Oslu. Občina Oslo se zaveda družbene vrednosti, ki jo prinašajo neprofitni izvajalci, zato si je prizadevala okrepiti dostop tovrstnih ponudnikov do trgov javnega naročanja in doseči cilj, da bi do leta 2025 vsaj 25 % vseh mest v domovih za nego v Oslu upravljali neprofitni ponudniki.

Od junija 2019 komercialni izvajalci upravljajo 1 188 mest v domovih za nego v Oslu, kar je 29 % vseh mest. Neprofitni izvajalci trenutno upravljajo 746 mest oziroma približno 18 % vseh mest. Preostalih 53 % mest je v javnem upravljanju.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Zagotavljanje storitev zdravstvenega in socialnega varstva je zakonska obveznost, ki jo lahko občina Oslo izpolni sama kot neposredni ponudnik ali pa sklene pogodbe z izvajalci, ki zagotavljajo storitve v njenem imenu. Take pogodbe morajo biti v čim bolj enake zahtevam, ki jih občina upošteva, kadar deluje kot neposredni ponudnik.

Pogodbe za storitve zdravstvenega in socialnega varstva so običajno visoke vrednosti in trajajo več let (pogosto do deset let). Ključnega pomena je, da take storitve izpolnjujejo potrebe, ki jih opredelijo uporabniki storitev in skupine uporabnikov storitev. To pomeni, da cena ni nujno najpomembnejši element pri ocenjevanju storitev, ki jih je morda treba prilagoditi tudi glede na spreminjajoče se potrebe uporabnikov.

Strategija občine Oslo za večji dostop in spodbujanje neprofitnih ponudnikov storitev zdravstvenega in socialnega varstva je vključena v širši strateški pristop k javnemu naročanju, ki ga izvaja občina Oslo (predlog mestne vlade št. 1104/17). Splošni cilj te strategije je poenostavitev in bolj strateška uporaba pravil o javnem naročanju, v veljavi pa je od januarja 2017, po prenosu Direktive 2014/24/EU v nacionalno zakonodajo (zakon št. 73 z dne 17. junija 2016 in uredba št. 974 z dne 12. avgusta 2016 o javnem naročanju).

Da bi občina dosegla cilj 25 % neprofitnih ponudnikov, namerava postopoma ukiniti nekatere pogodbe, ki jih imajo trenutno komercialni izvajalci, hkrati pa uvesti vrsto ukrepov, katerih cilj je povečati udeležbo neprofitnih ponudnikov na lokalnem trgu javnega naročanja.

Občina Oslo je storitve zdravstvenega in socialnega varstva postavila v središče pozornosti zaradi dodatne socialne razsežnosti njihovih dejavnosti. V zvezi s tem si prizadeva zagotoviti, da se javna sredstva, porabljena za družbeno usmerjeno dejavnost, povrnejo v obliki koristi za skupnost.

V strategiji so predvideni štiri glavni instrumenti za doseg pričakovanega cilja. Ti instrumenti so raznoliki in delujejo v celotnem ciklu javnega naročanja.

- **Pridržana javna naročila:** cilj strategije je čim bolj povečati možnosti za uporabo pridržanih javnih naročil za neprofitne izvajalce, da bi se povečala njihova skupna teža pri zagotavljanju storitev zdravstvenega in socialnega varstva. Pogodbe, sklenjene na podlagi pridržanega javnega naročila, v skladu s členom 77 ne smejo biti daljše od treh let.

- **Uvedba vidikov, ki so posebej pomembni za neprofitne izvajalce:** pri javnih naročilih, ki so odprta za vse vrste konkurentov, je cilj strategije posebej poudariti merila kakovosti, in sicer v okviru tehničnih specifikacij, meril za oddajo javnega naročila, zahtev glede usposobljenosti, meril za izvedbo ali splošnih pogojev javnega naročila. Med temi vidiki so: potrebe uporabnikov po kakovosti, kontinuiteta, univerzalna zasnova, sprejemljiva cena, dostopnost in celovita ponudba storitev, strokovno znanje in izkušnje, sodelovanja uporabnikov in varovanje integritete uporabnikov. Stranka lahko poudari tudi svoje potrebe po raznolikosti, kontinuiteti in inovativnosti. Prednostna naloga je tudi mobilizacija virov v neposrednem okolju uporabnika.
- **Vključitev pogodbenih določb, ki zagotavljajo kakovost storitev za državljane in dobre delovne pogoje za zaposlene:** mestni svet je sprejel model občine Oslo za sektor zdravstva in zdravstvene oskrbe (zadeva mestnega sveta št. 1006/19). Ta kodeks dobre prakse določa obveznost, da so delavci, ki izvajajo pogodbo za mesto Oslo, večinoma zaposleni za nedoločen čas. To velja tudi za podizvajalce. Med zaposlenimi v sektorju zdravstvenega in socialnega varstva je velik delež delavcev s krajšim delovnim časom – v norveških občinah sta to v povprečju dva od treh delavcev. Zaradi dolgega, izmeničnega izmenskega in nočnega dela je težko uveljaviti zahteve glede dela s polnim delovnim časom. Zato občina zahteva, da so pogodbeni delavci čim bližje polnemu delovnemu času in da se ta cilj vsaj spodbuja, kadar koli je to mogoče. V skladu s kodeksom se morajo vsi delavci, ki so v stiku s pacienti in uporabniki, dobro ustno in pisno sporazumevati v norveščini. Ta zahteva bo obvezna, vendar utemeljena za posamezne kategorije delovnih mest in povezana z vsebino delovnega mesta. Norveški urad za delo in socialne zadeve bo glavni kanal za nove zaposlitve v tem sektorju. Mestni svet si prizadeva tudi, da bi bil sektor čim bolj vključujoč v zvezi z delavci, ki morda potrebujejo dodatno podporo ali spremstvo, da bi se lahko v celoti vključili na delovno mesto.
- **Dialog z neprofitnimi akterji:** občina bo spodbujala sistematičen dialog z neprofitnimi ponudniki storitev zdravstvenega in socialnega varstva in združenji, ki zastopajo njihove interese, da bi okrepila položaj neprofitnih ponudnikov oskrbe v sektorju storitev zdravstvenega in socialnega varstva. Ta dialog bo osredotočen zlasti na to, kaj je potrebno za zagotavljanje visokokakovostnih storitev za občino in skupnost, kaj je zanje kot ponudnike izvedljivo in kako bi bilo mogoče izboljšati njihov dostop do javnega naročanja. Občina bo za vsak javni razpis za zdravstvene in socialne storitve v fazi pred javnim naročilom izvedla ukrepe, s katerimi bo ocenila, koliko lahko neprofitne organizacije sodelujejo na posameznem razpisu.

Vrednost javnega naročila

Odvisna bo od konkretnih naročil. Samo v vrednost, občina Oslo je leta 2018 porabila več kot 59 milijard kron (5,9 milijarde EUR) za zdravstveno varstvo, nego, oskrbo in socialne storitve (statistični urad Norveške).

Instrument

- Členi 20, 40, 67, 70 in 77 Direktive 2014/22/EU.
- Strategija občine Oslo za večjo dostopnost in spodbujanje neprofitnih ponudnikov storitev zdravstvenega in socialnega varstva.

Akterji

- javni naročnik: mesto Oslo.
- Izbrani dobavitelji: neprofitni ponudniki storitev zdravstvenega in socialnega varstva.
- Podpora pri vključevanju klavzule o zaposlovanju: norveški urad za delo in socialne zadeve.
- Udeleženci v dialogu: organizacije ponudnikov in skupine uporabnikov.
- Uporabniki: prejemniki storitev zdravstvenega in socialnega varstva.

Družbeni vplivi

- Strategija je bila sprejeta šele oktobra 2019, zato je treba družbene vplive še določiti ali količinsko opredeliti. Glavni cilj take določbe je povečati delež mest v domovih za nego, ki jih upravljajo neprofitni ponudniki storitev zdravstvenega in socialnega varstva. Mesto želi s povečanjem deleža neprofitnih izvajalcev na vsaj 25 % do leta 2025 spodbuditi tudi multiplikacijski učinek, saj številni od teh izvajalcev delujejo v okviru socialnega cilja in si prizadevajo za njegovo uresničitev. Koristi, ki jih bo mesto imelo od sklenitve pogodb z neprofitnimi ponudniki, se bodo torej povrnile celotni skupnosti.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Strategija, ki je bila sprejeta oktobra 2019, je v fazi izvajanja.

Stik

Mestni svet Osla, oddelek za starejše, zdravje in delo, postmottak@byr.oslo.kommune.no

SEKTOR 7. Socialne storitve

32. Vključevanje priseljencev na trg dela z uporabo obveznic z družbenim učinkom

Ime javnega naročnika, država: Ministrstvo za gospodarske zadeve in zaposlovanje, Finska

Izdelek ali storitveni sektor: Socialne storitve

Uvod/cilji javnega naročanja

Na Finskem se je leta 2015 hitro povečalo število ljudi, ki prihajajo v državo. Ministrstvo za gospodarske zadeve in zaposlovanje je v okviru odziva izvedlo projekt za pomoč nedavno prispelim priseljemcem pri dostopu do trga dela. Stopnja brezposelnosti med priseljenci je bila približno dvakrat višja kot med Finci.

Ministrstvo se je po raziskavi in preverjanju trga odločilo, da bo projekt izvedlo v obliki obveznic z družbenim učinkom – gre za obliko sklepanja pogodb z družbenimi učinki, pri kateri zasebni partner zagotovi financiranje in prevzame tveganje izvedbe. Pri sklepanju pogodb v obliki obveznic z družbenim učinkom javni organ plača le, če so doseženi določeni rezultati pri izvedbi. V tem primeru so kazalniki uspešnosti temeljili na zmanjšani potrebi po nadomestilih za brezposelnost in povečanih davčnih prihodkih zaradi zaposlitve udeležencev programa.

Ta projekt, imenovan Koto SIB, je bil eden od prvih, ki se je izvajal v Evropi, sofinancirala pa sta ga Evropski investicijski sklad in Evropska komisija skupaj s številnimi drugimi zasebnimi in institucionalnimi vlagatelji.

Predmet naročila

Konec leta 2015 je bil objavljen postopek za oddajo javnega naročila za imenovanje vodje projekta SIB. Vodja projekta bi bil odgovoren za naloge, ki bi vključevale:

- ustanovitev investicijskega sklada;
- trženje sklada zunanjim vlagateljem, kot so fundacije in zasebniki;
- iskanje inštruktorjev in delovnih mest ter organizacija usposabljanja za udeležence.

Ciljno število udeležencev programa je bilo določeno na 2 500 v treh letih, storitve pa naj bi vključevale izobraževanje in usposabljanje, specifično za delovno mesto. Po zaposlitvi bi udeleženci prejeli stalno strokovno, jezikovno in kulturno podporo.

Faza javnega naročanja in merila

Decembra 2015 je bilo v Uradnem listu objavljeno predhodno informativno obvestilo (PIN), v katerem so se zahtevale informacije s trga. V predhodnem informativnem obvestilu je bil opisan interes ministrstva za oblikovanje obveznic z družbenim učinkom, da bi se preizkusili novi modeli izobraževanja in zaposlovanja ter pospešilo zaposlovanje priseljencev. Na predhodno informativno obvestilo se je odzvalo več organizacij, organiziran pa je bil tudi informativni dan, na katerem so bili predloženi osnutki dokumentov, udeleženci na trgu pa so lahko podali pripombe.

Marca 2016 je bilo v okviru odprtega postopka objavljeno obvestilo o javnem naročilu s povabilom k oddaji ponudb za vodenje projekta SIB. Vodja projekta bi bil odgovoren za naloge, ki bi vključevale:

- zasnovano in upravljanje projekta;

- organizacijo dejavnosti usposabljanja in zaposlovanja migrantov v skladu z rezultati projekta v sodelovanju s ponudniki storitev;
- spremljanje ter vmesno in končno poročanje.

Merila za oddajo javnega naročila so bila osredotočena na načrt projekta (60 %) in izkušnje osebja vodje projekta (40 %). V okviru razpisa je bila predložena samo ena ponudba, ki jo je predložilo podjetje Epicus Oy (zdaj FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy). To kaže na inovativnost projekta in razmeroma majhno število podjetij, ki delujejo na tem trgu. V ponudbo so bili kot podizvajalci vključeni različni ponudniki storitev, da bi zagotovili izobraževanje, usposabljanje in posredovanje dela na različnih lokacijah po Finski.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Glavni cilj socialne politike javnega naročanja je bil zagotoviti zaposlitvene možnosti in spodbuditi vključevanje priseljencev na finski trg dela. Projekt je bil obravnavan tudi kot priložnost za preizkušanje modela obveznic z družbenim učinkom na Finskem in določitev možnosti za njegovo ponovitev.

Preverjanje

Plačilo vodje projekta se določi s primerjavo davkov in nadomestil za brezposelnost, ki so jih ustvarili in prihranili:

- udeleženci v programu SIB in
- kontrolna skupina, ki je vključena v tradicionalni model.

Primerjava bo opravljena ob koncu pogodbenega obdobja. Če bo projekt prinesel prihranke za državo, bo vodja projekta prejel polovico teh prihrankov. Poleg tega vodja projekta prejme honorar v višini 1 500 EUR za vsakega udeleženca, ki se usposablja več kot 70 dni.

Vrednost javnega naročila

Vrednost javnega naročila je bila ocenjena na 8 625 000 EUR. Vendar bo celotna vrednost javnega naročila določena na podlagi uspešnosti v skladu s pogodbenimi pogoji. Skupna vrednost investicijskega sklada v okviru projekta SIB znaša 14,2 milijona EUR.

Instrument

- Člen 40 (predhodno preverjanje trga) in člen 70 (pogoji za izvedbo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: ministrstvo za gospodarske zadeve in zaposlovanje, Finska.
- Strateška partnerja: Hansel (centralni nabavni organ); SITRA (finski sklad za inovacije).
- Vodja projekta: Epicus Oy.
- Drugi vlagatelji: Evropski investicijski sklad.
- Ponudniki storitev.

Udeleženci programa.

Družbeni vplivi

- Dosedanji rezultati kažejo, da je približno 50 % udeležencev projekta Koto SIB našlo zaposlitev, kar je precej bolje kot v kontrolni skupini.
- Udeleženci programa poleg jezikovnega usposabljanja in posredovanja zaposlitve prejmejo tudi individualno svetovanje. Usposabljanje običajno traja 3–4 mesece.
- Podpora je zagotovljena tudi delodajalcem, od katerih nekateri doslej niso imeli izkušenj z zaposlovanjem priseljencev.
- Do konca leta 2019 je imel projekt Koto SIB skupaj 2 211 udeležencev, od katerih se jih je zaposlilo 869. Vključena so različna delovna mesta in delodajalci, najpogosteje v gostinskem sektorju, logistiki, čiščenju in proizvodnji. Demografska porazdelitev udeležencev programa je 63 % moških in 37 % žensk, kar delno izraža večje število moških migrantov na Finskem.
- Udeležencem z visokošolsko izobrazbo je bilo na voljo tudi usposabljanje na področju poslovanja in podjetništva, vključno s [programom za tehnološka zagonska podjetja](#).

Druge koristi

- Ministrstvo je od leta 2016 s to pobudo prihranilo najmanj 20 milijonov EUR. Zaradi uspeha projekta Koto SIB so ta model začeli uporabljati tudi drugi finski javni organi, na primer za zagotavljanje storitev za mlade.
- Ministrstvo se je odločilo tudi za javno naročilo drugega projekta z uporabo podobnega modela, tokrat za zagotavljanje pomoči pri zaposlovanju dolgotrajno brezposelnih oseb, ki niso migranti. Ta projekt je bil razpisan v postopku konkurenčnega dialoga, javno naročilo pa se je začelo izvajati leta 2019.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Sonja Hämäläinen, direktorica za migracije pri ministrstvu in naročnica projekta, je povedala: „Za projekt in njegov uspeh je bistvenega pomena posrednik, ki razume zapletenost naložb z družbenim in okoljskim učinkom, saj je pomembnih veliko stvari. Vključuje zbiranje zasebnih naložb, sklepanje pogodb z novim vodjo projekta, merjenje učinka na nov način [...], pri čemer je neodvisni posrednik, s katerim se lahko pretresajo zamisli, ključ do uspeha.“

Stik

Susanna Piepponen, višja specialistka, ministrstvo za gospodarske zadeve in zaposlovanje,
susanna.piepponen@tem.fi

33. Sooblikovanje javnih naročil za vzdrževanje javnih stanovanj

Ime javnega naročnika, država: Seoul Housing and Communities Corporation, Republika (Južna) Koreja

Izdelek ali storitveni sektor: Socialne storitve

Uvod/cilj javnega naročanja

Ta pobuda je primer sooblikovanja javnega naročanja storitev, ki ga izvajata družba Seoul Housing and Communities Corporation (SH) in center za socialno ekonomijo v Seulu (SSEC). Pobuda je imela dva cilja:

- zagotoviti dobro življenjsko okolje za stanovalce javnih najemnih stanovanj, ki so večinoma gospodinjstva z nizkimi dohodki, z zagotavljanjem kakovostnih storitev vzdrževanja s strani organizacij socialne ekonomije in socialnih podjetij;
- odpreti nov trg za socialna podjetja v velikem javnem stanovanjskem kompleksu.

V Koreji so zakonsko opredeljene štiri kategorije organizacij socialne ekonomije in socialnih podjetij: socialne družbe, zadruga, podjetja skupnosti in podjetja za samopomoč. V tem primeru je bil konzorcij sestavljen iz zadruge in socialnega podjetja.

Družba SH in center SSEC sta po modelu socialne ekonomije oblikovala pisarno za vzdrževanje javnih stanovanj (najemnih stanovanj), kar so leta 2017 najprej predlagali center SSEC ter nekaj organizacij socialne ekonomije in socialnih podjetij. Ta integrirani model upravljanja je v lasti skupnosti in zagotavlja več vidikov socialnega varstva v obliki stanovanj.

Ne vključuje le tradicionalnega vzdrževanja stavb (čiščenje, varovanje, vodovod, električna, dvigala itd.), temveč tudi skupnostne storitve v stanovanjskem kompleksu (svetovanje stanovalcem glede zaposlitve, oskrba starejših in otrok v skupnosti, upravljanje skupnostnih prostorov, kulturne prireditve itd.).

Predmet naročila

Zagotavljanje vzdrževanja in upravljanja javnih najemnih stanovanj ter skupnostnih storitev.

Faza javnega naročanja in merila

Družba Seoul Housing and Communities Corporation je postopek za zbiranje ponudb oblikovala tako, da je zagotovila sodelovanje organizacij socialne ekonomije in socialnih podjetij v pobudi z dodajanjem naslednjih elementov:

- sooblikovanje postopka sklepanja pogodb s sektorjem socialne ekonomije:
 - zmanjšanje ovir za izpolnjevanje pogojev za sodelovanje na razpisih, da bi se zagotovilo sodelovanje organizacij socialne ekonomije in socialnih podjetij, ki so novi udeleženci na trgu;
 - uporaba pridržanega javnega naročila za socialna podjetja;
- svetovanje organizacijam socialne ekonomije in socialnim podjetjem pri pridobitvi certifikata za upravljanje kolektivnih stanovanj kot javnega stanovanjskega kompleksa.

Instrument, uporabljen v postopku za oddajo javnega naročila, je bil pridržano javno naročilo za socialna podjetja (podobno kot člen 77 Direktive 2014/24/EU), in sicer na podlagi člena 9 o načinih sklepanja

pogodb iz južnokorejskega [zakona o pogodbah, katerih stranka je lokalna vlada](#), in člena 12 o prednostnem nakupu javnih ustanov iz [zakona o spodbujanju socialnih podjetij](#), kakor je bil spremenjen do 30. junija 2013.

Ponudbo sta lahko oddala naslednja gospodarska subjekta (spodbujale so se skupne ponudbe):

- služba za upravljanje stanovanj (85 % celotnega javnega naročila): družba za upravljanje stanovanj;
- služba za socialno varstvo v obliki stanovanj (15 % celotnega javnega naročila): dobrodelna družba ali socialno podjetje, kot je opredeljeno v členih 7 in 8 zakona o spodbujanju socialnih podjetij.

Pri ocenjevanju ponudb sta bili uporabljeni naslednji merili:

- zmogljivost podjetja: 80 %
(ocena je temeljila na: finančnem stanju in boniteti podjetja, predhodnih izkušnjah pri podobnih projektih glede velikosti in vsebine, številu tehnikov z zahtevanim znanjem, deležu naložb v raziskave in razvoj, politiki obvladovanja tveganja in organizacije časa);
- konkurenčnost glede predlaganih stroškov celotnega projekta: 20 %.

Družba SH je izbrala konzorcij organizacij socialne ekonomije in socialnih podjetij, sestavljen iz zadruga in socialnega podjetja, ki sta opravljala funkcije izvajalca vzdrževalnih storitev in ponudnika socialnih storitev. Pobuda se je začela izvajati leta 2017 v stanovanjskem kompleksu v mestu Shinnae v okrožju Jungrang v Seulu, kjer so izbrane organizacije socialne ekonomije in socialna podjetja odgovorna za upravljanje pisarn za vzdrževanje za celoten kompleks (1 300 gospodinjestev).

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Cilj socialne politike postopka je bil sodelovanje organizacij socialne ekonomije na razpisu za zagotavljanje kakovostnih storitev vzdrževanja v javnih najemnih stanovanjih. Drug cilj je bil ustvariti delovna mesta za prebivalce stanovanjskega kompleksa, kjer je velika koncentracija družin z nizkimi dohodki.

Preverjanje

Javni naročnik je preveril, ali gospodarski subjekti izpolnjujejo merila v skladu z nacionalno zakonodajo.

Vrednost pogodbe za upravljanje pisarne za vzdrževanje znaša približno 300 000 EUR, vrednost pogodbe za ustvarjanje delovnih mest na področju storitev oskrbe v skupnosti pa približno 1,1 milijona EUR.

Zato je skupna vrednost pogodbenih storitev v dveh letih (od oktobra 2015 do oktobra 2017) znašala 1,4 milijona EUR, čeprav je bila ponudba razdeljena na tri pogodbe (dve na področju vzdrževanja in eno na področju oskrbe v skupnosti).

Instrument

- Člen 9 o načinih sklepanja pogodb iz [zakona o pogodbah, katerih stranka je lokalna vlada](#), ki omogoča pridržanje javnega naročila, podobno kot na podlagi člena 77 Direktive 2014/24/EU.
- Člen 12 o prednostnem nakupu s strani javnih ustanov iz [zakona o spodbujanju socialnih podjetij](#), kakor je bil spremenjen do 30. junija 2013.
- Koreja je pogodbenica Sporazuma STO o javnih naročilih, izvedeni ukrepi pa so v skladu s tem sporazumom.

Akterji

- Vodja projekta in javni naročnik: Seoul Housing and Communities Corporation (SH) – občinska družba, odgovorna za gradnjo in upravljanje javnih najemnih stanovanj.
- Pomoč socialnim podjetjem: center za socialno ekonomijo v Seulu (SSEC).
- Ponudniki: organizacije socialne ekonomije – vključno z organizacijo Green Environment Korea, ki je opravljala storitve.
- Upravičenci: pri izvajanju so sodelovali prebivalci stanovanjskega kompleksa kot potrošniki in zaposleni pri ponudniku storitev.

Družbeni vplivi

- V tem primeru sta vladni urad in sektor socialne ekonomije sodelovala že v fazi načrtovanja postopka za oddajo javnega naročila s skupnim interesom zagotoviti boljše storitve in okolje za prebivalce javnih stanovanj.
- Organizacije socialne ekonomije in socialna podjetja so priznane zaradi svojih posebnosti na področju tehničnih in socialnih vidikov razvoja in vzdrževanja javnih stanovanj. Javna družba je družbeno vrednost razpisa povišala tako, da je svojo konvencionalno prakso zbiranja ponudb spremenila v korist organizacij socialne ekonomije in socialnih podjetij.
- Ponudnik storitev je ustvaril delovna mesta za stanovalce javnih najemnih stanovanj, predvsem za zakonce, ki skrbijo za gospodinjstvo/oskrbovalce, ki iščejo zaposlitev za krajši delovni čas, ali brezposelne stanovalce.

Druge koristi

- Primer je mogoče zlahka ponoviti in razširiti na druga javna in zasebna kolektivna stanovanja (velika stanovanjska naselja z več tisoč gospodinjstvi), ki so najbolj razširjena vrsta mestnih stanovanj v mestu Seul. Zato lahko ta model odpre novo poslovno področje za socialna podjetja z velikimi možnostmi in družbenimi vplivi.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Opisani model je bil prvotno zasnovan kot integriran predlog različnih storitev, usklajenih s potrebami prebivalcev (vključno z upravljanjem stavbe, oskrbo in poklicnim usposabljanjem), kot nekakšen model krožnega gospodarstva v enem stanovanjskem kompleksu. Ker pa so bili za zagotavljanje različnih storitev odgovorni različni ponudniki, je bilo včasih težko skladno in celovito zagotavljati storitve.
- Pri morebitni ponovitvi tega primera bi bilo treba obseg pogodbe povečati, javno naročilo pa bi moralo vključevati več integriranih storitev. Trajanje pogodbe bi bilo treba podaljšati, da bi se zagotovilo stabilnejše zagotavljanje storitev.
- Priporočajo se prožnejši pogoji pri oblikovanju konzorcija med podjetji.

Stik

Ahreum Kim, vodja ekipe, sekretariat Svetovnega foruma socialne ekonomije (GSEF), ahreum.kim@gsef-net.org

Li Yoo, višji vodja, center za socialno ekonomijo v Seulu, lilyatom@sehub.net

34. Sooblikovanje in izvajanje službe, namenjene izboljšanju znanja in spretnosti staršev z mladoletnimi otroki

Ime javnega naročnika, država: Občina Brescia, Italija

Izdelek ali storitveni sektor: Socialne storitve

Uvod/cilj javnega naročanja

Postopek določa izbiro gospodarskih subjektov, primernih za sodelovanje v postopku sooblikovanja službe, namenjene družinam z mladoletnimi otroki (otroki, mlajšimi od 18 let), z občino Brescia. Končni cilj službe, ki se bo izvajala v poznejši fazi, je:

- skrb za pravilen razvoj in rast vsakega otroka v njihovih družinah s spodbujanjem družinskih odnosov in zaščito otroka ali mladoletnika pred vsemi motnjami, ki bi lahko vplivale na njegovo dobro počutje;
- podpora boljšemu vključevanju družin v lokalne skupnosti.

Ta služba bo namenjena družinam z mladoletniki, ki živijo v občini Brescia in ki se same obrnejo na službo ali morajo sodelovati z njo na podlagi sodne odločbe.

Če so standardi storitve, ki naj bi se opravljala, dobro opredeljeni, lahko občina uvede standardni postopek za oddajo javnega naročila. Če pa želi boljše opredeliti svoje standarde ali uvesti nove inovativne elemente, je lahko postopek sooblikovanja zanimiv način za vključevanje gospodarskih subjektov in iskanje novih zamisli za boljše oblikovanje in izvajanje službe.

Občina Brescia je v preteklosti svoje službe, namenjene otrokom in njihovim družinam, organizirala centralizirano. Leta 2015 je izvedla reorganizacijo služb: vzpostavljenih je bilo pet območnih služb, pri čemer je bila za vsako službo odgovorna ena oseba. S tem razpisom je občina želela izboljšati organizacijo obstoječih služb na območni ravni z oblikovanjem območnih skupin, v kateri sodelujejo strokovnjaki z različnih področij, ki se osredotočajo na delo v skupnosti⁴. Cilj dela v skupnosti je preprečiti stisko in marginalizacijo družin, v najbolj skrajnih primerih pa zaščititi otroke in čim bolj preprečiti njihovo ločitev od družine.

Zamisel o tem povabilu k oddaji ponudb izhaja iz rednega dialoga in sodelovanja med občino Brescia in akterji, ki sodelujejo pri *Piano di Zona* (lokalnem načrtu) občine Brescia. Tak načrt se zahteva z italijanskim zakonom št. 328/2000, v katerem so opredeljena pravila za načrtovanje in reorganizacijo socialnih politik in storitev. Ta načrt je instrument za načrtovanje zagotavljanja socialnih storitev na lokalni ravni. V njem so opredeljene prednostne naloge, strateški cilji, načini, sredstva in človeški viri, ki so potrebni za izvajanje integriranega sistema javnih storitev in socialnih ukrepov.

Predmet naročila

Sooblikovanje službe, namenjene izboljšanju znanja in spretnosti staršev z mladoletnimi otroki.

⁴ Delo v skupnosti je proces, v katerem socialni delavci in drugi strokovnjaki s skupnimi ukrepi ljudem pomagajo izboljšati svoj odnos z lokalno skupnostjo, v kateri živijo, in pripadnost tej skupnosti.

Faza javnega naročanja in merila

Prva faza postopka je bil odprt postopek, namenjen izbiri gospodarskih subjektov, s katerimi se bodo razvile dejavnosti sooblikovanja zadevne službe. Ponudbe so bile ocenjene na podlagi najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo. Za kakovost projekta so bile dodeljene točke od 0 do 80, za gospodarsko ponudbo pa je bilo na voljo največ 20 točk.

Merila kakovosti so bila naslednja:

- organizacija službe – največ 40 točk, ki se dodelijo na naslednji način:
 - splošni razvoj predloga projekta (20 točk) s posebnim poudarkom na dejavnostih, ki se zahtevajo za vsak strokovni profil, ter doseganju splošnih namenov in ciljev službe;
 - opis postopkov in metod za oblikovanje, vrednotenje in načrtovanje ukrepov v sodelovanju z javno socialno službo (10 točk);
 - opis načinov sodelovanja različnih strokovnih profilov s posebnimi tekočimi storitvami (kot je projekt družinskega svetovanja PIPPI⁵ ali projekt rejništva) in novimi storitvami, ki se bodo izvajale (npr. izobraževalne storitve v občinskih vrtcih) (10 točk);
- strokovna ekipa: največ 25 točk, ki se dodelijo na naslednji način:
 - število in kakovost zaposlenih, ki bodo zaposleni v službi, ki bo sooblikovana (navesti je treba število zaposlenih za polni in krajši delovni čas, povprečno delovno dobo na delovnem mestu, posebne dodatne izkušnje in kvalifikacije na področju, ki presegajo tiste, navedene v zahtevah) (10 točk);
 - mehanizmi za usklajevanje in podporo za oblikovanje skupnega jezika med različnimi vključenimi strokovnjaki (metodologije za krepitev timskega duha, orodja za razvoj celovitih ocen, ki jih pripravijo strokovnjaki z različnih področij, posebni cilji uspešnosti za vsakega strokovnjaka ter opredelitev doseženih vmesnih in končnih rezultatov) (10 točk);
 - načrt usposabljanja in strokovnega izpopolnjevanja, predlaganega za osebje, razen obveznega usposabljanja, ki se zahteva z zakonodajo, in usposabljanja, predlaganega v gospodarski ponudbi (5 točk);
- delo s skupnostjo – največ 15 točk, ki se dodelijo na naslednji način:
 - opis načinov sodelovanja z različnimi strokovnimi profili skupaj z institucijami in akterji, dejavnimi na ozemelskem območju, ter instrumentov za lažje sodelovanje (10 točk);
 - inovativni predlogi za razvoj in krepitev znanja in spretnosti staršev (5 točk).

Različni strokovni profili delajo z družinami na naslednji način:

- psiholog nudi podporo s psihološkega, izobraževalnega, socialnega in kliničnega vidika;

⁵ PIPPI (Programme of Intervention for the Prevention of Institutionalisation – program ukrepov za preprečevanje institucionalizacije) se je začel izvajati leta 2010 kot rezultat sodelovanja med ministrstvom za delo in socialne politike, univerzo v Padovi, desetimi italijanskimi mesti in socialnimi službami, namenjenega varstvu in zaščiti mladoletnikov. Cilj programa so inovativne prakse ukrepanja, da bi se zmanjšalo tveganje slabega ravnanja in posledično odvzema otrok iz izvornih družin. To je mogoče doseči z usklajenim oblikovanjem različnih področij ukrepanja v zvezi s potrebami otrok, ki živijo v takih družinah, pri čemer se pri analizi in odzivanju na te potrebe upošteva vidik staršev in otrok samih.

- naloga pedagoga je podpirati odnose med starši in otroki ter znotraj družine z delom na domu družine v okviru njenega vsakdanjega življenja;
- naloga socialnega delavca je zagotoviti, da so izpolnjene potrebe gospodinjstev glede oskrbe in njihove higienske potrebe;
- svetovalec za rejništvo podpira projekte rejništva, ki so v teku, ali tiste, ki se bodo izvedli;
- etno-klinični svetovalec je odgovoren za lažje razumevanje, odnose in pogajanja med tujo družino ter različnimi vključenimi službami in strokovnjaki;
- naloga kulturnega in jezikovnega mediatorja je olajšati obveščanje družin iz neitalijanskih kultur o storitvah;
- koordinator službe zagotavlja njeno kakovost, nadzira izvajanje dejavnosti in vključeno osebje ter spremlja učinkovitost in uspešnost službe.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Izboljšanje strateškega načrtovanja in operativnega načrtovanja opisanih storitev.
- Krepitev razvoja skupnostnega dela na petih ozemeljskih območjih Brescie.
- Krepitev preventivnega pristopa zadevnih služb, da bi se izognili stiskam, zlorabam ali motnjam, ki bi lahko prizadele otroke in mladoletnike
- Izboljšanje vključevanja družin, ki jim službe pomagajo, v lokalno skupnost in preprečevanje izobrazbene revščine.

Preverjanje

Kar zadeva tehnično in finančno zmogljivost, je javni naročnik s preverjanjem življenjepisov strokovnjakov, ki jih je predlagal ponudnik, preveril izpolnjevanje zahtev za zadevnih šest strokovnih profilov (psiholog, pedagog, socialni delavec, svetovalec za rejništvo, etno-klinični svetovalec, kulturni in jezikovni mediator ter koordinator službe).

Vrednost javnega naročila

Letna vrednost javnega naročila za storitev znaša 600 275 EUR brez DDV, skupaj torej 2 401 102,10 EUR brez DDV za štiri leta. Ta znesek je treba dopolniti s sredstvi, ki jih morajo zagotoviti izbrani gospodarski subjekti zaradi sofinanciranja.

Instrument

- Členi 74 do 77 o enostavnejši ureditvi za socialne in druge posebne storitve Direktive 2014/24/EU.
- Člen 55 zakonodajnega odloka št. 117 z dne 3. julija 2017 (kodeks tretjega sektorja), v katerem je med drugimi oblikami sodelovanja med javno upravo in akterji tretjega sektorja opredeljen instrument sooblikovanja storitev.
- Italijanski zakon št. 328/2000, v katerem so opredeljena pravila za načrtovanje in reorganizacijo socialnih politik in storitev.

Akterji

- Javni naročnik: občina Brescia.
- Partnerji lokalnega akcijskega načrta Brescie: občine, združenja, socialne zadrug, Karitas (združenje rimskokatoliških organizacij za pomoč, razvoj in socialne storitve) in župnije, ki aktivno sodelujejo pri načrtovanju in izvajanju socialnih politik in storitev na lokalni ravni.
- Izbrani ponudnik storitev: skupina treh socialnih zadrug (v tem razpisu sta sodelovali dve skupini, sestavljeni iz treh socialnih zadrug, ki sta predložili ponudbo).
- Uporabniki sooblikovane službe: družine z mladoletniki (starši in otroci).

Družbeni vplivi

Dejavnosti so se začele izvajati po poletju 2019, vplivi pa še niso bili ocenjeni. Ključni kazalniki bodo pričakovano zmanjšanje števila primerov, v katerih so otroci ločeni od družin, in primerov nasilja nad ženskami v družini. Glavni doslej doseženi družbeni vplivi so:

- sooblikovanje te službe s socialnimi zadrugami je omogočilo kakovostnejše storitve zaradi vključitve stališč socialnih zadrug, ki imajo izkušnje na tem področju in poznajo okoliščine družin, ki se obračajo na službo;
- sooblikovanje je prispevalo k izvajanju preventivnega pristopa v službah za zaščito otrok ter službah, namenjenih mladoletnikom in njihovim družinam, skupaj z drugimi projekti in ukrepi, ki jih je začela izvajati občina;
- okrepilo se je partnerstvo med različnimi vključenimi akterji (zlasti s šolami; okrepljena podpora družinam s pomočjo drugih družin);
- za družine v težkih razmerah so bile vzpostavljene varnostne mreže, ki naj bi preprečile osamitev in marginalizacijo.

Druge koristi

- Postopek za začetek sooblikovanja služb je bil že ponovljen v Brescii. Ta razpis je druga izdaja v okviru služb za otroke, mladoletnike in njihove družine. Uveden je bil tudi postopek za začetek postopkov sooblikovanja, da bi se reorganizirale službe, namenjene boju proti skrajni revščini in socialni izključenosti. Podoben razpis bi lahko bil objavljen tudi na področju invalidnosti.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Časovni okvir, potreben za vzpostavitev podobnega upravnega postopka za sooblikovanje služb, je za 30 % daljši od tistega, ki je potreben za standardni postopek za oddajo javnega naročila, kar vključuje povezane stroške osebja ter zelo dobro organizacijo in načrtovanje s strani občine.
- Pred začetkom tega postopka sooblikovanja je bilo treba izvesti predhodno strateško načrtovanje v okviru lokalnega akcijskega načrta. Z načrtovanjem so bile ugotovljene potrebe, prednostne naloge in viri, ki jih je imela občina za zagotavljanje splošnih socialnih storitev. To načrtovanje je pomagalo opredeliti standarde storitve.

- Ključno je usposobljeno osebje, ki pozna procese sooblikovanja in družbene razmere na lokalni ravni, in sicer osebje občine in drugih vključenih akterjev. Na voljo je treba imeti tudi informativne podatke o socialnih razmerah.

Stik

Massimo Molgora, področje človeških virov in izobraževanja, vodja sektorja za socialne storitve,
MMolgora@comune.brescia.it

35. Participativna opredelitev standardov kakovosti za načrtovanje, organizacijo in zagotavljanje storitev oskrbe ter njihova vključitev v javno naročanje

Ime javnega naročnika, država: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gdynia (občinski center za socialne storitve v Gdynii), Poljska

Izdelek ali storitveni sektor: Socialne storitve

Uvod/cilji javnega naročanja

Mesto Gdynia je v letih 2011 in 2012 organiziralo dogodek „Dialog o kakovosti storitev oskrbe v Gdynii“. Cilj je bil opredeliti ter primerjati potrebe in pričakovanja deležnikov storitev oskrbe, da bi se izboljšala kakovost storitev oskrbe. To je bila priložnost za obsežno razpravo, v kateri so sodelovale vse zainteresirane strani: sodelovalo je več kot 1 000 ljudi, vključno z upravičenci do oskrbe in ponudniki. Upravičenci do oskrbe in ponudniki so se sestali v skupinah in individualno; tiste, ki se niso mogli udeležiti nobenega od 18 srečanj, so obiskali in se z njimi pogovorili na njihovih domovih. Udeležencem je bilo zastavljeno vprašanje, kaj je po njihovem mnenju dobra storitev oskrbe.

Tako so bila oblikovana skupna merila kakovosti, smernice in standardi, ki bi morali voditi k izboljšanju kakovosti oskrbe in kakovosti dela v sektorju oskrbe.

Opredeljeni standardi storitev oskrbe so bili nato vključeni v postopke za oddajo javnega naročila. Lokalni organi želijo z določitvijo zahtev glede zaposlovanja oskrbovalcev (kot so minimalna plača, obstoj ustrezne pogodbe in sklada za usposabljanje – za specializirana usposabljanja in strokovne tečaje, v okviru katerih se razvijajo kvalifikacije in spretnosti na področju oskrbe – ali prispevek delodajalcev v lokalni sklad za usposabljanje) izboljšati podobo poklica oskrbovalca in raven izobrazbe oskrbovalcev. Slogan „Dialoga o kakovosti storitev oskrbe v Gdynii“ je bil: „Želimo videti. Želimo slišati. Želimo se odločati skupaj.“

Predmet naročila

Zagotavljanje učinkovitih in vključujočih storitev oskrbe ob upoštevanju posebnih potreb upravičencev do oskrbe.

Faza javnega naročanja in merila

Faza pred javnim naročilom:

Prvi rezultat postopka pred javnim naročilom je bila „Listina o kakovostnih storitvah oskrbe“, v kateri so opisane splošne vrednote in glavna merila kakovosti, ki so jih opredelili deležniki, kot so: učinkovitost, dobro upravljanje, pozitiven pristop k sodelovanju, pretok informacij, medsebojno spoštovanje, razpoložljivost, odgovornost, prilagodljivost in solidarnost.

Specifikacije

Tehnične specifikacije za storitve oskrbe v postopkih za oddajo javnega naročila vključujejo bistvene zahteve, opredeljene na podlagi posvetovanja. Najugodnejša ponudba se izbere na podlagi naslednjih meril za oddajo javnega naročila:

- cena – 45 %;
- kakovost in število zaposlenih za oskrbo, dodeljenih za izvajanje javnega naročila – 45 % (kakovost se oceni glede na poklicne kvalifikacije dodeljenega osebja);

delovni pogoji za oskrbovalce – 10 %. *Pogoji za izvedbo javnega naročila*

Pogodbe vključujejo stroge zahteve za zagotavljanje dostojnih delovnih pogojev za oskrbovalce (vključno s plačami in delovnim časom) ter možnosti samorazvoja in izboljšanje poklicnih kvalifikacij. Do leta 2014 je na primer moral izvajalec ustanoviti sklad za usposabljanje v višini 1 % sklada za plače, ki se je uporabljal za specializirano usposabljanje oskrbovalcev.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Pripravljen je bil „Standard storitev oskrbe mesta Gnydia, ki se zagotavljajo v kraju bivanja“, ker še vedno ni pravnih standardov za standarde storitev oskrbe ali smernic, ki jih priporoča poljsko ministrstvo za družino, delo in socialno politiko.

V dokumentu je opisano, kako organizirati in zagotavljati kakovostne storitve oskrbe na način, ki ustreza potrebam lokalnih deležnikov. Najprej so opredeljeni cilji storitev oskrbe in pričakovani rezultati, nato pa je predstavljen katalog lokalnih storitev oskrbe, ki vključuje široko ponudbo osebnih in gospodinjskih storitev.

Nato so določene dolžnosti in pravice organizatorjev storitev oskrbe, njihovih ponudnikov in oskrbovalcev ter zahteve za poklicne kvalifikacije oskrbovalcev. Glavne vrednote glede zaposlovanja oskrbovalcev so: sprejetje osemurnega delovnega dne in sklenitev pogodbe o zaposlitvi, dostojni plačilni pogoji, nediskriminacija glede pogojev zaposlitve in dostop do poklicnega usposabljanja.

Standard je določil župan mesta Gdynia kot lokalno načelo za izvajanje storitev oskrbe, od maja 2011 pa mora biti vključen v specifikacije in pogodbene klavzule.

Referenčni standardi so vključevali ustrezne temeljne konvencije MOD, kot so:

- Ustava MOD – člen 427;
- konvencija št. 100 o enakem nagrajevanju;
- konvencija št. 111 o diskriminaciji pri zaposlovanju in poklicih;
- konvencija št. 140 o plačanem študijskem dopustu;
- konvencija št. 175 o delu s krajšim delovnim časom.

Preverjanje

Preverjanje in spremljanje temeljita na naslednjih kazalnikih:

- kvantitativna in kvalitativna merila za zagotavljanje storitev oskrbe v skladu s „Standardom storitev oskrbe mesta Gnydia“;
- zagotavljanje, da je plačilo za oskrbovalce v skladu s poljsko zakonodajo (zakonsko določena minimalna urna postavka, ki ni nižja od veljavnih plačilnih standardov, določenih v poljski zakonodaji, in je odvisna od ravni izobrazbe in poklicnih kvalifikacij);
- zagotavljanje zahtevanih delovnih pogojev in osebne zaščitne opreme;
- zagotavljanje zahtevane oblike zaposlitve (pogodba o zaposlitvi);
- zagotavljanje standardov delovnega časa (osemurni delovni dan);
- zagotavljanje dostopa do usposabljanja za oskrbovalce;
- raven izobrazbe oskrbovalcev, vključno s številom popolnoma usposobljenih oskrbovalcev;
- nadomeščanje osebja za oskrbo, učinkovitost pri organizaciji nadomeščanj.

Vrednost javnega naročila

V obdobju 2011–2018 je bilo izvedenih 39 postopkov za oddajo javnega naročila s socialnimi klavzulami in sklenjenih 39 pogodb za storitve oskrbe v skupni vrednosti 49,1 milijona PLN oziroma približno 11,4 milijona EUR.

Instrument

- Člen 67 (o merilih za oddajo javnega naročila) in člen 70 (o pogojih za izvedbo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.
- Lokalni predpis – odlok župana mesta Gdynia št.: 2073/11/VI/R, 24. maj 2011.

Akterji

V dialogu je sodelovalo več kot 1 000 neposrednih in posrednih deležnikov storitev oskrbe, med njimi:

- končni uporabniki (starejši državljani in njihovi družinski člani);
- osebje na terenu (oskrbovalci);
- prostovoljni delavci;
- socialni delavci;
- vodje naročnika in ponudnikov storitev;
- lokalni organ.

Družbeni vplivi

- Skupna vizija kakovostne oskrbe v lokalnem okolju.
- Izboljšanje kakovosti delovnih pogojev v sektorju oskrbe, ki velja za enega od podcenjenih sektorjev s slabimi delovnimi in plačilnimi pogoji.
- Izboljšanje kompetenc in ravni izobrazbe oskrbovalcev.
- Izboljšanje podobe poklica oskrbovalca.
- Izboljšanje kakovosti storitev oskrbe za uporabnike in s tem kakovosti njihovega vsakdanjega življenja.

Druge koristi

- Izkušnje mesta Gdynia z izvajanjem participativnega procesa za določitev bistva in družbene vrednosti javnih storitev ter z uporabo instrumentov za spodbujanje zaposlovanja pri javnem naročanju potrjujejo, da so lahko orodje za izboljšanje kakovosti teh storitev ter da lahko vplivajo na trg dela in spodbujajo družbeno odgovorna podjetja.
- Participativni proces, ki je privedel do opredelitve standardov družbeno odgovornega javnega naročanja, je bil uspešno preizkušen in izveden ter deluje še danes. Proces je mogoče ponoviti za druge socialne storitve in ga lahko izvajajo tudi druge organizacije.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Sedanji demografski procesi in spremembe družinskega modela so že zdaj resen izziv za socialne politike in bodo nedvomno vključevali potrebo po nenehnem prilagajanju razpona in obsega storitev oskrbe ter ravni in učinkovitosti izdatkov za ta namen.

- Participativni pristop k načrtovanju, organiziranju in zagotavljanju storitev oskrbe omogoča njihovo večjo učinkovitost, vključenost in prilagojenost individualnim potrebam prejemnikov, izvajalcem pa omogoča zagotavljanje dostojnih pogojev za njihovo izvajanje.

Stik

Katarzyna Stec – občinski center za socialne storitve v Gdynii, Poljska, k.stec@mopsgdynia.pl

36. Storitve socialnega varstva, ki jih zagotavlja več organizacij

Ime javnega naročnika, država: Oddelek za socialno varstvo mestnega sveta Rige, Latvija

Izdelek ali storitveni sektor: Socialne storitve

Uvod/cilji javnega naročanja

V mestu Riga storitve socialnega varstva trenutno zagotavlja več organizacij na podlagi okvirnega sporazuma. To orodje že šest let uporablja oddelek za socialno varstvo mestnega sveta Rige.

Pred tem je javni naročnik objavljala povabila k oddaji ponudb, ki jih je običajno dobil en sam izvajalec z zelo omejeno zmogljivostjo glede ozemeljske pokritosti pri izvajanju storitev. Latvijski samaritani so to prakso izpodbijali pri državnem uradu za javno naročanje (kot pritožbenem organu) in trdili, da gre za monopolizacijo izvajanja socialnih storitev v Rigi. Zadeva je bila rešena v korist latvijskih samaritanov. Posledica je bilo prenehanje uporabe praks javnega naročanja, ki omogočajo monopol. Nadomestili so jih bolj pregledni, konkurenčni in odprti postopki javnega naročanja. Za doseg tega je javni naročnik za storitve socialnega varstva v mestu Riga uporabljal okvirne sporazume. Za te storitve velja enostavnejša ureditev v skladu s členi 74 do 77 Direktive 2014/24/EU.

Storitve, ki se naročajo na podlagi okvirnega sporazuma, vključujejo pomoč pri zagotavljanju osebne nege in/ali gospodinjanskega dela za osebe, ki zaradi starosti ali invalidnosti tega ne morejo opravljati same. Ciljna skupina so osebe, ki živijo same ali pri katerih družinski člani, ki živijo s tako osebo, zaradi svoje starosti, zdravstvenega stanja ali zaposlitve ne morejo zagotoviti potrebne oskrbe. Okvirni sporazum zajema tudi zagotavljanje oskrbe mladoletnim invalidom.

Predmet naročila

Okvirni sporazum z več izvajalci za zagotavljanje storitev oskrbe na domu uporabnikom storitev socialne službe v Rigi v letu 2020.

Faza javnega naročanja in merila

Okvirni sporazum je bil dodeljen v okviru postopka za oddajo javnega naročila za storitve socialnega varstva (kot je navedeno v Prilogi 2 k latvijskemu zakonu o javnem naročanju), ki je vrsta odprtega postopka. Od ponudnikov socialnih storitev se pričakuje, da bodo v času trajanja pogodbe opravili 250 000 ur storitev in 130-krat zagotovili storitev v nujnih primerih. S prejemniki storitev se podpisujejo individualne pogodbe, v skladu s splošnimi pogoji pa se je treba dogovoriti o načrtih oskrbe.

Ponudniki so morali izpolnjevati naslednji merili glede tehnične in strokovne usposobljenosti:

- zaposlovanje oskrbovalcev, ki zagotavljajo storitve socialnega varstva, z najmanj visokošolsko izobrazbo prve stopnje s področja socialnega varstva ali najmanj srednjo poklicno izobrazbo s področja socialnega varstva (po končanem izobraževanju v srednji poklicni ali drugi izobraževalni ustanovi, ki izvaja programe srednjega poklicnega izobraževanja) in oskrbovalcev (ki izpolnjujejo znižane izobrazbene pogoje);
- zagotavljanje rednega izpopolnjevanja strokovne usposobljenosti v skladu z vladno uredbo št. 338 z dne 13. junija 2017 o zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki socialnih storitev, odstavek 9.

V tehnični ponudbi so morali ponudniki navesti naslednje informacije:

- enote okrožja ter število oskrbovalcev in ur izvajanja storitev oskrbe na domu;

- ureditve zagotavljanja storitev, vključno z ureditvami za obravnavanje pritožb strank in viri, ki jih je treba uporabiti;
- trajanje storitve, organizacijo delovnega časa oskrbovalcev in skladnost z regulativnimi zahtevami;
- vsebino storitve za odrasle in mladoletnike, vključno z informacijami o skladnosti z regulativnimi zahtevami, delovnih metodah in materialih, ki se uporabljajo pri delu, dokumentacijo storitve in hrambo dokumentov;
- podjetja in organizacije, ki se prijavijo na razpis, se ocenijo na podlagi njihove zmogljivosti, kar zadeva ozemeljsko pokritost, usposobljenost in izkušnost osebja, ter infrastrukture, ki jo imajo na voljo.

Prejetih je bilo šest ponudb in vsem šestim ponudnikom je bilo dovoljeno pristopiti k okvirnemu sporazumu.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Občina Riga se je odločila za uporabo okvirnega sporazuma (v skladu s členom 33 Direktive 24/2014/EU), da bi zagotovila:

- fizično dostopnost storitev, tj. da se storitve izvajajo lokalno, v bližini kraja bivanja uporabnikov;
- visoko kakovost storitev, tj. da so organizacije sposobne zagotavljati storitve oskrbe na domu, imajo izkušnje in izpolnjujejo strokovne zahteve;
- dostopnost, tj. okvirni sporazum omogoča vzpostavitev mreže ponudnikov socialnih storitev v Rigi in povečuje dostopnost zagotavljanja storitev oskrbe na domu.

Cilj javnega naročila je izboljšati kakovost življenja posameznika in/ali družine, poskrbeti za osnovne osebne potrebe, pomagati pri gospodinjskih opravilih in zagotoviti osebno oskrbo osebam, ki imajo objektivne težave pri skrbi zase zaradi starosti ali invalidnosti.

Preverjanje

- Komisija za javna naročila je preverila skladnost tehničnih ponudb z zahtevami iz člena 1(6) vladne uredbe št. 338 z dne 13. junija 2017 o zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki socialnih storitev.
- Ponudniki so morali ob predložitvi dokumentov v zvezi z oddajo javnega naročila predložiti potrdilo strokovnjaka, ki potrjuje, da ponudnik izpolnjuje posebno zahtevo v zvezi s poklicnim razvojem.
- Oceno kakovosti storitev, ki jih zagotavlja ponudnik, po potrebi opravijo strokovnjaki socialne službe v Rigi.
- Ponudniki morajo vsaj enkrat letno opraviti samooceno kakovosti storitev.
- Spremljanje pogodbe izvajajo zaposleni pri ponudniku storitev.
- Javnemu naročniku se predložijo letna poročila in računi.

Vrednost javnega naročila

Ocenjeno je, da skupna vrednost okvira ne bo presegla 12 877 609 EUR brez DDV. Izdatki na osebo na uro ne smejo presegati 4,44 EUR, izdatki za storitve oskrbe na domu v nujnih primerih pa ne smejo presegati 30 EUR na dan. Začetno trajanje okvirnega sporazuma je eno leto z začetkom 1. januarja 2020.

Instrument

- Členi 74 do 77 o enostavnejši ureditvi za socialne in druge posebne storitve Direktive 2014/24/EU.

- Vladna uredba št. 338 z dne 13. junija 2017 o zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki socialnih storitev.

Akterji

- Javni naročnik: oddelek za socialno varstvo mestnega sveta Rige.
- Organizacije, ki so del okvirnega sporazuma:
 - Latvijas Samariešu apvienība, latvijsko združenje samaritanov;
 - Latvijas Sarkanais Krusts, latvijski Rdeči križ;
 - Biedrība SIA Mājas aprūpe, socialno podjetje, ki zagotavlja storitve oskrbe na domu v Rigi;
 - Svētā Jāņa Palīdzība, latvijski član Johanniter International, prostovoljne humanitarne organizacije;
 - SIA Pirmais Patronāžas Serviss, organizacija, dejavna na področju socialnega dela za starejše in invalide;
 - AS Aprūpes birojs, organizacija, ki zagotavlja strokovne zdravstvene storitve pacientom na domu.

Družbeni vplivi

- Izboljšanje socialnih storitev in njihove teritorialne pokritosti za osebe, ki ne morejo skrbeti zase v mestu Riga, ter posledično izboljšanje kakovosti življenja teh oseb in njihovih družin.
- Vsak uporabnik lahko izbere najprimernejšega ponudnika storitev glede na različna merila, na primer versko ali neversko organizacijo.

Druge koristi

- Uporaba okvirnega sporazuma prinaša še posebej veliko prednost, ker obstaja veliko število socialnovarstvenih organizacij, ki lahko zagotavljajo ustrezne storitve socialnega varstva za občino Riga, vendar nobena organizacija ne more sama zagotavljati vseh socialnih storitev, potrebnih na tem območju. To orodje je omogočilo vzpostavitev mreže ponudnikov socialnih storitev v Rigi zaradi njihovega sodelovanja na podlagi okvirnega sporazuma in hkrati okrepilo neprofitni sektor socialnih storitev, saj jim je omogočilo dostop do javnega naročanja, ki ga prej niso imeli.
- Storitve socialnega varstva zagotavlja več organizacij, nobena organizacija pa nima monopola. Socialna podjetja imajo boljši dostop do javnih naročil.
- Konkurenca je regulirana in najboljši ponudnik storitev ni izbran le na podlagi najnižje cene, temveč na podlagi najustreznejše ponudbe za uporabnika.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Okvirni sporazum traja eno leto in se lahko vsako leto podaljša za največ štiri leta. Nekatere druge lokalne občine so (v svojih lokalnih normativnih aktih) določile, da se sporazum lahko sklene za triletno obdobje. Če je trajanje sporazuma daljše od enega leta, to uporabnikom in ponudnikom storitev zagotavlja večjo stabilnost. Vendar v primerih, ko je trajanje sporazuma daljše od enega leta, novi ponudniki storitev težje vstopajo na trg.
- Kadar je storitev socialnega varstva stanovanjska storitev, mora biti pogodba sklenjena za obdobje, daljše od enega leta. Vendar nekatere lokalne občine izvajajo postopke za oddajo javnega naročila na letni ravni, zato obstaja tveganje, da se bodo morali uporabniki vsako leto preseliti iz enega stanovanja v drugo.

Stik

Agnese Fridenberga, pravna strokovnjakinja, agnese.fridenberga@providus.lv

Andris Bērziņš, direktor latvijskega združenja samaritanov samariesi@samariesi.lv

37. Javno naročanje socialnih storitev za neodvisno življenje v mestu Kasiadorys, Litva

Ime javnega naročnika, država: Občina Kasiadorys, Litva

Izdelek ali storitveni sektor: Socialne storitve

Uvod/cilji javnega naročanja

Litovska strategija za napredek do leta 2030 zagotavlja strateški okvir za usmerjanje ukrepov javnih organov, da bi se odzvali na družbene, gospodarske in okoljske izzive v naslednjih nekaj letih. Eden od glavnih stebrov strategije je omogočanje neposrednega vključevanja skupnosti, neprofitnih akterjev in nevladnih organizacij za učinkovitejšo reševanje takih izzivov. To je imelo nekatere ključne posledice za organizacijo javnega naročanja in vlogo javnih organov kot neposrednih ponudnikov socialnih storitev. Prvič, v strategiji je navedeno, da bi moral javni sektor zagotavljati storitve le, če jih nevladne organizacije, organizacije civilne družbe in zasebna podjetja ne morejo zagotoviti. Drugič, kot je navedeno v nacionalnem programu za napredek za obdobje 2014–2020, bi morali taki zasebni izvajalci naročiti in izvajati vsaj 15 % javnih socialnih storitev, ki se zagotavljajo na lokalni ravni.

Cilji spodbujanja večjega obsega izvajanja socialnih storitev s strani zasebnih izvajalcev so naslednji:

- zagotavljanje višje ravni kakovosti storitev z boljšim merjenjem družbenega vpliva;
- premagovanje pomanjkanja strokovnega znanja in izkušenj pri razširjanju storitev ter
- spodbujanje razvoja pristopov k javnemu naročanju storitev, ki temeljijo na rezultatih (učinkih), namesto tistih, ki temeljijo na dejavnostih in vložkih.

Enterprise Lithuania, neprofitna agencija v okviru ministrstva za gospodarstvo in inovacije, katere cilj je spodbujanje podjetništva in razvoja podjetij, je pripravila [vodnik za prenos javnih storitev](#). Vodnik je namenjen lokalnim organom, njegov cilj pa je povečati znanje o pravilih javnega naročanja, metodah merjenja učinka in razpoložljivih finančnih sredstvih ter svetovati o ključnih pravnih vprašanjih.

Organizacija Enterprise Lithuania je nekatere lokalne organe spremljala tudi pri oblikovanju javnih naročil za podporne storitve za spodbujanje socialnega in gospodarskega vključevanja oseb s težavami v duševnem zdravju. Trenutno osebe s težavami v duševnem zdravju živijo neodvisno v skupnosti. Vendar si javni organi poleg skrbi za njihovo dobro počutje prizadevajo spodbujati vključevanje oseb s težavami v duševnem zdravju v družbo in izboljšati kakovost njihovega življenja. Osebe s težavami v duševnem zdravju nimajo dovolj priložnosti za sodelovanje v družbi, hobije in priznanje, da so dragoceni člani svojih skupnosti, ki presegajo negativne stereotipe. Glavna ovira za ekonomsko vključevanje je pomanjkanje zaposlitvenih možnosti, ki bi bile na voljo v skupnostih (ali na primerni razdalji) in bi ustrezale zmožnostim vsake osebe.

Občina Kaiziadorys je decembra 2019 začela prvi postopek za nakup podpornih storitev za neodvisno življenje, katerih cilj je povečati samostojnost in vključevanje oseb z intelektualno oviro. Učinek storitve bo izmerjen po šestih mesecih. Plačilo storitve temelji na dvojnem sistemu, po katerem bo ponudnik dobil dodatek, če bo pričakovani rezultat dosežen, ali pa bo kaznovan, če ta ne bo dosežen.

Predmet naročila

Javno naročanje storitev za spodbujanje neodvisnega življenja na domu za osebe z intelektualno oviro, ki vodijo k njihovi zaposlitvi in socialni vključenosti.

Faza javnega naročanja in merila

Javni naročnik je za izvajanje zgoraj navedenega pristopa, ki temelji na rezultatih, in zagotovitev razpoložljivosti ustreznih ponudnikov uporabil možnosti, ki so na voljo v skladu z litovskim zakonom o javnem naročanju, s katerim se izvaja Direktiva 2014/24/EU. Uporabil je zlasti preverjanje trga v fazi pred javnim naročilom in konkurenčni postopek s pogajanjem. Druga ključna elementa sta bila opredelitev pričakovanih kratkoročnih in dolgoročnih ciljev postopka ter določitev dvojnega plačilnega sistema.

V posvetovanja v fazi pred javnim naročilom so bili vključeni potencialni ponudniki socialnih storitev in skupnosti. Namen posvetovanj je bil ugotoviti, ali bodo ponudniki storitev lahko dosegli rezultate, ki jih pričakuje občina, razpravljati o možnih pogodbenih pogojih in opredeliti pogoje, ki bi lahko ponudnikom povzročili težave. Ti dialogi so bili organizirani tudi za iskanje možnih sodelovanj med ponudniki, če posamezni ponudnik sam ne bi mogel doseči vseh ciljev, ki jih je opredelila občina. V okviru posvetovanj so bila obravnavana merila kakovosti storitev, ki jih je opredelila občina, potrdili pa so jih potencialni ponudniki in deležniki, vključeni v to fazo.

Ponudbe so bile ocenjene na podlagi najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo. Cena (stroški na osebo na mesec) je bila vrednotena na 60 %, kakovost pa preostalih 40 %.

Kakovost je bila ocenjena na podlagi treh meril, ponudniki pa so bili pozvani, naj za vsako od njih predlagajo sklop parametrov:

- prejemniki storitev se lahko sami preživljajo tako, da se zaposlijo in imajo dohodek; to se meri s številom mesecev v letu, ko so osebe zaposlene – po sklenitvi pogodbe s ponudnikom storitev –, in višino njihovega zaslužka (največ 15 točk);
- prejemniki storitev lahko sami skrbijo za svojo higieno in samoupravljanje (največ 15 točk);
- opis predlaganih storitev, v katerem je obravnavano, kako izvajanje storitev vpliva na ciljno skupino in sledi ciljem javnega naročnika (vključno z vključevanjem prostovoljcev v ukrepe za doseganje rezultatov ter partnerstvom z lokalnimi nevladnimi organizacijami in zasebnimi podjetji) (največ 10 točk).

Operativna uporaba teh meril, kot jih predlaga izbrani ponudnik, opredeljuje merjenje učinka in plačilo.

Ponudniki so bili pozvani, naj predlagajo ceno storitve na osebo na mesec. Najvišja vrednost javnega naročila je enaka: *fiksní ceni na osebo na mesec * 10 (št. uporabnikov) * 12 (št. mesecev)*.

Postopek je bil odprt za vse vrste izvajalcev in dodeljen neprofitnemu ponudniku storitev v skladu s strateškim ciljem vodnika za prenos, da se poveča vloga izvajalcev s področja socialne ekonomije kot ponudnikov storitev, zlasti tistih, za katere velja enostavnejša ureditev.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Razvoj socialnih spretnosti: Cilj naročenih storitev je povečati občutek skupne in lastne odgovornosti nad življenjem oseb s težavami v duševnem zdravju. To vključuje samostojno življenje, učenje, kako se vključiti v skupnost, in povečanje njihove socialne vključenosti. Zagotovljena podpora naj bi privedla do večje sposobnosti uporabnikov, da se sporazumevajo in izražajo svoje potrebe ter so odgovorni za svoje odločitve in dejanja.
- Usklajevanje zaposlitvenih možnosti z zmožnostmi in kompetencami posameznika: dostop do plačane zaposlitve in pravica do upravljanja lastnega dohodka uresničujeta dejansko pravico ljudi, da odločajo o svojem življenju in samostojnosti.

- Zagotavljanje celovitega sklopa podpornih storitev, ki omogočajo vključevanje oseb s težavami v duševnem zdravju v delo in družbo: zagotavljanje celovitega nabora socialnih storitev, ki poleg zdravstvene oskrbe obravnavajo tudi potrebe vsake osebe, je ključni predpogoj za zagotavljanje trajnosti njihovega vključevanja.

Preverjanje

Da bi javni naročnik olajšal ocenjevanje predlogov, je opredelil svojo strategijo ter določil srednjeročne in dolgoročne pričakovane učinke ter metodološki pristop za njihovo merjenje ob preverjanju.

Vrednost javnega naročila

Javno naročilo se je začelo izvajati decembra 2019 in se bo končala novembra 2020 (12 mesecev) z možnostjo podaljšanja za dodatnih 12 mesecev. Skupna vrednost oddanega javnega naročila je znašala 55 000 EUR za eno leto, z možnostjo podaljšanja za enako vrednost za eno dodatno leto.

Instrument

- Člen 40 (o predhodnem preverjanju trga) in členi 74 do 77 (o enostavnejši ureditvi za socialne in druge posebne storitve) Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: občina Kaisiadorys.
- Izbrani ponudniki storitev: zasebni in neprofitni ponudniki storitev zdravstvenega in socialnega varstva.
- Podpora: organizacija Enterprise Lithuania (in njeni svetovalci) so občino spremljali v celotnem ciklu javnega naročanja, in sicer od opredelitve potreb po storitvah do začetka postopka in njegove oddaje. Javnega naročnika tudi podpirajo pri izvajanju javnega naročila. Njihov naslednji mejnik je prvo merjenje učinka po šestih mesecih.
- Upravičenci: osebe z intelektualno oviro kot prejemniki pogodbene storitve.

Družbeni vplivi

- Glavni cilj zagotovljenih storitev je povečati socialno in ekonomsko vključenost oseb s težavami v duševnem zdravju, ki živijo v skupnosti.
- Občina je lahko izkoristila izkušnje in strokovno znanje nejavnih izvajalcev, zlasti neprofitnih ponudnikov socialnih storitev, pri iskanju inovativnih načinov zagotavljanja storitev za osebe s težavami v duševnem zdravju.
- S tem javnim naročilom se je javno naročanje, ki temelji na rezultatih, uveljavilo kot način za povečanje učinkovitosti socialnih storitev in zagotavljanje najboljšega razmerja med kakovostjo in ceno.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Izvajanje tega novega pristopa ni bilo enostavno zaradi omejenega števila razpoložljivih ponudnikov storitev, ki so bili sposobni izvesti javno naročilo v skladu z zahtevami javnega naročnika. Kljub temu si je občina prizadevala, da bi povabila zasebne in neprofitne ponudnike, ki so že izvajali podobne storitve, in zagotovila, da skupnosti (skupine uporabnikov, invalidske organizacije itd.) lahko izrazijo svoje mnenje. Poudarek na posvetovanjih in pogajanjih je ključni element vodnika za prenos.

- Občinam je treba pomagati pri izvajanju javnih naročil z učinkom in obveščanju o njih na trgu, saj je ta pristop k postopkom za oddajo javnega naročila bolj zapleten od tradicionalnih. Po drugi strani javni organi – zlasti na lokalni ravni – pogosto nimajo strokovnjakov, ki bi bili vajeni sodelovati s socialno usmerjenimi ponudniki in se spopadati z izzivi, povezanimi s fazo pred javnim naročilom.
- Občine bi morale svoje dejavnosti javnega naročanja načrtovati dolgoročno, saj so postopki, ki temeljijo na učinkih, bolj zapleteni in zahtevajo poglobljeno analizo v vsaki fazi javnega naročanja.
- Ključnega pomena je, da sodelujejo s potencialnimi dobavitelji ter jih ozaveščajo o prednostih, ki jih prinašajo preverjanja trga, in obveščajo o tem, zakaj bi se jih morali udeležiti.

Stik

Aušra Pulauskaitė, vodja projekta pri organizaciji Enterprise Lithuania,
a.pulauskaite@enterpriselithuania.com

38. V rezultate usmerjene storitve pomoči mladim, vključno z zahtevami glede socialnega donosa

Ime javnega naročnika, država: Mesto Rotterdam, Nizozemska

Izdelek ali storitveni sektor: Socialne storitve

Uvod/cilji javnega naročanja

Leta 2014 je bil na Nizozemskem sprejet nov zakon o mladini, s katerim so bile prestrukturirane in decentralizirane storitve za mlade, da bi se omogočili bolj lokalni pristopi. Na podlagi tega se je 15 občin v regiji Rijnmond (pokrajina na zahodu Nizozemske) združilo v skupno shemo regije Rijnmond za pomoč mladim (GR-JR), ki ji predseduje občina Rotterdam. Pri ponovnem razpisu za storitve za mlade leta 2018 se je GR-JR odločila, da bo uporabila k rezultatom usmerjen model financiranja, ki bi preusmeril poudarek z izložkov na rezultate, da bi spodbudila večjo odgovornost izvajalcev za rezultate in spodbudila inovacije.

Da bi GR-JR zagotovila stalno in ustrezno ponudbo oskrbe, je storitve za mlade razdelila na različne sklope in uporablja okvirni sporazum, tako da lahko za posamezen sklop sklene pogodbo z več ponudniki. Začetno trajanje okvirnega sporazuma je tri leta (od 1. januarja 2018), podaljša pa se lahko dvakrat, vsakič za eno leto. Za storitve, ki se opravljajo v okviru okvirnega sporazuma, velja enostavnejša ureditev (členi 74 do 77 Direktive 2014/24/EU).

Predmet naročila

Pomoč mladim – sklop A: rejništvo (začasna ali dolgoročna namestitve mladih v stabilne domače razmere).

Faza javnega naročanja in merila

GR-JR je uporabila odprti postopek, ponudniki pa so bili ocenjeni na podlagi naslednjih meril za oddajo javnega naročila:

- znanje, strokovno znanje in izkušnje osebja (30 točk);
- izvajanje v rezultate usmerjene pomoči mladim (40 točk);
- sodelovanje – kako bo ponudnik sodeloval z drugimi akterji, da bi zagotovil celovito pomoč mladim (30 točk).

Ker se plačilo izvede le na podlagi rezultatov, so morali ponudniki opisati, kako bodo izvajali k rezultatom usmerjeno pomoč mladim, vključno z naslednjim:

- kako je organizacija opremljena za zagotavljanje učinkovite in uspešne uporabe novih priložnosti, ki jih omogoča v rezultate usmerjeno financiranje, vključno z opredelitvijo ciljev, prednostnih nalog in ukrepov, ter kako bo zagotovila, da bodo za doseganje potrebnih rezultatov na voljo čas in viri;
- obseg, v katerem organizacija prepoznava, nadzoruje in obvladuje tveganja ob uvedbi v rezultate usmerjene metodologije financiranja;
- obseg, v katerem organizacija zagotavlja celostno oskrbo, ki zajema celoten obseg storitev za mlade, in po potrebi sodeluje z drugimi ponudniki oskrbe.

Ponudbe so bile ocenjene na lestvici od 0 do 5 (od „slabo“ do „odlično“). Ocenjevalno skupino je sestavljalo najmanj pet članov, vključno z referenti in upravljavci naročil v okviru GR-JR.

Nazadnje, GR-JR je v pogodbe z morebitnimi izbranimi ponudniki vključil klavzule o „socialnem donosu“. Ponudniki storitev morajo izpolniti širšo obveznost glede socialnega donosa, ki se osredotoča na

zagotavljanje z delom povezanih priložnosti ljudem, najbolj oddaljenim od trga dela (tj. ljudem, ki prejemajo nadomestila za iskalce zaposlitve, ali mladim v programih usposabljanja). To temelji na rotterdamskem protokolu o socialnem donosu, v katerem so navedene vse dejavnosti, ki se štejejo za pomembne, in metodologija za vrednotenje teh dejavnosti. Neizpolnitev se kaznuje z globo v višini 125 % neizpolnjene vsote.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Ta razpis je nastal na podlagi nacionalnega zakona o mladini (1. marec 2014), katerega cilj je mladim omogočiti zdravo in varno rast, da postanejo neodvisni in dovolj samostojni za sodelovanje v družbi. Poleg tega Rotterdam pri vseh javnih naročilih, vrednih več kot 50 000 EUR, uporablja klavzule o socialnem donosu, da bi ustvaril zaposlitvene možnosti za ljudi, ki bi sicer težko delali.

Preverjanje

Ponudniki morajo za dokazovanje svojih ključnih kompetenc pri delu s skupino strank predložiti referenco o podobnem delu, opravljenem največ tri leta pred rokom za oddajo ponudb.

GR-JR bo uspešnost storitve spremljala s štirimi nacionalno opredeljenimi kazalniki: zadovoljstvo strank, uresničevanje ciljev, neuspeh in čakalne dobe. Ponudnik storitve lahko zahteva tudi dodatne kazalnike, če ti omogočajo dober pregled nad doseženimi rezultati. Poleg tega se bo četrtno spremljala uspešnost ponudnika storitev s štirih vidikov:

- povratne informacije lokalne ekipe (opredeljena ekipa občinskega osebja, ki se ukvarja s pomočjo mladim) o načinu sodelovanja, dostopnosti, preglednosti, obravnavi uporabnikov storitev, sodelovanju z drugimi organizacijami in hitrosti ukrepanja;
- preverjanje pritožb uporabnikov storitev prek letnih razgovorov z mladimi;
- izvajanje rezultatov;
- število obravnavanih mladih in povprečna cena za stranke.

GR-JR in ponudnik bosta o rezultatih in potrebnih ukrepih razpravljala štirikrat letno. Za izračun plačila se vsako leto predloži finančno poročilo, ki temelji na skupnih dodeljenih proračunskih sredstvih sheme za vse mlade, ki so prejeli pomoč/podporo. Temu poročilu mora biti priloženo revizorjevo poročilo (razen če je letni promet manjši od 125 000 EUR, pri čemer v tem primeru zadostuje lastna izjava).

Poleg tega mora ponudnik poročati o izpolnjevanju klavzule o socialnem donosu. GR-JR zagotavlja „Protokol o socialnem donosu“, v katerem so navedene ustrezne dejavnosti, ki zagotavljajo socialni donos, in finančna vrednost teh dejavnosti. Zaposlitev osebe, ki prejema nadomestilo za brezposelnost, se na primer šteje kot 30 000 EUR na leto za socialni prispevek izvajalca ali 20,51 EUR na uro. Če je oseba brezposelna več kot eno leto, se ta znesek poveša na 35 000 EUR na leto ali 29,92 EUR na uro. Ponudniki morajo dejavnosti, ki zagotavljajo socialni donos, zaradi spremljanja prispevkov registrirati v sistemu GR-JR za registracijo socialnega donosa. Ponudnik mora predložiti plačilno listo ali pogodbo o zaposlitvi in dokazati, da zaposleni spada v eno od ciljnih skupin.

Na Nizozemskem je mogoče socialni donos v javno naročanje vključiti na različne načine. Možnosti vključujejo določitev posebnih pogojev izvedbe, vključitev meril za oddajo javnega naročila ali pridržanje javnega naročila podjetjem za zaščitene zaposlitve. Za druge primere glej primere v tej zbirki iz Wageningena (str. X) ali Haarlema (str. X).

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost javnega naročila za storitve pomoči mladim za triletno obdobje je znašala 50 milijonov EUR (18 milijonov EUR za sklop A).

Instrument

- Člen 46 (o razdelitvi javnih naročil na sklope) in člen 67 (o merilih za oddajo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU. Poleg tega členi 74 do 77 določajo enostavnejšo ureditev glede socialnih in drugih posebnih storitev, ki omogoča večjo prožnost glede postopkov in spodbuja uporabo kakovostnih meril.
- Direktiva iz leta 2014, ki se na Nizozemskem izvaja z zakonom o javnem naročanju iz leta 2020 (spremenjen 1. julija 2016).

Akterji

- Javni naročnik: mesto Rotterdam in GR-JR.
- Izbrani ponudnik storitev: Enver.
- Upravičenci: mladi, ki prejemajo storitve pomoči v okviru GR-JR, ter zaposleni, ki so zaposleni zaradi izpolnjevanje obveznosti glede socialnega donosa.

Družbeni vplivi

- GR-JR lahko z uporabo v rezultate usmerjenega mehanizma financiranja zagotovi, da se z naročenimi storitvami za mlade zagotavljajo dejanski rezultati in ne le izločki. Spodbuja inovativnost in sodelovanje, saj ne predpisuje pretirano, kaj storitev je, temveč se osredotoča na to, kaj bi se z njo moralo doseči.

Druge koristi

- Trg dela v Rotterdamu se spreminja. V njegovem pristanišču je bilo včasih zaposlenih veliko nizkokvalificiranih delavcev, vendar zaradi avtomatizacije in drugih sprememb na trgu dela za te delavce ni več delovnih mest. Poleg tega se je pristanišče preselilo dlje od mesta, zato je pot do tja za številne iskalce zaposlitve z nizkimi dohodki postala pretežka.
- Strokovnjak za socialni donos v okviru rotterdamske politike socialnega donosa pregleda vsako javno naročilo, vredno več kot 50 000 EUR, in preveri možnosti za socialni donos. V okviru javnega naročila mora biti 0–50 % vrednosti naročila dodeljenih zagotavljanju zaposlitvenih možnosti, povprečje pa je 5 % na javno naročilo.
- Na primer, eden od izbranih ponudnikov tega razpisa je bil Enver, tj. organizacija, ki podpira mlade in njihove družine v regiji Zuid-Holland (Južna Holandija) z zagotavljanjem kakovostnih mladinskih storitev, pri čemer obveznost glede socialnega donosa zajema vrednost 2 % vseh njenih pogodb z GR-JR. Enver poleg zagotavljanja kakovostnih storitev v skupnosti neposredno ponuja delovna mesta in pripravništva ljudem, ki so oddaljeni od trga dela, vključno z ljudmi, ki prejemajo socialne prejemke, mladimi, ki so ranljivi in potrebujejo dodatno podporo, ter invalidom ali ljudem z intelektualno oviro.
- Na splošno so leta 2018 podjetja v okviru rotterdamske pobude za socialni donos zaposlila 2 519 oseb, oddaljenih od trga dela.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Dejavnosti, ki zagotavljajo socialni donos, je treba prilagoditi razmeram v sektorju. Čeprav je na primer v zdravstvu veliko prostih delovnih mest, so za ta delovna mesta potrebne osebe z ustreznimi diplomami in jih trenutno ne morejo zasedati osebe, oddaljene od trga dela.
- Zato je Rotterdam leta 2019 posodobil svoje politike socialnega donosa, da bi delodajalcem ponudil več prožnosti in možnosti za prilagoditev. To je omogočilo nove pristope, ki so primernejši za ciljno skupino, kot so reševanje težav z dolgovi (ki prizadenejo 50 % prejemnikov socialne pomoči) in približevanje ljudi trgu dela z omogočanjem izobraževanja in usposabljanja (na delovnem mestu) ter jezikovnih tečajev kot uradne dejavnosti, ki zagotavlja socialni donos.

- Ponudniki morajo v okviru spremljanja izvajanja socialnega donosa poročati o svojih dejavnostih in predložiti dokazila. Povratna informacija ponudnikov je, da je upravno breme trenutno veliko. Zato Rotterdam sodeluje z več organizacijami, da bi našel rešitve, ki bi bile primerne za obe strani.

Stik

Sophie Harbers, svetovalka za socialni donos, mesto Rotterdam, s.harbers@rotterdam.nl

39. Čezmejno sooblikovanje in soupravljanje storitev na področju duševnega zdravja

Ime javnega naročnika, država: GECT GO/EZTS GO, evropsko združenje za teritorialno sodelovanje Območje občin: Comune di Gorizia (I), Mestna občina Nova Gorica (Slo) in Občina Šempeter-Vrtojba (Slo), Gorica, Italija

Izdelek ali storitveni sektor: Socialne storitve

Uvod/cilj javnega naročanja

Ta dobra praksa je nastala v okviru [projekta Health-Zdravstvo Project](#), tj. programa sodelovanja Interreg Slovenija-Italija, ki ga je v obdobju 2014–2020 izvajala GECT GO/EZTS GO kot edina upravičenka. Namen projekta je okrepiti in izboljšati izvajanje in kakovost zdravstvenih in socialnih storitev za prebivalstvo, ki živi na čezmejnem območju med Italijo in Slovenijo, s pilotnim projektom povezovanja zdravstvenih storitev in ustanov.

Cilj javnega naročila je bil oblikovati inovativne čezmejne projekte za izpolnjevanje potreb mladih s težavami v duševnem zdravju, tako z vidika zagotavljanja oskrbe kot tudi socialnega vključevanja in vključevanja na trg dela.

Evropska združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) so bila ustanovljena za spodbujanje čezmejnega, nadnacionalnega in medregionalnega sodelovanja med državami članicami ter njihovimi regionalnimi in lokalnimi organi. EZTS tem partnerjem omogočajo izvajanje skupnih projektov, izmenjavo izkušenj, boljše usklajevanje prostorskega načrtovanja in oblikovanje enotnih pravnih subjektov, da bi premagali težave, ki jih povzročajo različna zakonodaja in postopki na različnih ozemljih.

Predmet naročila

Sooblikovanje in soupravljanje inovativnih in eksperimentalnih pristopov, ukrepov, storitev in prilagojenih projektov, namenjenih socialnemu vključevanju mladih s težavami v duševnem zdravju.

Faza javnega naročanja in merila

Ponudniki so morali v okviru povabila k oddaji ponudb, ki ga je pripravila skupna delovna skupina⁶, predložiti predhodni predlog projekta, v katerem so navedli merila, metode konkretnega izvajanja in operativne predloge za soupravljanje individualnih in skupnih ukrepov, podprtih s proračunom za zdravstvo⁷. Predlogi projektov bi morali vsebovati elemente inovativnosti, eksperimentiranja, kakovosti ter močan in jasen čezmejni učinek. Ocenjeni so bili predlogi za razvoj naslednjih programov:

- *program za soupravljanje in teritorialno podporo:* predlogi projektov, katerih cilj je zagotoviti usklajevanje in spremljanje vseh čezmejnih dejavnosti, ki se sooblikujejo in soupravljajo, med drugim zaradi spodbujanja izmenjav in utrjevanja delovnih odnosov med vključenimi izvajalci;

⁶ Sestavljali so jo: psihologi, pedagogi, socialni delavci, medicinske sestre itd. iz naslednjih slovenskih in italijanskih ustanov: Zdravstveni dom Nova Gorica; Psihiatrična bolnišnica Idrinja; Center za duševno zdravje CSM - AAS2 in koordinatorji.

⁷ Proračun za zdravstvo predstavlja inovativno upravljavsko možnost za spodbujanje oskrbe na domu, ki se lahko osredotoči na sposobnosti samoodločanja upravičencev in možnost prilagajanja oskrbe glede na njihove potrebe (kot so zdravstvene, negovalne, rehabilitacijske, stanovanjske, zaposlitvene in socialne potrebe).

- *program usposabljanja na delovnem mestu*: predlogi projektov, namenjeni zagotavljanju možnosti za poklicno usposabljanje, ki se jih lahko udeleži veliko število oseb z različnimi težavami v duševnem zdravju. Predlogi bodo uporabnikom zagotavljali različne možnosti usposabljanja v vsaj treh vrstah podjetniških dejavnosti (zelena dejavnost, socialno kmetijstvo, upravna področja, gostinstvo, delo z vrstniki, kulturne in komunikacijske dejavnosti itd.), pri čemer se bo upoštevala tudi perspektiva čezmejnega območja;
- *socialni program*: predlogi projektov na področju socializacijskih dejavnosti za uporabnike. Zelo dobrodošle so rehabilitacijske dejavnosti, ki so namenjene vzpostavljanju socialnih odnosov prek kulturnih in izobraževalnih dejavnosti z možnostjo druženja;
- *stanovanjski program*: predlogi projektov, namenjeni zagotavljanju posameznikom prilagojene stanovanjske podpore, bodisi z zagotavljanjem zasebnih stanovanj bodisi skupnih nastanitev. Partner se zaveže, da bo dal na voljo stanovanja, po možnosti na območju Mestne občine Nova Gorica (Slovenija), za največ štiri osebe, opremljena s prilagodljivimi zasebnimi prostori.

Največje število točk, ki jih je mogoče dodeliti predlogom, je 100 točk, ki se razdelijo na naslednji način:

- predlog projekta (vključno z zgornjimi točkami): največ 85 točk;
- finančni poslovni načrt: največ 15 točk.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Socialni cilj tega javnega naročila je socialna in delovna vključenost mladih s težavami v duševnem zdravju v okviru vzpostavitve mreže čezmejnih zdravstvenih storitev, ki jo je mogoče uporabiti na drugih področjih storitev zdravstvenega varstva.

Preverjanje

Delovna skupina se sestane vsaj vsakih šest mesecev, da spremlja cilje projekta. Dnevni red polletnega sestanka za pregled je razdeljen na naslednje točke:

- preverjanje doseženih ciljev rehabilitacije;
- preverjanje ravni obveščenosti deležnikov;
- pregled dogovorov o delitvi dela v skupni skupini;
- izmenjava dobrih praks in razprava o zahtevnih okoliščinah.

Rezultati tega sestanka se zapišejo v zapisnik, ki ga hranijo koordinatorji delovne skupine.

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost javnega naročila je znašala 367 213,11 EUR v 18-mesečnem obdobju.

Instrument

Členi 74 do 77 o enostavnejši ureditvi za socialne in druge posebne storitve Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: GECT GO/EZTS GO.
- Ponudniki: italijanski in slovenski subjekti tretjega sektorja/neprofitni izvajalci.
- Izbrani ponudnik storitve: La Collina Società Cooperativa Sociale Onlus Impresa Sociale, italijanska socialna zadruga.
- Tehnična podpora: Insiel, notranje podjetje za IKT dežele Furlanije - Julijske krajine.
- Člani delovne skupine in institucije, vključene v projekt:
 - Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije;
 - osrednji direktorat za zdravje, socialno politiko in invalidnost dežele Furlanije - Julijske krajine v Italiji;
 - Nacionalni inštitut za javno zdravje Republike Slovenije (NIJZ);
 - Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije (ZZZS).

Družbeni vplivi

- Projekt omogoča izmenjavo dobrih praks med socialnimi in zdravstvenimi delavci prek posebej ustanovljene italijansko-slovenske delovne skupine, ki je sodelovala pri sooblikovanju vsebine povabila k oddaji ponudb.
- Dobra praksa, na kateri je poudarek, je proračun za zdravstvo, ki se v Italiji pogosto uporablja, v Sloveniji pa ne. Namen razpisa je dobro prakso koncepta proračuna za zdravje, tj. *ad hoc* prilagojeno oskrbo uporabnikov, uporabiti na slovenskem ozemlju Nove Gorice.

Druge koristi

- Ta primer je prava novost na tem območju, saj je posebna priložnost za izmenjavo dobrih praks, ponujnje kakovostnejših storitev državljanom ter prenos spretnosti in znanja čez mejo.
- Projekt je okrepil tudi sodelovanje med italijanskim in slovenskim tretjim sektorjem/neprofitnimi ponudniki.
- Gre za dobro prakso, ki jo je mogoče prenesti tudi v druge kraje. V obliki medregionalnega sodelovanja jo lahko ponovijo evropske regije, pa tudi države zunaj EU.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Izkazalo se je, da so italijanski subjekti tretjega sektorja precej bolj pripravljeni za odziv na povabilo k oddaji ponudb. Slovenski ponudniki neprofitnih storitev bi za plodnejše sodelovanje lahko izkoristili usposabljanje in krepitev zmogljivosti, da bi si lahko prizadevali za pridobitev pogodb o izvedbi javnega naročila.
- Od oktobra 2019 morajo biti vsa povabila k oddaji ponudb v Italiji objavljena na elektronskih platformah. Slovenski ponudniki so se pri prijavi prek italijanske elektronske platforme dežele Furlanije - Julijske krajine⁸ srečali z nekaj težavami, saj so se pri prijavi zahtevali podatki, ki jih imajo samo italijanski subjekti, kot je davčna številka. Poleg tega so javni naročniki ugotovili, da so se ponudniki odzvali le na razpise, objavljene v njihovih državah. Da bi se zagotovilo smiselno čezmejno sodelovanje, pri katerem slovenski ponudniki oddajajo ponudbe za razpise na italijanskem ozemlju in obratno, sta GECT GO/EZTS GO izvedla dejavnosti za evidentiranje vseh razpoložljivih elektronskih platform, da bi našla tisto, ki bi ustrezala njihovim potrebam. V ta namen

⁸ <http://appalti.regione.fvg.it/>

sta sodelovala v pilotnem projektu „B-Solutions“, ki ga spodbuja Generalni direktorat Evropske komisije za regionalno in mestno politiko (GD REGIO), upravlja pa ga Združenje evropskih obmejnih regij (AEBR) kot enega od ukrepov, predlaganih v sporočilu z naslovom „Spodbujanje rasti in kohezije v obmejnih regijah EU“⁹. To je javnemu naročniku pomagalo določiti najprimernejšo obstoječo platformo, ki jo zdaj uporablja¹⁰.

- Pravni okviri subjektov tretjega sektorja/neprofitnih organizacij se v obeh državah razlikujejo. To je povzročilo težave, kot na primer, da slovenski neprofitni subjekti nimajo številke DDV in zato ne morejo ustanoviti konzorcija ali evropskega gospodarskega interesnega združenja (EGIZ) z italijanskimi gospodarskimi subjekti, da bi si prizadevali za oddajo ponudbe za javno naročilo. Napredovanje v smeri evropskega pravnega okvira za vsa socialna podjetja in organizacije bi bila izvedljiva rešitev.

Stik

Fabiana Pieri, višja tehnična uradnica pri evropskem združenju za teritorialno sodelovanje (GECT GO-EZTS GO), fabiana.pieri@euro-go.eu

⁹ <https://ec.europa.eu/futurium/en/border-regions/pilot-projects>

¹⁰ [Net4Market.com](https://www.net4market.com)

SEKTOR 8. Informacijska in komunikacijska tehnologija

40. Uporaba javnega naročanja v Kataloniji za krepitev pravic delavcev v dobavnih verigah elektronike

Ime javnega naročnika, država: Katalonsko združenje lokalnih organov (L'Associació Catalana de Municipis – ACM), Španija

Izdelek ali storitveni sektor: Informacijska in komunikacijska tehnologija (IKT)

Uvod/cilji javnega naročanja

Katalonsko združenje lokalnih organov (L'Associació Catalana de Municipis – ACM) združuje več kot 1 000 lokalnih državnih organov, kar predstavlja več kot 95 % občin v regiji. Med drugim deluje kot centralni nabavni organ, ki združuje potrebe in svojim članom zagotavlja upravne prihranke. Združenje ACM se je leta 2018 povezalo z mednarodno organizacijo [Electronics Watch](#), ki spremlja človekove pravice v dobavnih verigah IKT. Socialne klavzule združenja ACM, ki izhajajo iz referenčnih pogodb organizacije Electronics Watch, se zdaj vključujejo v razpise njegovih članic, vključno z nedavnim okvirom za tiskalnike, v katerem sodeluje 156 občin članic.

Predmet naročila

Okvirni sporazum z več ponudniki za tiskalnike, večnamenske naprave in tiskalnike širokega formata.

Faza javnega naročanja in merila

Pogoji za izvedbo javnega naročila:

Izbrani ponudniki, ki jim je dovoljeno pristopiti k okvirnemu sporazumu, morajo zagotoviti spoštovanje pravic delavcev in varnostnih predpisov v proizvodnih verigah tovarn, v katerih se proizvaja blago, ki je predmet javnega naročila. V ta namen mora izbrani ponudnik:

- delovati s primerno skrbnostjo, tako da tovarne, ki proizvajajo elektronsko blago, izpolnjujejo določbe kodeksa delovnih standardov, opredeljene v pogodbenih pogojih organizacije Electronics Watch¹¹;
- javnemu naročniku (v 30 dneh po formalizaciji) predložiti :
 - obrazec za razkritje, v katerem javnega naročnika obvesti o fizičnih lokacijah tovarn, v katerih se proizvaja blago, ki je predmet javnega naročila;
 - če je primerno, mora izvajalec vsako leto javnega naročnika obvestiti o revizijah vsake tovarne, v kateri je bilo proizvedeno blago, ki je predmet javnega naročila.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Izvajalci morajo v skladu s klavzulami organizacije Electronics Watch delovati s primerno skrbnostjo, da dosežejo preglednost dobavne verige, sodelovati z neodvisnimi nadzorniki ter odpraviti kršitve pravic delavcev in varnostnih standardov.

¹¹ http://electronicswatch.org/electronics-watch-contract-conditions-for-supply-contracts-v-2-0_2556796.pdf

Klavzule organizacije Electronics Watch so skladne z Direktivo 2014/24/EU o javnem naročanju in izražajo vodilna načela OZN o podjetništvu in človekovih pravicah ter smernice OECD za večnacionalna podjetja. Vsebujejo kodeks delovnih standardov, ki se nanašajo na domačo zakonodajo v državah proizvodnje in temeljne konvencije MOD.

Preverjanje

Preverjanje temelji na razkritju tovarn, ki je neposredno povezano s predmetom javnega naročila. Pogodbeniki podružnicam organizacije Electronics Watch razkrijejo pravna imena in popolne fizične naslove tovarn, ki izdelujejo nekatere modele izdelkov. Organizacija Electronics Watch bo izvajala nadzor za ACM, da bi raziskala skladnost z določenimi standardi pravic delavcev v dokumentih v zvezi z oddajo javnega naročila.

Vrednost javnega naročila

1 127 385,51 EUR letno.

Instrument

- Člen 18(2) (o izpolnjevanju veljavnih obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava) ter člen 70 (o pogojih za izvedbo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: združenje ACM in organizacija Electronics Watch kot povezani subjekt.
- Izbrani ponudniki:
 - Basso SA;
 - Gircopi SI-Sistemas D'organització SA;
 - Konica Minolta Business Solutions Spain;
 - Ricoh Sistemas.
- Neodvisna nadzorna organizacija: Electronics Watch.
- Uporabniki okvirnega sporazuma: občine, ki so članice združenja ACM.

Družbeni vplivi

- Izvajalci so se pozitivno odzvali na zahtevo po prvem razkritju. Za nekatere modele izdelkov in proizvodne lokacije, ki se bodo uporabljale v okviru javnega naročila, so zagotovili podrobne informacije o dobavni verigi. Organizacija Electronics Watch je lahko za združenje ACM na podlagi obstoječih rezultatov spremljanja za te modele in lokacije pripravila oceno tveganja. Združenje ACM že načrtuje vključitev pogodbenih pogojev organizacije Electronics Watch v še dva okvirna sporazuma – za IKT in video snemanje s plenarnih zasedanj.
- Razkrite podrobnosti enega dobavitelja so okrepile tekoči postopek sodelovanja s tovarno tiskalnikov v južni Aziji. Na podlagi podrobnosti o proizvodni lokaciji se že izvaja načrt spremljanja. Spremljanje izvajajo lokalni partnerji organizacije Electronics Watch – lokalne organizacije civilne družbe s strokovnim znanjem na področju spremljanja pravic delavcev.

Druge koristi

- Standardiziran postopek organizacije Electronics Watch omogoča enostavno prenosljivost spremljanja in model spremljanja po pridružitvi.
- Preglednost dobavne verige se je povečala tudi za druge povezane subjekte organizacije Electronics Watch v Evropi, ki nabavljajo iste modele izdelkov.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Ponudnike/potencialne izvajalce je treba obvestiti o povezanih obveznostih v fazi upravljanja pogodb, da se olajša izpolnjevanje zahtev.
- Industrija IKT – prodajni posredniki ter blagovne znamke in njihovi dobavitelji – mora še naprej razvijati preglednost dobavne verige. Trenutno je razkrivanje informacij na ravni sestavnih delov za industrijo še vedno izziv, vendar bistveno za omogočanje preglednosti dobavne verige.
- Če bo razkritje proizvodnih lokacij in postopkov zahtevalo več javnih organov, bo to pripomoglo k temu, da bo to postala običajna praksa v industriji.

Stik

Víctor Torrents, katalonsko združenje občin (ACM), victor.torrents@acm.cat

41. Družbena odgovornost v okvirnem sporazumu za računalnike in prenosne računalnike, Finska

Ime javnega naročnika, država: Hansel Ltd, Finska

Izdelek ali storitveni sektor: Informacijska in komunikacijska tehnologija (IKT)

Uvod/cilji javnega naročanja

Hansel je nacionalni centralni nabavni organ na Finskem. Hansel in njegove stranke (finski javni organi) si prizadevajo za spodbujanje družbeno odgovornega in trajnostnega javnega naročanja. Zato je zagotavljanje, da so nabavljeno blago in storitve proizvedeni pošteno in družbeno odgovorno, priznано kot prednostna naloga.

Hansel je zato pripravil kodeks ravnanja za javno naročanje elektronskih izdelkov s poudarkom na družbeni odgovornosti. Odločitev za osredotočenje na to vrsto nakupa je temeljila na dejstvu, da so ti izdelki pogosto proizvedeni v državah, kjer se človekove pravice in pravice delavcev ne izvajajo vedno zadostno. Namen kodeksa je spodbujati in zagotavljati dostojne delovne pogoje za delavce v celotni dobavni verigi računalnikov in drugih izdelkov IKT. Kodeks se bo uporabljal v vseh prihodnjih postopkih (okvirnih sporazumih, pogodbah), ki jih bo Hansel začel na tem področju dobave. Ta pristop je bil razširjen na druge izdelke in storitve s splošno različico kodeksa, ki jo je treba uporabljati pri drugih vrstah javnih naročil.

Dobavitelji se morajo v skladu s kodeksom zavezati, da ga bodo spoštovali, in zagotoviti, da bodo vse minimalne zahteve iz kodeksa izpolnjevali v okviru svojih dejavnosti kot pogodbeniki in tudi v dobavni verigi.

Za pilotno izvajanje kodeksa je Hansel uvedel postopek, ki se nanaša na izdelke IKT. Vzporedno so se začeli tudi drugi pilotni projekti za posamezne sektorje, vključno s postopkom za okvirni sporazum o pisarniškem pohištvu. Kodeks je bil preveden v angleščino in je na voljo za uporabo drugim javnim naročnikom na Finskem in drugod.

Razpis je bil objavljen leta 2017, javno naročilo pa je bilo oddano leta 2018¹².

Predmet naročila

Okvirni sporazum za pisarniško in mobilno računalniško opremo, vključno s tabličnimi računalniki, hibridnimi računalniki, prenosnimi računalniki, računalniki vse v enem, namiznimi računalniki itd., ter drugo z IKT povezano opremo, dodatki in storitvami.

Faza javnega naročanja in merila

Uporabljen je bil odprt postopek, merila družbene in okoljske odgovornosti pa so bila upoštevana kot merila za oddajo javnega naročila, vrednotena na 20%:

- merila za oddajo javnega naročila, povezana z okoljsko odgovornostjo (10 %), so vključevala neuporabo škodljivih snovi (npr. živega srebra, tetrabromobisfenola A, ftalatov in PVC) ter uporabo reciklirane ali biorazgradljive plastike v plastičnih delih in embalaži;
- kar zadeva socialna merila (10 %), je Hansel ocenil preglednost dobavitelja glede lokacij obratov za končno sestavljanje in dobaviteljev sestavnih delov ter delovnih pogojev na lokacijah za končno sestavljanje; izplačilo zajamčene plače in število delovnih ur (največ 48 ur na teden, vključno z nadurami) je bilo treba preveriti z revizijskim poročilom neodvisne tretje osebe.

¹² <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:461029-2017:TEXT:SL:HTML&src=0&tabId=0>

Ta merila so se izkazala za zahtevna (glej oddelek o pridobljenih spoznanjih). Ponudniki so morali ob predložitvi ponudbe navesti tudi svojo zavezanost razpisnim pogojem (vključno s kodeksom ravnanja).

Za okvirni sporazum je bilo predvideno, da bodo sodelovali največ štirje ponudniki.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Glavni cilj kodeksa (in postopka) je zagotoviti skladnost s standardi dostojnega dela in delovnimi pogoji v celotni dobavni verigi, vključeni v proizvodnjo izdelkov IKT, ki jih kupujejo finski organi.

Za doseg tega cilja kodeks ravnanja vsebuje sklice na naslednje standarde in konvencije:

- Splošno deklaracijo OZN o človekovih pravicah (1948);
- Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah (OZN 1966);
- Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah (MPESKP, OZN 1966);
- vodilna načela OZN o podjetništvu in človekovih pravicah;
- smernice OECD za večnacionalna podjetja;
- osem temeljnih konvencij MOD: št. 29 o prisilnem ali obveznem delu (1930), št. 87 o sindikalni svobodi in varstvu sindikalnih pravic (1948), št. 98 o uporabi načel o pravicah organiziranja in kolektivnega dogovarjanja (1949), št. 100 o enakem nagrajevanju moške in ženske delovne sile za delo enake vrednosti (1951), št. 105 o odpravi prisilnega dela (1957), št. 111 o diskriminaciji pri zaposlovanju in poklicih (1958), št. 138 o minimalni starosti za sklenitev delovnega razmerja (1973) in št. 182 o prepovedi najhujših oblik dela otrok (1999);
- Konvencijo OZN o otrokovih pravicah, člen 32 (1989);
- Konvencijo OZN proti korupciji (2003);
- zakonodajo o varstvu dela, pogojih dela in delovnih razmerah, ki velja v državi proizvodnje blaga in storitev, vključno z zakonodajo o minimalnih plačah, ter predpisi o socialnem varstvu.

Vsebuje tudi sklice na:

- Dunajsko konvencijo o varstvu ozonskega plašča in Montrealski protokol o substancah, ki škodljivo delujejo na ozonski plašč;
- Baselsko konvencijo o nadzoru prehoda nevarnih odpadkov preko meja in njihovega odstranjevanja;
- Stockholmsko konvencijo o obstojnih organskih onesnaževalcih (POP);
- Konvencijo o postopku soglasja po predhodnem obveščanju za določene nevarne kemikalije in pesticide v mednarodni trgovini (UNEP/FAO) (Konvencija PIC), Rotterdam, 10. september 1998, in njene tri regionalne protokole;
- vso zakonodajo o varstvu okolja, ki velja v državi, kjer se blago in storitve proizvajajo.

Preverjanje

Cilj tega projekta je oblikovati konkretna merila in zanesljive mehanizme preverjanja za ocenjevanje družbene odgovornosti v povezavi z izdelki, ki jih je treba nabaviti. V zvezi s tem je kodeks referenčni standard za pogodbene pogoje in usmerja preverjanje med izvajanjem javnega naročila. Kodeks poleg veljavnih standardov določa tudi druge socialne zahteve in mehanizme za obravnavo neskladnosti in kršitev.

Dobavitelj in/ali njegova matična družba bosta objavila letno poročilo o trajnostnem razvoju. Dobavitelji sprejmejo ustrezne pogodbene ukrepe za izvajanje kodeksa ravnanja v svojih dejavnostih in dobavni verigi.

Eden od ključnih vidikov kodeksa je povezan z izmenjavo rezultatov revizij družbene odgovornosti in sprejetih popravnih ukrepov, tudi z razširjanjem povzetkov revizijskih poročil. Namen razširjanja takih informacij je po eni strani povečati znanje o zahtevah glede družbene odgovornosti v (globalnih) dobavnih verigah, po drugi strani pa se izogniti prekrivanju in večkratnim revizijam, ki jih različni javni naročniki izvajajo pri skladnih izvajalcih.

Vrednost javnega naročila

Ocenjena vrednost okvirnega sporazuma je 180 milijonov EUR. Začetno trajanja je dve leti, podaljšati pa ga je mogoče za največ štiri leta.

Instrument

Člen 18(2) o obvezni socialni klavzuli, člen 71 o oddaji javnih naročil podizvajalcem in člen 67 o merilih za oddajo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Osrednji nabavni organ: Hansel Ltd.
- Glavni partner: Finnwatch.
- Dobavitelji.
- Preveritelji/revizorji.
- Zaposleni in njihovi zastopniki (sindikati).
- Organizacije civilne družbe, ki se ukvarjajo z razvojem.

Partnerstvo je bilo bistvo kodeksa in zasnove javnega naročila o IKT. Hansel je projekt začel v partnerstvu z nevladno organizacijo Finnwatch, ki si prizadeva za spodbujanje globalne odgovornosti podjetij za zagotavljanje dostojnih delovnih standardov pri javnem naročanju.

Finnwatch je organu Hansel zagotavljal strokovno pomoč pri pripravi in spremljanju meril, povezanih z družbeno odgovornostjo, za različne faze postopka za oddajo javnega naročila. Širjenje te pobude med javnimi naročniki na vseh vladnih ravneh kot dobre prakse sta podprla finski center za solidarnost sindikatov (SASK) in KEPA (krovna organizacija finskih organizacij civilne družbe, ki se ukvarjajo z razvojnim sodelovanjem).

Družbeni vplivi

- Dobavitelji in javni naročniki so se zaradi teh prizadevanj začeli bolje zavedati vprašanj družbene odgovornosti. Organizacija [Finnwatch](#) je na spletu objavila tudi poročilo o pilotnem projektu, namenjenem izmenjavi znanja o družbeni odgovornosti v dobavnih verigah (v finščini). Ključni elementi poročila so bili, da sta dialog in komunikacija s potencialnimi dobavitelji bistvena za spodbujanje vzajemnega razumevanja posledic pogodbenih zahtev, kar zadeva izvajanje, revizijo itd. Poleg tega bi bilo treba v fazi izvajanja okrepiti prizadevanja za preverjanje, da bi zahteve presegle minimalne standarde. Večina finskih dobaviteljev nima dovolj zmogljivosti za neposredno spremljanje standardov v globalnih dobavnih verigah in se zanaša na enote matičnih podjetij za družbeno odgovornost. Zato morajo javni naročniki ključne dokumente prevesti v angleščino, da bi zagotovili razumevanje zahtev v globalnih enotah.

- Take zahteve imajo pozitiven učinek na ravni proizvodnje, od tovarn za sestavljanje do nadaljnjih delov dobavne verige, če vse več javnih naročnikov v svojih postopkih določi take standarde.

Druge koristi

- Z izmenjavo revizijskih poročil z drugimi javnimi naročniki se lahko prihranijo sredstva ter zmanjša upravno breme za ponudnike in organe.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Ključni element za uspeh kodeksa ravnanja je bilo temeljito predhodno preverjanje trga s potencialnimi dobavitelji. Preverjanje trga se je začelo več mesecev pred načrtovanim datumom objave obvestila o javnem naročilu, z njim pa so se zagotovile ključne informacije o ustreznih standardih in realnih zahtevah.
- Izkazalo se je, da je med postopkom javnega naročanja težko preveriti merila družbene odgovornosti. Kadar so bila ponudbi priložena revizijska poročila, ta niso nujno dokazovala dejanskega merila (tj. delovnih ur). Po drugi strani pa se revizije običajno ne izvajajo v proizvodnih obratih, ki so na primer v EU. Zanje že veljajo strožja pravila EU, zato se revizijska prizadevanja osredotočijo na bolj problematična področja, kjer postanejo pomembnejša.
- Isti izdelki se proizvajajo v več tovarnah za sestavljanje. V tem primeru je revizijo v praksi težko izvesti (npr. Katere proizvodne lokacije je treba izbrati? Kako se zagotovi splošna skladnost?).
- Lokalni dobavitelji ali preprodajalci od svojih globalnih dobaviteljev ne dobijo vedno zadovoljivih odgovorov na vprašanja javnega naročnika.
- Za javne naročnike je lahko zagotavljanje skladnosti z delovnimi in socialnimi standardi izziv, zlasti v globalnih dobavnih verigah. Pobude, kot je kodeks ravnanja, so ključne za prikaz konkretnih pristopov za doseg tega cilja. Odprto in pregledno razširjanje takih virov je ključnega pomena za spodbujanje večje uporabe pri drugih javnih naročnikih.
- Zelo koristno bi bilo, če bi drugi organi za javna naročila v EU v svojih pogodbah o izvedbi javnega naročila uporabljali podobne pogodbene pogoje kot kodeks ravnanja. To bi neskladnim izvajalcem preprečilo dostop do trgov javnega naročanja in spodbudilo navzgor usmerjeno konvergenco na področju človekovih pravic in pravic delavcev v globalnih dobavnih verigah.
- Izmenjava informacij o revizijskih poročilih dobaviteljev z drugimi organi za javna naročila v EU bi bila učinkovita in koristna, zlasti na trgih, kjer dobavitelji delujejo na različnih trgih javnih naročil, kot je IKT.

Stik

Kalle Hietaranta, vodja enote, upravljanje kategorij, Hansel Ltd, kalle.hietaranta@hansel.fi

42. Dvostopenjski pristop pri družbeno odgovornem javnem naročanju strojne opreme IKT

Ime javnega naročnika, država: Zvezno ministrstvo za gospodarsko sodelovanje in razvoj, Nemčija

Izdelek ali storitveni sektor: Informacijska in komunikacijska tehnologija (IKT)

Uvod/cilj javnega naročanja

Zvezno ministrstvo za gospodarsko sodelovanje in razvoj se je odločilo za dvostopenjski pristop pri tem pilotnem razpisu za glavni predmet naročila (računalniki in monitorji) ter periferne naprave (tipkovnica in računalniške miške), ki je vključeval kombinacijo zavezujočih minimalnih meril (tehnične specifikacije) in naprednih meril (koncept socialnega ponudnika, nagrajen v merilih za oddajo javnega naročila). To je temeljilo na predhodnem preverjanju trga o vprašanih človekovih pravic in delovnega prava v dobavni verigi IKT ter na vprašanju, kaj v zvezi s tem ponuja (in kaj lahko dokaže) trg.

Zvezno ministrstvo za gospodarsko sodelovanje in razvoj je zato v svojem razpisu zahtevalo, da so socialna merila zavezujoče tehnične specifikacije za prvo stopnjo dobavne verige (končno sestavljanje) za računalnike in monitorje. To je bilo združeno z visokimi zahtevami glede kakovosti preverjanja (oznake ali enakovredno poročilo o preizkusu neodvisne tretje osebe ali dokazilo o zunanji reviziji). Socialna merila so vključevala temeljne konvencije MOD in dodatna socialna merila (zdravje in varnost pri delu, minimalna plača in socialna varnost, delovni čas). Poleg tega so se v skladu z merili za oddajo javnega naročila dodelile ocene za „koncept ponudnika“ o družbeno odgovornih ukrepih v nadaljnjih fazah dobavne verige izdelkov, od druge stopnje dobavne verige do pridobivanja surovin (in dodatno za prvo stopnjo za periferne naprave). Javni organ je zahtevo za ta koncept ponudnika oblikoval z glavnimi vprašanji o poznavanju dobavne verige predmeta javnega naročila, ustrezno analizo tveganja, preventivnimi ukrepi in preverjanjem.

Razpis kaže, da je za izdelke s kompleksno dobavno verigo mogoče zahtevati socialna merila in da je mogoče učinkovito preverjanje, tudi če ta merila presegajo zahteve v okviru oznak.

Predmet naročila

Dobava trajnostnih računalnikov in monitorjev za delovno mesto ter perifernih naprav (tipkovnic in računalniških mišk) ob upoštevanju človekovih pravic in delovnih standardov v dobavni verigi (proizvodnja in pridobivanje mineralov) blaga, ki ga je treba dobaviti.

Faza javnega naročanja in merila

Tehnične specifikacije:

Za glavni predmet javnega razpisa (računalniki in monitorji) se v povabilu k oddaji ponudb od ponudnikov zahteva, da izpolnjujejo obvezna merila za prvo stopnjo dobavne verige:

1. Skladnost s temeljnimi konvencijami MOD s področja dela:

- prepoved prisilnega dela in služenje zaradi zadolženosti (konvenciji MOD št. 29 in 105);
- nediskriminacija (konvenciji MOD št. 100 in 111);
- prepoved dela otrok in zaposlovanje otrok, mlajših od 15 let (konvenciji MOD št. 138 in 182);
- svoboda združevanja in pravica do kolektivnega pogajanja (konvenciji MOD št. 87 in 98).

2. Skladnost z drugimi delovnimi in socialnimi standardi:

- zdravje in varnost pri delu (konvenciji MOD št. 155 in 170);
- minimalna plača in socialni prejemki (konvenciji MOD št. 131 in 102);
- brez prekomernega delovnega časa (konvencija MOD št. 1).

Merila za oddajo javnega naročila:

Poleg tega morajo ponudniki predložiti dokument z naslovom „**koncept ponudnika**“, da dokažejo nadaljnjo z izdelkom povezano skladnost z naslednjim:

- za prvo stopnjo za periferne naprave (tipkovnica in računalniška miška) je potrebna skladnost z enakimi merili, kot so navedena v oddelku 1, tj. s konvencijami MOD;
- za drugo in nadaljnje stopnje dobavne verige za glavni predmet javnega naročila (računalniki in monitorji) in za periferne naprave mora ponudnik skupaj s ponudbo predložiti opis vseh ukrepov, ki jih je sprejel za dokazovanje skladnosti s temeljnimi konvencijami MOD s področja dela (kot so navedene v oddelku 1) ter skladnosti z drugimi delovnimi in socialnimi standardi (kot so navedeni v oddelku 2), ter
- izogibanje uporabi konfliktnih mineralov v blagu, ki ga je treba dobaviti, v skladu s smernicami OECD o potrebni skrbnosti za odgovorne verige oskrbovanja z minerali z območij, prizadetih zaradi konfliktov, in območij z visokim tveganjem.

Pri konceptu ponudnika je skupno število točk, ki jih je mogoče doseči, 25 000. Za periferne naprave (tj. tipkovnico in računalniško miško za stopnjo 1) mora ponudnik dokazati skladnost z navedenimi standardi MOD in drugimi standardi (2 000 točk).

Za glavni predmet javnega naročila (računalniki in monitorji) in periferne naprave (tipkovnica in računalniška miška) se dodelijo dodatne točke za koncept ponudnika, povezan s skladnostjo s socialnimi standardi v nadaljnjih stopnjah dobavne verige (23 000 točk – od stopnje 2):

- poznavanje dobavne verige – največ 4 000 točk;
- analiza tveganja glede delovnih pogojev – največ 4 000 točk;
- popravni in preventivni ukrepi – največ 5 000 točk;
- nadzorni ukrepi, kot so socialne revizije – največ 5 000 točk;
- mehanizem za pritožbe – največ 5 000 točk.

Ukrepi, predstavljeni v dokumentu o konceptu ponudnika, bodo vključeni v pogodbo. Bolj kot so prizadevanja za socialno trajnost učinkovita in daljnosežna, višja je ocena kakovosti.

Glej preglednico v nadaljevanju.

KG	K	Type	Designation	Reference to the specification	Length of the answer	Weighting score	Minimum score	maximum attainable score	Points awarded	Points x weight	Met / Not Met	0-10 points
KG 1			Workstation PC			0	0	15000		0	fulfilled	
KG 2			Monitors			1000	0	10000		0	fulfilled	
KG 3			Sustainability and social justice			1000	0	25000		0	fulfilled	
	3.1	B	Standards in the first stage of the supply chain for peripheral devices (key question 1)		M	100	0	2000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.2	B	Knowledge of the supply chain (key questions 2.1 and 2.2)		M	100	0	4000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.3	B	Risk analysis on working conditions (key questions 3.1 and 3.2)		M	100	0	4000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.4	B	Corrective and preventive measures (key question 4.1)		M	100	0	5000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.5	B	Control measures (key question 4.2)		M	100	0	5000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.6	B	Complaints office and complaint management (leading question 4.3)		M	100	0	5000		0		s. Explanation Annex 8b
						1000	0	27000		0	fulfilled	

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Javni naročnik prispeva k spoštovanju delovnih in socialnih standardov ter spodbuja „vodilne akterje“.
- Javni naročnik spodbuja ozaveščanje v zvezi s poznavanjem dobavne verige ter izvajanje ambicioznih ukrepov za boj proti izkoriščanju delovne sile, izkoriščanju otrok in konfliktnim surovinam ter za zdravje in varnost.
- Pri izdelkih s kompleksno dobavno verigo je cilj kombiniranja minimalnih meril kot zavezujočih meril (v tem okviru za tiste stopnje dobavne verige, pri katerih velik del trga že upošteva nekatere socialne standarde) in naprednih meril kot meril za oddajo javnega naročila (v tem okviru za vodilne akterje med ponudniki) spodbuditi podjetja k upoštevanju mednarodnih standardov odgovornosti podjetij.

Preverjanje

Ponudnik dokaže skladnost z zgoraj navedenimi standardi MOD in drugimi temeljnimi delovnimi standardi s katerim koli od naslednjih elementov:

- oznako, na primer z oznako certifikata operaterja iz tretje države ali enakovredno oznako;
- enakovrednim poročilom o inšpekcijskem pregledu, ki ga izda neodvisna tretja oseba (pregled proizvodnih pogojev za posamezen izdelek na podlagi zahtevanih delovnih in socialnih standardov);
- članstvom proizvajalca v združenju Electronic Industry Citizenship Coalition (EICC), vključno s predložitvijo vseh tekočih revizijskih poročil (v zvezi z blagom, ki bo dobavljeno) neodvisne tretje osebe v skladu z „zahtevami za kakovost potrjenega revizijskega programa EICC“.

Vrednost javnega naročila

1,8 milijona EUR.

Instrument

- Člen 18(2) ter člena 43 in 67 Direktive 2014/24/EU.
- Preneseno z nemškim zakonom o javnem naročanju (zlasti VgV in GWB).

Akterji

- Javni naročnik: zvezno ministrstvo za gospodarsko sodelovanje in razvoj, Nemčija.
- Ponudniki.
- Zunanji svetovalec za socialna merila.

Družbeni vplivi

- Javni naročnik se je zavedal, da leta 2016 učinkovitega preverjanja skladnosti z delovnimi in socialnimi standardi ter drugimi pomisleki številni ponudniki še niso mogli zagotoviti za celotno dobavno verigo, so pa ga lahko zagotovili vsaj za prvo stopnjo dobavne verige. Poleg tega nekatera podjetja IKT presegajo te zahteve in izpolnjujejo socialne standarde tudi na stopnjah, višjih od prve, in celo v zvezi z minerali v svojih izdelkih. S tem, ko se kot merilo za oddajo javnega naročila uporablja kombinacija obveznih minimalnih standardov (tehničnih specifikacij) in dodatnih standardov, se zahteva minimalni standard socialne skladnosti, hkrati pa se spodbujajo in podpirajo podjetja, ki to presegajo.

Druge koristi

- Možnost prenosa za vse javne organe: vsak javni organ zavezujoče tehnične specifikacije (skupaj z visokimi zahtevami glede kakovosti preverjanja) lahko uporabi in bi jih moral uporabiti kot osnovno zahtevo, ne glede na obseg javnega naročila in sredstva javnega organa. Za dodatna merila za oddajo javnega naročila je potrebna minimalna raven človeških virov javnega organa zaradi potrebe po ocenjevanju konceptov ponudnikov.
- Možnost prenosa na vse skupine izdelkov IKT (tudi tiste, za katere ne obstajajo oznake, ki bi vključevale socialna merila): razpis omogoča različne vrste učinkovitega preverjanja, primerne za širši nabor izdelkov IKT.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Pozitiven odziv ponudnikov: skoraj vsi ponudniki so izpolnjevali minimalne standarde.
- Kombinacija različnih metod preverjanja je pozitivna (oznake in druga učinkovita sredstva preverjanja; enostavne izjave ponudnikov v tem primeru niso bile sprejete).
- Pozitivna spodbuda za podjetja, da izboljšajo svoj pristop v zvezi s človekovimi pravicami na stopnjah dobavne verige, višjih od prve.
- Predlogi za nadaljnje izboljšave, da bi ponudniki bolje razumeli zahteve: uporaba jasne postavitve (podnaslovi, okvirčki, opombe, pisava); predhodna preverjanja trga, da se podjetjem pojasnijo zahteve in zagotovi njihovo boljše razumevanje; jasno ločevanje prve stopnje dobavne verige (obvezna merila) od drugih stopenj dobavne verige (merila za oddajo javnega naročila).
- Po potrebi se vključi kontrolni seznam ali obrazec za ponudnike, v katerem se navede, kateri dokumenti in dokazila so bili priloženi.
- Predlogi za nadaljnje izboljšave, da bi se izboljšala kakovost konceptov ponudnikov: strožje zahteve, kot je izrecna navedba, da se točke dodelijo samo za konkretne odgovore na glavna vprašanja. Uporaba tržnega dialoga in aktualnih tržnih raziskav je pri pripravi ponudbe vedno koristna.

Stik

Annelie Evermann, zunanja svetovalka za socialna merila, zvezno ministrstvo za gospodarsko sodelovanje in razvoj, annelie.evermann@weed-online.org

43. Digitalna vključenost – izvajanje meril dostopnosti pri spletnem oblikovanju

Ime javnega naročnika, država: nacionalna agencija za izobraževanje, Finska

Izdelek ali storitveni sektor: Spletno oblikovanje

Uvod/cilji javnega naročanja

Finska nacionalna agencija za izobraževanje je pristojna za predšolsko vzgojo in varstvo, predšolsko, osnovno, splošno in poklicno srednješolsko izobraževanje ter izobraževanje in usposabljanje odraslih. Prav tako večinoma skrbi za internacionalizacijo študija na Finskem, na primer za programe izmenjave študentov in učiteljev.

Agencija je morala prenoviti tri spletišča, to pa si je želela izvesti na način, ki bi podpiral cilje in naloge sodobne izobraževalne agencije ter zagotavljal dobro uporabniško izkušnjo.

Leta 2018 je bilo oddano javno naročilo za spletno oblikovanje in razvoj spletnih storitev. Da bi se zagotovila dostopnost teh storitev vsem uporabnikom, je svet za izobraževanje določil, da morajo storitve izpolnjevati zahteve glede dostopnosti iz standarda EN 301 549 ali enakovrednega standarda.

Predmet naročila

Uvedba sistema za upravljanje in objavljanje spletišč, oblikovanje uporabniškega vmesnika, spletno oblikovanje, izvajanje in nadaljnji razvoj spletnih storitev ter vzdrževanje.

Faza javnega naročanja in merila

Cilj javnega naročila ni bil sistem na ključ. Namesto tega je bilo javno naročilo osredotočeno na pridobivanje virov za prilagodljiv razvoj. Vse osebje (oblikovalec uporabniškega vmesnika, dva razvijalca in oblikovalec storitev) je moralo imeti vsaj eno leto izkušenj z uporabo smernic za dostopnost spletnih vsebin (WCAG 2.0). Od oblikovalca uporabniškega vmesnika in oblikovalca storitev se je pričakovalo, da imata tudi izkušnje z učinkovitim oblikovanjem uporabniške izkušnje in drugimi oblikami oblikovanja, osredotočenimi na uporabnika. V izvedbenem načrtu je moral ponudnik opisati, kako bo zagotovil na uporabnika osredotočen pristop in katere tehnologije bo uporabil za zagotavljanje dostopnosti.

Uporabljen je bil odprt postopek, pri čemer je bilo 60 % razpoložljivih točk dodeljenih merilom kakovosti, vključno z dostopnostjo, 40 % pa stroškom. [Obvestilo o javnem naročilu, objavljeno v Uradnem listu Evropske unije](#), je vsebovalo neposreden sklic na standard EN 301 549. Prejetih je bilo pet ponudb, vse pa so lahko ponudile strokovnjake z zadostnimi izkušnjami pri uporabi smernic WCAG 2.0. Javno naročilo je bilo oddano podjetju [Wunder Finland Oy](#), tj. MSP, ki je imelo predhodne izkušnje z uporabo meril dostopnosti pri oblikovanju izobraževalnih spletišč za univerzo v Turkuju.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Spletna dostopnost je vključujoča praksa, ki vsakomur, zlasti invalidom ali osebam s slepoto ali slabovidnostjo, omogoča zaznavanje in razumevanje spletnega okolja, krmarjenje po njem in interakcijo z

njim. Organi javnega sektorja morajo v skladu z [direktivo o spletni dostopnosti](#)¹³ sprejeti potrebne ukrepe, da bodo njihova spletišča in mobilne aplikacije zaznavni, delujoči, razumljivi in zanesljivejši. [EN 301 549](#) je evropski standard za dostopnost tehnologij v javnem sektorju. Standard, objavljen leta 2014, obravnava najrazličnejše invalidnosti in določa funkcionalne zahteve glede dostopnosti, ki veljajo za izdelke in storitve IKT, skupaj z opisom preizkusnih postopkov in metodologije ocenjevanja za vsako zahtevo glede dostopnosti v obliki, ki je primerna za uporabo pri javnem naročanju v Evropi. V skladu z Direktivo se uporablja naslednji časovni okvir za skladnost s standardom EN 301 549:

- vsako novo javno spletišče, ustvarjeno 23. septembra 2019 ali pozneje, mora izpolnjevati zahteve;
- vsa javna spletišča (vključno z obstoječimi) morajo do 23. septembra 2020 izpolnjevati zahteve;
- vse mobilne aplikacije v javnem sektorju morajo do 23. junija 2021 izpolnjevati zahteve.

Čeprav je standard specifičen za javni sektor, vsebuje sklic na smernice za dostopnost spletnih vsebin (WCAG) in tako vključuje širše standarde industrije. Evropski standard o oblikovanju za vse ([EN 17161](#)) dopolnjuje standard EN 301 549 z opisom postopkov, potrebnih za izpolnjevanje standardov dostopnosti. Na mednarodni ravni je [globalna pobuda za vključujočo IKT](#) razvila orodja in smernice za javno naročanje dostopne IKT.

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost javnega naročila za obnovo treh spletišč je bila 372 800 EUR.

Instrument

- Člen 42 (o tehničnih specifikacijah) in člen 67 (o merilih za oddajo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.
- V skladu z direktivo o spletni dostopnosti morajo biti vsa javna spletišča do 23. septembra 2020 skladna s standardom EN 301 549 ali enakovrednim standardom. Javni organi morajo v skladu z Direktivo na svojih spletiščih objaviti tudi izjavo o dostopnosti, ki vključuje povezavo do mehanizma za povratne informacije, s katerim lahko uporabniki poročajo o neizpolnjevanju minimalnih zahtev glede dostopnosti. Spremljanje in poročanje se bosta na nacionalni ravni izvajala od decembra 2021.

Akterji

- Javni naročnik: finska nacionalna agencija za izobraževanje.
- Izbrani ponudnik storitev: Wunder Finland Oy.
- Uporabniki so se upoštevali tako, da se je v sodelovanju z ekipo za podporo digitalizaciji finskega ministrstva za finance izvedla faza vpogleda v ravnanje potrošnikov. Tri delavnice s strankami, ki so jim sledili razgovori, so bile podlaga za prvo metodo „[design sprint](#)“. Pričakuje se, da bodo prizadeti uporabniki prenovljenih spletišč zaradi tega imeli boljšo dostopnost.

Družbeni vplivi

¹³ Direktiva (EU) 2016/2102 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja.

- Zagotavljanje dostopa invalidnim uporabnikom do spletišč javnega sektorja je ključnega pomena za zagotavljanje javnih storitev in informacij vsem državljanom. Do leta 2020 naj bi imela ena petina prebivalstva EU določeno obliko invalidnosti¹⁴, zato je zagotavljanje splošne dostopnosti pomembnejše kot kdaj koli prej. Zaradi vključitve zahtev glede dostopnosti v projekt od samega začetka ni bilo potrebe po korenitih spremembah v zasnovi, vse prihodnje odločitve glede zasnove spletišča in morebitnih novih funkcij pa bodo temeljile tudi na vidikih dostopnosti.

Druge koristi

- Čeprav je standard EN 301 549 posebej namenjen dostopnosti za uporabnike invalide, izboljšuje tudi splošno prijaznost in jasnost za druge uporabnike, vključno s starejšimi in tistimi, ki na spletu preživijo manj časa.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Agencija je prvotno nameravala naročiti storitev spletnega oblikovanja prek Hansla (finskega centralnega organa za javna naročila v javni upravi). Vendar niso bile predložene nobene ponudbe, ki bi ustrezala posebnim zahtevam agencije glede kompetenc. Zato se je agencija odločila, da bo organizirala lastno javno naročilo, ki je prineslo pozitivne rezultate (pet ponudb, vse so izpolnjevale zahteve glede kompetenc).
- Najpomembnejša ugotovitev za prihodnja javna naročila je bila, da so bile zahteve glede kakovosti močno povezane s politikami razvoja kompetenc podjetja, opisanimi v njegovem izvedbenem načrtu. Agencija bo zelo verjetno uporabila podobna merila za prihodnja javna naročila visokokakovostnih storitev.

Stik

Satu Meriluoto, finska nacionalna agencija za izobraževanje, satu.meriluoto@oph.fi

¹⁴ Vir: Evropska komisija, [GD za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje](#).

SEKTOR 9. Tekstilni izdelki

44. Uporaba konvencij MOD v češkem razpisu za tekstilne izdelke

Ime javnega naročnika, država: Ministrstvo za delo in socialne zadeve, Češka

Izdelek ali storitveni sektor: Tekstilni izdelki

Uvod/cilji javnega naročanja

Češko ministrstvo za delo in socialne zadeve (MoLSA) želi biti eden od podpornikov in vodilnih akterjev družbeno odgovornega javnega naročanja na Češkem, tako da uvaja spremembe, in sicer z organizacijo več deset dogodkov ter oblikovanjem metodologije in podporne strukture za tiste, ki želijo svoje organizacije usmeriti k trajnosti. Prizadeva si tudi vključiti ključne deležnike, ki bi podprli nadaljnji razvoj družbeno odgovornega javnega naročanja.

Predmet naročila

Tekstilni izdelki (zlasti spodnje perilo), ki ga dobrodelne organizacije razdelijo ljudem v stiski. Ta nakup finančno podpira Sklad Evropske komisije za evropsko pomoč najbolj ogroženim (FEAD).

Faza javnega naročanja in merila

Da bi ministrstvo za delo in socialne zadeve preprečilo kršitve delovnih in socialnih pravic v procesu proizvodnje tekstila, je od ponudnikov zahtevalo sistem, ki zagotavlja, da pravice delavcev, zaščitene s temeljnimi konvencijami MOD (delo otrok, prisilno delo itd.), niso bile kršene med proizvodnjo kupljenega blaga. V tej fazi se je ministrstvo za delo in socialne zadeve osredotočilo le na razmere v dejanskih postopkih proizvodnje tekstila in ne na proizvodnjo surovin.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Ministrstvo za delo in socialne zadeve je leta 2015 pripravilo svojo družbeno odgovorno strategijo javnega naročanja, ki jo uporablja za usmerjanje priprave razpisov. Strategija določa osnovna načela ministrstva ter se osredotoča na okoljske in družbene vplive javnih naročil. Javni naročnik se zaveda, da lahko vpliva na trg, in želi izboljšati trajnostni vpliv svojih nakupov.

Prva strategija (sprejeta leta 2015) je privedla do notranjega razvoja novih postopkov v organizaciji, kar je ministrstvu za delo in socialne zadeve omogočilo, da je več kot 20 milijonov EUR porabilo bolj trajnostno. Ministrstvo želi s svojimi nakupi čim bolj zmanjšati svoje negativne vplive na okolje (poudarek na zmanjševanju odpadkov, etičnem pridobivanju lesa itd.), odpraviti kršitve človekovih pravic v svojih dobavnih verigah, podpreti zmogljivosti MSP in socialnih podjetij, da javnim ustanovama zagotavljajo storitve, ter podpreti ponovno vključevanje prikrajšanih ljudi v družbo.

Sčasoma se je pristop razvil v bolj strateško razmišljanje o kupni moči. Nedavno je bila strategija posodobljena in se bolj osredotoča na razvoj družbeno odgovornega javnega naročanja v podrejenih organizacijah (zavod za zaposlovanje, socialna varnost). Spremljanje in ocenjevanje učinkov družbeno odgovornega javnega naročanja celotne organizacije je eden od prihodnjih ciljev.

Preverjanje

Ponudniki so lahko skladnost s to zahtevo dokazali s članstvom v fundaciji za pravično tekstilno industrijo Fair Wear Foundation (FWF) ali z drugim sistemom za nadzor delovnih pogojev v svoji dobavni verigi. Ko se

organizacija včlani v fundacijo FWF, se zaveže, da bo v svoji dobavni verigi izvajala osem delovnih standardov fundacije FWF:

- zaposlitev se izbere prostovoljno;
- pri zaposlovanju ni diskriminacije;
- brez izkoriščanja otroškega dela;
- svoboda združevanja in pravica do kolektivnega pogajanja;
- izplačilo zjamčene plače;
- brez prekomernega delovnega časa;
- varni in zdravi delovni pogoji;
- pravno zavezujoče delovno razmerje.

Ponudniki so morali navesti tudi proizvajalca, blagovno znamko in kraj proizvodnje vsake vrste izdelka. To javnemu naročniku omogoča določeno raven preglednosti in nadzora nad delovnimi pogoji v dobavni verigi.

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost javnega naročila je bila 550 000 EUR.

Instrument

Člen 58 in člen 18(2) Direktive 2014/24/EU ter Priloga XII k tej direktivi.

Akterji

- Javni naročnik: ministrstvo za delo in socialne zadeve (MoLSA).
- Zaposleni, ki delajo za dobavitelja ministrstva.

Družbeni vplivi

- Tveganje kršitve delovnih in socialnih standardov med proizvodnjo tekstila se je zmanjšalo zaradi uporabe socialnih zahtev kot posebnih pogojev za sodelovanje.
- Dobavna veriga je postala preglednejša.

Druge koristi

- Izbrani ponudnik zaposluje osebe s kazensko evidenco, ki dobijo priložnost, da razvijejo delovne spretnosti in pridobijo reference, ki jim bodo pomagale pri ponovnem vključevanju v družbo.
- Glede na informacije, ki so jih predložili izbrani ponudniki, proizvodnje ni treba oddati v zunanje izvajanje v države, katerih delovnih sistemov kupec ne more preveriti.
- Osredotočanje na družbeno odgovorne pogoje proizvodnje blaga, ki se kupuje, lahko pomaga ustvariti enake konkurenčne pogoje za gospodarske subjekte. Javnemu naročniku ni treba „kupovati poceni na račun drugih“.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Tekstilna industrija lahko na zahtevo javnega naročnika do določene mere zagotovi spoštovanje pravic delavcev med proizvodnjo.
- Preproste zahteve po preglednosti dobavne verige lahko privedejo do nepričakovanih koristi, kot je ponovna vključitev storilcev kaznivih dejanj v družbo, ki presegajo pogodbene zahteve.
- Spremljanje pogojev med izvajanjem javnega naročila ostaja izziv.
- Spremljanje pogojev v proizvodnji surovin (kot je bombaž) je treba še razviti.
- Ministrstvo za delo in socialne zadeve v skladu s svojo strategijo še naprej išče nadaljnje primerne razpise za preverjanje možnosti. Poleg tega dejanske primere prikazuje drugim naročnikom, da bi jih poučila in motivirala, da tudi oni postanejo trajnostni naročniki. Prizadeva si tudi za razvoj notranjih postopkov za upravljanje javnih naročil, spremljanje in ocenjevanje rezultatov javnih naročil ter ocenjevanje vrednosti javnega naročila.
- Za preglednost globalnih dobavnih verig je potrebno sodelovanje. Dodatni stroški in prizadevanja za to sodelovanje so upravičeni, če kupcu omogočajo zaupanje v kakovost pogojev v celotni dobavni verigi kupljenih izdelkov.
- Na področju družbeno odgovornega javnega naročanja morda ni preprostih rešitev; potrebni so čas, trud in kritično razmišljanje. Vendar prinaša številne koristi, kot so boljša organizacija postopka javnega naročanja, boljše razumevanje kupčevih potreb in kakovosti izdelka, mirna vest glede nakupov, pošteni delovni pogoji in cena, osredotočenost na povratne informacije ter ustvarjalen pristop k sicer upravnemu postopku. Vredno je narediti prvi korak in se učiti sproti.

Stik

Adam Gromnica, adam.gromnica@mpsv.cz, in Eva Chvalková, eva.chvalkovska@mpsv.cz, ministrstvo za delo in socialne zadeve

45. Pristop mesta Gent k naročanju družbeno odgovornih delovnih oblačil

Ime javnega naročnika, država: Občina Gent, Belgija

Izdelek ali storitveni sektor: Tekstilni izdelki

Uvod/cilji javnega naročanja

Mesto Gent je leta 2014 posodobilo svojo politiko javnega naročanja, da bi trajnostnost v celoti vključilo v svoja javna naročila. V okviru teh prizadevanj socialni cilji vključujejo spodbujanje zaposlovanja prikrajšanih skupin, pospeševanje lokalne gospodarske rasti ter vključevanje mednarodnih standardov in načel pravične trgovine. Nato se je mesto leta 2016 povežalo z združenjem flamskih mest in občin (VVSG), da bi te cilje uporabilo pri javnem naročanju delovnih oblačil.

Gent je bil prvo mesto pravične trgovine v Belgiji in prva prestolnica pravične trgovine v Evropi ter dejavno spodbuja ozaveščenost kupcev in dobaviteljev na temo pravične mode.

Predmet naročila

Javno naročanje družbeno odgovornih delovnih oblačil.

Faza javnega naročanja in merila

Javno naročilo se je začelo izvajati v prvi polovici leta 2018. Mesto Gent je javno naročanje izvedlo v treh fazah:

- najprej je analiziralo predhodne postopke za oddajo javnega naročila, pri čemer je iskalo dobre prakse za vključevanje trajnostnosti v specifikacije glede delovnih oblačil v regiji Flandriji;
- v obsežni tržni študiji, ki sta jo izvedla mesto Gent in VVSG, so bili ocenjeni pripravljenost trga, preglednost dobavnih verig in potencial znakov v sektorju ter zbrana stališča dobaviteljev o trajnostnem povpraševanju in uporabi socialnih klavzul pri javnem naročanju. S to študijo je mesto Gent je ugotovilo, da trg ni pripravljen zagotoviti zahtevane ravni okoljskega in družbenega vpliva;
- nato je ustvarilo zbirko orodij za socialno trajnostna delovna oblačila¹⁵, ki dobaviteljem in naročnikom zagotavlja smernice za izboljšanje med trajanjem pogodb. Mesto je okvirni sporazum razdelilo na pet sklopov, v katerih so se zahtevale različne stopnje družbene in okoljske uspešnosti, pri čemer je bila v zbirki orodij opredeljena vsaka posamezna raven uspešnosti. Zbirka orodij vključuje tudi dokazila, ki so jih morali predložiti ponudniki, in podroben opis poti do bolj odgovornih delovnih oblačil, ki se jim dobavitelji zavežejo s pogodbenimi klavzulami.

V prvi fazi postopka so ponudniki morali:

1. podpisati kodeks ravnanja o „družbeno odgovornem upravljanju dobavne verige“;
2. izpolniti vprašalnik o „družbeno odgovornem upravljanju dobavne verige“. Vprašalnik se je nanašal na splošne informacije o podjetju, preglednost v dobavni verigi in socialna tveganja v

¹⁵ <http://platforma-dev.eu/wp-content/uploads/2018/06/Toolbox-VVSG-EN.pdf>

dobavni verigi. Odgovori iz tega vprašalnika niso bili ocenjeni, temveč so bili izhodiščna meritev ali samoocena, ki je bila podlaga za dialog med dobaviteljem in mestom Gent;

3. predložiti seznam vozil, s katerimi bodo opravljene dobave (emisijski standard vsaj Euro V ali boljši).

Prijavilo se je devet ponudnikov. Pet jih je izpolnilo navedene obveznosti in so se zato uvrstili v drugo fazo.

Tem petim izbranim kandidatom so bile nato poslane tehnične specifikacije. To je bila druga faza postopka.

Merila za oddajo javnega naročila so se razlikovala glede na sklop, vendar so se z njimi na splošno ocenjevale cena, kakovost (rezultati preizkusov v laboratoriju in vzorci) in trajnost oblačil ob koncu življenjske dobe. Minimalna zahtevana kakovost je bila opisana v tehničnih merilih. Kakovostna merila za oddajo javnega naročila so nagradila dobavitelje, ki so ponudili kakovost višjega standarda, kot je bila zahtevana v tehničnih merilih. Mesto Gent je prejelo pet ponudb in na koncu je bil vsak sklop dodeljen drugemu dobavitelju.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Glavni cilj je bil vključitev jamstev v zvezi z mednarodnimi konvencijami o delu in povečanje preglednosti v celotni verigi preskrbe s tekstilom.

Gent od svojih dobaviteljev na eni strani zahteva spoštovanje minimalnih mednarodnih delovnih standardov in človekovih pravic ter plačevanje zjamčenih plač, na drugi strani pa stalno izboljševanje socialnih pogojev v dobavnih verigah izdelkov, ki jih kupuje.

Izvajalec (in podizvajalci, vključeni v proizvodnjo izdelkov, ki jih je kupilo mesto Gent) se je moral v fazi izbora zavezati preglednosti in stalnemu izboljševanju delovnih pogojev v dobavni verigi med celotnim trajanjem pogodbe za vse izdelke. Ta proces izboljšanja se nanaša na:

- spoštovanje in dejavno uporabo splošnih načel družbene odgovornosti podjetij in družbeno odgovornega upravljanja verige, ki so navedena v kodeksu ravnanja. Načela kodeksa ravnanja temeljijo na mednarodnih standardih Mednarodne organizacije dela (MOD) in so v skladu z glavnimi mednarodnimi standardi, kot so ISO 26000, pobuda za globalno poročanje (GRI), pobuda za preglednost v Evropi (European Transparency Initiative, ETI), združenje za pravično delo (Fair Labour Association, FLA), fundacija za pravično tekstilno industrijo (FWF), pobuda za socialno skladnost podjetij BSCI, sistem družbene odgovornosti SA 8000 in podobno;
- letno poročanje o socialnih tveganjih v verigi. To mora potekati na podlagi zunanjega preverjenega poročila o tveganjih. Poročila o tveganjih, ki jih pripravijo revizorji trajnostnega poslovanja (Ecovadis ali enakovredna organizacija), podjetjem omogočajo, da ocenijo okoljsko in družbeno uspešnost svojih globalnih dobaviteljev;
- sprejemanje popravilnih ukrepov, da se spoštujejo načela družbene odgovornosti podjetij in družbeno odgovornega upravljanja verige.

Preverjanje

- Uspešnost dobaviteljev preverjajo tretje osebe, kot je Ecovadis ali enakovredna organizacija.
- Redno potekajo nadaljnji sestanki z dobavitelji.
- Specializirani revizorji so že pripravili različna poročila o uspešnosti petih dobaviteljev.
- Gent sodeluje s svojimi dobavitelji, da bi dosegel izboljšave.

Vrednost javnega naročila

Ocenjena vrednost javnega naročila za štiriletno obdobje je 1,2 milijona EUR.

Instrument

- Člen 46 o razdelitvi javnih naročil na sklope Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: mesto Gent.
- Izbrani ponudniki:
 - Alsico, za trajnostna delovna oblačila;
 - Bel-Confect, za standardna delovna oblačila;
 - Stemico, za posteljnino in otroške slinčke;
 - Tric, za delovne čevlje;
 - Fabory, za rokavice in drugo osebno zaščitno opremo.
- Združenje flamskih mest in občin (VVSG).
- Revizorji trajnostnega poslovanja.

Družbeni vplivi

- Od začetka pripravljalne faze javnega naročila se dobavitelji bolj zavedajo svoje odgovornosti pri doseganju tega cilja.
- En dobavitelj je postal član fundacije Fair Wear Foundation, drugi zbirajo informacije za večjo preglednost svojih verig, spet drugi pa so že popolnoma pregledni in družbeno odgovorni ter zdaj sodelujejo s sistemi preverjanja tretjih oseb.

Druge koristi

- Delovna oblačila (telovniki, hlače, majice) so narejena iz ekološkega bombaža iz pravične trgovine ter recikliranega poliestra, kadar je to mogoče.
- Delovna oblačila morajo biti dobavljena na način, učinkovit z vidika emisij CO₂.
- Ob koncu življenjske dobe bodo oblačila reciklirana v izolacijski material in vrtno klop.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Dobavitelji delovnih oblačil so bili pripravljani sodelovati pri stalnem izboljševanju delovnih pogojev v dobavni verigi. Dobavitelje je treba k temu pritegniti ter jih pri tem spodbujati in podpirati.
- Pogodbene klavzule so le del rešitve; za uspeh sta bistvena dialog in partnerstvo z dobavitelji. Ta bi se morala začeti pred objavo razpisa in nadaljevati med izvajanjem javnega naročila.
- V preteklosti so bila tovrstna javna naročila običajno oddana v enem samem sklopu. Razdelitev javnega naročila na sklope se je izkazala za koristno pri podpiranju zdrave konkurence in določanju najustreznejšega kandidata za vsak sklop.
- Gent sodeluje s svojimi dobavitelji, da bi dosegel cilje med izvajanjem okvira. To je proces učenja, v katerem mesto in njegovi dobavitelji poskušajo pomagati drug drugemu.
- Ključni dejavniki uspeha za to, da sodelovanje med kupcem in dobaviteljem prinese dejanske učinke, so zadosten čas in sredstva ter politična volja.

- Javni kupec potrebuje nekaj tehničnega znanja na področju tekstila. V Gentu je na primer odgovorni predstavnik opravil tečaj usposabljanja, da bi izvedel več o tem, kako se analizira kakovost tekstila (natezna trdnost, muckanje, krčenje).
- Če je mogoče, bi se moral javni kupec odločiti za postopek, ki omogoča pogajanja. Odprti javni postopek je zelo strog, in če na primer manjka en vzorec, obstaja tveganje, da bo treba postopek ustaviti in ga v celoti začeti znova.
- Po sklenitvi novih pogodb je bila prednostna naloga zagotoviti, da je bilo vse organizirano praktično: prilagoditev sistemov naročanja, organizacija začetnih sestankov s končnimi uporabniki in njihovo obveščanje, zagotavljanje, da je pred naročanjem na voljo pomerjanje oblačil, sklenitev dogovorov o dobavah z dobavitelji, pralnicami.
- Prihodnji izzivi vključujejo čas, potreben za nadaljnje sestanke in poročila tretjih oseb, namenjanje pozornosti dobavnim verigam, ki še niso popolnoma pregledne, ter izvajanje popravnih ukrepov, kjer je to potrebno.

Stik

Aline De Cokere, javni naročnik, mesto Gent, Aline.DeCokere@stad.gent

46. Poenostavitev preverjanja skladnosti s temeljnimi delovnimi standardi MOD v tekstilnem sektorju

Ime javnega naročnika, država: Mesto Bonn, Nemčija

Izdelek ali storitveni sektor: Tekstilni izdelki

Uvod/cilji javnega naročanja

Mesto Bonn si prizadeva zagotoviti, da se javna naročila oddajo le podjetjem, ki zagotavljajo, da je bilo naročeno blago pridobljeno ali izdelano v skladu z minimalnimi standardi, določenimi v temeljnih delovnih standardih MOD.

V tekstilnem sektorju obstaja več etičnih oznak ali pobud več deležnikov (kot sta fundacija Fair Wear Foundation ali pobuda Ethical Trading Initiative), ki lahko pomagajo preveriti popolno ali delno skladnost s temeljnimi delovnimi standardi. Vendar ni vedno enostavno ugotoviti, katere oznake ali katera enakovredna dokazila so potrebna za preverjanje vsakega posameznega standarda.

Da bi se mesto Bonn izognilo tej težavi, je v sodelovanju z nevladno organizacijo FEMNET razvilo vprašalnik o socialnih merilih, ki je enostaven za uporabo in ponudnikom omogoča, da enostavno preverijo vsako merilo z oznakami, članstvom v pobudi ali alternativnimi dokazili, kot so socialne revizije ali revizije upravljanja, ki jih izvedejo neodvisne tretje osebe.

Vprašalnik o socialnih merilih je bil prvič pilotno uporabljen leta 2016 na razpisu za uniforme za zaposlene pri vzdrževanju zelenih površin, ki so bile izdelane v družbeno odgovornih delovnih pogojih. Pri pripravi vprašalnika je bila uporabljena analiza trga, ki je Bonnu pomagala opredeliti ustrezna dokazila za vsak zahtevani socialni standard in razdeliti sklope glede na dokazano razpoložljivost etično izdelanih oblačil na trgu.

Leta 2018 je bilo objavljeno drugo povabilo k oddaji ponudb, ki je tokrat vključevalo tudi sklope za usnjene izdelke. Cilj je bil nabaviti zanesljiva delovna oblačila in hkrati okrepiti tiste ponudnike, ki so se že zavezali družbeno sprejemljivi proizvodnji izdelkov.

Predmet naročila

Službena in zaščitna oblačila, vključno z usnjnimi izdelki.

Faza javnega naročanja in merila

Pri javnem naročanju delovnih oblačil v letu 2018 so bila merila za dodelitev tehtana na naslednji način:

- cena (40 %);
- uporabna vrednost (30 %) – enako število točk je bilo na voljo za kakovost, izdelavo in opremo. Točke je dodelila skupina za pregled, ki so jo sestavljali uporabniki, uradniki za varnost in zdravje pri delu ter odbor zaposlenih (izvoljeni organ, ki zastopa interese zaposlenih in je običajno prisoten v nemških organizacijah);
- socialna merila (30 %) – točkovanje v skladu z vprašalnikom o socialnih merilih (opisanim v poglavju Preverjanje).

Ponudbam je bilo treba priložiti vprašalnik o socialnih merilih, ki je vseboval devet vprašanj za vsak izdelek, ki ga je treba nabaviti. Vprašanja se nanašajo na proizvodne pogoje v končni fazi proizvodnje (tj. v proizvodnem obratu, kjer je bil nabavljeni izdelek dokončan).

V vprašalniku o socialnih merilih so jasno navedene sprejemljive oblike preverjanja (tj. ustrezni tekstilni pečati tretjih strani, certifikati ali članstva). Z nekaterimi oblikami preverjanja je mogoče pozitivno odgovoriti na vsa spodnja vprašanja (in tako doseči največ 29 točk). Z drugimi oblikami preverjanja je mogoče pozitivno odgovoriti le na nekatera od spodnjih vprašanj in doseči ustrezno število točk. Število razpoložljivih točk za posamezno vprašanje je bilo tehtano glede na njihov družbeni vpliv (točke, ki so na voljo za vsako vprašanje, so prikazane v oklepajih):

1. Ali kot trgovec ali blagovna znamka opredelite tveganja in njihov vpliv na skladnost s standardi MOD v končni fazi proizvodnje za določen izdelek, ki se naroča? (2 točki)
2. Ali se kot trgovec ali blagovna znamka pisno zavezujete, da boste v končni fazi proizvodnje določenega izdelka, ki se naroča, spoštovali navedene socialne standarde, kar vključuje tudi morebitne podizvajalce? (1 točka)
3. Ali kot trgovec ali blagovna znamka podpirate objavo kodeksa ravnanja v lokalnem jeziku (tj. zbirke pravil in predpisov, ki jih podjetje določi samo) v končni fazi proizvodnje za določen izdelek, ki se naroča, kar vključuje tudi morebitne podizvajalce? (3 točke)
4. Ali ste kot trgovec ali blagovna znamka seznanjeni s proizvodnim obratom, v katerem je bil izdelek, ki je predmet določenega naročila, proizveden kot končni izdelek? (3 točke)
5. Ali kot trgovec ali blagovna znamka preverjate skladnost z zgoraj navedenimi socialnimi standardi prek neodvisnih socialnih revizij v končni fazi proizvodnje določenega izdelka, ki se naroča? (3 točke)
6. Ali kot trgovec ali blagovna znamka podpirate skladnost z zgoraj navedenimi socialnimi standardi v končni fazi proizvodnje v pogodbi z izvajanjem rednih in neodvisnih pregledov svojega sistema upravljanja ali podjetja z blagovno znamko (glede njihovega vpliva na skladnost s socialnimi standardi)? (5 točk)
7. Ali je vam ali vaši znamki pri opredelitvi morebitnih tveganj, kar zadeva skladnost s prej navedenimi socialnimi standardi v končni fazi proizvodnje pri določenem naročilu, v pomoč uvedena anonimna telefonska linija za pritožbe? (3 točke)
8. Če morebitna tveganja ugotavljate vi ali blagovna znamka, ali skladnost z zgoraj navedenimi socialnimi standardi v končni fazi proizvodnje ugotavlja neodvisna kontaktna oseba na kraju samem, ki ni iz tovarne? (5 točk)
9. Ali kot trgovec ali blagovna znamka podpirate proizvajalce z zagotavljanjem usposabljanja o družbeno odgovornih proizvodnih pogojih za vodstvo in zaposlene v proizvodnem obratu v končni fazi proizvodnje? (4 točke)

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Bonn želi s tem javnim naročilom izboljšati pogoje v tekstilni dobavni verigi z zagotavljanjem, da se tekstil, proizveden za to javno naročilo, proizvaja pod pogoji, ki so v skladu s temeljnimi konvencijami MOD:

- Konvencija o sindikalni svobodi in varstvu sindikalnih pravic, 1948 (št. 87);
- Konvencija o uporabi načel o pravicah organiziranja in kolektivnega dogovarjanja, 1949 (št. 98);
- Konvencija o prisilnem ali obveznem delu, 1930 (št. 29) (in njen protokol iz leta 2014);
- Konvencija o odpravi prisilnega dela, 1957 (št. 105);
- Konvencija o minimalni starosti za sklenitev delovnega razmerja, 1973 (št. 138);
- Konvencija o prepovedi najhujših oblik dela otrok, 1999 (št. 182);

- Konvencija o enakem nagrajevanju, 1951 (št. 100);
- Konvencija o diskriminaciji pri zaposlovanju in poklicih, 1958 (št. 111).

Preverjanje

V vprašalniku o socialnih merilih je navedeno, katera dokazila so potrebna za vsako vprašanje. Da bi prihranili čas in vire, je Bonn omogočil tudi odgovarjanje na več vprašanj hkrati, tako da je jasno razvidno, katere oznake ali pobude so odgovor na katera vprašanja (s čimer se preverja skladnost s temeljnimi standardi MOD). To se izvede v štirih korakih ali oddelkih:

- oddelek 1: država proizvodnje. Če blago ni proizvedeno v državah in na ozemljih v razvoju s seznama Odbora za razvojno pomoč (DAC) – navedenega v prilogi – (kot je določeno z oznako izdelka „Made in“), se šteje, da so vsa vprašanja izpolnjena, in dodeli se 29 točk;
- oddelek 2: če se oddelek 1 ne uporablja, se lahko zadostno preverjanje vseh standardov MOD zagotovi z:
 - dokazilom o članstvu v fundaciji Fair Wear Foundation (FWF);
 - dokazilom o članstvu v združenju Fair Labour Association (FLA);
 - dokazilom o pečatu, certifikatu ali članstvu, ki je enakovredno FWF ali FLA.

Če velja kar koli od navedenega, se šteje, da so vsa vprašanja izpolnjena, in dodeli se 29 točk;

- oddelek 3: če se oddelek 2 ne uporablja, se lahko skupine vprašanj izpolnijo z naslednjim:
 - dokazilom o pečatu združenja International Association of Natural Textiles, tj. IVN certified, > šteje se, da so vprašanja 2, 3 in 7 izpolnjena z merili standarda. Dodeli se 7 točk;
 - dokazilom o mednarodnem standardu o družbeni odgovornosti 8 000 (SA 8 000) > šteje se, da so vprašanja 2, 3, 4, 5 in 7 izpolnjena z merili standarda. Dodeli se 13 točk;
 - dokazilom o pečatu standarda pravične trgovine za tekstil (FTT) > šteje se, da so vprašanja 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 in 9 izpolnjena z merili standarda. Dodeli se 24 točk;
 - dokazilom o članstvu v pobudi Business Social Compliance Initiative (BSCI) > šteje se, da so vprašanja 2, 3, 5, 7 in 9 izpolnjena z merili standarda. Dodeli se 14 točk;
 - dokazilom o certifikatu za trajnostno proizvodnjo tekstila (STeP) > šteje se, da so vprašanja 1, 2, 4, 5, 6 in 7 izpolnjena z merili standarda. Dodeli se 14 točk;
 - dokazilom o članstvu v pobudi Ethical Trading Initiative (ETI) > šteje se, da so vprašanja 1, 2, 3, 6, 7, 8 in 9 izpolnjena z merili standarda. Dodeli se 23 točk;
 - dokazilom o enakovrednem pečatu, certifikatu ali članstvu, ki izpolnjuje posamezna vprašanja v vprašalniku. Točke se dodelijo glede na število vprašanj, ki jih je mogoče preveriti;
- oddelek 4: če se oddelek 3 ne uporablja, je mogoče izpolniti tudi vsako vprašanje v vprašalniku, če je mogoče odgovore preveriti v skladu z ustreznimi „alternativnimi referencami“, navedenimi v vprašalniku.

Če dokazila v obliki pečatov, potrdil ali članstev (ali enakovrednih dokazil) niso na voljo ali če je vprašalnik izpolnjen brez ustreznega preverjanja (kot je navedeno v vprašalniku), se dodeli nič točk.

Vrednost javnega naročila

121 116,03 EUR (dveletna pogodba).

Instrument

- Člen 18(2) (o izpolnjevanju veljavnih obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava) ter člen 67 (o merilih za oddajo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.
- Kolektivne pogodbe in nemški zakon o javnem naročanju.

Akterji

- Javni naročnik: mesto Bonn.
- Izbrani dobavitelj.
- Podpora pri preverjanju: FEMNET.

Družbeni vplivi

S preverjanjem skladnosti s temeljnimi standardi MOD je mogoče zagotoviti, da je naročeno blago proizvedeno v razmerah, kjer se spoštujejo naslednje osnovne pravice delavcev¹⁶:

- svoboda združevanja in učinkovito priznavanje pravice do kolektivnega pogajanja;
- odprava vseh oblik prisilnega ali obveznega dela;
- učinkovita odprava dela otrok;
- odprava diskriminacije pri zaposlovanju in poklicih.

Druge koristi

- Bonn je prejel 11 ponudb, kar je bolje kot na prejšnjem razpisu in je dober rezultat za specializiran trg.
- S povečanjem preglednosti za ponudnike in javne naročnike oznak in pobud poenostavil postopek preverjanja skladnosti z MOD.
- Ta pristop lahko večinoma ponovijo tudi drugi javni naročniki tekstila. Podoben pristop bi bilo mogoče razviti tudi za druge sektorje.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Teža socialnih meril se je med pilotnim in ponovnim javnim razpisom s 15 % povečala na 30 % vseh ocenjevalnih meril. To pomeni, da lahko ponudniki še vedno pridobijo javno naročilo, čeprav njihova ponudba ni najcenejša.
- Dialog s ponudniki je bil pomemben korak za zagotovitev, da je bil vprašalnik razumljen, poleg tega pa je ponudnikom omogočil, da postavijo vprašanja o splošnem postopku za oddajo javnega naročila.

Stik

¹⁶ Ta pristop se lahko upraviči z načelom enake obravnave, v skladu s katerim se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je taka obravnava objektivno upravičena. V tem primeru se šteje, da različen profil tveganja glede kršitve temeljnih pravic delavcev, ki velja v razvitih državah in državah v razvoju, upravičuje različno obravnavo v vprašalniku.

Sabrina Ahrend, enota za storitve javnega naročanja, mesto Bonn, referatvergabedienste@bonn.de, in
Rosa Grabe, projektna referentka za poštena javna naročila, FEMNET, beschaffung@femnet-ev.de

47. Koncesija za zbiranje rabljenih oblačil in ravnanje s tekstilnimi odpadki v Madridu: pridržani sklop za socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela

Ime javnega naročnika, država: Občina Madrid, Španija

Izdelek ali storitveni sektor: Zbiranje rabljenih oblačil in ravnanje s tekstilnimi odpadki

Uvod/cilji javnega naročanja

Občina Madrid si prizadeva spodbujati trajnostni in celostni pristop k zbiranju odpadkov in ravnanju z njimi. To vključuje spodbujanje večjih zaposlitvenih možnosti za ljudi, ki so oddaljeni od trgov dela in jim grozi socialna izključenost. Občina priznava vlogo socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, kot vzvodov za zaposlovanje takih skupin ljudi, zato je začela postopek za oddajo koncesijske pogodbe, razdeljene na sklope, za zbiranje rabljenih oblačil in ravnanje s tekstilnimi odpadki. V pogodbi je predvidena postavitev 1 150 zabojnikov po celotnem mestu Madrid. Eden od sklopov je bil pridržan za socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela.

Predmet naročila

Zbiranje rabljenih oblačil in tekstilnih odpadkov ter ravnanje z njimi.

Faza javnega naročanja in merila

Postopek za oddajo javnega naročila temelji na določbi španske zakonodaje o pridržanih javnih naročilih (zakon št. 9/2017, *disposición adicional 4a*), ki vključuje člen 24 Direktive 2014/23/EU in člen 20 Direktive 2014/24/EU. Eden od treh sklopov javnega naročila je bil pridržan, pri čemer je bila konkurenca omejena na socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, ki so morala predložiti dokazilo, da so registrirana kot taka, in navesti veljavnost svojega statusa.

Faza pred javnim naročilom: Pred objavo javnega razpisa so imela socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, možnost sodelovati z javnim naročnikom, da bi določila zmogljivost ter razpravljala o možnosti razdelitve javnega naročila na sklope in o dajatvah, ki se uporabljajo za postavitev zabojnikov na javni površini, itd. Posvetovanja so bila odprta za vsa tovrstna podjetja, ki so izkazala zanimanje za pogodbo. V zvezi s tem se je občina obrnila na lokalne krovne organizacije, ki so informacije razširile med svoje člane. Zaradi takega temeljitega dela v fazi pred javnim naročilom se je povečal obseg tržnih informacij o tretjem sektorju v mestu Madrid in spodbudilo boljše razumevanje položaja tretjega sektorja med javnimi naročniki.

Koncesija je razdeljena na tri sklope, od katerih vsak pokriva različne četrti mesta (sklop 1: 366 zabojnikov; sklop 2: 419 zabojnikov; sklop 3: 365 zabojnikov). Sklop 3, ki zajema južne četrti, je zaradi socialno-ekonomskih značilnosti območja z nižjo stopnjo dohodka od povprečja pridržan za socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela. Prav tako je bil dostop dobavitelja do potrebne infrastrukture za zbiranje in upravljanje rabljenih predmetov lažji zaradi razpoložljivosti industrijskih zemljišč po cenah, ki so nižje od mestnega povprečja.

Postopek vključuje tudi socialne vidike kot pogoje za izvedbo javnega naročila:

- obveznost upoštevanja veljavnih delovnih in socialnih predpisov, vključno z merili dostopnosti in univerzalnega oblikovanja ter skladnostjo s Konvencijo OZN o pravicah invalidov;
- zagotovilo, da je mogoče ponovno uporabiti čim večji delež tekstila in tkanin;

- zahtevo, da se javnemu naročniku predložijo vsi ustrezni dokumenti o zaposlenih delavcih;
- zahtevo, da so vsa gradiva za razširjanje informacij, povezana z izvajanjem storitve, spolno nevtralna.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Zagotavljanje možnosti za zaposlitev osebam, ki so oddaljene od trga dela in jim grozi socialna izključenost.
- Spodbujanje dostopa izvajalcev s področja socialne ekonomije do trgov javnega naročanja.
- Zagotavljanje standardov dostojnega dela za osebe, zaposlene v invalidskih podjetjih, programih zaščitnega zaposlovanja in socialnih podjetjih, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela.

Preverjanje

Osebe, zaposlene za izvajanje pridržanega sklopa, napotijo javne socialne službe mesta Madrid. Kandidati morajo imeti potrdilo, ki ga izda javna socialna služba in v katerem je naveden njihov položaj izključenosti. Upravičene ciljne skupine so različne, od dolgotrajno brezposelnih oseb, migrantov, etničnih manjšin, mater samohranilk, ki jim grozi revščina, ali žrtev nasilja nad ženskami.

Da bi se spodbujali cilji socialne vključenosti in trajnosti zaposlitev, upravičenci programa vključevanja na trg dela sledijo prilagojeni poti za vključevanje. Zaposleni skupaj s pogodbo o zaposlitvi s svetovalcem za zaposlitev podpišejo individualni sporazum o vključevanju, v katerem so določeni posebni ukrepi, h katerim se zavežejo, da bi izboljšali svojo zaposljivost. Poudarek je na ukrepih, povezanih z delom, vključno z osnovnimi kvalifikacijami, kot so vozniško dovoljenje ali dovoljenje za viličarja, jezikovnim znanjem in mehkiimi veščinami, ter na vidikih socialnega vključevanja, kot so nastanitev, prosti čas, zdravje in druge oblike podpore posamezniku in njegovemu gospodinjstvu.

Usposabljanje na delovnem mestu pomaga delavcem pri razvijanju spretnosti, specifičnih za delovno mesto, pa tudi pri točnosti, higieni, komunikaciji in interakciji z drugimi zaposlenimi.

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost javnega naročila je bila 5 472 852,50 EUR. Vrednost sklopa 3 je bila 232 687,50 EUR. Ker gre za koncesijo, je bila vrednost javnega naročila izražena kot znesek, ki ga ponudniki plačajo javnemu naročniku. Javni naročnik je z določitvijo nižje cene za sklop 3 (75 EUR na zabojnik) nameraval nadomestiti višje stroške, ki jih ima socialno podjetje, ki se ukvarja z vključevanjem ljudi na trg dela, zaradi svoje posebne narave.

Instrument

- Člen 24 Direktive 2014/23/EU (omogočanje, da se za koncesijo uporabi pravica do pridržanja).
- Postopek je vključen v strategijo preprečevanja nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi, ki jo je mesto Madrid sprejelo za obdobje 2018–2022. Eden od ciljev strategije je delovati kot vzvod za zaposlovanje, tudi med ljudmi, ki jim grozi socialna izključenost.

Akterji

- Javni naročnik: občina Madrid.
- Izbrani dobavitelji: Recumadrid in Solidanza.
- Upravičenci: zaposlene osebe.

Družbeni vplivi

- S tem javnim naročilom je bilo ustvarjenih šest novih delovnih mest s polnim delovnim časom za osebe, ki so slabo zaposljive. Zaposleni so v nekaterih primerih prebivalci mestnih četrti, kjer se izvaja zbiranje oblačil, kar spodbuja socialno kohezijo na tem območju. Ker so upravičenci iz programa vključevanja na trg dela zaposleni, niso prejemniki sredstev za brezposelnost ali socialne pomoči in kot davkoplačevalci prispevajo k skupnosti.
- Udeleženci programa vključevanja na trg dela so upravičeni tudi do spremljajočih storitev, namenjenih zagotavljanju njihove delovne in socialne vključenosti, kot so usposabljanje, zdravstveno varstvo in stanovanjska podpora.
- Možnosti za vključevanje na trg dela se bodo povečale v začetku leta 2020, ko bodo ustvarjena še štiri delovna mesta za polni delovni čas.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Faza predhodnega preverjanja trga je bila ključna za to, da se je javni naročnik seznanil z zmogljivostjo socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, da bi prilagodil značilnosti postopka in jim omogočil dostop do trgov javnega naročanja.
- Partnerstva kot vzvod za večjo udeležbo manjših izvajalcev: izbrani ponudnik je bil konzorcij, sestavljen iz dveh socialnih podjetij, ki se ukvarjata z vključevanjem ljudi na trg dela, in sicer Recumadrid in Solidanza, ki sta se zanimali za predmet javnega naročila in imeli skupno ozadje na področju poklicnega vključevanja prikrajšanih oseb. Organizaciji sta se združili, da bi izpolnili potrebne tehnične in ekonomske zahteve javnega naročila.
- Ozaveščanje: koristi tega javnega naročila so socialne in okoljske, saj si izvajalci prizadevajo za spodbujanje ponovne uporabe gospodinjskih predmetov in tekstila. Izvajalec je pogodbo uporabil za ozaveščanje o alternativnih možnostih potrošnje, kot so trgovine z rabljenimi oblačili, varstvo okolja ali verige za ravnanje z odpadki.
- Glavni izziv je, da se v celoti prizna strokovno delo, ki ga opravljajo socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela. Javni organi bi morali še naprej podpirati socialna podjetja in krožno gospodarstvo z novimi razpisi za zbiranje rabljenih oblačil in ravnanje s tekstilnimi odpadki v obliki v celoti pridržanih javnih naročil (ne le sklopov).

Stik

Cristina Salvador, direktorica [RECUMADRID](https://www.recumadrid.com), recumadrid@gmail.com, +34 91 425 23 84

48. Javno naročanje delovnih oblačil za povečanje zaposlenosti na Švedskem

Ime javnega naročnika, država:

Center za javno naročanje, regija Falun-Borlänge, Švedska (Upphandlingscenter Falun Borlänge regionen, UHC)

Izdelek ali storitveni sektor: Tekstilni izdelki

Uvod/cilji javnega naročanja

UHC je regionalni nabavni organ, ki nabavlja za sedem različnih občin v okrožju Dalarna. Z družbeno odgovornim javnim naročanjem se ukvarja od leta 2016. Ima več ciljev, povezanih z družbeno trajnostjo, med katerimi je tudi ta, da vsaj 30 % vseh javnih naročil letno prispeva k povečanju možnosti zaposlitve in/ali pripravništva za osebe, ki so oddaljene od trga dela.

UHC se pri svojih javnih naročilih osredotoča tudi na zjamčene plače, kar je opredeljeno kot minimalni dohodek, ki ga delavec potrebuje za zadovoljevanje svojih osnovnih potreb, povezan z izvajanjem javnega naročila. Namen tega je ozavestiti industrijo, da bi bilo treba javno naročanje uporabljati za spodbujanje pravične trgovine in poštenih delovnih pogojev.

Predmet naročila

Javno naročanje delovnih oblačil za osebe na področju storitev oskrbe na domu, socialnih stanovanj in vrtcev v šestih občinah okrožja Dalarna: Borlänge, Falun, Säter, Gagnef, Hedemora in Ludvika.

Faza javnega naročanja in merila

UHC za izvedbo javnih naročil uporablja tri pogoje v zvezi s povečanim zaposlovanjem:

- dobavitelj sodeluje v dialogu z UHC o tem, kako bi lahko deloval bolje z upoštevanjem socialnih vidikov. Namen je povečati ozaveščenost ponudnikov o socialnih vidikih;
- dobavitelj preuči možnosti za ponujanje zaposlitve ali poklicnega pripravništva posameznikom, ki so oddaljeni od trga dela (kot so dolgotrajno brezposelni ali invalidi);
- dobavitelj vsaj enemu posamezniku, ki je trenutno brezposeln, ponudi zaposlitev ali poklicno pripravništvo za tri- do šestmesečno obdobje.

Pri javnem naročanju delovnih oblačil je moral dobavitelj vsaj enemu posamezniku, ki je oddaljen od trga dela, za tri do šest mesecev ponuditi poklicno pripravništvo, povezano s predmetom javnega naročila. Upravičenci so osebe, ki imajo posebne težave pri vstopu na trg dela ali uveljavitvi na njem, kot so dolgotrajno brezposelne osebe ali invalidi. Dobavitelj lahko osebi (kot je opredeljena zgoraj) namesto tega ponudi pravico do poklicnega usposabljanja za tri do šest mesecev v skladu s smernicami švedskega javnega zavoda za zaposlovanje ali občine.

Cilj je, da se pripravništvo nadaljuje z zaposlitvijo, čeprav to ni pogoj. Zaposlitev oseb na tej podlagi ne sme pomeniti zamenjave druge osebe, ki je že zaposlena pri dobavitelju. Uporablja se naslednji pogodbeni pogoj, ki se nanaša na pravično trgovino/zajamčeno plačo:

UHC si prizadeva povečati delež izdelkov, proizvedenih pod pogoji, v skladu s katerimi zaposleni, ki delajo v proizvodnji blaga, prejemajo zjamčeno plačo. Zajamčena plača pomeni nadomestilo, ki pokriva osnovne

potrebe posameznika. Od dobavitelja se pričakuje pozitiven odnos do razvoja izdelkov in postopkov, ki to izpolnjujejo. Cilj je, da en do pet izdelkov (vsaj en) v okviru okvirnega sporazuma proizvede dobavitelj ali podizvajalec, ki svojim zaposlenim izplačuje plače v skladu z zjamčeno plačo v državi. Dejstvo, da je bil izdelek proizveden pod poštenimi pogoji, se lahko dokaže na primer z oznako pravične trgovine.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

UHC ima skupno politiko javnega naročanja za občine, ki so vključene v center za javno naročanje, z velikim poudarkom na socialnem javnem naročanju. Pri tem javnem naročanju delovnih oblačil je želel zagotoviti zjamčeno plačo in zaposlitvene možnosti. UHC upošteva posebne zahteve šestih občin v zvezi z družbeno odgovornostjo. Poudarek je na zahtevah, povezanih z izvajanjem javnega naročila.

Preverjanje

UHC stalno spremlja delo dobaviteljev na področju socialnih vidikov. Ko so sporazumi sklenjeni, jih UHC pregleda skupaj z naročnikom iz občin, odgovornim naročnikom pri UHC in dobaviteljem. Pri javnem naročanju delovnih oblačil so kot strokovnjaki pri usklajevanju zaposlenih z dobaviteljem sodelovali tudi uslužbenci javnih zavodov za zaposlovanje iz šestih občin. Občine morajo zagotoviti, da je pripravništvo zavarovano, zato dobavitelj in občine sklenejo pogodbo o pripravništvu. Občine pri dobavitelju redno preverjajo pripravništvo in zaposlovanje.

Vrednost javnega naročila

Okvirni sporazum za štiri leta v ocenjeni skupni vrednosti 795 000 EUR.

Instrument

- Člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.
- Poglavlje 17, oddelek 1 švedskega zakona o javnem naročanju (2016: 1145), imenovanega LOU.

Akterji

- Javni naročnik: Upphandlingscenter Falun-Borlänge Region (UHC).
- Občine, vključene v ta okvirni sporazum: Borlänge, Falun, Säter, Gagnef, Hedemora in Ludvika.
- Izbrani dobavitelji: Fristads in Procurator.
- Podpora pri vključevanju socialne klavzule: javni zavodi za zaposlovanje.

Družbeni vplivi

Namen uporabe socialnih klavzul s strani UHC je predvsem vključitev brezposelnih oseb na trg dela, spodbujanje poštenih delovnih pogojev in razvoj dolgoročnih rešitev za socialno trajnost. UHC je ugotovil več učinkov, povezanih s povečanjem zaposlenosti:

- zmanjšanje izključenosti;
- duševno zdravje in varnost;
- večja usposobljenost;
- stroškovna učinkovitost.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Javni naročniki morajo upoštevati, da bi morale zahteve glede družbene odgovornosti koristiti vsem vpletenim stranem.
- Pred uvedbo najsodobnejših socialnih zahtev za javna naročila je potreben zgodnji dialog z vsemi ustreznimi akterji.
- Ključni izziv v prihodnosti bo sodelovanje z organizacijami, ki lahko ljudi uskladijo z določenimi javnimi naročili. UHC na začetku ni sodeloval z lokalnimi zavodi za zaposlovanje. Kot javni naročniki v nasprotju z lokalnimi upravami trga dela nimajo znanja in spretnosti ter dostopa, da bi lahko za vsako delovno mesto izbrali pravo osebo.

Stik

Maria Fridholm, javna naročnica, Upphandlingscenter, Maria.fridholm@ludvika.se

SEKTOR 10. Drugi sektorji

49. Klavzule o zaposlovanju pri prevoznih storitvah v Varšavi

Ime javnega naročnika, država: Organ mesta Varšava za mestni promet, Poljska

Izdelek ali storitveni sektor: Prevoz

Uvod/cilji javnega naročanja

Mesto Varšava se je ukvarjalo s pridržanimi javnimi naročili (pridržanimi za organizacije, ki zaposlujejo najmanj 30 % oseb iz skupin, ki jim grozi socialna marginalizacija) in klavzulami o zaposlovanju (zaposlovanje po pogodbi za brezposelne osebe, invalide in mladostnike), povezanimi z izvajanjem javnega naročila. Najpogostejša socialna klavzula je zahteva po zaposlitvi na podlagi pogodbe o zaposlitvi.

S tem javnim naročilom je mesto želelo povečati zaposlovanje v Varšavi za navedene prikrajšane skupine ter povečati ozaveščenost o možnostih za povečanje zaposlovanja z javnimi naročili.

Predmet naročila

Redni prevozi v okviru lokalnega javnega prevoza na avtobusnih linijah, ki jih nadzira ZTM (organ za javni prevoz v Varšavi).

Faza javnega naročanja in merila

Razpisni postopek je bil odprt. Mesto Varšava je vključilo zahtevo v zvezi z izvedbo javnega naročila. Izbrani izvajalec je moral ponuditi zaposlitev 120 osebam, ki so bile trenutno brezposelne in oddaljene od trga dela. Ponudil jim je delo voznikov in dispečerjev s polnim delovnim časom. Izvajalec je moral mestu Varšava predložiti tudi pogodbe o zaposlitvi, da bi se preverila zaposlenost.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Mesto se je osredotočilo na dva cilja:

- povečanje zaposlovanja brezposelnih oseb, invalidov in mladih;
- ozaveščanje o možnostih za povečanje zaposlovanja z javnimi naročili.

Preverjanje

Po začetku izvajanja storitve je mesto stopilo v stik z izvajalcem, da bi preverilo zaposlitev voznikov in dispečerjev ter prejelo register zaposlenih s podatki o številu pogodb o zaposlitvi. Izvajalec pošlje optično prebrano pogodbo o zaposlitvi (z anonimiziranimi podatki zaradi zahtev iz splošne uredbe o varstvu podatkov). Poleg tega mesto preveri število pogodb o zaposlitvi med obiski avtobusnih remiz izvajalcev.

Vrednost javnega naročila

Pogodba je bila podpisana februarja 2016, skupna vrednost javnega naročila pa je 130 milijonov EUR za sedemletno obdobje, tj. od leta 2016 do leta 2023.

Instrument

- Člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.

- Odlok št. 1243/2015 župana glavnega mesta Varšava, s katerim je uvedena obvezna uporabo socialnih klavzul v pogodbah nad 30 000 EUR v naslednjih kategorijah:
 - gostinstvo in gostinske storitve;
 - storitve oskrbe;
 - čiščenje in storitev oskrbe na domu;
 - zimsko in poletno čiščenje ulic in pločnikov;
 - vzdrževanje zelenih površin;
 - gradbena dela.

V odloku se priporoča tudi uporaba socialnih klavzul v postopkih za oddajo javnega naročila za naročila z vrednostjo, nižjo od 30 000 EUR, in za naročila z vrednostjo, višjo od 30 000 EUR, v kategorijah, ki niso obvezne. Uporaba socialnih klavzul v različnih javnih naročilih od 1. oktobra 2015 do 31. marca 2019 je privedla do njihove uporabe v 444 naročilih v skupni vrednosti skoraj 1 milijarde EUR.

Akterji

- Javni naročnik: organ mesta Varšava za mestni promet.
- Dobavitelj: Mobilis SP.

Družbeni vplivi

- V obdobju 2016–2023 se je splošno zavedanje o možnostih zaposlovanja v okviru javnih naročil povečalo. Najpomembneje pa je, da se skupno zaposlovanje povečuje in se bo še naprej povečevalo. V okviru tega javnega naročila bo zaposlitev za polni delovni čas ponujena 120 osebam, ki so oddaljene od trga dela.
- Ker je uporaba klavzul o zaposlovanju obvezna, je mesto Varšava zaznalo veliko koristi, povezanih s povečanjem zaposlovanja oseb, ki so oddaljene od trga dela. Več kot 16 500 oseb je bilo vključenih v izvajanje javnih naročil, ki jih zajemajo socialne klavzule na podlagi pogodb o zaposlitvi.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Prejšnji izvajalci so voznike in dispečerje zaposlovali s pogodbami o zaposlitvi, vendar ne v enakem obsegu kot takrat, ko se uporabijo posebne zahteve v javnih naročilih. Ker je klavzula o zaposlenih obvezna in ima pozitivne družbene vplive, bo naslednje javno naročilo prometnega organa verjetno zelo podobno. Vendar trenutna pogodba velja do leta 2023, prihodnje okoliščine pa je težko napovedati.

Stik

Radoslaw Maciak, tehnični oddelek za upravljanje voznega parka javnega prevoza, organ za javni prevoz v Varšavi, r.maciak@ztm.waw.pl

50. Pridržano javno naročilo za ravnanje z odpadki v mestu Rzgów, Poljska

Ime javnega naročnika, država: Občina Rzgów, Poljska

Izdelek ali storitveni sektor: Ravnanje z odpadki

Uvod/cilji javnega naročanja

Občina Rzgów je 23. novembra 2017 objavila javni razpis za zbiranje komunalnih odpadkov lastnikov nepremičnin v Rzgóvu in ravnanje z njimi (predelavo ali odstranjevanje) ter zagotavljanje vreč za smeti gospodinjstvom. Za oddajo javnega naročila, katerega vrednost je bila nižja od praga EU, je bil uporabljen pridržani postopek za oddajo javnega naročila, da bi ustvarili zaposlitvene možnosti za osebe, ki so oddaljene od trga dela. Razpis je vključeval okoljske zahteve za ravnanje s komunalnimi odpadki – na primer predpisane stopnje recikliranja, priprave za ponovno uporabo in predelave z drugimi metodami ter zmanjšanje teže biološko razgradljivih komunalnih odpadkov, prenesenih v skladišče – v skladu z načrtom ravnanja z odpadki v regiji. Poleg tega je vključeval socialne vidike, kot je zahteva, da izvajalec zaposli ljudi iz marginaliziranih skupin.

Izbrani ponudnik je bila lokalna socialna zadruga Komunalka Rzgów. Zadruga trenutno zaposluje enajst ljudi, med katerimi so dolgotrajno brezposelni in invalidi. Glavna dejavnost zadruge je zbiranje mešanih in ločenih odpadkov prebivalcev Rzgowa.

Predmet naročila

Zbiranje komunalnih odpadkov in ravnanje z njimi ter zagotavljanje vreč za smeti prek pridržanega javnega naročila za socialna podjetja.

Faza javnega naročanja in merila

Razpis za zbiranje komunalnih odpadkov in ravnanje z njimi je bil pridržan za izvajalce, ki so izpolnjevali naslednja pogoja:

- imajo status zaščitenega delovnega mesta ali pa njihova dejavnost vključuje družbeno in poklicno vključevanje oseb, ki spadajo v družbeno marginalizirane skupine, in
- vsaj 50 % zaposlenih spada v družbeno marginalizirane skupine v skladu s členom 22(2) poljskega zakonika o javnem naročanju.

Družbeno marginalizirane skupine so:

- invalidi v smislu zakona z dne 27. avgusta 1997;
- brezposelne osebe v smislu zakona z dne 20. aprila 2004;
- osebe, ki jim je bila odvzeta prostost ali so bile izpuščene iz zaporov in imajo težave pri vključevanju v družbo, v smislu zakona z dne 6. junija 1997;
- osebe z duševnimi motnjami v smislu zakona z dne 19. avgusta 1994;
- brezdomci v smislu zakona z dne 12. marca 2004;
- osebe, ki jim je Republika Poljska priznala status begunca ali subsidiarno zaščito iz zakona z dne 13. junija 2003;

- osebe, stare do 30 let, in osebe, starejše od 50 let, s statusom iskalca zaposlitve in brezposelne osebe;
- osebe, ki pripadajo prikrajšanim manjšinam v smislu zakona z dne 6. januarja 2005.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Vključevanje ljudi iz marginaliziranih skupin na trg dela ter izboljšanje recikliranja, ponovne uporabe in predelave komunalnih odpadkov, kot je določeno v regionalnem načrtu ravnanja z odpadki za leto 2022.

Preverjanje

Izvajalec je moral občini predložiti dokument, ki potrjuje njegov status zaščitenega delovnega mesta, ali izjavo, ki potrjuje, da njegova dejavnost vključuje družbeno in poklicno vključevanje oseb, ki so pripadniki socialno marginaliziranih skupin, in da vsaj 50 % zaposlenih, ki opravljajo delo, ki je predmet pogodbe, spada v družbeno marginalizirane skupine. Izvajalec je predložil seznam oseb (brez imena in priimka), ki izpolnjujejo navedena merila.

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost javnega naročila je znašala 378 000 PLN (89 559,45 EUR) za šestmesečno obdobje.

Instrument

- Člen 20 o pridržanih javnih naročilih Direktive 2014/24/EU.
- Gospodarski načrt za ravnanje z odpadki za Velikopoljsko vojvodstvo za obdobje 2016–2022.

Akterji

- Javni naročnik: občina Rzgów Konińska, Velikopoljsko vojvodstvo, Poljska.
- Izbrani ponudnik storitev: zadruga Komunalka Rzgów.
- Upravičenci: zaposleni v izbrani zadrugi iz družbeno marginaliziranih skupin.

Družbeni vplivi

- S sodelovanjem pri javnem naročanju se krepí socialna zadruga Komunalka Rzgów, kar pomaga zagotoviti trajnost njenih programov in projektov.
- Za izvedbo tega javnega naročila je zadruga zaposlila tri osebe, ki spadajo v družbeno marginalizirano skupino.

Druge koristi

- To dobro prakso je mogoče ponoviti ali prenesti na druge organizacije in druge sektorje.
- Občina drugim, ki želijo ponoviti to prakso, svetuje, naj uporabijo pridržana javna naročila, saj pomagajo pri doseganju ciljev socialne politike z naročanjem gradenj ali storitev.
- Okoljski vidiki razpisa, kot so boljše recikliranje, ponovna uporaba in predelava komunalnih odpadkov, so usklajeni tudi z mestnim načrtom ravnanja z odpadki.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Javni naročnik je menil, da je bila uporaba razpisa za ravnanje s komunalnimi odpadki, pridržanega za socialna podjetja, ki zaposlujejo marginalizirane skupine, uspešna, saj je socialna zadruga

nemoteno izvedla gradnje, določene v pogodbi, in ponudila zaposlitev ciljnim skupinam občine, s čimer je bil dosežen dvojni cilj javnega naročanja. Občina je to prakso od takrat ponovila tudi pri drugih javnih razpisih v zvezi z ravnanjem z odpadki.

- V prihodnosti želi občina te vrste javnih naročil uporabljati pogosteje in v drugih sektorjih.
- Morebitni naslednji korak bi bil, da bi strategija občine za socialno vključevanje vključevala uporabo družbeno odgovornega javnega naročanja kot sredstva za doseganje v njej določenih socialnih ciljev.

Stik

Iwona Maciejewska, predsednica socialne zadruge Komunalka Rzgów,
iwona.maciejewska@komunalkarzgow.pl

51. Partnerstvo med mestom Lille in socialnim podjetjem GECCO za proizvodnjo biodizla iz uporabljenih jedilnih olj

Ime javnega naročnika, država:

Občina Lille, Francija

Izdelek ali storitveni sektor

Lokalni prevoz

Uvod/cilj javnega naročanja

Občina Lille je januarja 2017 sklenila pogodbo s socialnim podjetjem GECCO, ki deluje v občini Lille in regiji Hauts-de-France. Javno naročilo je bilo oddano za storitve raziskav in razvoja (R in R), katerih vrednost je bila nižja od praga EU. Osredotoča se na razvoj biodizla za javna vozila iz odpadnih olj in preizkušanje možnosti za oblikovanje izvedljive alternative porabi standardnega goriva.

GECCO je socialno podjetje, specializirano za zbiranje in predelavo gostinskih odpadkov. Zaposluje deset ljudi s širokim spektrom kompetenc, vključno z delavci v obratih, vozniki, inženirji, komercialisti, doktorji znanosti, vodji projektov in menedžerji. V okviru tega partnerstva podjetje GECCO in mesto Lille sodelujeta pri optimizaciji distribucije goriva in vzdrževanja vozil v sodelovanju s proizvajalci avtomobilov. Cilj tega partnerstva je razvoj krožnega gospodarstva na tem območju s preoblikovanjem odpadnega olja za cvrtje v gorivo za uporabo v javnih vozilih. Mesto Lille je prejelo biogorivo, ki ga proizvaja podjetje GECCO, in ga uporabilo v več preizkusnih vozilih.

Predmet naročila

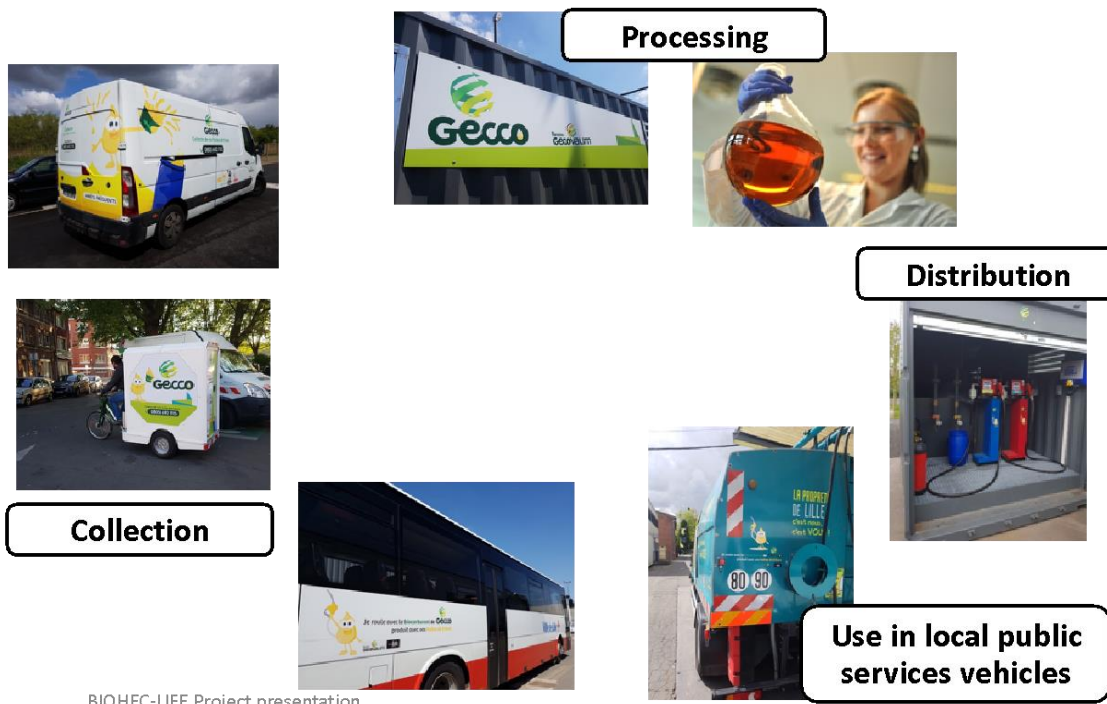
Raziskovalno-razvojno partnerstvo med občino in socialnim podjetjem za spodbujanje razvoja inovativnega izdelka na področju biogoriv za uporabo v javnih vozilih.

Faza javnega naročanja in merila/instrument

Partnerstvo med občino in podjetjem GECCO je bilo vzpostavljeno s postopkom s pogajanjem brez predhodne objave in je razdeljeno v dve fazi:

- 1. faza: v tej fazi je mesto Lille uporabljalo tri vozila – avtobus, pometlač in pralno vozilo – ki jih je poganjalo biogorivo iz uporabljenega olja za cvrtje. Izvajalo se je tehnično spremljanje vozil, motorjev in emisij v zrak. Za vsako vrsto vozila so bila uporabljena standardna dizelska vozila in preizkusna vozila GNR, s katerimi se je preverjala njihova prilagoditev na biogorivo. Ta faza je trajala 18 mesecev. Vsa tri vozila trenutno uporabljajo novo vrsto goriva, ki ga proizvaja podjetje GECCO (B30);
- 2. faza: leta 2020 se bo poskusna uporaba biogoriva razširila na približno dvajset vozil (končno število je treba še določiti). Ta faza bo združena s tehnično, ekonomsko, socialno in okoljsko študijo za potrditev uporabe koncepta.

Javni naročnik bo ob koncu preizkušanja, razvitega v okviru tega partnerstva, ocenil izvedljivost uporabe goriva iz odpadnega olja v večjem obsegu in ustrezno pripravil postopke za oddajo javnega naročila.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Za mesto Lille je ta pristop del mestne politike o:

- razvoju alternativne energije in energije iz obnovljivih virov;
- spodbujanju inovacij in znanstveno-raziskovalnega laboratorija;
- razvoju sektorja krožnega gospodarstva, ki vrednoti odpadke prek kratke verige in vpliva na skupnost v obliki lokalnih delovnih mest, zelenih delovnih mest, povezanih s socialno vključenostjo in vključevanjem ljudi, ki so oddaljeni od trga dela, ter
- ozaveščanju proizvajalcev hrane in splošne javnosti o alternativni energiji in energiji iz obnovljivih virov. V zvezi s tem je podjetje GECCO na celotnem ozemlju vzpostavilo tudi več zbirnih mest za olje za cvrtje, ki se nato ponovno uporabi kot gorivo za občinski vozni park (hkrati je na celotnem ozemlju razvilo mrežo prostovoljnih odlagalnih mest za olje za cvrtje, ki se nato v preizkusu, ki se izvaja, predelano uporabi za vozni park delovnih vozil).

Vrednost javnega naročila

Skupna vrednost javnega naročila v sedanjih fazi (zaključena 1. faza) znaša 5 600 EUR.

Instrument

- Člen 14 Direktive 2014/24/EU, ki obravnava raziskovalne in razvojne storitve ter določa merila za njihovo izvedbo iz javnega naročanja.
- V francoski zakonodaji člen 30-II odloka št. 2016-360 z dne 26. marca o javnem naročanju podpira postopke s pogajanjem brez predhodne objave za „izdelke, izdelane izključno za namene raziskav, poskusov, študij ali razvoja, katerih cilj ni donos ali amortizacija stroškov raziskav in razvoja“.

Akterji

- Javni naročnik: občina Lille.
- Izbrani dobavitelj: socialno podjetje GECCO.
- Partnerji: projekt podpirajo evropski program LIFE, regija Hauts-de-France, evropska metropola Lille, Communauté de Communes Pévèle Carembault in McCain Food Europe. Podjetje GECCO je prejelo tudi podporo na področju ekoloških inovacij v okviru projekta BIOHEC-LIFE in njegovih partnerjev (univerza v Lilleju, NEOECO, Pour la Solidarité-PLS in RREUSE).

Družbeni vplivi

- Ustvarjanje delovnih mest in poklicno vključevanje:
 - od začetka projekta so bila ustvarjena tri stalna delovna mesta, do konca 2. faze pa se pričakuje še šest delovnih mest. Dva od novih zaposlenih sta bila prej zaposlena v podjetjih za poklicno vključevanje;
 - podjetje GECCO je od svoje ustanovitve leta 2007 zaposlovalo 23 ljudi. Pred zaposlitvijo jih je bilo 43 % brezposelnih, 13 % zaposlenih v podjetjih za poklicno povezovanje, 17 % pa študentov pripravnikov;
 - podjetje GECCO je del zbiranja uporabljenega jedilnega olja preneslo na dve podjetji za družbeno in poklicno vključevanje. Leta 2019 je to dejavnost opravljalo dvanajst oseb, od katerih jih je 50 % našlo zaposlitev.
- Za projekt je bila opravljena ocena socialnega donosa naložb: rezultati kažejo, da se z vsakim evrom, vloženim v projekt, območju povrne 1,40 EUR v obliki družbenega vpliva.
- Ozaveščanje širše javnosti (odraslih, najstnikov in otrok) o valorizaciji odpadkov, pristopih brez odpadkov in blaženju podnebnih sprememb. To je podprto s komunikacijskimi ukrepi in delavnicami.

Druge koristi

Drugi pozitivni učinki tega poskusa z vidika mesta Lille so:

- okoljski: novo biogorivo zmanjšuje vpliv na okolje (emisije toplogrednih plinov, poraba energije iz neobnovljivih virov, emisije drobnih delcev) v primerjavi s fosilnim dizelskim gorivom: -95 % CO₂, -65 % delcev, 100 % obnovljivo gorivo;
- inovativni: z uporabo tega inovativnega in ekološko zasnovanega postopka lokalni organi delujejo kot vzvodi za inovativne ekosisteme, ki izvajalcem omogočajo, da preizkusijo in potrdijo svoje pobude.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Izziv za podjetje GECCO je, da to inovacijo še naprej razvija kot vir zelenih delovnih mest. To bo mogoče doseči s povečanjem zbiranja olja za cvrtje, spodbujanjem tega novega modela predelave in distribucije biodizla drugim voznim parkom delovnih vozil ter povečanjem njegovega učinka z novimi partnerstvi.
- Preučena je bila tudi prenosljivost na evropski ravni in vzpostavljeni so bili prvi stiki v nekaterih državah EU.

Stik

Stiki občine Lille:

- vodstvo vzdrževanja za tehnično oceno preizkusov na voznem parku delovnih vozil: Pascal RAEPSAET, vodja oddelka za vzdrževanje in stavbe praepsaet@mairie-lille.fr;
- oddelek za javno naročanje za začetni postopek sklepanja pogodb: Gaëtan KERSKENS, vodja javnega naročanja, gkerskens@mairie-lille.fr;
- oddelek za trajnostni razvoj: Véronique FALISE, vodja trajnostnega razvoja, vfalise@mairie-lille.fr.

Stiki za podjetje GECCO:

- upravljanje pogodbe in splošnih projektov: Michel MILLARES, direktor, michel.millares@gecco.fr;
- tehnično vodenje projekta: Cédric HIS, vodja raziskav in razvoja, cedric.his@gecco.fr;
- obveščanje: Alicia BACHELET, vodja projekta, alicia.bachelet@gecco.fr.

52. Pilotni projekti za socialno zaposlovanje na Finskem

Ime javnega naročnika, država: mesto Vantaa in mesto Helsinki, Finska

Izdelek ali storitveni sektor: Različno

Uvod in cilji javnega naročanja

Finska in Švedska sta v okviru Evropskega socialnega sklada (ESS) začeli izvajati nadnacionalni projekt kot skupno pobudo za povezovanje javnega naročanja in zaposlovanja prikrajšanih oseb. Projekt, imenovan SIEPP (socialne inovacije in zaposlovanje prek javnega naročanja), se je začel izvajati leta 2017 in se še vedno izvaja. Namen projekta SIEPP je odpraviti naraščajočo brezposelnost na Švedskem in Finskem, projekt pa je nadaljevanje uspešnega prejšnjega projekta, ki se je izvajal v obdobju 2014–2017.

Povezovanje javnega naročanja in zaposlovanja je ključno vprašanje, s povezovanjem pa je mogoče ustvariti poti do odprtega trga dela za posameznike, ki imajo sami težave pri dostopu do njega. Projekt partnerjem z različnimi ravnmi izkušenj omogoča izmenjavo strokovnega znanja in izkušenj ter učenje drug od drugega. Poleg tega projekt spodbuja mednarodno izmenjavo dobrih praks med državami EU, da se zagotovi skupen pristop.

Cilj projekta je ustvariti naslednje:

- priložnosti za delovne prakse, vajeništva in pripravništva za ljudi, ki so običajno oddaljeni od odprtega trga dela;
- pridobivanje izkušenj in informacij o inovativnih postopkih dostopa do trga dela in uporabe meril za zaposlovanje, vključno z novimi partnerstvi z zasebnimi podjetji in specializiranimi akterji za reševanje izzivov zaposlovanja, kot je finski inštitut za zdravje in blaginjo;
- statistične podatke, ki so primerljivi in jih je mogoče ponovno uporabiti za pridobivanje dobrega znanja o tej zadevi;
- razvoj certifikata za družbeno odgovorne dobavitelje;
- strateško analizo trga dela in stanja na področju lokalnega zaposlovanja.

V finskih mestih Vantaa in Helsinki so bila izvedena pilotna javna naročila za zaposlovanje prikrajšanih oseb. Poleg tega so finski in švedski partnerji opravili študijske obiske v Varšavi, Parizu, Glasgowu, Rotterdamu in Barceloni, da bi pridobili neposredne izkušnje s socialnim vključevanjem v javno naročanje. Obiski so lokalnim upravam pomagali pri zbiranju dobrih praks. Finski partnerji so se osredotočili na izvajanje trajnostnega javnega naročanja in zanesljivega mehanizma preverjanja.

Predmet naročila

Pilotna javna naročila vključujejo 24-urno stanovanjsko storitev za starejše.

Faza javnega naročanja in merila

Inovativna pilotna javna naročila so bila izvedena v mestih Helsinki (deset pilotnih javnih naročil) in Vantaa (šest pilotnih javnih naročil). V pilotnih projektih so bila določena posebna merila za zaposlovanje, ki so bila vključena v manjša javna naročila, katerih pogodbeni vrednost je bila približno 10 000 EUR. Javna naročila zajemajo različne postopke za zbiranje ponudb in javna naročila v mestih Helsinki in Vantaa.

Glavni cilj tega postopka je preizkusiti manjša javna naročila kot pilotne projekte za razširitev metodologije na večja javna naročila v prihodnosti.

Na splošno naj bi ta javna naročila prek neposrednih ukrepov in posrednih koristi prinesla vsaj 100 zaposlitvenih možnosti v Helsinkih in 30 v mestu Vantaa. Eden od pilotnih projektov se na primer nanaša na 24-urno stanovanjsko storitev za starejše. Ponudnik storitev mora za vsakih 20 kupljenih mest za stanovanjske storitve za devet mesecev zaposliti eno brezposelno osebo (20 kupljenih mest = 1 oseba, 40 mest = 2 osebi itd.). Pri zaposlovanju je poudarek na mladih brezposelnih osebah (mlajših od 25 let, ki so brezposelni več kot 6 mesecev) in dolgotrajno brezposelnih osebah (ki so prejele več kot 300 dni nadomestila za brezposelnost). Cilj je zaposlitev teh oseb za polni delovni čas.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Glavni cilj projekta je povečati zaposlitvene možnosti za posameznike, ki so oddaljeni od trga dela, kot so migranti, dolgotrajno brezposelni, mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, starejši od 50 let in invalidi. Zlasti kategorija mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, se na Finskem močno povečuje in predstavlja 20 % celotnega mladega prebivalstva. Dolgotrajna brezposelnost zlasti hitro narašča v velikih mestih, kot sta Helsinki in Vantaa, ter v starostnih skupinah, mlajših od 40 let; poleg tega se priselci za azil in priseljenci spopadajo s težavami pri dostopu do trga dela.

Preverjanje

Pogoj za zaposlitev je absolutna zahteva v skladu s pogodbo o zaposlitvi. Če ta ni dosežen, mora ponudnik storitev plačati kazen v višini 9 000 EUR.

Vrednost javnega naročila

160 000 EUR.

Instrument

- Člen 70 (o pogojih za izvedbo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročniki: občini Helsinki in Vantaa.
- Nadnacionalni učni partner: nacionalna agencija za javno naročanje na Švedskem.
- Upravičenci: osebe, oddaljene od trga dela, ki so se zaposlile ali opravljale pripravništvo v okviru pilotnih javnih naročil.

Družbeni vplivi

- Neposredni rezultati projekta so bili delovne prakse, vajeništva in pripravništva za osebe, ki so oddaljene od trga dela. Dosedanje izkušnje kažejo, da je lahko javno naročanje učinkovit in enostaven ukrep za povečanje zaposlenosti. Če se pravilno uporablja in dobro načrtuje, ima velik potencial za ustvarjanje delovnih mest.
- V nekaterih primerih so bile v okviru projekta poskusno zaposlene dolgotrajno brezposelne osebe, ki so se nato zaposlile za polni delovni čas.
- Intervjuji in ankete z 20 podjetji, vključenimi v projekt, so pokazali pozitiven ali nevtralen odnos do metode; negativni odnos ni bil zabeležen.
- V Helsinkih štirje od petih državljanov menijo, da je uporaba klavzul o zaposlovanju pri javnem naročanju dobra stvar, in vztrajajo, da morajo biti mesto in podjetja, s katerimi mesto sklene pogodbe, odgovorna in jih tako uporabljati.

Druge koristi

Cilj projekta je poleg pilotnih javnih naročil tudi širjenje znanja, nadnacionalno učenje (s Švedsko) in izmenjava dobrih praks.

Pomembni elementi projekta SIEPP so vključevali nadnacionalne delavnice, študijske obiske in ob tem tudi možnosti vzajemnega učenja. Študijski obiski na temo javnega naročanja in zaposlovanja so poleg Finske in Švedske potekali na Poljskem, Nizozemskem, v Franciji, Združenem kraljestvu in Španiji. Delavnice so potekale v partnerskih državah, sodelovanje na tem področju pa je bilo v času trajanja projekta stalno. Projekt SIEPP se bo predvidoma zaključil marca 2020. Sodelovanje med finskimi in švedskimi strankami je trdno, iz drugih evropskih držav pa je bilo pridobljenih veliko nadnacionalnih izkušenj. Poleg tega:

- se je v pilotnih mestih Helsinki in Vantaa okrepilo sodelovanje med njihovimi ustreznimi oddelki za javna naročila, občinskimi zavodi za zaposlovanje in vladnimi lokalnimi zavodi za zaposlovanje;
- so bile za podjetja ustvarjene priložnosti za izkazovanje družbene odgovornosti podjetij.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Med projektom je prišlo do izboljšav socialnih klavzul, kot je podaljšanje trajanja pogodbe o zaposlitvi s šestih na najmanj devet mesecev. Pogodbe so bile prilagojene tako, da so ustrezale delodajalcu in delavcu (npr. polni ali krajši delovni čas, vrsta zaposlitve, podroben opis nalog). Rezultati projekta so deloma posledica stalnega ocenjevanja in izboljševanja na podlagi izkušenj, pridobljenih v okviru projekta: učenja skozi prakso in ustreznega prilagajanja.
- Naslednji koraki so razširitev uporabe zaposlitvenih ali socialnih klavzul v javnem naročanju na Finskem z nadaljnjim izvajanjem v mestih Helsinki in Vantaa ter mreži deležnikov. Na primer proračunske smernice za javna naročila za leto 2020 za celotno mesto Helsinki zdaj določajo, da je treba klavzulo o zaposlovanju upoštevati pri vseh javnih naročilih nad 200 000 EUR.
- Vendar se je pri izvajanju projekta pokazalo, da imajo vse države in občine različne postopke javnega naročanja in vključevanja socialnih klavzul. Ni enotnega pristopa, ki bi ustrezal vsem. Poleg tega je bila poudarjena potreba po kvantitativni in kvalitativni izboljšavi faze preverjanja.
- Po drugi strani so težave in ozka grla pri uporabi socialnih klavzul v javnih naročilih lahko povsod podobni. Operativni model za zaposlovanje prek javnega naročanja je bil oblikovan že v prejšnjem projektu ESS. Ta okvir se uporablja tudi v pilotnih mestih projekta SIEPP.
- Finsko ministrstvo za gospodarstvo in zaposlovanje bo spomladi 2020 začelo izvajati pospeševalni program za zaposlovanje prek javnega naročanja. Program delno temelji na pilotnih izkušnjah in priporočilih projekta SIEPP. Uporaba socialnih klavzul pri javnem naročanju je bila potrjena tudi v vladnem programu finskega predsednika vlade.

Stik

Veera Laurila, namestnica vodje projekta, finski inštitut za zdravje in blaginjo: veera.laurila@thl.fi
Ville Grönberg, vodja skupine enote, finski inštitut za zdravje in blaginjo: ville.gronberg@thl.fi
Mika Villa, nacionalna kontaktna točka ESS na Finskem: mika.villa@ely-keskus.fi

53. Nadnacionalni projekt ESS „Socialne inovacije in zaposlovanje prek javnega naročanja“

Ime javnega naročnika, država: Nacionalna agencija za javno naročanje, Švedska

Izdelek ali storitveni sektor: Različno

Uvod/cilji javnega naročanja

Cilj projekta je bil povečati uporabo klavzul o zaposlovanju v javnem naročanju kot orodja za ustvarjanje delovnih mest.

Švedska vlada je junija 2016 sprejela nacionalno strategijo javnega naročanja. Ta strategija spodbuja strateško uporabo javnega naročanja kot instrumenta za reševanje družbenih izzivov, vključno z ustvarjanjem zaposlitvenih možnosti za vse. Švedska nacionalna agencija za javno naročanje je imela pomembno vlogo pri njenem izvajanju.

Nadnacionalno sodelovanje Evropskega socialnega sklada (ESS) je prepoznala kot priložnost za razvoj nacionalnega modela za uporabo klavzul o zaposlovanju v postopkih za oddajo javnega naročila. „Socialne inovacije in zaposlovanje prek javnega naročanja“ je bil nadnacionalni projekt ESS švedskih in finskih organizacij. Za več informacij o finskih izkušnjah v projektu ESS glej primer X (str. x).

Namen tega projekta ESS, ki se je začel izvajati januarja 2017 in je trajal 34 mesecev, je bil okrepiti znanje in izkušnje sodelujočih organizacij, da bi se bolje upoštevala merila socialnega zaposlovanja v postopkih za oddajo javnega naročila, in sicer prek sedmih tematskih nadnacionalnih delavnic za razvoj vzajemnega učenja o vprašanih, ki so tesno povezana z uspešnim izvajanjem meril socialnega zaposlovanja:

- trenutne razmere ter izmenjava dobrih praks in izzivov;
- inovativni načini uporabe meril za zaposlovanje, model obveznic z družbenimi učinki in uporaba bonusov;
- proces zaposlovanja in analiza trga dela;
- podporni ukrepi za posebne ciljne skupine (npr. migrante);
- statistika in ocena ekonomskega učinka;
- komuniciranje in ustvarjanje učinka ter
- vloga socialnih podjetij in priznavanje odgovornih dobaviteljev.

Poleg tega so nadnacionalni partnerji opravili študijske obiske v drugih mestih, ki imajo več izkušenj na tem področju: Varšavi, Parizu, Glasgowu, Rotterdamu in Barceloni.

Švedska je na podlagi tega projekta razvila [nacionalni model](#) in metodo za uporabo klavzul o zaposlovanju kot meril pri javnem naročanju. Ta model opisuje, kako uporabiti javna naročila kot strateški instrument za ustvarjanje delovnih mest za ljudi, ki so oddaljeni od trga dela. Zajema vse faze postopka za oddajo javnega naročila: pripravljajno fazo, fazo javnega naročila in fazo po oddaji javnega naročila.

Vključuje številne zanimive vidike, na primer spodbujanje enakosti spolov ali sodelovanja socialnih podjetij pri javnem naročanju prek pridržanih javnih naročil. Švedska nacionalna agencija za javno naročanje je kot

del modela razvila tudi [orodje, ki pomaga izračunati socialno-ekonomske koristi](#) za udeležene akterje: zaposlenega, javni sektor, zasebni sektor/podjetje in skupne družbeno-ekonomske koristi za državo.

Faza javnega naročanja in merila

Namen projekta je izboljšati zmogljivosti javnih naročnikov za uporabo meril socialnega zaposlovanja kot meril za oddajo javnega naročila ali v klavzulah o izvedbi javnega naročila ter za spremljanje rezultatov in končno zbiranje statističnih podatkov za oceno postopkov za oddajo javnega naročila v fazi po njegovi oddaji.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Povečanje zaposlitvenih možnosti za ljudi, ki so oddaljeni od trga dela (na Švedskem zlasti za migrante, ki so prišli pred manj kot tremi leti).
- Izboljšanje poznavanja klavzul o zaposlovanju med državnimi organi in občinami.
- Povečanje uporabe klavzul in meril o zaposlovanju v postopkih za oddajo javnega naročila pri javnih naročnikih.

Preverjanje

Javni naročnik mora vzpostaviti mehanizem preverjanja.

Vrednost projekta

Znesek projekta ESS: približno 1 milijon EUR (za 34 mesecev). Nacionalna strategija, ki je bila razvita v okviru projekta ESS, velja za vsa javna naročila javnih organov na Švedskem, katerih letna vrednost znaša približno 706 milijard SEK (približno 67 milijard EUR).

Instrument

- Člen 67 (o merilih za oddajo javnega naročila) in člen 70 (o pogojih za izvedbo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.
- Švedska nacionalna strategija javnega naročanja (2016).

Akterji

Partnerji na Švedskem:

- švedska javna služba za zaposlovanje;
- mesto Göteborg;
- mesto Stockholm;
- mesto Botkyrka;
- mesto Helsingborg;
- švedska prometna uprava.

Partnerji na Finskem:

- nacionalni inštitut za zdravje in blaginjo;
- mesto Helsinki;

- mesto Vantaa.

Družbeni vplivi

V okviru projekta je bilo razvito orodje, ki pomaga izračunati družbeno-ekonomske koristi za udeležene akterje: zaposlenega posameznika, javni sektor, zasebni sektor/podjetje in skupne družbeno-ekonomske koristi za državo.

To orodje se lahko uporablja na dva načina:

- za izračun ocenjenih učinkov določitve zahtev glede zaposlovanja pri javnem naročanju, še preden je javno naročilo izvedeno, in
- za spremljanje učinkov javnih naročil s klavzulami o zaposlovanju po njihovem zaključku.

V primeru, ko novoprispeli migrant dobi zaposlitev s podporo pri zaposlovanju za 12 mesecev, znaša izračunana korist za družbo več kot 200 000 SEK. Če bi 100 novih migrantov pod približno enakimi pogoji dobilo zaposlitev prek javnega naročanja, bi gospodarski učinek za družbo v enem letu znašal več kot 20 milijonov SEK.

Poleg tega projekt podpira pomembne kvalitativne družbene vplive:

- dejstvo, da posameznik ni več brezposeln, ampak zaposlen, pogosto prinaša pomembne osebne koristi, kot sta boljše zdravje ali večji občutek pripadnosti;
- pozitivno vpliva tudi na verjetnost, da bo posameznik v prihodnosti dobil zaposlitev, saj je pridobil več delovnih izkušenj;
- tovrstne učinke, čeprav jih orodje ne meri, bi bilo treba upoštevati pri odločanju o zahtevah glede zaposlovanja, saj poleg gospodarskih koristi obstajajo še drugi pozitivni učinki.

Razen mesta Stockholm so preostali partnerji omogočili zaposlitev za določen čas več kot 1 260 osebam (na podlagi sporočenih podatkov, v nekaterih primerih manjkajo statistični podatki za leto 2019). Mesto Stockholm je ocenilo, da je več sto izvedenih javnih naročil ustvarilo več tisoč delovnih mest. Natančnejših števil ni mogoče navesti, ker na Švedskem ni enotnega sistema za zbiranje in združevanje statističnih podatkov o socialnih zahtevah in zahtevah glede zaposlovanja pri javnih naročilih.

Druge koristi

Najpomembnejši dosežki do decembra 2019:

- razvoj nacionalnega modela strateškega javnega naročanja na Švedskem: zajema smernice, ki opisujejo korake, potrebne za razvoj strateškega javnega naročanja, in določajo, katere deležnike je treba vključiti; predloge in kontrolne sezname za javne organe ter pravne nasvete za javne naročnike;
- vzpostavitev mreže za izmenjavo in razširjanje informacij o družbeno odgovornem javnem naročanju na nacionalni in mednarodni ravni, v EU in Združenih narodih, in sicer prek neformalnih stikov, vzpostavljenih med projektom;
- obsežna posvetovanja na nacionalni ravni in v različnih sektorjih na Švedskem: z oddelki in službami za zaposlovanje, sindikati in zasebnim sektorjem;
- razvoj spletnega orodja za izračun socialno-ekonomskih koristi klavzul o zaposlovanju;
- priprava podpornega gradiva o tem, kako spodbujati sodelovanje socialnih podjetij, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, pri javnem naročanju z izvajanjem pridržanih javnih naročil za osebe, ki so oddaljene od trga dela;

- v okviru projekta je bila vzpostavljena spletna platforma, imenovana „banka znanja“, na kateri je mogoče najti vse skupno znanje, kot so klavzule o zaposlovanju, dobri primeri, izkušnje iz drugih držav EU, pridobljene v okviru študijskih obiskov, dejavniki uspeha, vprašanja in odgovori ter izobraževalno gradivo;
- v okviru projekta je bilo pripravljeno tudi izobraževalno gradivo, ki se lahko uporablja v posameznih organizacijah ali skupaj z drugimi organizacijami;
- pristop, ki je bil razvit v okviru projekta, naj bi se nadalje izvajal na nacionalni ravni in v različnih regijah.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem je bistvenega pomena za reševanje socialnih in družbenih težav.
- Javni sektor bi moral priznati, da je bistveno tudi strokovno znanje socialnih podjetij in organizacij civilne družbe.
- Pomemben pogoj za uspeh je obstoj politične volje za spodbujanje klavzul o zaposlovanju v javnih naročilih. Švedski projekt sta podprla vlada in najvišje vodstvo nacionalne agencije za javno naročanje.
- Tudi po koncu projekta je potrebno nadaljnje razširjanje in obveščanje ustreznih ciljnih skupin po vsej državi.
- Vzpostaviti bi bilo treba osrednji informacijski sistem za nadziranje, spremljanje in zbiranje podatkov o učinkih na nacionalni ravni.
- Javni naročniki potrebujejo več sredstev za podporo temu delu v obliki pospeševalcev in koordinatorjev po vsej državi.
- Nadnacionalni pristop, študijski obiski v EU in sodelovanje s Finsko so švedskim nacionalnim organom in deležnikom omogočili, da so pridobili znanje, ki je pomagalo pri oblikovanju nacionalnega modela in banke znanja.
- Pomembno je tudi, da je na voljo odgovorna organizacija, ki olajša postopek usklajevanja med zasebnim sektorjem in iskalci zaposlitve.
- Zamisel o soustvarjanju nacionalnega modela z različnimi udeleženci iz različnih območij države je uspešna metoda, s katero se podporno gradivo oblikuje skupaj z dejanskimi uporabniki, pri čemer se pokaže, kaj na terenu deluje in kaj ne.
- Ta projekt se lahko ponovi v drugih državah članicah, pri čemer je treba upoštevati razlike v zakonodajnih okvirih in upravnih strukturah. Na primer, za razliko od Francije, kjer zakonodaja pogosto ureja delovne pogoje in jo je mogoče kot zahteve vključiti v povabila k oddaji ponudb, je treba na Švedskem pri oblikovanju postopkov za oddajo javnega naročila zagotoviti spoštovanje kolektivnih pogodb. Zato so posvetovanja s socialnimi partnerji, zlasti s sindikati, ključni del postopka za oddajo javnega naročila.

PRIMER OBČINE HELSINGBORG (ena od projektnih partneric)

Mesto Helsingborg ima več enot za javno naročanje, ki spremljajo potrebe mesta po nakupih. Pri pripravi novega javnega naročila se enota za javno naročanje obrne na **oddelek za trg dela** (enota za usklajevanje) in ga zaprosi za mnenje, ali so klavzule o zaposlovanju ustrezne. Oddelek za trg dela ima svoj

urad v enoti za javno naročanje. Mnenje poda na podlagi ocenjenih potreb trga dela. Končno odločitev sprejme enota za javna naročila.

Mesto Helsingborg skoraj izključno uporablja **klavzulo o dialogu**. To pomeni, da se mora ponudnik z oddelkom za trg dela pogovoriti o svojih možnostih za podporo osebam, ki niso na trgu dela, v procesu pridobivanja zaposlitve.

Klavzula o dialogu je kratka in nezapletena: „Dobavitelj sodeluje z upravo za trg dela, da bi vključil ljudi na trg dela, na primer s ponujanjem pripravništev, zaposlovanjem iz ciljnih skupin uprave za trg dela ali na druge načine, s katerimi prevzema družbeno odgovornost. Dobavitelj se udeležuje sestankov, ki jih predlaga mesto. V posvetovanju med strankama se sklene dogovor o tem, kako bi bilo treba poročati o rezultatih sodelovanja in kako bi bilo treba v obdobju trajanja sporazuma redno prevzemati družbeno odgovornost.“

Klavzula o dialogu spodbuja „mehki“ dialog med javnim naročnikom in izvajalcem. Ne predpisuje natančnega števila prikrajšanih oseb, ki jih je treba zaposliti. S tem dialogom izvajalec bolje razume, kaj želi javni naročnik doseči, javni naročnik pa bolje ve, kaj lahko izvajalec ponudi. Na koncu podpišeta sporazum, v katerem je določeno, koliko prikrajšanih oseb bo zaposlenih in iz katere ciljne skupine.

Za več informacij glej dodatek [„Ste gradnik skupnosti“](#), ki vsebuje kratke in konkretne informacije o različnih možnostih sodelovanja. V obdobju izvajanja razpisa lahko ponudniki v zvezi s tem postavljajo vprašanja prek informacijskega sistema za javno naročanje.

Občina Helsingborg klavzule o zaposlovanju uporablja od leta 2015, in sicer s številnimi različnimi dobavitelji iz različnih panog: gradbenimi izvajalci, čistilnimi servisi, vrtnarskimi podjetji, restavracijami in kavarnami, arhitekturnimi svetovalci, dobavitelji tal, domovi za ostarele itd. Novembra 2019 so bile klavzule o zaposlovanju vključene v 105 posameznih pogodb z mestom Helsingborg, sklenjenih v okviru 33 postopkov za oddajo javnega naročila. Od začetka leta 2015 je pri dobaviteljih, ki imajo v svojih pogodbah klavzule o zaposlovanju, zaposlitev ali pripravništvo dobilo približno 320 oseb. Občina ocenjuje, da je bila približno tretjina teh oseb zaposlena ali dobila pripravništvo neposredno na podlagi klavzule o zaposlovanju. Po mnenju občine je klavzula o zaposlovanju tudi način za vzpostavitev trdnejših odnosov z dobaviteljem.

Stik

Patrick Amofah, vodja projekta, švedska nacionalna agencija za javno naročanje,
patrick.amofah@uhmynd.se

54. Družbeno odgovorna strategija za javno naročanje organa Greater London Authority

Ime javnega naročnika, država: Skupina Greater London Authority Group, Združeno kraljestvo

Izdelek ali storitveni sektor: Javni prevoz, policija, požarna varnost, tekstilni izdelki, gospodarski razvoj in vodenje strateške politike za mesto London.

Uvod/cilji javnega naročanja

Odgovorno javno naročanje za organ Greater London Authority (upravo območja Širšega Londona, GLA) pomeni pionirsko socialno, okoljsko in ekonomsko trajnostno javno naročanje za doseganje boljše kakovosti življenja in večje stroškovne učinkovitosti. Vključuje razvoj partnerstev za pomoč več ljudem pri iskanju zaposlitve in izboljšanje pogojev zaposlovanja. Pomeni tudi omogočanje dostopa do javnih naročil raznolikim podjetjem ter organizacijam prostovoljnega in skupnostnega sektorja, spodbujanje dobrih praks med dobavitelji in spodbujanje večje okoljske ozaveščenosti.

Skupna letna poraba za javna naročila za celotni organ GLA znaša več kot 11 milijard GBP. Organ GLA lahko glede na obseg dejavnosti spodbuja izboljšave in inovacije ter ustvarja družbeno in gospodarsko vrednost.

Njegova politika odgovornega javnega naročanja pomaga zagotoviti, da so odločitve, ki jih člani organa GLA sprejemajo pri nabavi blaga, gradenj ali storitev, usklajene z njihovimi zavezami in podpornimi temami, kot so povečevanje družbene vrednosti, enakost in raznolikost ter uvajanje poštenih praks zaposlovanja.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Strategija je bila revidirana julija 2017, da bi se zagotovilo, da dejavnosti organa GLA na področju javnega naročanja izpolnjujejo vse ustrezne nacionalne zakonodajne zahteve, vključno z zakonom o sodobnem suženjstvu iz leta 2015, zakonom o socialni vrednosti iz leta 2012 in zakonom o enakosti iz leta 2010.

Usklajena je tudi s strategijo znanj in spretnosti za prometno infrastrukturo, ki jo je objavilo ministrstvo za promet. Poleg zakonodaje Združenega kraljestva so v nadaljevanju navedeni tudi postopki za oddajo javnega naročila za javna naročila blaga, ki vključujejo zahteve, kot je uporaba vajeništva, kar podpirata člena 67 in 70 Direktive 2014/24/EU.

Socialne teme, vključene v strategijo odgovornega javnega naročanja za leto 2018/2019, vključujejo omogočanje spretnosti, usposabljanja in zaposlitvenih možnosti za ponudnike storitev v Londonu ter ukrepe za izboljšanje delovnih pogojev v dobavni verigi za delavske uniforme.

Omogočanje spretnosti, usposabljanja in zaposlitvenih možnosti

V letih 2018 in 2019 se je začelo 548 vajeništev v dobavni verigi – več kot 50 % teh je bilo namenjenih osebam iz skupine BAME (temnopolte, azijske in manjšinske etnične skupine).

Ko so dobavitelji povabljeni k oddaji ponudbe, morajo opisati, kako nameravajo vključiti vsaj en rezultat strateških potreb po delovni sili in usposabljanju (SLNT) za vsak porabljen 1, 2 ali 3 milijone GBP, odvisno od vrste javnega naročila. Organ GLA z vključitvijo te zahteve v ustrezne pogodbe z dobavitelji ustvarja več priložnosti za pridobivanje znanj in spretnosti ter zaposlitvenih možnosti.

Rezultati SLNT so naslednji:

- eno vajeništvo;

- eno delovno mesto za brezposelno osebo;
- 20 dni na delovnih mestih v industriji ali poskusnih dni;
- 20 dni dejavnosti vključevanja šol;
- 10 dni na delovnih mestih za socialno mobilnost.

V vsaki pogodbi morajo vajeništva predstavljati vsaj polovico rezultatov SLNT, tako da se z vsakim projektom v industrijo vključijo novi delavci.

Etične nabavne prakse za nakup tekstila

TfL je agencija organa GLA. Prizadeva si zagotoviti, da so ljudje, ki izdelujejo uniforme za njene zaposlene, obravnavani pošteno. V ustrezna javna naročila vključuje jasne zahteve v zvezi z varovanjem človekovih pravic in delovnimi pogoji, določila pa je tudi nove ravni odličnosti za potrebno skrbnost v dobavni verigi pri javnem naročanju.

Uniforme se izdelujejo v Bangladešu in na Kitajskem. Tovarne morajo vsako leto v skladu s pogodbo (Pogoji poslovanja) opraviti neodvisno socialno revizijo, ki jo opravi tretja oseba, in sicer v skladu z devetimi načeli osnovnega kodeksa pobude za etično trgovanje (<https://www.ethicaltrade.org/eti-base-code>). Nato se sklenuje dogovor o akcijskih načrtih za odpravo morebitnih neskladnosti. Prek spletne platforme Sedex si je mogoče ogledati rezultate revizije in spremljati načrte.

Preverjanje

Agencija TfL se zaveda omejitev socialnih revizij pri obravnavanju temeljnih vzrokov neskladnosti. Zato mora dobavitelj v skladu s pogodbo o uniformah izvajati tudi dodatne dejavnosti na proizvodnih lokacijah. Osebe je na primer opravilo usposabljanje o pravicah delavcev, zdravju in varnosti ter bangladeški delovni zakonodaji, vključno s tem, kako in kdaj uporabiti pritožbene dopise za vlaganje pritožb. Ena od tovarn sodeluje z lokalno univerzo in gosti pripravnike, da bi jim pomagala pridobiti kvalifikacije za tehnike in oblikovalce. S tem se krepi zmogljivost ranljivih delavcev, hkrati pa jim pomaga bolje razumeti njihove pravice na delovnem mestu.

Agencija TfL se je povezala s fundacijo Fairtrade Foundation, da bi zagotovila, da bombaž, ki se uporablja za njene uniforme, izvira od certificiranih proizvajalcev, kar pomeni, da je kmetom in delavcem zagotovljen pravičen dogovor. Ta pristop k etičnemu naročanju uniform je ponovila tudi pri nedavnem javnem naročilu delovnih oblačil.

V poročilu mednarodne okrogle mize za odgovornost podjetij in koalicije za odgovornost podjetij iz leta 2018 je bilo ugotovljeno, da je „v primerjavi s centralnimi vladnimi oddelki, navedenimi v tem poročilu, praksa javnega naročanja agencije TfL bistveno bolj družbeno odgovorna in napredna“.

Akterji

- Javni naročnik: organ Greater London Authority (uprava območja Širšega Londona, GLA), ki je član skupine GLA Group. Skupino sestavljajo naslednje organizacije:
 - Transport for London (londonska agencija za promet, TfL);
 - London Fire Commissioner (londonski gasilski komisar, LFC);
 - Mayor's Office for Policing and Crime (županov urad za policijo in boj proti kriminalu, MOPAC);
 - London Legacy Development Corporation (družba za razvoj Londona, LLDC);
 - Old Oak and Park Royal Development Corporation (družba za razvoj območij Old Oak in Park Royal, OPDC).

- Upravičenci:
 - brezposelni/iskalci zaposlitve, osebe iz skupine BAME;
 - delavci v tekstilni dobavni verigi.

Družbeni vplivi

- Skupina agencije TfL za večšine dobaviteljev (Supplier Skills Team – SST), ki je vodilna v panogi, je pomagala ustvariti več kot 5 500 vajeniških mest in 5 300 delovnih mest za brezposelne Londončane, vključno z več kot 100 nekdanjimi prestopniki.
- Skupina SST je bila ustanovljena, da bi v partnerstvu z izvajalci odpravila pomanjkanje znanj in spretnosti v panogi. Pomaga jim zaposlovati prave ljudi za izvajanje projektov in storitev agencije TfL, ustvarjati priložnosti, s katerimi se odpravlja nezadostna zastopanost, in nenazadnje prispevati h gospodarski obnovi. Skupina SST sodeluje v vseh fazah postopka za oddajo javnega naročila. Izvaja in ocenjuje pogodbene zahteve, podpira dobavitelje od začetka do konca njihovega javnega naročila in prostovoljno sodeluje z dobavitelji, da bi se čim bolj povečale priložnosti za pridobivanje znanj in spretnosti ter zaposlitvene možnosti, ki se pojavijo med izvajanjem javnega naročila.
- Skupina SST lahko izvajalce poveže z dobrodelnimi organizacijami in partnerji na področju zaposljivosti, ki pomagajo vzpostaviti pobude za delo. Vsak program skupine SST je v celoti financiran iz zunanjih virov, udeležencem pa je zagotovljena podpora pred začetkom programa ter med njegovim izvajanjem in po njem. To zmanjšuje tveganje, da bi kandidati izstopili iz programa.
- Prizadevanja skupine SST zmanjšujejo vrzel med naborom potencialnih kandidatov za tehnična vajeništva ter zahtevanimi kvalifikacijami, izkušnjami in vedenjem.

Druge koristi

- S ponovitvami tega pristopa bo usposobljenih in podprtih še več iskalcev zaposlitve.
- Več kot 200 zaposlenih se je udeležilo usposabljanja o odgovornem javnem naročanju.
- Pristop agencije TfL za vključitev zahtev SLNT v ustrezne pogodbe z dobavitelji se je razširil po celotnem organu GLA na druge funkcionalne organe.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- K dosežkom skupine SST je prispevalo več dejavnikov: podpora na višji ravni, jasen mandat v okviru politike odgovornega naročanja in mreža partnerjev z enakim razmišljanjem.
- Naslednji izziv za agencijo TfL je prizadevanje, da bodo vsi novi vajenci v dobavni verigi izražali raznolikost Londona. Prizadeva si razviti postopek zagotavljanja družbeno odgovornih praks naročanja v svoji dobavni verigi, da bi preverila in nagradila dobavitelje, ki izpolnjujejo zahteve. TfL bo še naprej spodbujala ponavljanje in razširjanje svojih dobrih praks v drugih javnih organih.

Stik

Matt Galvin, vodja odgovornega javnega naročanja, skupina Greater London Authority Group, matthewgalvin@tfl.gov.uk

55. Vključevanje socialne vključenosti in zaposlovanja v pogodbe o gradbenih delih in varovanju

Ime javnega naročnika, država: Mestni svet Dublina, Irska

Izdelek ali storitveni sektor: Gradbene (razvojni sporazumi) in varnostne storitve

Uvod/cilji javnega naročanja

Mestni svet Dublina ima dolgoročno strategijo za popolno vključitev socialnih vidikov in vidikov, povezanih z zaposlovanjem, v svoje postopke za oddajo javnega naročila. Svet želi zagotoviti zaposlitvene možnosti za socialno vključevanje prikrajšanih oseb in pripadnikov ranljivih skupin. Imel je nekaj izkušenj z uporabo klavzul o zaposlovanju v prejšnjih javnih naročilih. Da bi povečal družbeni vpliv svojih javnih naročil, je uporabil nov pristop za dve javni naročili, ki sta v letu 2019 dosegli fazo izbranega ponudnika.

Predmet naročila

Javno naročilo 1 – gradnja stanovanjske soseske z različnimi možnostmi lastništva

Javno naročilo 1 se nanaša na preureditev lokacije v severnem delu mestnega jedra Dublina v stanovanjsko sosesko z različnimi možnostmi lastništva, ki bo vključevala socialne, cenovno dostopne in odprte tržne enote. Uporabljen je bil postopek konkurenčnega dialoga z vrsto sestankov za dialog, na katerih so bili natančneje določeni pravni, tehnični in finančni vidiki projekta.

Javno naročilo 2 – enotni okvir za zagotavljanje varnostnih storitev

Javno naročilo 2 se nanaša na zagotavljanje varnostnih storitev, vključno s sistemom televizije zaprtega kroga (CCTV) ter spremljanjem alarmov, varovanjem z osebjem, dežurstvom, hrambo ključev in varovanjem nekaterih dogodkov. Z omejenim postopkom je bil sklenjen okvirni sporazum z enim izvajalcem za največ štiriletno obdobje.

Faza javnega naročanja in merila

Javno naročilo 1 je vključevalo novo klavzulo o socialnem zaposlovanju, v skladu s katero mora izbrani ponudnik zagotoviti, da:

- 10 % delovnih tednov, oddelanih v okviru javnega naročila, opravijo osebe, ki so bile neposredno pred zaposlitvijo najmanj dvanajst mesecev neprekinjeno prijavljene v nacionalnem registru brezposelnih oseb;
- 5 % delovnih tednov, oddelanih v okviru javnega naročila, opravijo posamezniki, ki so zaposleni v okviru registrirane sheme vajeništva ali enakovrednega nacionalnega dogovora o usposabljanju ali izobraževalni delovni praksi;
- posamezniki, zaposleni na podlagi zgornjih klavzul, lahko napredujejo, in sicer so lahko zaposleni za polni delovni čas ali sprejeti v vajeništvo, odvisno od ustreznih znanj in spretnosti, ki jih imajo;
- sodeluje s partnerji, ki zagotavljajo izobraževanje, da bi opredelil možnosti usposabljanja/programov izpopolnjevanja v zvezi z zaposlitvenimi možnostmi, ki izhajajo iz projekta, in usklajuje njihovo izvajanje s strani izobraževalnih partnerjev za lokalno skupnost.

Za javno naročilo 2 je bilo uporabljeno naslednje merilo za dodelitev, ki se nanaša na socialno vključenost („Predlog o socialni vključenosti za javno naročilo“):

- „Da bi podprli politiko mestnega sveta Dublina za proaktivno spodbujanje socialne vključenosti in zaposlovanja, morajo ponudniki predstaviti program trajnostnega zaposlovanja (vključno z vsem ustreznim mentorstvom in usposabljanjem) ter navesti podrobnosti o tem, kako se bo izvajal in katera sredstva bodo dodeljena v času trajanja pogodbe“.
- Merilo je bilo vrednoteno na 20 %. Možnih je bilo največ 2 000 točk, zahtevalo pa se jih je najmanj 1 200.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Irska nima nacionalne politike o vključevanju socialnih vidikov v javne razpise, zato morajo posamezni javni naročniki sami razviti in izvajati pristope. Irska je leta 2019 sprejela novo nacionalno politiko za socialna podjetja, v kateri so določeni številni ukrepi za povečanje udeležbe socialnih podjetij v javnem naročanju. V okviru osrednjega urada za vladna naročila (OGP) je bila ustanovljena tudi svetovalna skupina za socialne vidike.

Preverjanje

Za javno naročilo 1 bo vzpostavljen naslednji sistem spremljanja:

- razvijalec bo imenoval koordinatorja za zaposlovanje, ki bo nadzoroval izvajanje zahtev glede socialnega zaposlovanja pri razvijalcu in izvajalcu gradbenih del;
- izvajalec gradbenih del bo imenoval uradnika za zvezo, ki bo sodeloval s koordinatorjem zaposlovanja pri spodbujanju in doseganju ciljev socialnega zaposlovanja;
- uradnik za zvezo bo pripravljal četrletne napovedi in poročila o socialnem zaposlovanju ter koordinatorja za zaposlovanje ter mestni svet Dublina obveščal o možnostih za vajištvo;
- koordinator za zaposlovanje in uradnik za zvezo se bosta redno sestajala z mestnim svetom Dublina. Socialno zaposlovanje bo stalna točka dnevnega reda;
- izvajalec gradbenih del mora predložiti mesečna poročila, vključno z obračuni delovnih ur, da dokaže skladnost s klavzulami o socialnem zaposlovanju.

Za javno naročilo 2 so lahko ponudniki predložili več predlogov in ustrezna dokazila o tem, da jih lahko izvajajo. Predložena so bila na primer dokazila o tem, da dolgotrajno brezposelne osebe lahko usposobijo za opravljanje varnostnih del, in o tem, kako namerava podjetje povečati število takih zaposlitev, ko se bo osebe upokojilo ali zamenjalo delovno mesto.

Vrednost javnega naročila

Ocenjena vrednost javnega naročila 1 je 125,5 milijona EUR. Ocenjena vrednost javnega naročila 2 je 11 milijonov EUR.

Instrument

Člen 67 (o merilih za oddajo javnega naročila) in člen 70 (o pogojih za izvedbo javnega naročila) Direktive 2014/24/EU.

Akterji

Javni naročnik za javno naročilo 1: projektna skupina pobude za stanovanjska zemljišča (HLI) v okviru mestnega sveta Dublina.

Javni naročnik za javno naročilo 2: sodelovanje med mestnim svetom Dublina in podjetje Greenville Procurement Partners Limited (partner).

Družbeni vplivi

Oddaja obeh javnih naročil je bila odložena iz razlogov, ki niso bili povezani z opisanimi socialnimi merili. Mestni svet Dublina upa, da bo lahko kmalu oddal ti javni naročili in da se bo kmalu videl učinek teh novih pristopov.

Alan Nangle, višji izvršni direktor za javna naročila v DCC, pravi: „Svojo vlogo pri socialnem javnem naročanju jemljemo zelo resno in ugotovili smo, da bi lahko izboljšali način, kako smo pristopili k temu. Zagotoviti smo morali, da bi imeli posamezniki pri zaposlovanju vsaj znanja in spretnosti, ki bi jim koristila pri ohranjanju delovnega mesta v podjetju ali iskanju zaposlitve drugje.“

Druge koristi

- Javno naročilo 1: klavzula o socialnem zaposlovanju je bila zdaj vključena tudi v razvojni sporazum za drugo večje javno naročilo za gradnjo stanovanjske sošeske z različnimi možnostmi lastništva. Razvojni sporazum je bil posredovan drugim lokalnim organom, ki izvajajo podobne projekte.
- Javno naročilo 2: potem ko mestnemu svetu Dublina zaradi vključitve klavzule o socialnem zaposlovanju ni bilo treba uporabiti nacionalnega okvira za varnostne storitve, ki ga je pripravil osrednji urad za vladna naročila, je svoje ugotovitve in izkušnje delil z osrednjim uradom za vladna naročila in drugimi lokalnimi organi.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

Mestni svet Dublina je spoznal, da vse pogodbe niso primerne za vključitev socialnih klavzul, saj jih na trgu morda ni mogoče uresničiti. Javnim naročnikom priporoča, naj se s trgom posvetujejo prek zahtev za pojasnila in razmislijo, kako bodo spremljali izvajanje socialnih klavzul.

Mestni svet Dublina si bo v prihodnosti prizadeval razviti prakse socialnega javnega naročanja za naročila blaga ter gradenj in storitev.

Stik

Alan Nangle, višji izvršni direktor, mestni svet Dublina, alan.nangle@dublinCity.ie

56. Ustvarjanje delovnih mest za preprečevanje dolgotrajne brezposelnosti na lokalnih trgih prek javnega naročanja

Ime javnega naročnika, država: Mesto Dortmund, Nemčija

Izdelek ali storitveni sektor: Gradbeništvo, sektorji javnih storitev, kot so upravljanje objektov, varovanje, prevoz itd.

Uvod/cilj javnega naročanja

Mesto Dortmund je začelo izvajati projekt (2017–2019) za reševanje težave dolgotrajne brezposelnosti in ustvarjanje zaposlitvenih možnosti za dolgotrajno brezposelne osebe z:

- javno podprtim trgom dela (ustvarjanje enostavnih/nizkokvalificiranih delovnih mest na področjih, ki so pomembna v mestnem in družbenem okviru) ter
- javnim naročanjem in ustvarjanjem novih, nizkokvalificiranih delovnih mest na rednem trgu dela v podjetjih v mestu Dortmund.

Projekt je vključeval opredelitev novih storitvenih sektorjev, v katerih bi bilo treba objaviti postopke za oddajo javnega naročila, primerne za vključitev klavzul o zaposlovanju dolgotrajno brezposelnih oseb. Mesto Dortmund je ustanovilo storitveni center za lokalno zaposlovanje, ki je potencialnim ponudnikom zagotavljal posebne nasvete o možnostih vključevanja dolgotrajno brezposelnih oseb v javna naročila.

V Dortmundu je skupno 31 250 brezposelnih oseb, od tega 24 326 dolgotrajno brezposelnih oseb (stanje decembra 2019).

Faza javnega naročanja in merila

Faza pred javnim naročilom

Izvajanje se običajno začne v fazi pred javnim naročilom s pripravo pogodbe. Poleg priprave pregledne razpisne dokumentacije je treba lokalna in regionalna obrtna, industrijska in trgovska združenja posebej obveščati o postopkih za oddajo javnega naročila. Splošni cilj je povečati ozaveščenost potencialnih ponudnikov glede socialnih vidikov.

Komunikacijski postopek za navezovanje stikov s potencialnimi ponudniki se začne v fazi pred javnim naročilom ter se nadaljuje med njo in po njej.

Pogoji za izvedbo javnega naročila

Faza javnega naročanja vključuje klavzule o izvedbi javnega naročila v zvezi z zaposlovanjem, kar je v Nemčiji novost. Izvajalec dobi posebna navodila o tem, kako praktično vključiti ciljno skupino dolgotrajno brezposelnih oseb. Vrednost javnega naročila je določena v dokumentih v zvezi z oddajo javnega naročila, zato ni treba oceniti ponudb na podlagi različnih cen. Dejstvo, da so klavzule o zaposlovanju del pogodbenih pogojev, postavlja vsa podjetja v enak položaj in zagotavlja spoštovanje načela enake obravnave. Ponudnikov ni treba ocenjevati glede na njihovo zavezanost dolgotrajno brezposelnim osebam, saj morajo vsa podjetja enako spodbujati vključevanje dolgotrajno brezposelnih oseb na trg dela.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Socialni cilji so trije:

- zagotavljanje učinkovitih in vključujočih socialnih storitev ob upoštevanju posebnih potreb upravičencev do oskrbe;

- povečanje socialne ozaveščenosti in vključenosti ponudnikov;
- izboljšanje socialne vključenosti in standardov kakovosti življenja ciljne skupine.

Preverjanje

Med izvajanjem javnega naročila je več faz preverjanja, kot so:

- mesečna preverjanja po načelu štirih oči, kar pomeni, da dve osebi neodvisno preverjata, ali izvajalec izpolnjuje pogodbe klavzule. Cilj je preprečiti zlorabe in korupcijo;
- stalna podpora, ki jo ciljni skupini in izvajalcem zagotavljajo zunanje ekipe, specializirane za področje socialnega varstva (en socialni delavec zagotavlja pomoč 30 dolgotrajno brezposelnim osebam);
- redni pregledi in podpora izvajalcem prek ekipe storitvenega centra za lokalno zaposlovanje.

Vrednost projekta

Projekt (2017–2019) so financirali regija Severno Porenje - Vestfalija, mesto Dortmund in lokalni zavod za zaposlovanje. Skupni proračun je znašal 5,8 milijona EUR. Mesto Dortmund je v okviru projekta z dobavitelji storitev in gradbenih del podpisalo pogodbe, v katerih je Dortmund za zaposlitev dolgotrajno brezposelne osebe za eno leto zagotovil 100-odstotno subvencijo plače (približno 24 000 EUR), ki je bila sestavni del pogodbenih pogojev in vključena v fiksno ceno pogodbe.

Plače dolgotrajno brezposelnih oseb se zdaj večinoma krijejo s subvencijo zavoda za zaposlovanje na podlagi novega zakona (v nemščini *Teilhabechancengesetz*), ki je začel veljati 1. januarja 2019. Cilj zakona je zagotoviti celovito podporo zaposljivim osebam, ki so upravičene do nadomestil, za njihovo ponovno vključitev na trg dela. Zaradi tega mesto Dortmund zdaj svojim pogodbenim partnerjem zagotavlja najmanj 70 % plače za dolgotrajno brezposelno osebo za enoletno obdobje. Izvajalec bo plačeval največ 30 % plače osebe z dolgotrajno brezposelnostjo.

Leta 2020 bo proračun mesta Dortmund znašal 114 500 EUR za kritje subvencij za plače v postopkih za oddajo javnega naročila. V obdobju 2021–2029 bo za to namenjenih 208 500 EUR na leto. Predvideno je, da bo na ta način vsako leto zaposlenih 55 do 60 dolgotrajno brezposelnih oseb.

Instrument

- Člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.
- Resolucija mestnega sveta Dortmundunda z dne 6. aprila 2017 (št. 07209-17).

Akterji

- Javni naročnik: mesto Dortmund.
- Podpora pri vključevanju socialne klavzule: urad za socialno varstvo (*Sozialamt*), zavod za zaposlovanje (*Jobcenter*) in poslovna agencija Dortmund (*Wirtschaftsförderung Dortmund*).
- Izbrani ponudniki storitev.

Družbeni vplivi

- Preprečevanje dolgotrajne brezposelnosti: v zadnjih dveh letih se je zaradi sodelovanja v postopkih za oddajo javnega naročila zaposlilo 160 dolgotrajno brezposelnih oseb.
- Vzpostavitev možnosti za sodelovanje ciljne skupine v družbenem življenju.

- Ozaveščanje vključenih akterjev o ovirah in socialnih težavah dolgotrajne brezposelnosti.
- Ponastavitev vzpostavljenega generacijskega cikla dolgotrajno brezposelnih oseb, da se prepreči dolgotrajna brezposelnost v prihodnjih generacijah prizadetih družin.
- Spreminjanje pridobivanja socialnih prejemkov v dejansko možnost plačila, da se poveča samozavest dolgotrajno brezposelnih oseb, tako da se jim namesto socialnega prejemka ponudi plača.
- Zmanjšanje sredstev, ki so dolgoročno potrebna za socialno podporo.

Druge koristi

- Občina je ustanovila posebno službo, ki potencialnim ponudnikom svetuje, kako vključiti dolgotrajno brezposelne osebe v postopke za oddajo javnega naročila (storitveni center za lokalno zaposlovanje).

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Praktične izkušnje kažejo na številne priložnosti tega pristopa. Mesto Dortmund namerava v prihodnosti povečati podporo ponudnikom in potencialnim izvajalcem pri zagotavljanju delovnih mest za dolgotrajno brezposelne osebe v podjetjih. Poleg tega bodo zagotovljeni nadaljnji pristopi socialnega financiranja, da se poveča število potencialnih udeležencev.

Stik

Aiko Wichmann, center za javno naročanje, mesto Dortmund, awichmann@stadtdo.de

57. Enotna točka za vključitev socialne klavzule v La Rochelle

Ime javnega naročnika, država: La Rochelle, Francija

Izdelek ali storitveni sektor: Gradnja, čiščenje, tekstil in poskusno tudi hrana

Uvod in cilji javnega naročanja

Oddelek za zaposlovanje in visoko šolstvo na širšem območju La Rochelle (Communauté d'Agglomération de La Rochelle – CDA) že več let združuje moči z občino La Rochelle, ponudnikom socialnih stanovanj Atlantic Aménagement in javnim stanovanjskim uradom širšega območja La Rochelle, da bi izboljšal uporabo socialnih klavzul v lokalnih postopkih za oddajo javnega naročila.

Leta 2016 so ti štirje javni subjekti vzpostavili enotno točko (*guichet unique*) za sistematično izvajanje socialnih klavzul v vseh svojih ustreznih javnih naročilih (gradnja, čiščenje, tekstil in poskusno tudi hrana).

CDA deluje kot glavni partner in pospeševalec, ki pomaga kupcem konzorcija pri vključevanju socialnih meril in klavzul v njihove razpise, pomaga dobaviteljem pri njihovem pravilnem izpolnjevanju in spremlja izvajanje. Vsak partner enotno točko finančno podpira od leta 2017, ko so se njene dejavnosti uradno začele izvajati. Partnerski sporazum zajema poslanstvo, operativne postopke ter organe za usmerjanje in spremljanje.

Predmet naročila

Zadevni razpisi se nanašajo zlasti na vzdrževanje zelenih površin, storitve čiščenja in tekstil za delovna oblačila. Poleg tega se trenutno izvaja pilotni projekt za nakup živilskih izdelkov.

Faza javnega naročanja in merila

Poslanstvo enotne točke je sistematično pregledovanje dokumentov v zvezi z oddajo javnega naročila povezanih subjektov, da bi se vključile in izboljšale socialne klavzule. Te klavzule se večinoma nanašajo na zaposlovanje socialno prikrajšanih oseb z vključevanjem posebnih „ur socialne vključenosti“ (v francoščini *Heures d'insertion* ali ur dela, ki ga opravijo osebe, ki potrebujejo socialno pomoč) kot socialnih klavzul za izvedbo javnega naročila v javna naročila.

Vlogo pospeševalca v postopku za oddajo javnega naročila je mogoče razdeliti na osem stopenj:

1. Potrditev socialnih klavzul v programu za prihodnje javno naročanje.
2. Opredelitev ustreznih sklopov za socialne klavzule in izračun števila „ur socialne vključenosti“, upravičenih za izvedbo javnega naročila.
3. Pomoč pri pripravi ustreznih klavzul v javnem naročilu. Enotna točka podpira javne naročnike in ponudnike ter zagotavlja odprt, nevtralen in pregleden postopek.
4. Obveščanje ustreznih podjetij in pozivanje teh podjetij k oddaji ponudb. Podpora ponudnikom je omejena na upravno in birokratsko pomoč ter informacije in je na voljo vsem zainteresiranim ponudnikom.
5. Sodelovanje na uvodnem sestanku za ustrezno javno naročilo in zagotavljanje ustreznih informacij o socialnih klavzulah.
6. Pomoč podjetjem pri postopku prijave v zvezi s socialnimi klavzulami in vključitvijo ur vključevanja v skladu s pogodbo.
7. Spremljanje in nadzorovanje uporabe zahtevanih „ur socialne vključenosti“.

8. Priprava kvantitativne in kvalitativne ocene izvedenih ukrepov.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

CDA želi s svojim delom povezati in olajšati delo javnih organov in podjetij, ki sodelujejo v postopkih za oddajo javnega naročila, pri uporabi in izvajanju socialnih klavzul v njihovih javnih naročilih. Izvedene socialne klavzule prispevajo k znižanju stopnje brezposelnosti, zlasti pri prikrajšanih skupinah. Klavzule so vključene v razpise za javna naročila storitev in dobave, intelektualne storitve in strukture za vključevanje ljudi prek gospodarskih dejavnosti. Ciljna skupina upravičenih oseb je opredeljena v francoskem delovnem zakoniku in smernicah ministrstva za gospodarstvo o vključevanju socialnih klavzul v postopke za oddajo javnega naročila. Glavni cilj je spodbujati socialne klavzule, vključiti več akterjev ter zagotoviti uravnoteženo in lojalno konkurenco.

Zaposlovanje je neposredno ali pa je na voljo osebam v nacionalnih zavodih za zaposlovanje s pomočjo podizvajalcev ali sopogodbenikov.

Preverjanje

Osebjne enotne točke redno spremlja izvajanje dela in uporabo tako imenovanih „ur socialne vključenosti“ z obiski na kraju samem in rednimi pregledi, ki jih izvaja upravno osebje. Osebje CDA izvaja redne obiske na kraju samem v izbranem podjetju, da preveri učinkovito izvajanje ukrepov, dogovorjenih v pogodbi. CDA izvaja tudi redne preglede administrativnega gradiva.

Instrument

- Člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila Direktive 24/14/EU.
- Člen 5213-13 o invalidskih podjetjih in člen 5132-4 o podjetjih za invalide in prikrajšane osebe francoskega delovnega zakonika.

Akterji

- Javni naročnik: konzorcij CDA, ki vključuje:
 - občino La Rochelle,
 - širše območje La Rochelle– upravna enota, na katero je 28 občin regije Nouvelle-Aquitaine preneslo izbrane politične pristojnosti;
 - ponudnik socialnih stanovanj Atlantic Aménagement;
 - javni stanovanjski urad širšega območja La Rochelle;
 - Port Atlantique La Rochelle, ki se je leta 2018 pridružil kot peti partner.
- Drugi subjekti, na katere vpliva delo CDA, so:
 - lokalni zavodi za zaposlovanje;
 - socialna podjetja, ki prejemajo podporo prizadevanjem za oddajo ponudbe za javna naročila, in njihovi zaposleni.

Družbeni vplivi

Leta 2018 je bilo prek enotne točke med izvajanjem različnih javnih naročil partnerskih javnih naročnikov zagotovljenih 64 326 „ur socialne vključenosti“, kar ustreza 40 pogodbam o zaposlitvi za polni delovni čas. Uspeh pobude se kaže v dejstvu, da se je število ur v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 povečalo za 70 %.

Leta 2018 je na primer v okviru pogodb za storitve čiščenja delalo 205 oseb (dolgotrajni iskalci zaposlitve, upravičenci programa RSA itd.); od tega je bilo 25 % udeležencev mlajših od 26 let. 34 javnih naročil gradnje, prenove in socialnih storitev je vključevalo socialne klavzule, pri čemer so bile v 228 sklopih uporabljene

„ure socialne vključenosti“, ki so jih uporabila 104 podjetja. Večina pogodb o zaposlitvi (90 %), sklenjenih na podlagi teh javnih naročil, je vključevala „ure socialne vključenosti“.

Druge koristi

Za povečanje ozaveščenosti javnosti o socialnih vidikih ter sodelovanje podjetij in delavcev je bilo v okviru enotne točke pripravljenih pet nagrad:

- nagrada za najboljši poklicni razvoj (za delavce);
- nagrada za uspešnost študija ob delu (v francoščini *Prix de l'Alternance*) (za delavce);
- nagrada za družbeno udejstvovanje (za podjetja);
- nagrada za najbolj trajnostno delovno mesto (za podjetja);
- posebna nagrada za izvedene družbene dejavnosti (za podjetja).

Druga podelitev nagrad je potekala leta 2018 ob drugem srečanju deležnikov francoske zbornice socialnega in solidarnostnega gospodarstva, ki je bilo namenjeno socialnim klavzulam v javnem naročanju.

Pobuda je pritegnila tudi mednarodno pozornost: Na svetovnem forumu o socialni ekonomiji v Bilbao leta 2018 je bila enotna točka predstavljena 1 700 udeležencem.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Leta 2018 se je partnerstvu pridružila atlantska pristaniška uprava La Rochelle. Zato bodo tudi njena javna naročila vključevala socialne klavzule, ki jih bo spremljala enotna točka.
- Da bi enotna točka povečala svoje sodelovanje na lokalni ravni, bo njen naslednji korak oblikovanje letnega imenika lokalnih deležnikov (*Annuaire des acteurs locaux*). Prvi osnutek je bil objavljen leta 2018. Naslednji korak enotne točke bo vključitev socialnih klavzul v več sektorjev javnega naročanja.

Stik

Laurence Cesbron, namestnik direktorja, RESECO,
laurence.cesbronn@resco.fr, 0241724080 (primarni stik)

Axelle Chapuis, odgovorna oseba za razvoj socialne ekonomije, zavod za zaposlovanje – Agglo La Rochelle,
axelle.chapuis@agglo-larochelle.fr (sekundarni stik)

Mireille Jassine Le Guen, direktorica, zavod za zaposlovanje – Agglo La Rochelle, mireille.jassin-le-guen@agglo-larochelle.fr (sekundarni stik)

58. Mreža pospeševalcev, ki podpirajo zaposlovanje prikrajšanih oseb prek javnega naročanja v regiji Grand-Est (Francija)

Ime javnega naročnika, država: Conseil Régional Grand-Est, Francija

Izdelek ali storitveni sektor: Različno

Uvod/cilji javnega naročanja

Pospeševalci so ključni akterji pri izvajanju družbeno odgovornega javnega naročanja v francoski regiji Grand-Est. Kot posredniki usklajujejo družbene ambicije naročnikov z možnostmi, ki jih ponujajo izvajalci, ki sodelujejo na trgih javnega naročanja.

Javni naročniki v regiji izvajajo družbeno odgovorno javno naročanje v različnih oblikah. Vendar se poleg spodbujanja pridržanih javnih naročil in delitve na sklope uporaba klavzul o zaposlovanju kot pogojev za izvedbo javnih naročil uporablja kot ključni instrument za spodbujanje vključevanja ljudi, ki so oddaljeni od trgov dela, na trg dela. V podporo temu cilju imajo pospeševalci ključno vlogo pri mobilizaciji in spremljanju različnih akterjev, ki lahko zaradi svojih povezav s prikrajšanimi skupinami prispevajo k uspešnemu izvajanju takih klavzul o zaposlovanju. Ti akterji med drugim vključujejo socialna podjetja, zavode za zaposlovanje (*maisons d'emploi*), socialne službe (*Plans Locaux pour l'Insertion et l'Emploi*) ali nevladne organizacije.

Trenutno mrežo pospeševalcev v regiji Grand-Est sestavlja več kot 30 uslužbencev, ki delujejo po vsej regiji v tesnem sodelovanju in dialogu z javnimi naročniki (regionalni svet, občine itd.) in navedenimi organizacijami. Mrežo pospeševalcev financirajo regionalne oblasti, občine ter drugi javni organi in službe v regiji.

Faza javnega naročanja in merila

Pospeševalci imajo različne funkcije, ki zajemajo celoten cikel javnega naročanja. Zlasti prispevajo k bolj socialnemu oblikovanju javnega naročanja.

Dolgoročno načrtovanje in oblikovanje postopkov

- Delo med javnimi naročniki in pospeševalci temelji na dolgoročnem načrtovanju zaposlitvenih možnosti za prikrajšane osebe prek javnega naročanja in potreb javnih naročnikov. Pospeševalci redno obiskujejo javne naročnike v regiji in razpravljajo o načrtih javnega naročanja za prihodnost (običajno za naslednje eno do dve leti). Ta dolgoročna perspektiva pospeševalcem omogoča, da evidentirajo prihajajoče priložnosti, opredelijo posebne potrebe (tj. sektorje, vrste poklicev, naloge, potrebe po usposabljanju, število ur) in ustrezno oskrbijo trg.
- Pospeševalci lahko zaradi poznavanja dejanskega stanja in povezanosti z njim prispevajo tudi k oblikovanju postopkov sklepanja pogodb, ko so ti še v fazi priprave. Pospeševalci na primer zagotavljajo ključne informacije o upravičenih skupinah, storitvah, za katere lahko veljajo klavzule o zaposlovanju, in razumnih delovnih obremenitvah (izračun obsega ur).

Predvidevanje

- Dolgoročni pogled se uporablja tudi v odnosih med pospeševalci, socialnimi podjetji in drugimi akterji, ki sodelujejo pri vključujočem zaposlovanju. To pripomore k predvidevanju potreb po znanju in spretnostih ter potreb po usposabljanju, s katerim bi se zagotovilo uspešno izpolnjevanje klavzul o zaposlovanju, in k spodbujanju ustreznih sinergij med akterji (tj. zavodi za zaposlovanje in ponudniki usposabljanja).
- Pospeševalci opredelijo tudi potrebe po zmogljivostih. Pospeševalci so najprimernejši za opredelitev izvajalcev, ki imajo potencial za dostop do trgov javnega naročanja, bodisi kot ponudniki bodisi kot organizacije/storitve, ki napotujejo zaposlene, vendar nimajo znanja ali zmogljivosti za to. Da bi odpravili te vrzeli, javni naročniki zagotavljajo usposabljanje, ki je

prilagojeno potrebam in akterjem, ki jih opredelijo pospeševalci. Usposabljanje je izrazito praktično in je namenjeno podpori potencialnim ponudnikom, da pravilno „preberejo“ razpise in se učinkovito odzovejo na zahteve. Pri takem usposabljanju se lahko obravnava tudi faza po oddaji naročila in ponudnikom pokaže, kako se izogniti ponavljanju napak iz preteklosti.

Spremljanje

- Pospeševalci spremljajo gospodarske subjekte in javne naročnike v celotnem ciklu javnega naročanja. Povezava in dialog med javnimi naročniki, pospeševalci in gospodarskimi subjekti sta stalna. Spremljanje zajema opredelitev potencialnih ponudnikov in podporo pri pripravi predlogov ter se lahko razširi do faze spremljanja pogodbe, pri čemer se posreduje med obema stranema in podpira dobro delovanje gospodarskega subjekta, če se med izvajanjem javnega naročila pojavijo težave.

Vloga pospeševalcev je ključna za mobilizacijo družbeno usmerjenih akterjev, javni naročniki pa so sprejeli dopolnilne ukrepe s podobnim ciljem. V zvezi s tem javni naročniki organizirajo dogodke hitrega mreženja po vsej regiji, da bi povečali medsebojno poznavanje med njimi in socialnimi podjetji. Ti dogodki, imenovani ESSpresso, so namenjeni spodbujanju dostopa izvajalcev s področja socialne ekonomije do trgov javnega naročanja. Zaradi pridobljenega znanja ta srečanja običajno javne naročnike spodbudijo k iskanju izvajalcev. Informacije se posredujejo tudi pospeševalcem, ki jih vključijo v svojo bazo znanja.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Zagotavljanje možnosti za trajnostno zaposlitev osebam, ki so oddaljene od trga dela in jim grozi socialna izključenost.
- Spodbujanje dostopa izvajalcev s področja socialne ekonomije do trgov javnega naročanja.
- Razširjanje prostora za družbeno odgovorno javno naročanje z zagotavljanjem večjega sodelovanja in razumevanja med javnimi naročniki, potencialnimi ponudniki in drugimi ustreznimi deležniki, kot so javne službe in organizacije civilne družbe.
- Povečanje obsega storitev, nalog in profilov zaposlenih, za katere se lahko uporabljajo klavzule o zaposlovanju.

Instrument

- Člen 20 o pridržanih javnih naročilih in člen 40 o predhodnem preverjanju trga.
- Javni naročniki v Franciji, ki naročajo za več kot 100 milijonov EUR na leto, kot je regionalna oblast Grand-Est, morajo sprejeti in objaviti strategijo za spodbujanje družbeno odgovornega in zelenega javnega naročanja, tako imenovano strategijo SPASER (*Schéma de promotion des achats publics socialement et écologiquement responsables*). Ta obveznost izhaja iz francoskih zakonov št. 2014-856 o socialnem in solidarnostnem gospodarstvu (člen 13) in št. 2015-992 o energetskega prehodu za zeleno rast (člen 76). Prednostna naloga strategije SPASER v regiji Grand-Est je spodbujanje družbeno odgovornega javnega naročanja, strategija pa mrežo pospeševalcev obravnava kot ključno za doseganje tega cilja.

Akterji

- Splošna referenca za družbeno odgovorno javno naročanje med javnimi naročniki v regiji: regionalni svet regije Grand-Est.
- Javni naročniki v regiji (regionalni svet, občine, javne službe itd.).
- Pospeševalci, ki delujejo kot posredniki med javnimi naročniki, gospodarskimi subjekti in deležniki, da bi omogočili izvajanje družbeno odgovornega javnega naročanja.

- Socialna podjetja.
- Vsi drugi akterji, povezani s spodbujanjem vključevanja ljudi, ki so oddaljeni od trgov dela, na trg dela.
- Ljudje, ki so oddaljeni od trgov dela.

Družbeni vplivi

- Mreža pospeševalcev in splošna strategija za spodbujanje družbeno odgovornega javnega naročanja v regiji sta spodbudili vključevanje ljudi, ki so oddaljeni od trgov dela, v zaposlitev. Zaradi teh ukrepov se je obseg nalog in storitev, ki se opravljajo v okviru teh določb, znatno razširil, in sicer od običajnih storitev, kot so vrtnarjenje, gradbeništvo in druge oblike ročnega dela, do intelektualnih, deloma zaradi velikega števila usposobljenih mladih, ki jim grozi izključenost. Zaradi povečanja možnosti so se spremenile miselnost javnih naročnikov in njihove predstave o tem, kaj je izvedljivo z družbeno odgovornim javnim naročanjem.
- Zaradi vključevanja klavzul o zaposlovanju so delodajalci začeli iskati različne profile zaposlenih za izvajanje javnih naročil. Pospeševalci so bili ključni pri usklajevanju tega naraščajočega povpraševanja po vključujočih zaposlitvah s ponudbo, ki je na voljo v socialnih podjetjih, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, službah za zaposlovanje in socialnih službah ali nevladnih organizacijah, ki delujejo v regiji.
- Dolgoročno načrtovanje javnega naročanja je ključnega pomena za uskladitev teh potreb z ukrepi usposabljanja in izpopolnjevanja v regiji. Če obstaja jasna predstava o dolgoročnih potrebah po znanju in spretnostih za izvajanje javnih naročil, je mogoče ustrezno določiti ukrepe in cilje za izpopolnjevanje. Na podlagi tega nastanejo sinergije med različnimi akterji in deležniki ter se omogoči vlaganje v ukrepe usposabljanja z dolgoročno perspektivo.
- Splošno načrtovanje javnega naročanja spodbuja tudi vzajemnost priložnosti za vključevanje v delo, ko lahko zaposleni delajo v okviru različnih javnih naročil in imajo zaradi tega stabilne poti za vključevanje na trg dela.
- Pospeševalci so ključni pri razvoju partnerstev med socialnimi in običajnimi podjetji. Po eni strani taka partnerstva socialnim podjetjem pomagajo pri dostopu do trgov javnega naročanja. Po drugi strani pa lahko pomagajo tudi običajnim podjetjem pri izvajanju socialnih vidikov iz postopkov.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Ključnega pomena je, da regionalni organ in pospeševalci redno posodablajo svoje odnose s socialnimi podjetji in njihovimi krovnimi organizacijami. To je ključnega pomena za zavedanje in razumevanje pojava novih akterjev, poslovnih modelov in možnosti za trge javnega naročanja. Ključno je tudi za razumevanje, kako dobavitelji doživljajo socialne vidike in ali so potrebne prilagoditve. To je del vsakodnevnega dela pospeševalcev, vendar bi bil potreben bolj sistematičen pristop.
- Ključni element rednih stikov pospeševalcev z vsemi ustreznimi stranmi je povezan z raziskovanjem novih dejavnosti, storitev in nalog, pri katerih bi se uporabljale klavzule o zaposlovanju. V zvezi s tem je nujno, da lahko javni naročniki delujejo kot vzvod za razvoj dejavnosti socialne ekonomije zunaj bolj tradicionalnega sektorja.

Stik

Hervé Formell, RTES / Conseil Régional Grand-Est, vodja družbeno odgovornega javnega naročanja,
 Herve.Formell@grandest.fr

59. Razvoj klavzul o socialni vključenosti na trgih javnega naročanja v Grand Paris Sud Est Avenir (Francija)

Ime javnega naročnika, država: Grand Paris Sud Est Avenir (GPSEA) – Établissement Public Territorial de la Métropole du Grand Paris, Francija

Izdelek ali storitveni sektor: Različno

Uvod/cilji javnega naročanja

Grand Paris Sud Est Avenir od konca leta 2017 izvaja strategijo javnega naročanja, katere cilj je načrtovanje postopkov za oddajo javnega naročila v vsaki fazi, da bi se opredelile, spremljale in merile konkretne priložnosti za doseganje socialnih, okoljskih in finančnih učinkov javnega naročanja. Strategija temelji na petih glavnih ciljih:

- učinkovitost javne porabe s postopki za oddajo javnega naročila, ki ne temeljijo le na zakonski skladnosti, temveč tudi na ekonomskem pristopu, ki temelji na stroških v življenjski dobi;
- socialno vključevanje z vključevanjem socialnih vidikov, socialnih meril ali pridržanih javnih naročil;
- manjši vpliv na okolje, podprt z večjim poudarkom na kakovosti izdelkov in materialov ter večjo pozornostjo do proizvodnih procesov, ki vključujejo okoljska merila na javnih trgih;
- spodbujanje večjega dostopa mikro, malih in srednjih podjetij do trgov javnega naročanja s poenostavljenimi postopki v fazi zbiranja ponudb;
- večja podpora inovacijam, ki temelji na vodilni vlogi javnih organov pri spodbujanju in razvoju inovacij, ki ustrezajo družbenim in ozemeljskim potrebam.

Javno naročanje je vzvod za izvajanje javnih politik, zlasti na področju socialne vključenosti. GPSEA se je ob upoštevanju tega odločila uporabiti različne možnosti, ki jih omogoča nova zakonodaja o javnem naročanju, da bi spodbudila dostop do zaposlitve za vse ljudi na metropolitanskem območju, zlasti za tiste, ki so oddaljeni od trgov dela.

V ta namen tesno sodeluje s pospeševalcem socialnih klavzul, združenjem Pôle Compétence Initiative (P.C.I. 94), da bi se socialne določbe s poudarkom na zaposlovanju vključile v vse postopke za oddajo javnega naročila.

GPSEA je začela strateški pristop k družbeno odgovornemu javnemu naročanju s pripravo akcijskega načrta za javno naročanje, v katerem so navedeni vsi postopki, ki jih je treba začeti v določenem letu. Ta seznam se posreduje pospeševalcu, ki poskuša uskladiti potrebe po javnih naročilih s potrebami po socialni in delovni vključenosti, ki jih je opredelil na območju.

Vloga pospeševalca je ključna pri opredelitvi ciljnih skupin za vključevanje, razpoložljivih znanj, spretnosti in kompetenc ter ocenjevanju potenciala javnega naročanja za odzivanje nanje, saj bolje pozna družbene potrebe na terenu. Zato je prostor za družbeno odgovorno javno naročanje širši, kot če bi javni naročnik poskušal socialne vidike izvajati sam.

Predmet naročila

GPSEA je na primer uporabila ta pristop pri javnem naročanju iger in igrač v mreži medijskih knjižnic in izposojevalnic igrač v regiji.

Faza javnega naročanja in merila

Ta postopek je bil uveden junija 2018 in objavljen na spletnem mestu AchatPublic.com. Javno naročilo je bilo razdeljeno v štiri sklope, od katerih je bil en pridržan za gospodarske subjekte, ki zaposlujejo invalide (*Établissement et service d'aide par le travail*, ESAT) ali osebe v prikrajšanem položaju (*structures d'insertion par l'activité économique*, SIAE). Pred tem je pospeševalec opravil nekaj dela v fazi pred javnim naročilom, da bi raziskal potencialne kandidate med izvajalci s področja socialne ekonomije.

Javno naročilo je bilo oddano neprofitni organizaciji Rejoué, ki vodi socialno podjetje, ki se ukvarja z vključevanjem ljudi na trg dela. Rejoué je uspešno izvajala edinstven pristop k vključevanju oseb, ki so oddaljene od trgov dela v regiji Ile-de-France, na trg dela, in sicer na podlagi posameznikom prilagojenih poti do trajnostne zaposlitve za različne skupine, ki jim grozi socialna izključenost. Od leta 2012 je zaposlila 212 oseb. Njena dejavnost temelji na zbiranju, čiščenju, popraviljanju in prodaji rabljenih igrač. Poleg socialnih ciljev prispeva tudi k okoljski trajnosti z zmanjševanjem količine odpadkov in spodbujanjem ponovne uporabe.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Spodbujanje vključevanja ljudi, ki so oddaljeni od zaposlitve, s pridržanim javnim naročilom za socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, da bi se odpravile zaposlitvene vrzeli na območju.
- Spodbujanje večjega dostopa do javnega naročanja za akterje, ki se ukvarjajo s posebnimi prikrajšanimi skupinami.

Vrednost javnega naročila

Najvišja vrednost javnega naročila za igrače (štirje sklopi) znaša 164 000 EUR za štiriletno obdobje. Vrednost pridržanega sklopa znaša 12 000 EUR za štiriletno obdobje.

Približna vrednost vseh javnih naročil, ki jih je objavila GPSEA in vsebujejo socialne klavzule, je 2 milijona EUR na leto.

Instrument

- Člen 20 o pridržanih javnih naročilih Direktive 2014/24/EU.
- Ta določba je v francosko zakonodajo vključena kot člen L2113 zakonika o javnem naročanju, ki določa 50 % kot minimalni odstotek invalidov ali prikrajšanih delavcev.

Akterji

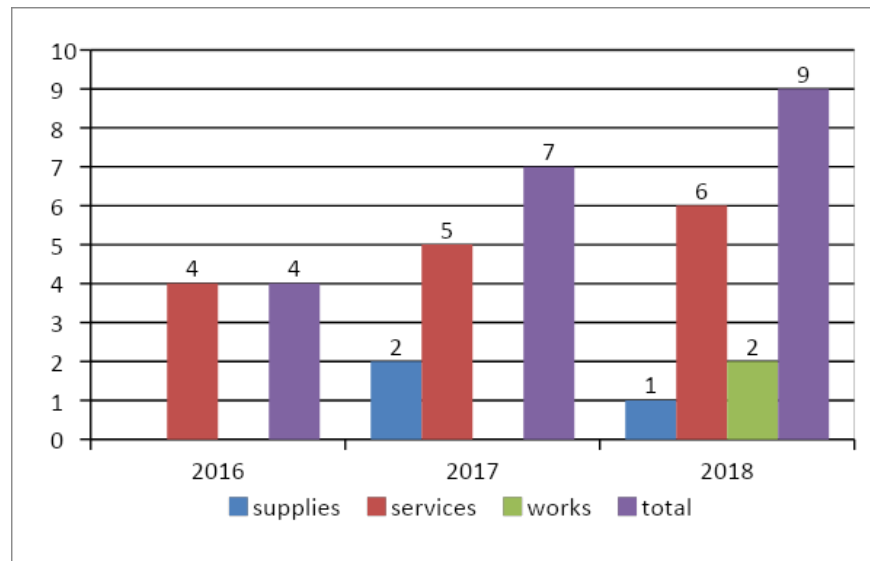
- Javni naročnik: Grand Paris Sud Est Avenir.
- Združenje Pôle Compétence Initiative 94 kot pospeševalec, ki deluje kot posrednik med javnim naročnikom, gospodarskimi subjekti in deležniki, da bi se omogočilo izvajanje družbeno odgovornega javnega naročanja in zlasti vključevanje prikrajšanih oseb v izvajanje javnih naročil.
- Socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, ki zaposlujejo različne ciljne skupine, kot so invalidi (ESAT) ali druge prikrajšane skupine (SIAE).
- Običajna podjetja, ki so v tesnem stiku s pospeševalci, da bi zagotovila izvajanje klavzul o zaposlovanju, kadar so vključene v postopke, napotitev zaposlenih in spremljanje ustreznega izvajanja javnih naročil.

Družbeni vplivi

- V obdobju 2016–2018 se je število postopkov za oddajo javnega naročila, ki vključujejo socialne klavzule za spodbujanje zaposlitvenih možnosti za vse ljudi, v GPSEA podvojilo. Tako povečanje

dokazuje vse večji uspeh javnih naročnikov pri uporabi javnega naročanja kot orodja za reševanje potreb po socialni in delovni vključenosti na širšem metropolitanskem območju Grand Paris.

- Graf v nadaljevanju prikazuje število javnih naročil, ki so bila oddana s socialnimi klavzulami (npr. pogoji za izvedbo, pogoji za sodelovanje, pridržana javna naročila ali drugo).

Vir: GPSEA.

- GPSEA se je zavezala, da bo v celoti razvila svoj potencial z ambicioznimi projekti na področju infrastrukture za promet in mobilnost (kot so Teléval, Tégéval, Altival), poslovne infrastrukture (kot so Ballastière Nord, Duvauchelle Est v Créteilu – izgradnja rokometne dvorane) ali javnih del na Grand Paris Express (npr. ligne sud 15).
- Taki projekti predstavljajo najrazličnejše priložnosti za to, da se v okviru javnega naročanja v klavzule o zaposlovanju in družbeno odgovornem javnem naročanju na splošno (npr. visokokvalificirane/intelektualne dejavnosti, upravne storitve, storitve vzdrževanja, gradnja in obnova ali vzdrževanje javnih stavb in spomenikov) vključijo nova ali neizkoriščena znanja in spretnosti ter profili.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Pristop, ki ga je razvila agencija GPSEA, velja za vse regionalne in teritorialne javne organe. Javni naročniki bi morali svoje ambicije glede izvajanja družbeno odgovornega javnega naročanja podpreti z dolgoročnim načrtovanjem postopkov. Predvidevanje bo javnim naročnikom omogočilo, da bodo bolje ocenili možnosti in izvedljivost socialnih vidikov v vsakem postopku. Predvidevanje je ključno za organizacijo dejavnosti pridobivanja virov, ki so ključne za razumevanje potenciala določenih sektorjev (izvajalci s področja socialne ekonomije, socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela) in ustrezno vključevanje socialnih vidikov.
- V ta namen so pospeševalci ključni instrument za podporo usklajevanju potreb pri sklepanju pogodb in socialnem vključevanju, vključno s pomočjo pri pripravi zahtev za postopke.
- Dolgoročno bo ključno razširiti obseg ciljnih skupin, ki imajo koristi od socialnega vidika (in zlasti od klavzul o zaposlovanju), na primer na storitveni sektor.

Stik

Aurore CARO, vodja oddelka za javna naročila projektov, Grand Paris Sud Est Avenir,
acarо@gpsea.fr, +33 141943197

60. Protokol za družbeno odgovorno javno naročanje v Gironi, podprt s politično podporo in partnerstvom med deležniki

Ime javnega naročnika, država:

Občina Girona, Španija

Izdelek ali storitveni sektor: Politika – vrtnarjenje, čiščenje, zbiranje odpadkov in drugo, odvisno od posameznega javnega naročila.

Uvod/cilji javnega naročanja

Protokol o družbeno odgovornem javnem naročanju v občini Girona je bil sprejet 13. oktobra 2014, da bi se spodbudila pridržana javna naročila in socialni vidiki, zlasti klavzule o zaposlovanju, v postopkih za oddajo javnega naročila, ki jih začne lokalni organ. Določbe protokola so bile prilagojene v petih letih in so formalno vključevale nove socialne določbe, vključene v špansko zakonodajo, s katero je bila prenesena Direktiva 2014/24/EU o javnem naročanju. Protokol je na voljo [tukaj](#) (v katalonščini).

V vseh primerih je cilj omogočiti boljši dostop do zaposlitve dolgotrajno brezposelnim osebam in osebam iz drugih prikrajšanih skupin, kot so ženske, ki so bile žrtve spolnega nasilja ali nasilja v družini, mladi, ki prihajajo iz varovanih stanovanj, osebe, ki se spopadajo z revščino, in osebe, ki jim grozi socialna izključenost zaradi revščine zaposlenih in drugih oblik negotovosti.

Protokol določa vrste javnih naročil, ki bodo pridržane za invalidska podjetja, socialna podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, in druge vrste izvajalcev s področja socialne ekonomije, katerih cilj je poklicno in socialno vključevanje ljudi z različnimi oblikami prikrajšanosti. Protokol določa tudi, da se vsaj 4 % skupne lokalne porabe za blago in storitve nameni pridržanim javnim naročilom. Ta znesek nikakor ne sme biti nižji od 1 740 000 EUR na leto.

Protokol določa tudi, da mora izbrani ponudnik pri javnih naročilih storitev v vrednosti nad 65 000 EUR na leto vsaj 5 % potreb po zaposlitvi za izvedbo javnega naročila nameniti osebam, ki so oddaljene od trga dela ali se srečujejo z drugimi oblikami prikrajšanosti¹⁷. Lokalni zavodi za zaposlovanje in socialni zavodi sodelujejo s ponudniki pri napotitvi delavcev in skupni oceni njihove primernosti za vsako zadevno javno naročilo. Enak pristop se uporablja za vse oblike javnega naročanja. Protokol se torej uporablja tudi za javna naročila gradenj in koncesije, katerih vrednost je enaka ali višja od 250 000 EUR.

Za spremljanje izvajanja protokola in njegovega napredka je občina ustanovila odbor za družbeno odgovorno javno naročanje, v katerem so predstavniki lokalnih organov (iz različnih strank), socialne ekonomije, poslovnih organizacij, sindikatov in strokovnjakov za javno naročanje.

Faza javnega naročanja in merila

V okviru protokola se družbeno odgovorno javno naročanje izvaja prek naslednjih stebrov:

¹⁷ Upravičene skupine so navedene v protokolu (člen 6) in vključujejo: (a) prejemnike minimalnega dohodka; (b) invalide; (c) ženske, ki so bile žrtve spolnega nasilja ali nasilja v družini; (d) mlade, stare od 18 do 30 let, ki spadajo pod varstvo mladoletne osebe; (e) prestopnike z zakonito pravico do dela in nekdanje prestopnike v prvih 12 mesecih po izpustitvi; (f) ljudi, ki imajo težave z drogami ali drugimi oblikami odvisnosti in se trenutno zdravijo; (g) osebe, ki niso upravičene do minimalnega dohodka in jim grozi socialna izključenost; (h) osebe, starejše od 45 let, ki so brezposelne vsaj dve leti.

- pridržana javna naročila: javna naročila, za katera velja pridržek, se nanašajo na širok nabor dejavnosti in med drugim vključujejo storitve vzdrževanja, poštne storitve, storitve čiščenja in pranja, gostinske storitve, zbiranje in prevoz odpadkov, grafične storitve in druge oblike podpornih storitev za lokalno upravo;
- pogoji za izvedbo: običajno v obliki klavzul o zaposlovanju (veljajo za zgoraj navedene ciljne skupine);
- merila za oddajo javnega naročila: v merilih za oddajo javnega naročila bodo večji deleži (tj. več kot zahtevanih 5 %) zaposlenih, ki so oddaljeni od trgov dela, ponderirani med 5 % in 10 %;
- standardi dostojnega dela: poleg obveznih socialnih klavzul, povezanih z upoštevanjem veljavnih standardov dela in delovnih pogojev, je v protokolu poudarjena skladnost s standardi dostojnega dela in kolektivnimi pogodbami v posebnih sektorjih, kjer je tveganje neskladnosti večje. V zvezi s tem je imel protokol ključno vlogo pri obravnavanju vprašanj v zvezi z zagotavljanjem storitev oskrbe na domu in je okrepil nadzor „socialne solventnosti“ izvajalcev v tem sektorju s poostrenim spremljanjem in inšpekcijskimi pregledi uspešnosti.

Cilj vseh postopkov za oddajo javnega naročila je vključitev katere koli oblike navedenih socialnih klavzul. Vendar se lahko javni naročniki odločijo, da tega ne storijo, če narava javnega naročila tega ne omogoča. V teh primerih morajo dokumenti v zvezi z oddajo javnega naročila vsebovati utemeljitev razlogov za tako odločitev.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Občina Girona želi prek navedenih zahtev:

- povečati dostop do zaposlitve za ljudi, ki so oddaljeni od trga dela in jim grozi socialna izključenost;
- ustvariti spodbudno okolje za zaposlovanje in delovne pogoje, ki bodo vsem ljudem omogočili, da bodo lahko uveljavljali svoje socialne pravice in pravice delavcev;
- povečati dostop socialnih podjetij do javnega naročanja.

Vrednost javnega naročila

Prek pridržanih javnih naročil je bilo v petih letih šestim invalidskim podjetjem in dvema socialnima podjetjema, ki se ukvarjata z vključevanjem ljudi na trg dela, dodeljenih 10 700 707 EUR.

Instrument

- Člen 18(2) o obvezni socialni klavzuli, člen 20 o pridržanih javnih naročilih, člen 67 o merilih za oddajo javnega naročila in člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila, povezanih z zaposlovanjem ali drugimi socialnimi klavzulami, Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: občina Girona z usklajenim pristopom med različnimi oddelki in službami, kot so javno naročanje, lokalno zaposlovanje in socialne storitve.
- Socialni partnerji, izvajalci s področja socialne ekonomije in organizacije civilne družbe kot ponudniki.
- Zaposleni, vključno z ljudmi, ki so oddaljeni od trgov dela in spadajo v različne prikrajšane skupine.
- Odbor za družbeno odgovorno javno naročanje, ki se redno sestaja ter spremlja, ocenjuje in predlaga nove ukrepe na tem področju.

Družbeni vplivi

- V obdobju 2014–2019 je bilo pri izvajanju pridržanih javnih naročil, ki so se začela izvajati v skladu z zahtevami protokola, zaposlenih 75 ljudi, ki jim je grozila socialna izključenost in/ali so bili oddaljeni od trgov dela.

Druge koristi

- Na podlagi pozitivnih izkušenj občine trenutno potekajo prizadevanja za oblikovanje protokola in odbora za družbeno odgovorno javno naročanje v provinci Girona.
- Občinski odbor trenutno preučuje možnost povečanja deleža namenskih sredstev s 4 % na 7 %.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Odbor je bil ključnega pomena za spodbujanje vzajemnega razumevanja izzivov, povezanih z javnim naročanjem, za različne vrste akterjev. Povečal je znanje o novih priložnostih za izvajanje družbeno odgovornega javnega naročanja (storitve, ciljne skupine), oblikoval rešitve za ponavljajoča se vprašanja (npr. vključevanje poslovnih organizacij v reševanje neskladnosti s klavzulami o zaposlovanju) itd.
- Ozaveščanje in krepitev zmogljivosti med izvajalci sta ključnega pomena za popolno razumevanje potenciala izvajalcev s področja socialne ekonomije za sodelovanje pri javnem naročanju in uresničevanje njegovih socialnih ciljev. Ključni element takega komuniciranja je predstavitev družbenih vplivov, ki jih prinašajo pridržana javna naročila in druge oblike družbeno odgovornega javnega naročanja.
- Partnerstvo med izvajalci s področja socialne ekonomije: Caritas Girona je od leta 2008 sodelovala z drugimi organizacijami in skupaj ustanovila Grupo Èxit, zvezo socialnih podjetij, katere cilj je ustvariti sinergije za povečanje možnosti za vključenost ljudi s težjimi oblikami invalidnosti in ljudi, ki jim grozi socialna izključenost, na trg dela v mestu Girona in njegovi okolici.
- Leta 2012 se je skupini pridružilo šest novih organizacij, ki trenutno skupaj delujejo na odprtem trgu. Skupina sodeluje z javnimi organi in službami (kot so regionalni zavod za zaposlovanje in zavod za izvajanje zaporne kazni ter socialne službe), delodajalci (vključno z gospodarsko zbornico) in tudi šolami. Poleg tega je zastopana na institucionalni ravni kot del lokalnega odbora za družbeno odgovorno javno naročanje, lokalnih agencij za gospodarski razvoj, usposabljanje itd.
- Glavna prednost tega partnerstva je oblikovanje konzorcijev med socialnimi podjetji, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, zlasti za izvajanje pridržanih javnih naročil. To je ključno za odpravo razpršenosti socialnih podjetij, poleg tega pa tem podjetjem omogoča sodelovanje v celotnih javnih naročilih in ne le v posameznih sklopih.

Stik

Anna Güell Juanola, generalna sekretarka, Associació Clúster Èxit Girona, aguell@caritasgirona.cat, tel. +34 608 90 61 31

61. Memorandum o soglasju za socialno in poklicno vključevanje invalidov ali prikrajšanih oseb prek pridržanih javnih naročil

Ime javnega naročnika, država: Brescia, Italija

Izdelek ali storitveni sektor: Socialne storitve

Uvod/cilji javnega naročanja

Memorandum o soglasju so 11. marca 2019 podpisali provinca in občina Brescia, združenje občine Brescia, nacionalno strokovno združenje „GB Vinghenzi“ občinskih in pokrajinskih tajnikov ter Confcooperative Brescia. Je orodje za javno-zasebno sodelovanje in oddajo pridržanih javnih naročil v skladu s členom 20 Direktive 2014/24/EU in členom 112 italijanskega zakonodajnega odloka št. 50/2016.

Cilj je zagotoviti več priložnosti za zaposlitev invalidov ali prikrajšanih oseb in šibkejših segmentov trga dela z vključevanjem socialnih zadrug tipa B v javno naročanje. Skupna delovna skupina, ki jo sestavljajo podpisniki memoranduma o soglasju, med katerimi so provinca in občina Brescia, združenje občine Brescia, nacionalno strokovno združenje „GB Vinghenzi“ občinskih in pokrajinskih tajnikov ter Confcooperative Brescia, je razvila vrsto orodij za upravljanje pridržanih javnih naročil za socialne zadruge tipa B.

Memorandum o soglasju se šteje za pomemben zaradi pristopa, ki temelji na sodelovanju. Brescia je v preteklosti že uporabljala sodelovalne pristope; prva zadruga socialne solidarnosti in prvi italijanski konzorcij socialnih zadrug sta bila namreč ustanovljena v Brescii, in sicer leta 1963 oziroma 1983. Ta tradicija je z leti prispevala k lokalnemu sistemu aktivne politike zaposlovanja, katere cilj je vključevanje prikrajšanih skupin na trg dela.

Privedla je tudi do rasti podjetniške razsežnosti socialnih zadrug tipa B. Podatki iz leta 2017 kažejo, da je na območju Brescie približno 110 zadrug, ki zaposlujejo približno 1 365 ljudi.

Faza javnega naročanja in merila

Ta memorandum o soglasju vpliva na fazo javnega naročanja. Pogodbe o izvedbi javnega naročila se oddajo socialnim zadrugam (in njihovim konzorcijem) s temi značilnostmi: izkušnje pri delu z invalidi ali prikrajšanimi osebami, te osebe predstavljajo vsaj 30 % zaposlenih v njihovi organizacijski strukturi, celovit pristop k vključevanju (tj. podpora na delovnem mestu, usposabljanja, dostop do ustreznih storitev, spremljanje učinka itd.). Memorandum o soglasju vsebuje tudi instrumente, ki spodbujajo vključevanje zasebnega sektorja z uporabo rešitev, predvidenih v zakonodaji, in učinkovitih javno-zasebnih partnerstev.

Določbe memoranduma o soglasju in njegova orodja se enako uporabljajo za javna naročila in koncesije, ki so nad pragovi EU in pod njimi. V tem smislu se memorandum o soglasju ne nanaša na posebne vrste javnih naročil in dejavnosti, temveč je upravam prepuščeno, da določijo, v katerih sektorjih in za katere pragove ga bodo uporabljale.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Memorandum o soglasju spodbuja uporabo pridržanih javnih naročil za izvajalce, kot so socialne zadruge tipa B. Pridržana javna naročila so namenjena tistim socialnim zadrugam, ki vključujejo prikrajšane osebe (vsaj 30 % zaposlenih). Memorandum o soglasju spodbuja tudi vključitev meril za oddajo javnega naročila socialne narave, kot je zaposlovanje, in uporabo socialnih klavzul v pogojih za izvedbo javnih naročil.

Preverjanje

Delovna skupina, ki jo sestavljajo podpisniki memoranduma o soglasju, je odgovorna za spodbujanje in spremljanje dejavnosti ter pripravo predlogov in posebnih postopkov.

Vrednost javnega naročila:

Odvisna je od javnega naročila.

Instrument

- Člen 20 o pridržanih javnih naročilih Direktive 2014/24/EU.
- Člen 112 italijanske zakonske uredbe št. 50/2016.

Akterji

- Javni naročnik: provinca Brescia, občina Brescia.
- Drugi člani delovne skupine:
 - združenje občine Brescia;
 - nacionalno strokovno združenje „GB Vinghenzi“ občinskih in pokrajinskih tajnikov;
 - Confcooperative Brescia.

Družbeni vplivi

- Od podpisa memoranduma o soglasju leta 2019 so javni naročniki oddali približno trideset pridržanih javnih naročil v skupni vrednosti 15 milijonov EUR. To je vključevalo javna naročila za storitve varstva ter vzdrževanja javnih pokopališč in javnih zelenih površin.
- Invalidi ali prikrajšane osebe so na trg dela vključene prek pridržanih javnih naročil. Tem posameznikom se podpora zagotavlja tudi na drugih področjih njihovega življenja, vključno s strokovnim svetovanjem, razvijanjem spretnosti in znanj ter podporo pri socialnih storitvah in v nujnih primerih.
- S sodelovanjem pri javnem naročanju se krepijo poslovni modeli socialnih zadrug, kar pomaga zagotoviti trajnostnost njihovih programov in projektov.
- Spodbujanje lokalnega teritorialnega razvoja se krepi s sodelovanjem, mobilizacijo virov in strokovnim znanjem različnih subjektov, vključno z javnimi institucijami in civilno družbo (tj. socialnimi zadrugami).

Druge koristi

- Sodelovalni pristop, sprejet pri pripravi besedila memoranduma o soglasju, krepi sodelovanje in partnerstvo med javnim sektorjem in socialno ekonomijo.
- Celovita narava memoranduma o soglasju je del strategije, v kateri je vključevanje prikrajšanih oseb sistematično in vsebuje dolgoročno vizijo.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

Memorandum o soglasju je bil sprejet pred manj kot letom, vendar so nekateri rezultati že vidni. Model je bil predlagan kot smernica, po kateri naj bi se zgledovale druge province. Poleg tega so javni organi v regiji Brescia v skladu s svojimi potrebami uporabljali različna orodja, ki jih zagotavlja memorandum o soglasju.

Stik

Emilio Emmolo, ConfCooperative – Federsolidarietà, federsolidarieta@confcooperative.it

62. Skupna strategija občin Sodankylä in Kittilä za odgovorno javno naročanje

Ime javnega naročnika, država: Občini Sodankylä in Kittilä, Finska

Izdelek ali storitveni sektor: Različno

Uvod/cilj javnega naročanja

Občini Sodankylä in Kittilä ležita v regiji Laponska, ki je največja regija na Finskem in obsega 30 % površine države, vendar v njej živijo le 3 % prebivalstva. Zato je Laponska priznana kot redko poseljena regija z gostoto prebivalstva 1,5 osebe na kvadratni kilometer. Regija se srečuje z demografskimi izzivi zaradi izseljevanja in staranja prebivalstva, poleg tega pa je zaradi svojih geografskih posebnosti oddaljena od evropskih in nacionalnih trgov. Za spopadanje s temi izzivi se socialne inovacije uporabljajo za ustvarjanje inovativnih pristopov k reševanju družbenih izzivov, zlasti z mobilizacijo javnega naročanja za spodbujanje vključujočega socialno-ekonomskega razvoja ter spodbujanje konkurenčnosti in zaposlovanja za razvoj in rast regije.

Laponska je tudi ena od regij, ki so del [platforme pametne specializacije za socialno ekonomijo](#). Cilj partnerstva je spodbuditi čezmejno poslovanje vzajemnih družb in zadrug, da bi lahko izkoristile celoten potencial notranjega trga, vključno z javnim naročanjem, in tako razširile dejavnosti socialnega ekonomije z dejavnostmi medregionalnega sodelovanja. Namen partnerstva je obravnavati več izzivov, povezanih s S3 (pametno specializacijo) in socialno ekonomijo, na primer, kako:

- razviti grozde socialne ekonomije;
- ustvariti evropske vrednostne verige socialnih podjetij, ki pripadajo različnim regijam v Evropi;
- izboljšati sodelovanje med podjetji in drugimi teritorialnimi akterji, zlasti tistimi, ki imajo tehnološke in inovativne kompetence.

Ko se je na Finskem zaradi Direktive 2014/24/EU spremenila zakonodaja o javnem naročanju, sta občini Kittilä in Sodankylä izkoristili priložnost za uskladitev javnega naročanja s trajnostnim razvojem. Nov pristop k javnemu naročanju je bil za občini razvit v okviru projekta „Trajnostno javno naročanje kot spodbujevalec vitalnosti“, financiranega iz ESRR, ki ga je med letoma 2016 in 2018 izvajalo podjetje Kideve Kittilä Development skupaj z občino Sodankylä. Ta projekt je bil uporabljen za pomoč pri razvoju nove strategije javnega naročanja (na voljo [tukaj](#) v finščini) in dveh vodnikov za javno naročanje za vsako občino, enega za javna naročila pod pragom (na voljo [tukaj](#) za občino Kittilä in [tukaj](#) za občino Sodankylä) in drugega za javna naročila nad pragom¹⁸ (na voljo [tukaj](#) za občino Kittilä in [tukaj](#) za občino Sodankylä). Cilj občinskih politik in praks je prispevati k razvoju nizkoogljičnega gospodarstva, regionalnemu razvoju in izboljšanju možnosti

¹⁸ Nacionalni prag na Finskem je 60 000 EUR.

za sodelovanje MSP pri javnem naročanju. Zanimivo je, da sta na Laponskem le dve organizaciji, ki imata finski znak socialnega podjetja¹⁹.

Sosednji občini sta pri tej pobudi združili moči zaradi podobnosti med njima in zaradi skupnega razmisleka o rešitvah.

Vodnik za javna naročila pod pragom zagotavlja več informacij, kot jih je na voljo v finski nacionalni zakonodaji o javnem naročanju, ki temelji na Direktivi 2014/24/EU. Občine spodbuja, naj za javna naročila nad 10 000/20 000 EUR (odvisno od narave naročila) uporabljajo elektronske platforme za javna naročila (kot je [Cloudia](#) ali katera koli druga podobna storitev) in tako zagotovijo odprt in pregleden postopek za oddajo javnega naročila, ki je ustrezno objavljen in dostopen na spletu, tudi za MSP. Ta ukrep lahko pripomore tudi k spodbujanju dostopa do javnega naročanja za socialna podjetja, ki so običajno MSP, tudi iz drugih regij.

V vodnikih se javnim naročnikom močno priporoča, naj postopek za oddajo javnega naročila izvedejo na odprt in participativen način, v katerega so vključeni vsi akterji. Občine so omogočile tudi usposabljanje za javne naročnike in gospodarske subjekte, da bi razumeli nov sistem javnega naročanja in tudi oddajanje ponudb na elektronskih platformah.

Preverjanje

Vsako leto poteka odprta izmenjava, vendar se javna naročila ne spremljajo neposredno, ker te majhne občine nimajo dovolj tehničnih in človeških virov za to. Občina Kittilä razmišlja o uporabi sistema za spremljanje vseh javnih naročil (poleg elektronskega sistema javnega naročanja). Najbolje bi bilo, če bi bila na občini oseba, ki bi bila odgovorna za sestanke s ponudniki ter bi spremljala skladnost oddanih javnih naročil in poročala o tem.

Vrednost javnega naročila

Po podatkih iz leta 2016 je obseg javnih naročil za občino Kittilä znašal 23,08 milijona EUR, za občino Sodankylä pa 34,04 milijona EUR. Navedeni znesek predstavlja približno 40 % letnega proračuna.

Instrument

Vodnika se osredotočata na naslednje instrumente, s katerimi je mogoče okrepiti odgovorno javno naročanje:

- *Predhodna preverjanja trga (člen 40 Direktive):*

V vodnikih je pojasnjeno, kako izvesti predhodno preverjanje trga ali kako lahko javni naročniki izvedejo raziskavo, tudi z udeležbo na dogodkih. Pojasnjeno je, da je namen zahteve po informacijah opredeliti podjetja, izdelke in/ali storitve, ravni cen in morebitno pripravljenost konkurirati na trgu. Z informacijami,

¹⁹ Več informacij je na voljo tukaj: <https://www.oecd.org/cfe/leed/The-Finnish-Social-Enterprise-Finland.pdf>.

pridobljenimi z zahtevo po informacijah, naj bi se zagotovilo, da se v okviru dejanskega povabila k oddaji ponudb predložijo čim bolj jasne in primerljive ponudbe. Priporočljivo je, da se zahteva za informacije pošlje čim večjemu številu potencialnih ponudnikov, da se zagotovi enaka obravnava potencialnih ponudnikov. Zahteva za informacije se zato lahko objavi na oglaševalskem kanalu www.hankintailmoitukset.fi ali na spletnih straneh občine ali v časopisnem oglasu ali podobno. V njej mora biti jasno navedeno, da gre za predhodno poizvedbo, vendar to še ni povabilo k oddaji ponudb.

- *Spodbujanje osredotočanja na kakovostna, socialna in okoljska merila v merilih za oddajo javnega naročila (člen 67 Direktive):*

Spodbuja se uporaba meril kakovosti ter družbenih in okoljskih vidikov v merilih za dodelitev; njihova uporaba je bila obravnavana tudi na eni od delavnic, ki sta jih občini organizirali za ponazoritev strategije.

- *Letno načrtovanje in oglaševanje:*

Močno se spodbuja predhodno obveščanje ponudnikov in potencialnih ponudnikov o javnih naročilih; v vodniku so na primer navedeni dogodki, kot so informativni dogodki, oblikovani kot „večeri javnega naročanja“ zunaj razpisnega obdobja. Poudarjeno je, da je treba zlasti o večjih javnih naročilih poročati pravočasno, da se lahko izvajalci pripravijo na oddajo ponudb ali morda oddajo ponudbo kot skupina. Za lokalna podjetja imajo celo razpisi pod pragom pogosto precejšen obseg, zato je priporočljivo, da so o njih pravočasno obveščena. Poleg tega je bil leta 2018 pilotno uporabljen model, v katerem so bila javna naročila vsake enote predstavljena odboru v letnem načrtu. Letni načrt omogoča pravilno načrtovanje in zagotavljanje virov za konkurenčno javno naročanje. V načrtu za izvrševanje proračuna je predviden tudi letni postopek za oddajo javnega naročila.

- *Razdelitev na sklope (člen 46 Direktive):*

Da bi se povečala udeležba MSP v postopkih za oddajo javnega naročila, sta občini kot koristno orodje za zagotavljanje dostopa do velikih naročil opredelili razdelitev na sklope.

Akterji

- Javni naročnik: občini Sodankylä in Kittilä.
- Ponudniki.
- Agent za javno naročanje (zajema vse občine in je na voljo tudi gospodarskim subjektom na Laponskem).

Družbeni vplivi

- Pri javnem naročanju, povezanem z zagotavljanjem socialnih storitev in zdravstvenega varstva, je zaradi vodnikov vidna pozitivna sprememba paradigme, saj se javni naročniki osredotočajo na potrebe uporabnikov, tudi prek posvetovanj z njimi.
- Čeprav uradnih podatkov ni, je zaznati povečano sodelovanje MSP pri javnem naročanju v regiji.

Druge koristi

- Dobra praksa je prenosljiva (kljub različnim razmeram v posameznih državah), vodniki pa so bili že ponatisnjeni v drugih občinah na Laponskem.
- Zaradi spletne strani občine Kittilä (na voljo [tukaj](#) v finščini) s praktičnimi smernicami za nosilce odločanja, javne naročnike in podjetnike se ti vodniki uporabljajo tudi na jugovzhodu Finske in so na voljo za uporabo na celotnem Finskem.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Da bi se zagotovila učinkovitost ukrepov, ki jih javni naročniki sprejmejo v okviru trajnostnega javnega naročanja, je priporočljivo, da se v to delo vključijo vsi deležniki.
- Vložiti je treba čas v spremembo miselnosti in načina dela, saj je za vzpostavitev zaupanja potreben čas. MSP so lahko na primer skeptična, ker postopek za oddajo javnega naročila v preteklosti ni bil vedno odprt. Organizacija številnih dogodkov, na katerih se o tem razpravlja, in podrobna razlaga novih postopkov pomagata prepričati gospodarske subjekte in javne naročnike o dodani vrednosti.
- Organizacije ali ljudje, kot je agent za javno naročanje (financiran iz ESRR kot regionalni svetovalec), resnično pomagajo občinam, ki nimajo veliko sredstev, da dobijo podporo pri družbeno odgovornih postopkih za oddajo javnega naročila. V tem primeru je na voljo brezplačno svetovanje, ki olajša eksperimentiranje z različnimi orodji, ki jih ponuja Direktiva.
- Raven ozaveščenosti mora biti vedno visoka. V občinah lahko pride do menjave osebja, zato je treba prakse nenehno krepiti in morajo biti prednostna naloga.
- Elektronski sistemi javnega naročanja so zelo uporabni, vendar vse občine niso posodobile svojih smernic. Nekatere občine jih uporabljajo, druge ne, vendar jih nekatere od njih uporabljajo le za postopke EU, ne pa tudi za lokalne postopke, kar je lahko izziv.
- Dogodki z udeležbo lokalnih podjetnikov, nosilcev odločanja in javnih naročnikov so koristni, da se deležniki opremijo z orodji in informacijami o novi strategiji javnega naročanja, tako da razumejo, kako jo uporabiti.

Stik

Katja Kaunismaa, vodja projekta, občina Kittilä, Katja.Kaunismaa@kittila.fi

Susanna-Sofia Keskinarkaus, agentka za javno naročanje, regionalna organizacija podjetij na Laponskem, susanna-sofia.keskinarkaus@yrittajat.fi

63. Nacionalni zakon o javnem naročanju za vključevanje invalidov na trgu dela v Bolgariji

Ime javnega naročnika, država: Bolgarska nacionalna vlada, Bolgarija

Izdelek ali storitveni sektor: Različno

Uvod/cilji javnega naročanja

Bolgarija je sprejela nacionalno politiko, ki spodbuja in podpira socialna podjetja za invalide. Nacionalna vlada je leta 2016 v okviru te politike sprejela zakonodajo, ki podpira podjetja, ki delajo z invalidi, pri javnem naročanju.

Določba, ki je zapisana v členu 12 bolgarskega zakona o javnem naročanju, je bila oblikovana v skladu z Direktivo 2014/24/EU, pri čemer je bil posebej upoštevan člen 20 o pridržanih javnih naročilih. V zakonodaji o javnem naročanju je določen seznam več kot 100 vrst blaga in storitev, ki se oddajo specializiranim podjetjem, zadrugam ali gospodarskim subjektom, katerih glavni cilj je socialno in poklicno vključevanje invalidov ali prikrajšanih oseb.

Seznam se lahko po potrebi posodablja, vzpostavljen pa je bil tudi nacionalni register specializiranih podjetij in zadrug. Pridržanje se lahko uporabi tudi za podjetja, ki izpolnjujejo enakovredne pogoje po zakonodaji druge države članice EU.

Faza javnega naročanja in merila

Seznam blaga in storitev je s participativnim pristopom pripravila medresorska delovna skupina, ki je vključevala strokovnjake bolgarske vlade in nacionalnih organizacij, ki zastopajo invalide. Končni seznam zajema 103 izdelke in 14 sektorjev storitev v naslednjih kategorijah:

- kategorije izdelkov: oblačila in delovna oblačila; izdelki iz polietilena; vrečke za smeti; roloji, brošure in papirni izdelki; odsevni jopiči; kuhinjski pripomočki; čistila; zračni in plinski filtri; vsebniki;
- kategorije storitev: tiskarske in digitalne storitve; storitve pranja perila.

Od začetka veljavnosti zakona je bila nova določba uporabljena v okviru več javnih naročil v Bolgariji. Mesto Gabrovo je na primer 13. avgusta 2019 objavilo povabilo k oddaji ponudb za nakup brošur in papirnih izdelkov v skupni vrednosti 20 250 EUR. Od štirih podjetij, ki so oddala ponudbo, so bila tri vpisana v nacionalni register specializiranih invalidskih podjetij in zadrug, zato so imela prednost pri oddaji javnega naročila.

Drug primer je razpis za proizvodnjo in dobavo delovnih in specializiranih oblačil, ki ga je leta 2018 objavilo podjetje STOLICHEN AVTOTRANSPORT LTD, javno prevozno podjetje v Sofiji. Skupna vrednost javnega naročila je bila 205 128 EUR. V tem primeru so bili vsi ponudniki registrirana specializirana podjetja v skladu z nacionalno določbo.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Cilj seznama izdelkov in storitev je spodbujati ugodno in vključujoče okolje za specializirana podjetja na nacionalni ravni. Ta pobuda izhaja iz zamisli, da lahko javni sektor prek javnega naročanja deluje kot vzvod za povečanje poslovnih priložnosti za socialna podjetja po vsej državi in tako spodbuja več možnosti za zaposlovanje invalidov.

Seznam je bil pripravljen na podlagi nacionalnega zakona o invalidih, v skladu s katerim morajo država in lokalni organi podpirati zaposlovanje invalidov z ustvarjanjem ustreznih gospodarskih spodbud in finančnih olajšav, vključno z možnostmi za izvajanje socialnih pobud. Navedeni ukrepi bi morali spodbujati

produktivnost in konkurenčnost, povečati zaposljivost invalidov v specializiranih delovnih okoljih ter izboljšati njihovo poklicno usposabljanje in zaposlovanje, pri čemer bi morali premagati finančne in ekonomske omejitve.

V skladu z novo bolgarsko zakonodajo o javnem naročanju imajo lahko gospodarski subjekti prednost pri oddaji pridržanih javnih naročil, če je vsaj 30 % njihovega osebja invalidov. Pristojni organi morajo preveriti skladnost s členom 20 Direktive 2014/14/EU za ponudbe, katerih vrednost presega prag.

Preverjanje

Skladnost se preverja z rednim preverjanjem v javnem registru specializiranih podjetij in zadrug invalidov in za invalide. Pri vsakem posameznem javnem naročilu odgovorni uslužbenec nacionalne vlade preveri skladnost dobavljenega izdelka in izvedbo javnega naročila v skladu s socialnimi in tehničnimi določbami, določenimi v dokumentih v zvezi z oddajo javnega naročila.

Instrument

- Člen 20 o pridržanih javnih naročilih Direktive 2014/14/EU.
- Člen 12 bolgarskega zakona o javnem naročanju.

Akterji

- Javni naročnik: bolgarska nacionalna vlada.
- Oblikovalec politike: bolgarska agencija za invalide.
- Centralni nabavni organi in povezane regionalne agencije.
- Bolgarsko ministrstvo za delo in socialno politiko, ki sodeluje pri pripravi seznama izdelkov in storitvenih sektorjev, upravičenih do javnih naročil, pridržanih za socialna podjetja.
- Bolgarske občine, ki so se zavezale, da bodo izkoristile zaposlitvene možnosti za invalide, ki jih omogoča nacionalna politika. V ta namen zagotavljajo, da se izdelki in storitve s seznama naročajo kot pridržana javna naročila.

Družbeni vplivi

- Politika socialnega vključevanja invalidov je v Bolgariji prinesla dosledne rezultate. Od februarja 2020 je bilo v okviru povezanih javnih naročil izbranih 233 invalidskih podjetij ali zadrug, ki zaposlujejo več kot 2 500 zaposlenih in delavcev, od katerih je vsaj 30 % invalidov (v skladu z zakonsko zahtevo za vpis v nacionalni register).
- Zaradi nacionalne politike se je število podjetij in zadrug, ki delajo z invalidi, povečalo, kakovost izdelkov in storitev, ki jih zagotavljajo, pa se je izboljšala. Z izboljšanjem pogojev za socialna podjetja lahko tudi več invalidov najde zaposlitev.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Socialna politika, ki se izvaja v Bolgariji, večinoma temelji na javnem preverjanju veljavnosti podjetij, vpisanih v specializirani register. Ključno je redno posodabljanje seznama blaga in storitev.
- Kar zadeva prvo točko, je bil glavni izziv razviti zanesljiv mehanizem za preverjanje podjetij pred njihovo registracijo in njihovo stalno spremljanje. Ta preverjanja se bodo nadaljevala tudi v prihodnje, okrepili pa se bodo tudi natančnost in metode preverjanja.

- Poleg tega so specializirana podjetja še vedno v fazi učenja, ker je postopek novost. Zato kakovost končnega izdelka včasih ni taka, kot se pričakuje. To bi lahko bila tudi posledica dejstva, da morajo navedeni posebni izdelki ali storitve izražati zmogljivosti in sposobnosti ustreznih registriranih specializiranih podjetij.

Stik

Todor Popov, pravni svetovalec občine Gabrovo, t.popov@gabrovo.bg, 00359 066 818 30

64. Strategija Valladolida za spodbujanje družbeno učinkovitega javnega naročanja: strateško, pošteno in trajnostno

Ime javnega naročnika, država: Občina Valladolid, Španija

Izdelek ali storitveni sektor: Vsa (politika)

Uvod/cilj javnega naročanja

Glavni cilj strategije „Navodilo 1/2018 o spodbujanju družbeno odgovornega javnega naročanja – strateško, pošteno in trajnostno – v občini Valladolid in lokalnih javnih subjektih“²⁰ je oblikovati nov sistem javnega naročanja, ki bo „bolj učinkovit, pregleden in pošten“. Cilj strategije je preprečiti korupcijo, okrepiti preglednost z večjim obveščanjem javnosti o povabilih k oddaji ponudb, hitrimi odločitvami in zagotavljanjem enake obravnave za vse ponudnike. Cilj strategije je tudi uporabiti obstoječa sredstva za javno naročanje za izvajanje javnih politik EU in nacionalnih javnih politik na področju socialnih in okoljskih zadev, gospodarskega razvoja ter spodbujanja inovacij ter malih in srednjih podjetij (MSP).

MSP ustvarijo 61,3 % dodane vrednosti in skoraj 72 % vseh delovnih mest v Španiji²¹, velik del MSP pa predstavljajo socialna podjetja in organizacije. Občina Valladolid si je ob upoštevanju tega gospodarskega okolja in dodane vrednosti subjektov s področja socialne ekonomije v smislu socialnih inovacij in vključevanja marginaliziranih skupin prizadevala okrepiti dostop MSP do trgov javnega naročanja ter okrepiti delovno in socialno zaščito.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Splošni cilj strategije Valladolida je poenostavitev postopkov in bolj strateška uporaba pravil o javnem naročanju, da bi se spodbudil dostop MSP in socialnih podjetij do trgov javnega naročanja ter zagotovilo socialno in okoljsko trajnostno javno naročanje.

Vse pogodbe o izvedbi javnega naročila so namenjene doseganju naslednjih ciljev, povabila k oddaji ponudb pa bodo vključevala vsaj dva socialna cilja, ki se bosta uresničevala z zgoraj navedenimi socialnimi klavzulami:

- spodbujanje vključevanja oseb, ki so socialno izključene (ali jim grozi socialna izključenost), in oseb s posebnimi težavami pri dostopu do zaposlitve, zlasti invalidov, na trg dela;
- odprava neenakosti med spoloma, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti enakosti plač, usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja ter osebam LGBTI in odpravi seksističnih ukrepov v estetskih kodeksih oblačenja;
- boj proti brezposelnosti med skupinami, ki imajo večje težave pri dostopu do trga dela, zlasti ženskami, mladimi, osebami, starejšimi od 45 let, in dolgotrajno brezposelnimi;
- zagotavljanje spoštovanja osnovnih pravic delavcev v celotni proizvodni verigi, pravične trgovine ter večje preglednosti in sledljivosti celotne dobavne verige.

1. *Ukrepi za socialno vključevanje in spoštovanje socialnih standardov:*

²⁰ <https://www.valladolid.es/es/ayuntamiento/normativa/instruccion-1-2018-impulsar-contratacion-socialmente-eficie.ficheros/475710-INSTRUCCIONContrataci%C3%B3n%20eficiente%20y%20estrat%C3%A9gica.docx.pdf>

²¹ Evropska komisija, *informativni list o Aktu za podjetja. Španija, 2019.*

- Za vsako naročeno storitev ali dobavo je treba zagotoviti, da proizvajalci in/ali ponudniki spoštujejo temeljne delovne in socialne standarde MOD. Konkretni ukrepi za doseganje teh standardov in univerzalne dostopnosti se upoštevajo pri oblikovanju vsakega javnega naročila. Da bi podprli delovno vključevanje posameznikov iz prikrajšanih ali diskriminiranih skupin, bodo v javna naročila vključena merila za oddajo javnega naročila in pogoji za izvedbo. Vsi ponudniki, ki bodo predložili ponudbo, bodo morali predložiti „izjavo o odgovornosti“ (dokument, v katerem navedejo, kako spoštujejo temeljne konvencije MOD) in dokazilo o ustreznih socialnih znakih (v skladu s členom 47 strategije).
- V strategiji je predvideno, da se socialni cilji vključijo v predmet javnega naročila, če jih je mogoče doseči vzporedno z izvajanjem naročila in so združljivi s predmetom javnega naročila. Občinski organi pred objavo povabila k oddaji ponudb izvedejo študijo, v kateri analizirajo, katere socialne vidike je treba upoštevati.
- Vrednotenje socialnih vidikov bo po možnosti izvedeno z matematičnim sistemom. Če to ni mogoče, bo moral ponudnik predložiti socialni načrt za izvedbo javnega naročila. Ta načrt bi moral vsebovati konkretne predloge za:
 - nove zaposlitve posameznikov iz skupin, ki imajo težave pri dostopu do trga dela. To ne sme pomeniti odpuščanja ali zmanjšanja delovnega časa drugih zaposlenih v podjetju. Ženske, ki so žrtve nasilja na podlagi spola, in skupnost LGTBI bodo še posebej upoštevane v okviru kategorije „skupine s težavami pri dostopu do trga dela“;
 - program za stabilnost delovnih mest zaposlenih, ki bodo dejansko izvajali javno naročilo;
 - konkretne ukrepe za zagotavljanje varnosti pri delu ter zdravstvenih in varnostnih standardov med izvajanjem javnega naročila. Konkretni ukrepi za usposabljanje zaposlenih, ki sodelujejo pri izvajanju javnega naročila (znanja in spretnosti), načrt za enakost pri delu, ki zagotavlja enake delovne pogoje za moške, ženske in osebe z različnimi spolnimi identitetami, ter načrt za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja;
 - v primeru sklepanja podizvajalskih pogodb je treba dati prednost invalidskim podjetjem, socialnim podjetjem ali drugim podjetjem socialne ekonomije, kot so zadruga, pa tudi samozaposlenim in MSP na splošno.

Ti konkretni predlogi, vključeni v socialni načrt, se bodo šteli za bistvene pogodbene obveznosti. Neupoštevanje teh predlogov pomeni sankcije ali prekinitev pogodbe.

2. *Ukrepi, namenjeni spodbujanju udeležbe MSP, vključno s socialno ekonomijo:*

- Občina objavi letni načrt o svojih potrebah po javnem naročanju, da bi MSP pripravila na sodelovanje pri razpisih. Nato ga posreduje poslovnim deležnikom. V ta namen občina lokalnim MSP ponuja tudi ciljno usmerjeno usposabljanje in krepitev zmogljivosti o tem, kako se elektronsko prijaviti na razpise in kako se pripraviti na povabilo k oddaji ponudb, zlasti za spletne postopke za oddajo javnega naročila.
- Rok, v katerem lahko ponudniki predložijo svoje ponudbe, je za pet dni daljši od roka, predvidenega v španskem zakonu o javnem naročanju (9/2017). Število dokumentov za vlogo in njihova dolžina sta v povabilih k oddaji ponudb zmanjšana, da bi MSP lažje sodelovala, zlasti ob upoštevanju MSP z majhnim kapitalom, ki se potegujejo za javna naročila.
- V strategiji je predvideno predhodno preverjanje trga s strokovnjaki in gospodarskimi subjekti, da se izpolnijo potrebe in cilji, ki jih namerava občina doseči z javnim naročanjem, ter oceni pripravljenost trga (zlasti za sodelovanje MSP v postopku za oddajo javnega naročila).

- Da bi MSP olajšali dostop do javnih naročil, je v strategiji predvidena razdelitev na sklope na podlagi funkcionalnih, geografskih in/ali gospodarskih meril (člen 33 strategije). Občina v svojih postopkih za oddajo javnega naročila kot splošno pravilo upošteva delitev na sklope, izjeme pa bodo omejene na minimum. Poleg tega bo občina MSP prednostno povabila k sodelovanju na razpisih pod pragom, ki niso javno objavljeni.
- Občina v svojem letnem načrtu določi 8–10 % pogodb o izvedbi javnega naročila, ki so pridržane za podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, in invalidska podjetja (člen 46 strategije). Ta delež ne vključuje javnih naročil, pridržanih za socialne, kulturne in zdravstvene storitve, ki jih zagotavljajo socialna podjetja in organizacije. Tudi javna naročila pod pragom EU, oddana s postopkom s pogajanjem brez predhodne objave, so pridržana za MSP, zlasti za socialna podjetja in podjetja, ustanovljena v okviru programov občine (člen 39 strategije).
- Občina zagotavlja, da bodo izvajalci prejeli plačilo 30 dni po izdaji računa. Poleg tega bo javni organ sprejel vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da izvajalec pravočasno plača podizvajalcem. Pri tem ukrepu se upošteva dejstvo, da številna MSP, zlasti tista v socialni ekonomiji, običajno nimajo znatnega likvidnega kapitala, zato jim zanesljivo in hitro prejetje plačil po sklenitvi pogodbe pomaga, da ne propadejo.

Preverjanje

- Za nadzor nad izvajanjem funkcionalnih zahtev, kakovostjo, ceno in trajanjem gradenj ali storitev, določenih v vsakem javnem naročilu, je imenovan upravljavec pogodbe. Upravljavec pogodbe lahko izda natančna navodila in izvaja preglede operativnih dejavnosti, ki jih je treba dokumentirati in o njih poročati javnemu naročniku in nadzornemu organu.
- Socialne vidike, ki so vključeni v dokumente v zvezi z oddajo javnega naročila ali jih predlaga ponudnik, bo preveril občinski uradnik, odgovoren za javno naročilo. Vsaka stran lahko vložijo pritožbo, če izvajalec pogodbe ne izpolnjuje svojih socialnih obveznosti (člen 60 strategije).

Instrument

- Člen 18(2) ter členi 20, 40, 43, 46, 67, 70 in 77 Direktive 2014/24/EU.

Vrednost javnega naročila

Vrednost javnih naročil v okviru vrednosti strategije bo odvisna od posebnega blaga in storitev, ki so predmet javnega naročila. Kot splošni podatek se lahko navede, da so skupni odhodki občine v letu 2019 znašali 74 383 477,69 EUR.

Akterji

- Javni naročnik in pripravljavec strategije: občina Valladolid.

Pri pripravi strategije so sodelovali naslednji akterji:

- različne ustrezne ravni španske vlade;
- španska konfederacija podjetij socialne ekonomije (CEPES), ki je svetovala glede ukrepov za spodbujanje udeležbe MSP;
- mednarodne in nacionalne nevladne organizacije;

- observatoriji za javno naročanje;
- fundacije;
- javna podjetja;
- združenja lokalnih organov.

Družbeni vplivi

- Od 8 do 10 % vseh javnih naročil je pridržanih za invalidska podjetja, ki morajo v Španiji zaposlovati najmanj 70 % invalidov, in podjetja, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, ki v regiji Kastilja in León zaposlujejo vsaj 30 % ljudi, ki so socialno izključeni ali jim grozi socialna izključenost.

Druge koristi

- Ta strategija je Valladolidu omogočila, da je podvojil nacionalno povprečje glede skupnega števila javnih naročil, oddanih malim in srednjim podjetjem; MSP so leta 2016 dobila 75 % vseh oddanih javnih naročil, leta 2017 pa 79 %. Leta 2019 se je število izbranih MSP povečalo na 81 % vseh izbranih ponudnikov, kar je predstavljalo 51 % proračuna občine za javno naročanje.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

Naslednje točke so bile ključne za uspeh strategije za javno naročanje v Valladolidu:

- načrtovanje, priprava povabila k oddaji ponudb in poznejše preverjanje njegove izvedbe so se izkazali za najpomembnejše vidike uspešnega družbeno odgovornega in trajnostnega javnega naročanja. V to pa je treba vložiti dovolj časa in človeških virov;
- za zagotovitev, da dobavitelj izpolnjuje merila in obveznosti, vsakemu javnemu naročilu sledi strog sistem preverjanja. Poleg tega morajo biti kazni za nedokončanje gradenj/storitev (vključno z neizpolnjevanjem socialnih in okoljskih meril) znatne in dobro izvršene;
- profesionalizacija javnih naročnikov in izvajalcev je bistvenega pomena, zlasti za zagotovitev udeležbe MSP v postopkih za oddajo javnega naročila;
- uporaba modela dokumentov v zvezi z oddajo javnega naročila, ki je prosto dostopen in ga je mogoče ponovno uporabiti, lahko prihrani čas in zagotovi skladnost občinskih postopkov za oddajo javnega naročila (vključno z uporabljenimi socialnimi in okoljskimi merili); taki modeli lahko ponudnike, ki so MSP, tudi bolje pripravijo na to, kaj se od njih pričakuje, ko se odzovejo na povabilo k oddaji ponudb;
- med vsemi ukrepi strategije je bil za vključevanje MSP v javna naročila najučinkovitejši razdelitev pogodb o izvedbi javnih naročil na sklope, pri čemer se lahko istemu podjetju odda največ tretjina sklopov. Vendar je ta ukrep tudi težko izvajati, saj se javni naročniki in tehnične ekipe upirajo spremembi načina dela, ker so za to običajno potrebni prekinitve rutine, več dela, več nadzora in več usklajevanja (za razdelitev javnih naročil na sklope).

Stik

José Manuel Martínez Fernández, namestnik generalnega sekretarja mestnega sveta Valladolida,
jmmfernandez@ava.es

65. Okvir za javno naročanje z družbeno vrednostjo v Vancouveru

Ime javnega naročnika, država: Mesto Vancouver, Kanada

Izdelek ali storitveni sektor: Različno

Uvod in cilji javnega naročanja

Mesto Vancouver je leta 2015 s sprejetjem strategije in akcijskega načrta za zdravo mesto (2015–2018) postalo eno od prvih mest v Kanadi, ki se je zavezalo javnemu naročanju z družbeno vrednostjo. Akcijski načrt je vključeval zavezo k:

- „spodbujanju razvoja in/ali krepitvi okvirov za javno naročanje z družbeno vrednostjo med člani vodstvene mize“ ter
- „oblikovanju formalnega okvira za javno naročanje z družbeno vrednostjo, ki bo usmerjal prakse javnega naročanja mesta Vancouver“.

Mestni svet je aprila 2019 skupaj z izvršnim vodstvom mesta potrdil okvir za javno naročanje z družbeno vrednostjo. Namen okvira je bil zagotoviti usmeritve za socialna javna naročila in sporazume o skupnostnih koristih, vključno z načeli, parametri glede obsega in velikosti pobud, metrikami in cilji. Okvir vključuje družbeno vrednost v mestno porabo in „hkrati prispeva k širšim rezultatom, povezanim z mestnimi strategijami, cilji in prednostnimi nalogami“. To se bo doseglo s smernicami za javno naročanje, katerih cilj je povečati raznolikost dobavne verige ter hkrati izboljšati ekonomsko neodvisnost in zmogljivost z dostopom do zaposlitve in pravicami.

Faza javnega naročanja in merila

V okviru je opisanih več različnih pristopov za vključevanje družbene vrednosti v javno naročanje:

- krepitev zmogljivosti in spodbujanje socialnih/raznolikih podjetij, da si prizadevajo za oddajo ponudbe za javna naročila;
- uporaba meril za ocenjevanje (oddajo), ki so usmerjena v družbeno vrednost;
- uporaba pogodbenih klavzul, ki temeljijo na preverjanju trga ter zagotavljajo boljše in poštene prakse zaposlovanja.

Mesto za povečanje raznolikosti dobavne verige uporablja pristope, kot so temeljite ocene razpoložljivosti in zmogljivosti prodajalcev, da bi določilo priložnosti za socialna/raznolika podjetja in spoznalo svojo bazo socialnih/različnih prodajalcev. Podjetje se šteje za socialno/raznoliko, če ima priznan certifikat in/ali je v lasti ali upravljanju tradicionalno marginaliziranih skupin, kot so ženske, domorodna ljudstva, invalidi ali LGBTQ+. Ko je priložnost opredeljena, si mesto prizadeva zagotoviti, da so ta podjetja seznanjena z njo in lahko sodelujejo pri javnih naročilih.

Cilj je, da se do leta 2023 polovica števila javnih naročil in polovica vrednosti javnih naročil odda socialnim/raznolikim podjetjem v kategorijah storitev, kot so strokovne storitve, svetovalci, kadri, vzdrževanje objektov, obrti, popravila in tehnični strokovnjaki/svetovalci.

Še en pomemben vidik okvira politike socialne vrednosti so ukrepi, sprejeti za izboljšanje lokalne ekonomske neodvisnosti in zmogljivosti državljanov s pomočjo dostopa do zaposlitve in pravic delavcev. To vključuje smernice za spodbujanje nakupa storitev, ki:

- so etične – na primer v smislu delovnih standardov, pravične trgovine, zdravja in varnosti zaposlenih;

- spodbujajo raznolikost delovne sile s sodelovanjem nezaposlenih, brezposelnih in premalo zastopanih skupin ljudi;
- spodbujajo ekonomsko blaginjo z dostojnimi delovnimi pogoji, razvojem zaposlenih in ugodnostmi.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Cilji javnega naročanja z družbeno vrednostjo v Vancouvru so:

- spodbujati zdravje in dobro počutje skupnosti;
- povečati in izboljšati gospodarske priložnosti za socialna in raznolika podjetja;
- izboljšati ekonomsko neodvisnost in zmogljivost podzaposlenih, brezposelnih in premalo zastopanih skupin prebivalstva.

Instrument

Mestni svet in izvršno vodstvo mesta sta aprila 2019 potrdila okvir za javno naročanje z družbeno vrednostjo z naslednjimi posledicami:

- upravljanje v celotni organizaciji v skladu s cilji socialne vrednosti in zavezanostjo tem ciljem, z vgrajeno odgovornostjo in vključitvijo v postopek za oddajo javnega naročila;
- razumevanje njegovega pomena in usklajenosti kot orodja za podporo dolgoročnim socialnim prednostnim nalogam mesta in doseganje skupne vrednosti, vključno z rezultati trajnosti, odpornosti, enakosti in sprave;
- zavedanje, da je mogoče različne ravni družbene vrednosti doseči na različne načine in v različnih časovnih rokih, odvisno od javnega naročila.

Družbeni vplivi

Javno naročanje z družbeno vrednostjo se šteje za dolgoročno naložbo v prihodnost v okviru prizadevanj za bolj pravično in vključujočo skupnost in gospodarstvo prek družbeno odgovornega javnega naročanja. Rezultate bodo spremljali oddelki, ki spremljajo enakost, zmanjševanje revščine, brezdomstvo itd. Vendar se ne pričakuje, da bodo ti učinki vidni takoj.

Okvir je bil potrjen aprila 2019 in do decembra 2019 uporabljen pri več kot tretjini javnih naročil v vrednosti nad 75 000 CAD (51 600 EUR), pri čemer so bili opaženi naslednji družbeni vplivi:

- ena od dosedanjih izkušenj je bila javno naročilo storitev urejanja krajine, pri katerem je bilo k oddaji ponudbe povabljenih pet socialnih/raznolikih podjetij. Od podjetij, povabljenih k oddaji ponudbe, so se odzvala tri socialna/raznolika podjetja, eno socialno podjetje pa je dobilo javno naročilo s ponudbo, ki je bila nižja od proračuna;
- druga izkušnja izhaja iz javnega naročila storitev agencije za začasno zaposlovanje. Ker imajo tovrstne agencije malo notranjih zaposlenih, je edini način za povečanje premalo zastopanega prebivalstva med zaposlenimi ta, da agencije zagotovijo, da jih iščejo in zaposlujejo. Mesto je med preverjanjem trga prodajalce obvestilo, da si morajo bolj prizadevati za iskanje in privabljanje kandidatov iz manj zastopanih skupin. Dokumenti v zvezi z oddajo javnega naročila so vsebovali standardizirano vprašanje o tem, kje in kako ponudnik pridobiva delovno silo, da bi se zbrale informacije in tudi povečala ozaveščenost. Javno naročilo je vsebovalo tudi merilo za oddajo glede na družbeno vrednost. Ponudniki so prejeli točke za svoj pristop k družbeni vrednosti (poslovanje, pridobivanje virov, lastniški kapital), ki bi prispevale do 15 % njihove skupne ocene. Imenovanih je bilo več ponudnikov, trije od štirih pa so bili na podlagi odgovornosti/kontrole/certifikacije svojega

poslovanja in/ali praks delovne sile obravnavani kot socialni/raznoliki. Med izvajanjem javnega naročila bodo morali vsi poročati o teh praksah.

Druge koristi

- Okvir za javno naročanje z družbeno vrednostjo je širok in dopušča različne možnosti, da se poišče ustrezna rešitev za posamezno javno naročilo. Vedno se postavljajo vprašanja o socialnih vprašanjih in vprašanjih raznolikosti, mesto pa se lahko odloči, da bo socialnim merilom dalo večjo težo, kadar je to smiselno. Ta prožni pristop omogoča iskanje družbene vrednosti v različnih kategorijah javnih naročil ali vlaganje dodatnih prizadevanj v družbene vidike javnega naročila, kadar obstajajo možnosti za pomembne učinke.
- S prilagoditvijo se lahko okvir prenese na druge nabavne organizacije. Ta okvir so preučili tudi v drugih organizacijah v Kanadi, na primer v lokalnih občinah in univerzah, organizacijah javnega sektorja na širšem metropolitanskem območju Toronta ter v kanadskih pokrajinskih in zveznih vladah.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

Pridobljena spoznanja:

- mesto Vancouver je pred odločitvijo o tem, kaj je treba storiti na področju družbeno odgovornega javnega naročanja, poskušalo ugotoviti, kaj se že izvaja. Tako so ugotovili, da so številni njihovi ponudniki že bili socialni/raznoliki ter da lahko pridobijo in izvajajo javna naročila, ne da bi bili dražji;
- dobro izhodišče za tovrstne okvire je „povezovanje“. Začeti je treba z nekaj področji storitev in poskušati vzpostaviti sodelovanje z določenim trgom. Storitve čiščenja in urejanja okolice so lahko na primer primerne za socialna podjetja.

Prihodnji izzivi:

- povečanje uteži/točk za družbeno vrednost pri javnih naročilih lahko zagotovi jasnejše učinke, povezane z vključitvijo takih meril;
- cilji so lahko uresničljivi pri malih nabavah in javnih naročilih, ki so običajno dobra izbira za socialna/raznolika podjetja. Vendar oddelki poznajo svoja obstoječa podjetja/dobavitelje in se nagibajo k ponovnemu sodelovanju z njimi, kar lahko omeji možnosti za vključitev novih socialnih/raznolikih podjetij, ki delajo s premalo zastopanimi, podzaposlenimi ali brezposelnimi skupinami.

Stik

Kim Buksa, vodja trajnostnega in etičnega javnega naročanja (mesto Vancouver, Britanska Kolumbija, Kanada), kim.buksa@vancouver.ca

66. Politika v zvezi s socialnim donosom naložb v Wageningenu

Ime javnega naročnika, država: Mesto Wageningen, Nizozemska

Izdelek ali storitveni sektor: Različno

Uvod/cilji javnega naročanja

Mesto Wageningen je uvedlo politiko javnega naročanja, v skladu s katero mora uprava pri vsakem javnem razpisu s pričakovano vrednostjo nad 50 000 EUR vključiti socialni donos naložb. Določen odstotek (5 %) dogovorjene pogodbene cene vsakega javnega naročila nad 50 000 EUR se uporabi za zaposlovanje registriranih brezposelnih oseb ali oseb, ki so oddaljene od trga dela.

Na Nizozemskem je mogoče socialni donos v javno naročanje vključiti na različne načine. Možnosti vključujejo določitev posebnih pogojev izvedbe, vključitev meril za oddajo javnega naročila ali pridržanje javnega naročila podjetjem za zaščitene zaposlitve. Za druge primere glej primere v tej zbirki iz Haarlema (str. 229) ali Rotterdamu (str. 134).

Predmet naročila

Socialni donos je pomemben vidik politike javnega naročanja občine Wageningen. Občina si z oddajo javnih naročil udeležencem na trgu prizadeva doseči konkretne družbene rezultate. V tem okviru socialni donos pomeni, da občina ponudnikom določi pogodbene socialne vidike. Ti pogoji se nanašajo na področje zaposlitvenih možnosti za iskalce zaposlitve.

Faza javnega naročanja in merila

Ponudniki morajo opisati možnosti, ki jih imajo v zvezi z izvajanjem socialnega donosa naložb. Oceno meril za oddajo javnega naročila opravi vodja računa v oddelku občine za poslovne zadeve. Po oddaji javnega naročila je vodja računa kontaktna točka za izvajanje socialnega donosa naložb.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Za vključitev socialnega donosa v razpis so na voljo tri različne možnosti, od katerih mora ponudnik izbrati eno:

- *pogodbena zahteva:* določen odstotek (5 %) dogovorjene pogodbene vsote za oddano javno naročilo se uporabi za zaposlovanje brezposelnih oseb ali oseb, ki so oddaljene od trga dela. O izvajanju zahteve se lahko podjetnik in občina dogovorita v načrtu po oddanem javnem naročilu;
- *pogodbena zahteva v kombinaciji z merilom za oddajo:* določen odstotek (5 %) dogovorjene pogodbene vsote se uporabi za zaposlovanje brezposelnih oseb ali oseb, ki so oddaljene od trga dela, in je vključen v razpis kot merilo za oddajo;
- *zahteva za zamisli:* ponudniki morajo predložiti predlog za način izvajanja socialnega donosa. Tega predloga ni treba vključiti kot merila za oddajo, temveč se po oddanem javnem naročilu podrobneje razdela v sodelovanju z občino.

Preverjanje

Mesto v javno naročilo vključi možnost naložitve globe. Vsako leto se pregleda napredek pri izvajanju socialnega donosa naložb. Če ponudnikov prispevek ni izpolnjen, ima mesto pravico ponudniku zaračunati 5 % pogodbene vrednosti opravljenih storitev (leta 2019 je bil ta mehanizem uporabljen enkrat). Mesto bo

ta znesek uporabilo za oblikovanje pobud, ki neposredno prispevajo k razvoju ali uporabi instrumentov za podporo iskalcem zaposlitve ali osebam, ki so oddaljene od trga dela, pri iskanju dela.

Imenovani vodja računa je odgovoren za preverjanje zavez glede socialnega donosa naložb.

Instrument

- Člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.

Akterji

- Javni naročnik: občina Wageningen.
- Upravičenci: iskalci zaposlitve (zlasti ljudje, ki so oddaljeni od trgov dela).

Družbeni vplivi

- Občina Wageningen si je zastavila cilj, da čim več prebivalcem pomaga pri udeležbi na trgu dela.
- Namen politike javnega naročanja in oddajanja ponudb je prispevati k temu cilju z uporabo politike v zvezi s socialnim donosom naložb in tako ustvarjati priložnosti za ljudi, ki so na trgu dela prikrajšani.
- Občina se je zavezala, da bo pri vseh razpisih uporabljala vidike socialnega donosa naložb, in sicer glede na to, ali se oddano javno naročilo nanaša na storitve, dobave ali gradnje.

Druge koristi

- Zmanjšanje nadomestil za socialno varstvo: socialni donos naložb povečuje možnosti dolgotrajno brezposelnih oseb, da dobijo plačano delo. Tako ne bodo potrebovali socialne pomoči.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Pri organizaciji preverjanja trga je treba med prednostne naloge vključiti socialni donos naložb.
- Javni naročnik bi moral zahtevati načrt ukrepov za socialni donos naložb, in če je mogoče, pri pripravi načrta sodelovati z izvajalcem.
- Že v zgodnji fazi je treba vključiti sodelavce, ki so odgovorni za izvajanje in preverjanje politike javnega naročanja, ki vključuje socialni donos naložb.
- Vključitev socialnega donosa naložb v vsak razpis s pričakovano vrednostjo nad 50 000 EUR je precej majhna ovira (5 % od 50 000 EUR je le 2 500 EUR). Morda bi bilo bolje ohraniti omejitev razpisa v višini 221 000 EUR (znesek, ki ga mora do leta 2020 presežati vrednost razpisov v Evropi), tako da bodo zaposlitve iskalcev zaposlitve, ki izhajajo iz socialnega donosa naložb, bolj stabilne. Trajanje zaposlitve je med drugim odvisno od vrednosti javnega naročila.

Stik

Cynthia A. van der Roest, višja svetovalka za javno naročanje, cynthia.van.der.roest@wageningen.nl

67. Pristop mesta Haarlem k socialnemu donosu naložb

Ime javnega naročnika, država: Mesto Haarlem, Nizozemska

Izdelek ali storitveni sektor: Vsi sektorji, ki vključujejo uporabo delovne sile (javni razpisi za storitve in gradnje).

Uvod/cilji javnega naročanja

Haarlem je pionir pri uporabi koncepta socialnega donosa naložb pri javnih razpisih, pri čemer dobavitelje spodbuja k ustvarjanju družbene vrednosti. Mesto Haarlem od leta 1995 v svojih javnih naročilih uporablja družbeno odgovornost podjetij/socialni donos naložb kot poseben pogoj v zvezi z izvedbo javnega naročila. To je preizkušena metoda za ustvarjanje zaposlitvenih možnosti za ljudi s slabimi zaposlitvenimi možnostmi.

Na Nizozemskem je mogoče socialni donos v javno naročanje vključiti na različne načine. Možnosti vključujejo določitev posebnih pogojev izvedbe, vključitev meril za oddajo javnega naročila ali pridržanje javnega naročila podjetjem za zaščitene zaposlitve. Za druge primere glej primere v tej zbirki iz Wageningena (str. 227) ali Rotterdama (str. 134).

Predmet naročila

Povečanje udeležbe na trgu dela in zaposlovanja med iskalci zaposlitve in invalidi.

Faza javnega naročanja in merila

Med postopkom za oddajo javnega naročila se morajo ponudniki strinjati s posebnim pogojem za izvedbo javnega naročila, in sicer da bodo prispevali znesek v višini 5 % pogodbene vrednosti za povečanje udeležbe na trgu dela s podporo ljudem, ki so oddaljeni od trga dela. Vrednost se lahko zagotovi z zaposlitvijo, pripravnostvom ali drugimi dejavnostmi, ki se izvajajo v okviru določenega javnega naročila. Vrednost zahtevanega socialnega donosa naložb je sorazmerna s predmetom in obsegom javnega naročila: 5 % socialnega donosa naložb se uporablja pri javnih razpisih za storitve ali gradnje. Pri javnih naročilih blaga, pri katerih vrednost ni visoka, se uporabi nižji odstotek socialnega donosa naložb.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Pobuda je skladna z naslednjimi cilji politike:

- Prispevanje k bolj vključujočemu trgu dela:
 - več prebivalcev dela in opravlja delo v skladu s svojimi sposobnostmi;
 - povečanje udeležbe brezposelnih prebivalcev na trgu dela;
 - zmanjšanje zgodnjega opuščanja šolanja;
 - povezovanje izobraževanja in trga dela.
- Z vrnitvijo ljudi na trg dela je mogoče doseči nadaljnje socialne cilje:
 - izboljšanje lokalnega življenjskega okolja in socialne kohezije;
 - krepitev samostojnosti iskalcev zaposlitve;
 - preprečevanje in obvladovanje težav z dolgovi in osamljenosti;
 - podpiranje socialnih podjetij in (lokalnega) podjetništva.

Preverjanje

- Izračun vrednosti socialnega donosa naložb = vrednost javnega naročila * % socialnega donosa naložb, v tem primeru 5 %.

- Izračun dobljene vrednosti socialnega donosa naložb z uporabo standardnih vrednosti kategorij. Standardne vrednosti kategorij se nanašajo na dejavnosti, ki jih lahko izvajalec izvede, da izpolni pogoj glede socialnega donosa naložb. Obstajajo tri glavne vrste dejavnosti: (a) zaposlitve ali pripravništva za ljudi, ki niso imeli stabilne zaposlitve; (b) vključitev socialnih podjetij v izvajanje javnega naročila in (c) druge dejavnosti v okviru družbene odgovornosti podjetij, povezane z določenim javnim naročilom.

Vrednost javnega naročila

Socialni donos naložb se uporablja za vsa javna naročila v vrednosti 200 000 EUR ali več. Ustrezni odstotek vrednosti javnega naročila, namenjen socialnemu donosu naložb, tj. 5 %, bi predstavljal vrednost, ki je višja od ali enaka 10 000 EUR.

Instrument

- Člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila Direktive 2014/24/EU.
- Haarlem v skladu z uredbo mestnega sveta²² uporablja socialni donos naložb za vse razpise za storitve ali gradnje, katerih pričakovana vrednost je 200 000 EUR ali več.

Akterji

- Javni naročnik: mesto Haarlem.
- Upravičenci: brezposelni/iskalci zaposlitve, invalidi.

Družbeni vplivi

- Povišanje stopnje delovne aktivnosti: socialni donos naložb povečuje zaposlitvene možnosti za ciljne skupine. Letno se več sto dolgotrajno brezposelnih oseb in invalidov vključi v delovni proces z zaposlitvijo ali pripravništvom.
- Družbena odgovornost podjetij: socialni donos naložb spodbuja trg, da se vključi in sodeluje pri doseganju družbenih ciljev.

Druge koristi

- Zmanjšanje nadomestil za socialno varstvo: socialni donos naložb povečuje možnosti dolgotrajno brezposelnih oseb, da dobijo plačano delo. Tako ne bodo potrebovali nadomestila za brezposelnost.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

Za uspeh pobude so bili ključni naslednji parametri:

- za uspešno izvajanje politike socialnega donosa naložb je zelo pomembno, da se vanjo vključijo vsi deležniki. Začne se s pridobivanjem njihove podpore, zlasti nosilcev odločanja in trga. Politična podpora zagotavlja kontinuiteto socialnega donosa naložb v javnih naročilih mesta;
- dialog s trgom in vzajemni interesi: naloga bo opravljena tako, da se bo trg vključil v ponudbo zaposlitvenih možnosti za ciljno skupino. Pomembno je ohranjati stike in se pogovarjati o možnostih, težavah in njihovih potrebah;
- praktična, prožna, preprosta in jasna pravila in predpisi izvajalcem poenostavijo doseganje socialnega donosa naložb in omogočajo enostavnejše izvajanje.

²² <https://haarlem.pleio.nl/file/download/48093642>

Prihodnji izziv je sodelovanje z (delno) javnimi naročniki v regiji, kot so druge občine in druge organizacije, ki opravljajo javne storitve.

Stik

Khalil Khuwam, upravljavec računa in pogodbe, mesto Haarlem, kkhuwam@haarlem.nl

68. Spodbujanje enakih možnosti ter usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja prek javnega naročanja

Ime javnega naročnika, država: Mesto Dunaj, Avstrija

Izdelek ali storitveni sektor: Različno

Uvod/cilji javnega naročanja

Mesto Dunaj ima več kot 25 let izkušenj s podpiranjem in spodbujanjem žensk in deklet, da bi odpravilo obstoječe neenakosti. Občinski urad za ženske zadeve se je odprl leta 1992 in od takrat je bila razvita mreža strokovnjakov za enakost spolov in projektov v različnih uradih. Vendar leta 2020 enakost spolov na vseh ravneh družbe še vedno ni samoumevna. Razlike v dohodkih med ženskami in moškimi ostajajo, prav tako pa tudi nepravičen delež neplačanega in plačanega dela. Plačna vrzel med spoloma pri delu s polnim delovnim časom je na Dunaju leta 2019 znašala 14,5 %.

Mesto Dunaj oddaja številna javna naročila, od javnih naročil pisarniškega materiala do javnih naročil za raziskave. Zaradi velikosti občinske uprave je finančni obseg teh javnih naročil precejšen. Uporaba načela enakosti spolov in spodbujanje žensk pri javnih naročilih zagotavlja, da poraba sredstev prispeva tudi k enakosti žensk in moških v zasebnih podjetjih.

Zato je mesto Dunaj leta 2010 ustanovilo delovno skupino, ki je preučila, kako je mogoče spodbujanje enakosti spolov povezati z javnim naročanjem. Nato je bilo izvedenih več pilotnih programov na vse večjem številu področij. Na začetku sta sodelovala občinska urada za strategijo EU in gospodarski razvoj ter urad za javno naročanje.

Predmet naročila

Mesto Dunaj je razvilo smernice za podjetja in instrumente, ki jim pomagajo oceniti stanje na področju enakih možnosti v podjetju in izvajati ukrepe. Poleg tega so javnim uslužbencem (vse zainteresirane osebe, zlasti naročniki) zagotovljeni posebno usposabljanje, kontrolni sezname itd.

Faza javnega naročanja in merila

Sodelujoči občinski uradi morajo upoštevati naslednja načela:

- pri javnih naročilih storitev se morajo ponudniki v svojih ponudbah zavezati, da bodo izvajali ukrepe za spodbujanje žensk, in v določenem roku predložiti dokazila o tem. Ti pogoji za izvedbo javnega naročila trenutno veljajo za vsa javna naročila storitev, ki trajajo najmanj šest mesecev in katerih ocenjena vrednost znaša najmanj 50 000 EUR ter so oddana podjetjem z več kot 20 zaposlenimi. S tem ukrepom mesto Dunaj namenoma obravnava večja in dolgoročnejša javna naročila storitev. Na tej ravni lahko zasebna podjetja dejansko izvajajo organizacijske spremembe. Ta zahteva ne vpliva na oceno in razvrstitev ponudb, vendar je pogoj za sklenitev pogodbe z mestom. Izvajanje ukrepov za spodbujanje žensk se preveri šele po začetku izvajanja javnega naročila;
- spodbujanje žensk in vidike spola je treba upoštevati pri ocenjevanju potreb, načrtovanju javnega naročanja in specifikaciji storitev. Zaposleni, ki delajo na področju javnega naročanja, morajo te vidike upoštevati vnaprej. Če je na primer treba naročiti študijo, se lahko opis storitve v povabilu k oddaji ponudb oblikuje tako, da se upoštevajo različne potrebe in vidiki žensk in moških;
- pri oblikovanju meril za oddajo javnega naročila se lahko upoštevajo vidiki spodbujanja žensk in enakosti spolov, da se določi ekonomsko najugodnejša ponudba. Na primer dokazilo, da so bile

osebe, odgovorne za izvedbo javnega naročila, deležne posebnega usposabljanja na področju vključevanja načela enakosti spolov in spodbujanja žensk.

Če javni uslužbenec potrebuje dodatno podporo, se lahko udeleži usposabljanja, ki ga organizira izvršna skupina mesta Dunaj za osebje in notranjo revizijo.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

- Vključevanje načela enakosti spolov in spodbujanje žensk prek javnega naročanja.
- Enakost žensk in moških v zasebnih podjetjih.

Preverjanje

Ponudniki morajo v fazi javnega razpisa predložiti izjavo o zavezi, v kateri se zavežejo, da bodo izvajali določene ukrepe, izbrane iz naslednjega kataloga ukrepov:

- skupina A: spodbujanje žensk pri zaposlovanju;
- skupina B: spodbujanje žensk pri pridobivanju kvalifikacij;
- skupina C: usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja;
- skupina D: strukturni ukrepi (npr. izvajanje načrta za napredovanje usposobljenih žensk, ukrepi za obravnavanje spolnega nadlegovanja, imenovanje predstavnic žensk, dodatno usposabljanje o enakosti).

Ponudniki se zavežejo, da bodo izbrane ukrepe izvedli do polovice pogodbenega obdobja in predložili pisna dokazila o njihovem izvajanju. Če izbranih ukrepov ni mogoče v celoti izvesti v navedenih rokih, morajo ponudniki navesti razloge za to. Kršitev obveznosti izvajanja izbranih ukrepov lahko privede do navedbe „resne pomanjkljivosti“ v avstrijskem registru izvajalcev.

Če do roka za izvedbo ni predloženo dokazilo o popolni izvedbi izbranih ukrepov, se uporabi kazen v višini do 1 % pogodbenega zneska, pri čemer zgornja meja znaša 10 000 EUR.

Naključne preglede izvajata tudi skupina mesta Dunaj za notranjo revizijo in računsko sodišče mesta Dunaj.

Instrument

Uporaba socialnih meril za oddajo in klavzul o izvedbi javnega naročila, ki lahko vključujejo vidik spola, je dovoljena v skladu s členoma 67 in 70 Direktive 2014/24/EU.

Smernice, ki jih je pripravilo mesto Dunaj: formalne obveznosti, ki jih morajo podjetja podpisati, in katalog ukrepov za vključevanje načela enakosti spolov, med katerimi lahko izbirajo, so na voljo na spletnem naslovu:

<https://www.wien.gv.at/wirtschaft/gewerbe/pdf/verpflichtungserklaerung-vergabe-frauenfoerderung.pdf>.

Akterji

Projekt je bil razširjen v letih 2012 in 2015. Od decembra 2019 ob upoštevanju zgoraj navedenih načel v projektu sodelujejo naslednji občinski uradi:

- urad za evropske zadeve;
- urad za javna naročila;

- urad za informacijsko tehnologijo;
- urad za javno razsvetljavo;
- urad za ženske zadeve;
- urad za urbani razvoj in načrtovanje;
- urad za arhitekturo in urbanizem;
- urad za varstvo okolja;
- urad za gospodarske zadeve, delo in statistiko.

Pri izvajanju projekta v partnerskih uradih sodelujejo naslednji uradi:

- izvršna skupina za organizacijo, varnost in zaščito (MD-OS), oddelek za integracijo načela enakosti spolov;
- urad za ženske zadeve;
- urad za trgovinsko pravo, varstvo zasebnosti podatkov in civilni status. **Družbeni vplivi**

Projekt pomembno vpliva na enakost spolov v družbi, saj zagotavlja ukrepe za spodbujanje žensk in enakosti spolov na delovnih mestih in trgu dela. Izbrana podjetja so pomemben partner pri zagotavljanju enakosti spolov na Dunaju.

Projekt vpliva na:

- enakost spolov na trgu dela;
- spodbujanje žensk na vodilnih položajih;
- odpravljanje razlik v plačah med spoloma;
- zagotavljanje enakega dostopa žensk in moških do občinskih storitev.

Projekt je bil zgled drugim mestom v Avstriji in na mednarodni ravni (npr. Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi – OVSE).

Druge koristi

Dejstva in podatki:

- Najpogosteje uporabljena ukrepa sta omogočanje gibljivega delovnega časa in povečanje števila žensk na vodilnih položajih.
- Pravno je bila doslej vložena le ena pritožba, ki pa ni bila uspešna.
- Vsa podjetja so spoštovala dogovor, zato v osmih letih izvajanja programa ni bilo treba naložiti niti ene sankcije, čeprav je možnost sankcioniranja dogovorjena v projektu.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Projekt je zelo uspešen. To je zlasti posledica dejstva, da je bila podjetjem že od samega začetka zagotovljena zadostna podpora. Na primer organizirane so bile delavnice, zagotovljeni so bili priročnik za analize enakosti in zamisli za ukrepanje, na voljo pa je tudi možnost individualnega

svetovanja po telefonu. Enako velja za podporo tistim javnim uslužbencem, ki so odgovorni za oddajo javnega naročila: na voljo je redno usposabljanje in strokovnjaki za enakost spolov so skupaj s predstavniki zadevnih občinskih uradov v participativnem procesu pripravili kontrolni seznam za enakost spolov.

- Ključno je bilo tudi, da je bil v preverjanje predpisov vključen zelo priznan strokovnjak s področja prava. To je bila dragocena podpora v primeru razprav.
- Oblikovanje delovne skupine, ki je sodelovala pri pripravi projekta, se je izkazalo za zelo koristno. Strokovnjaki za enakost spolov, pravni oddelki in predstavniki različnih občinskih služb sodelujejo že od samega začetka.
- Takega projekta ne bi bilo mogoče začeti in upravljati brez celovite politične podpore.

Stik

Laura Wimmer, mesto Dunaj, laura.wimmer@wien.gv.at

69. Dialog za doseganje trajnosti v postopkih za oddajo javnega naročila v Bremnu

Ime javnega naročnika, država: Svobodno hanzeatsko mesto Bremen, Nemčija

Izdelek ali storitveni sektor: Ta metodologija je bila uporabljena za več različnih izdelkov/storitev, vključno s tekstilom, zaščitnimi delovnimi oblačili, igračami, športno opremo, varnostnimi čevlji in rokavicami ter storitvami čiščenja (politika).

Uvod/cilj javnega naročanja

Mesto Bremen ima približno 570 000 prebivalcev. Bremen ima kot hanzeatsko mesto že od leta 1260 koristi od nacionalne in mednarodne trgovine. Danes je ta identiteta motivacija mesta Bremen za pošteno in trajnostno oblikovanje trgovine, tako da bodo od nje imele koristi vse vpletene strani. Svobodno hanzeatsko mesto Bremen si od leta 2009 prizadeva za ekološko in družbeno odgovorno javno naročanje. Prvi mejnik v tem procesu je bila uspešna kandidatura za prestolnico pravične trgovine Nemčije leta 2011, pri kateri so sodelovali številni akterji iz civilne družbe, politike, znanosti, gospodarstva in uprave. Od takrat še naprej prispevajo k spodbujanju in utrjevanju pravične trgovine v skupnosti. K spodbujanju doslednega izvajanja trajnostnih vidikov v mestnih postopkih za oddajo javnega naročila je pripomogla tudi ustanovitev kompetenčnega centra za družbeno odgovorno javno naročanje leta 2016. V zadnjih letih je bil poudarek zlasti na skupinah izdelkov, kot so zaščitna delovna oblačila, igrače, športna oprema, promocijski predmeti in gostinska oprema (kava, čaj, kakav, trsni sladkor).

V oddelku za strateško nabavo centra za nabavo in oddajo javnih naročil v Bremnu (EVZ), ki je odgovoren za postopke za oddajo javnega naročila za centralizirano javno naročanje Svobodnega hanzeatskega mesta Bremen, pred postopki za oddajo javnega naročila za te izdelke in med njimi potekajo dialogi s ponudniki, delavnice za uporabnike in delavnice za ponudnike.

Faza javnega naročanja in merila

- *Dialogi s ponudniki* so namenjeni obveščanju in ozaveščanju potencialnih ponudnikov in povpraševalcev (uradnikov za javno naročanje) o vključevanju socialnih in ekoloških meril v prihodnji razpis. Ko se načrtuje razpis za novo skupino izdelkov, se izvede intenzivna raziskava (npr. raziskava lokalnih dobaviteljev), da se poiščejo možni proizvajalci. Bremen nima samodejnega postopka za spletno obveščanje javnosti o dialogih, čeprav so včasih dogodki objavljeni na spletiščih nevladnih organizacij, kot sta Engagement Global in Südwind. Za razpise na ravni EU veljajo jasna pravila, ki jih je treba upoštevati, tako da je dovolj časa za oddajo ponudb in vprašanja ponudnikov.
- Proizvajalci in po potrebi dobavitelji so povabljeni na dogodke, po katerih prejmejo poročilo. Rezultati delavnic za ponudnike se vključijo v dokumente v zvezi z oddajo javnega naročila.
- V te dialoge so vključene nevladne organizacije, ki pomembno prispevajo. Dogodek običajno poteka tako, da se izvedejo predstavitve, ki jim sledijo vprašanja in razprave o temah. Opisani so vrsta in obseg zahtev pri javnem naročanju ter kakovostne in socialno-ekološke zahteve. Nevladne organizacije predstavijo težave, za katere menijo, da jih je treba izboljšati v proizvodnji in dobavni verigi zadevnega izdelka ali storitve. Tako naj bi podjetja dobila prvi vtis o povpraševanju, zahtevah

ter pristopu k izboljšanju socialno-ekoloških zahtev v proizvodnji in dobavni verigi. V okviru dialoga se obravnava tudi vprašanje zmožnosti ali pripravljenosti podjetij, da izpolnijo socialno-ekološke zahteve in sodelujejo v ustreznih postopkih oddaje javnega naročila. Nosilce povpraševanja v občini je treba ozaveščati o uporabi socialnih in ekoloških meril.

- Na *delavnicah za uporabnike* se glavni uradniki za javno naročanje in oddelek EVZ seznanijo z obstoječimi izdelki potencialnih ponudnikov, namenjene pa so tudi ozaveščanju končnih uporabnikov/organizacij uporabnikov in podjetij o človekovih pravicah in ekoloških vidikih javnega naročanja. Na dogodku več podjetij predstavi svoje izdelke in njihove značilnosti (kakovostne, pa tudi socialne in ekološke) manjši skupini kupcev in dobaviteljev, ki se izmenjujejo, tako da lahko vsi udeleženci spoznajo vse izdelke.
- Na *delavnici za ponudnike* javni naročnik, potencialni ponudniki in posamezni ključni potrošniki skupaj z nevladnimi organizacijami izboljšajo opis storitev in pogodbene pogoje, ki jih je javni naročnik do takrat že oblikoval. Namen delavnice je zagotoviti preglednost razpisnega postopka ter upoštevati potrebe in vprašanja vseh deležnikov. Med postopkom se pripravljena besedila pojasnijo in obravnavajo pod pravnim nadzorom.

Kompetenčni center za družbeno odgovorno javno naročanje je leta 2016 v Svobodnem hanzeatskem mestu Bremen uvedel uporabo oblik dialoga v fazi pred javnim naročilom. Od takrat so bili izvedeni različni dialogi, med drugim:

- *skupina izdelkov: tekstilni izdelki/delovna oblačila:*
 - dialog s proizvajalci za uniforme;
 - delavnice za uporabnike o delovnih oblačilih (*delavnice za uporabnike, ki so si ogledali razstavljen delovna oblačila šestih trajnostnih proizvajalcev ter v vprašalnik zapisali svoje zahteve in pripombe; strateški kupec pa je nato ta vprašalnik uporabil za dokončanje dokumentov v zvezi z oddajo javnega naročila*);
 - delavnica za ponudnike o delovnih oblačilih;
- *skupina izdelkov: igrače:*
 - dialog s ponudniki o igračah (*dialog za ozaveščanje potrošnikov, zlasti vzgojiteljic iz vrtcev, o delovnih pogojih v industriji igrač in razpisni praksi Svobodnega hanzeatskega mesta Bremen ter za vzpostavitev prvega stika s potencialnimi ponudniki*).

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Namen dialogov in delavnic je ustvariti podlago za sistematično širjenje ponudbe skupin izdelkov v osrednjih okvirnih sporazumih, ki izpolnjujejo visoke zahteve socialno in ekološko trajnostnega javnega naročanja.

Te zahteve so opredeljene v uredbi o temeljnih delovnih standardih (*Kernarbeitsnormenverordnung*) Svobodnega hanzeatskega mesta Bremen, ki je bila posodobljena maja 2019. Uredba vsebuje seznam izdelkov, ki jih je treba nabavljati tako, da so skladni s temeljnimi delovnimi standardi MOD. To je zlasti pomembno za „občutljive izdelke“, za katere je znano, da so pogosto proizvedeni v slabih delovnih razmerah.

Seznam občutljivih izdelkov vključuje naslednje skupine:

- tekstilni izdelki;
- kmetijski proizvodi z južne poloble (npr. čaj, kava, kakav in drugi);
- rezano cvetje z južne poloble;
- igrače in športne žoge;
- leseni izdelki;
- izdelki informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT);
- usnjeni izdelki in izdelki za strojenje.

Preverjanje

Oblike dialoga so dogodki, za katere potencialni ponudniki ali potrošniki/nosilci povpraševanja iz občine ne potrebujejo nobenega preverjanja. Uporabljajo se kot možnost vključevanja deležnikov, ki sicer ne bi sodelovali v socialno ali ekološko odgovornih postopkih javnega naročanja, pri kateri je prag nizek. Posebne zahteve, ki se uporabljajo pri javnih razpisih, se preverjajo.

Vrednost javnega naročila

Ker je bilo s temi oblikami dialoga izvedenih več različnih razpisov, ni mogoče navesti konkretne vrednosti javnega naročila.

Instrument

- Člen 40 o predhodnem preverjanju trga Direktive 2014/24/EU.
- V zakonodaji zvezne dežele Bremen je javno naročanje urejeno z zakonom o spoštovanju tarif in javnem naročanju (*Tariftreue- und Vergabegesetz*).
- Uredba o temeljnih delovnih standardih (*Kernarbeitsnormenverordnung*) in upravna uredba Svobodnega hanzeatskega mesta Bremen za javno naročanje (*Verwaltungsvorschrift für die Beschaffung der Freien Hansestadt Bremen*).

Akterji

Predsednik senata za finance, urad senata in Immobilien Bremen skupaj razvijajo in širijo trajnostno in pošteno javno naročanje v Bremnu.

- Predsednik senata za finance je odgovoren za področje javnega naročanja (vključno s trajnostnim javnim naročanjem) in pogodbeno najema javno podjetje Immobilien Bremen kot ponudnika storitev za centralno nabavo in izvajanje postopkov za oddajo javnega naročila. Kompetenčni center za družbeno odgovorno javno naročanje je neposredno v podjetju Immobilien Bremen.
- Urad senata je odgovoren za spodbujanje pravične trgovine v Bremnu in vzdržuje partnerstva s partnerskimi mesti Bremna na južni polobli.
- Ciljne skupine opisanih oblik dialoga so občinski uradi mesta Bremen, vse druge institucije Svobodnega hanzeatskega mesta Bremen (podeželske in mestne občine) in potencialni ponudniki.

- Dodatne ciljne skupine so partnerji v okviru javno-zasebnih nabavnih sindikatov ter prejemniki nepovratnih sredstev, ki lahko sodelujejo pri centralnem javnem naročanju mesta Bremen.

Družbeni vplivi

- Dosedanje izkušnje s temi dialogi so pokazale, da lahko naročniki, potrošniki in ponudniki bolje razumejo družbeno odgovorne izdelke in vključevanje socialnih meril v postopek za oddajo javnega naročila. Poleg tega prispevajo k premagovanju odpora dobaviteljev do sodelovanja na razpisih s socialnimi merili.
- Interno je bila družbena korist ta, da so se agencije na strani povpraševanja bolje seznanile s prednostmi, ki jih ponujajo okvirni sporazumi centralne agencije občine za javno naročanje, saj poenostavljajo postopek naročanja in omogočajo odločitve o nakupu družbeno odgovornih izdelkov.

Druge koristi

- Ljudje, ki sodelujejo pri javnem naročanju, delujejo kot odločilni multiplikatorji v občini. Oblike dialoga krepijo in širijo ta multiplikativni učinek z razvijanjem znanj in spretnosti ter zagotavljanjem informacij uradnikom za javno naročanje in občinskim uslužbencem.
- Centralni okvirni sporazumi za vse skupine izdelkov in storitev so na voljo decentraliziranim uporabnikom v občini za preprost odpoklic. Tako bodo nosilci povpraševanja v občini trajnostno usmerjeni k izdelkom, ki izpolnjujejo merila družbeno odgovornega javnega naročanja ali pravične trgovine.
- Ustrezne izdelke je mogoče naročiti elektronsko z malo truda.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Oblike dialoga so se izkazale za uspešne pri ustvarjanju večjega razumevanja potrebe po družbeno in ekološko odgovornem naročanju pri prevoznikih povpraševanja in potencialnih ponudnikih.
- Odpor do sodelovanja na razpisih s socialnimi in okoljskimi merili se zmanjša, saj je mogoče neposredno obravnavati vprašanja in negotovosti med ponudniki in javnim naročnikom.
- Izzivi se pojavljajo zlasti takrat, ko skupina izdelkov še nima večje pozornosti v smislu trajnostne proizvodnje (npr. igrače ali še v večji meri športna oprema), saj sta razumevanje potreb naročnikov po trajnostni proizvodnji in razpoložljivost tržnih akterjev, ki lahko zagotovijo take izdelke, majhna.
- Poleg tega so finančni in človeški viri, potrebni za izvajanje teh oblik dialoga, stalen izziv, saj so potrebni poleg standardnih stroškov postopka za oddajo javnega naročila.

Stik

Johanna Reimers, urad senata Svobodnega hanzeatskega mesta Bremen, Johanna.reimers@ez.bremen.de, +49 421 361 2878

70. Zagotavljanje poštenih delovnih pogojev

Ime javnega naročnika, država: København, Danska

Izdelek ali storitveni sektor: Čiščenje, gradbeništvo, živilske storitve/storitve priprave in dostave hrane, zdravstvo, promet, dnevno varstvo, ceste in vzdrževanje

Uvod/cilji javnega naročanja

V okviru pobude mesta København, imenovani „København proti socialnemu dampingu“, se je proti socialnemu dampingu ukrepalo z vključitvijo klavzul o delu v javna naročila, da se zagotovijo pravični delovni pogoji za vse zaposlene pri mestnih izvajalcih in podizvajalcih.

Cilj pobude je zagotoviti lojalno konkurenco in pravične delovne pogoje za vse, ki delajo na javnih naročilih mesta, in sicer z uporabo pogojev za izvedbo javnega naročila. Ustanovljena je bila notranja delovna skupina, ki zagotavlja, da izvajalci in podizvajalci spoštujejo klavzulo o delu ter svojim zaposlenim ponujajo poštene plače in pravične delovne pogoje.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Pošteno plačilo in pravični delovni pogoji so del pogodbe z mestom København v obliki klavzule o delu. Nekatera javna naročila vključujejo tudi klavzule o izobraževanju in zaposlovanju, v skladu s katerimi morajo dobavitelji izobraževati pripravnike in vajence oziroma zaposliti brezposelne osebe za določeno oddano javno naročilo.

Mesto København si prizadeva za preprečevanje socialnega dampinga, da bi zagotovilo:

- pošteno plačilo in pravične delovne pogoje za vse zaposlene, ki delajo v okviru oddanega javnega naročila za mesto;
- enake konkurenčne pogoje za vsako podjetje, ki si prizadeva za oddajo ponudbe za javna naročila;
- več vajeništev in pripravništev za mlade.

Preverjanje

- København je ustanovil delovno skupino, sestavljeno iz devetih ljudi (strokovnjakov za družbeno odgovornost podjetij, ki jih je najelo mesto København), ki spremlja, kako vsi njegovi dobavitelji spoštujejo klavzule o delu.
- Delovna skupina daje prednost rednim inšpekcijskim pregledom na kraju samem in ima pravico kadar koli obiskati vse vrste delovnih mest. Plače in delovni pogoji dobaviteljev, ki delujejo v sektorjih gradbeništva, čiščenja in prevoza, se natančno spremljajo.
- Vsako leto se opravi približno 600 preverjanj skladnosti. Približno tretjina so inšpekcijski pregledi na kraju samem, preostalo pa so preiskave pogojev specifičnih zaposlenih na podlagi dokumentacije o plači, delovnem času, pokojnini, davkih itd.
- Delovna skupina pri svojih inšpekcijskih pregledih uporablja na tveganju temelječ pristop in se osredotoča zlasti na področja in delovna mesta, pri katerih je tveganje za kršitev največje. V primeru kršitev se začne dialog z delodajalcem, mesto København pa ima pravico zadržati plačilo. Če se stanje ne izboljša, mora delodajalec plačati kazen in na koncu ima mesto pravico, da pogodbo odpove.

Vrednost javnega naročila

Ta pobuda velja za vsa naročila storitev in gradnje ter za primere, ko mesto izplačuje nepovratna sredstva ali subvencije projektom ali ustanovam.

Instrument

- Člen 70 (o klavzulah o izvedbi javnega naročila) in člen 71 (o oddaji javnih naročil podizvajalcem) Direktive 2014/24/EU.
- Direktiva 91/76/ES, kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/957 o napotitvi delavcev.
- Ustrezne plačne stopnje so določene v zavezujočih kolektivnih pogodbah med mestom in ustreznimi sindikati.

Akterji

- Javni naročnik: mesto København.
- Zaposleni pri izvajalcih in podizvajalcih mesta København.
- Delovna skupina mesta København za socialni dumping.
- Sindikati, ki se pogajajo o kolektivnih pogodbah.

Družbeni vplivi

- *Boljše plačilo in delovni pogoji:* zaposleni pri izvajalcih in podizvajalcih mesta København so upravičeni do plačila in delovnih pogojev v skladu z ustrezno kolektivno pogodbo in direktivo o napotitvi delavcev, vključno s plačilom, počitkom in nadomestilom za nadurno delo. Zagotovljeni sta jim tudi pravici do nadomestila za dopust in zavarovanja v skladu z dansko delovnopravno zakonodajo.
- *Boljša orodja za spremljanje:* mesto København je začelo pilotni projekt, v okviru katerega se morajo delavci ob dostopu do delovišča in odhodu z njega prijaviti z osebno izkaznico. Ta sistem delovni skupini mesta olajša iskanje javnih naročil in delodajalcev, pri katerih obstaja večje tveganje socialnega dampinga, z zagotavljanjem informacij o številu zaposlenih delavcev, mestu v dobavni verigi, vrsti dela, obliki zaposlitve, delovnem času itd. Namen je delovni skupini omogočiti boljši pregled nad tem, kdo opravlja dela na projektih mesta København, glavnim dobaviteljem občine pa orodje za boljše upravljanje podizvajalcev v vseh delih dobavne verige.
- *Ciljno usmerjeno izvrševanje:* v letu 2018 je delovna skupina ugotovila, da se večina kršitev klavzule o delu dogaja pri podizvajalcih na nižjih stopnjah verige. Glavni izvajalec pogosto nima pregleda nad tem, katera podjetja so prisotna na gradbiščih, zaradi česar težko zagotovi skladnost s klavzulo o delu na nižjih stopnjah dobavne verige. To velja tudi za podjetja, ki se osredotočajo na dostojno plačilo in delovne pogoje ter so uvedla različne oblike samonadzora.

Prizadevanja v zvezi z nadzorom trenutno temeljijo na modelu tveganja, zato delovna skupina delo v zvezi z nadzorom usmerja tja, kjer po njeni oceni obstaja največje tveganje za kršitve. S tem se poskuša zagotoviti, da se odkrije čim več primerov socialnega dampinga in da se čim bolj zagotovi, da delo skladnih izvajalcev ni moteno brez razloga.

Model, ki temelji na tveganju, je pripravila delovna skupina in se stalno posodablja. Model upošteva številne dejavnike, kot so vrsta podjetja, pogoji zaposlovanja, vrsta opravljenega dela, pretekle kršitve zadevnih podjetij itd. Nova, na tveganju temelječa prizadevanja v zvezi z nadzorom pomenijo, da delovna skupina večinoma obiskuje delovna mesta, kjer se opravljajo naloge za občino – zlasti velika gradbišča.

Fizična prisotnost na gradbišču omogoča vpogled v proces gradnje in poznavanje podjetij, tako glavnega izvajalca kot spreminjajočih se podizvajalcev. To pomeni tudi, da zaposleni pri izvajalcu poznajo delovno skupino in se zavedajo prizadevanj občine proti socialnemu dampedingu.

- *Preprečevanje*: poleg samega nadzora se delovna skupina bolj osredotoča na preventivno delo, med drugim s krepitvijo dialoga s podjetji v mestu. Delovna skupina je v preteklem letu organizirala štiri informativna srečanja za podjetja, ki želijo izvedeti več o njenih prizadevanjih proti socialnemu dampedingu in zahtevah občine. Skupina za odzivanje se je pogovarjala tudi s podjetji, ki so želela boljše usposobiti svoje vodje gradbenih del za obvladovanje zahtev iz klavzul in pripravljenost na nadzor.

Hkrati se pričakuje, da bo prisotnost delovne skupine na deloviščih med nadzorom dolgoročno imela preventivni učinek, saj je skupina vidna na delovnem mestu in med inšpekcijskimi obiski razdeljuje gradivo, namenjeno podjetjem in zaposlenim.

Druge koristi

- Izkušnje kažejo, da imajo klavzule o delu dvojni učinek: pomagajo zagotoviti pošteno plačilo in delovne pogoje za vse zaposlene, ki opravljajo delo v okviru javnih naročil, ter v organizaciji poudariti pomen družbene odgovornosti pri javnih naročilih. Vendar klavzule o delu ne morejo biti samostojne; dopolniti jih je treba z inšpekcijskimi pregledi in preverjanji skladnosti, ki jih po možnosti izvaja notranja skupina v organizaciji. Klavzule o delu v kombinaciji z rednimi inšpekcijskimi pregledi lahko imajo pozitiven učinek in pomagajo ustvariti lojalno konkurenco med dobavitelji.
- Mesto København bi rado prispevalo k večjemu številu izobraževanj in pripravništev za mlade, zato od svojih dobaviteljev in prejemnikov nepovratnih sredstev zahteva, da zaposlujejo in usposablajo študente in vajence, kadar je to mogoče.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Izkazalo se je, da je pristop na podlagi obiska, ki ga izvajajo interni agenti, učinkovitejši od zunanjega izvajanja spremljanja delovnih pogojev.
- Priporočljivejši je pristop, ki temelji na tveganju, pri katerem se preverjanja dokumentov opravijo le, če se oceni, da obstaja tveganje neskladnosti s klavzulo o delu.
- Večina kršitev se zgodi v spodnjem delu dobavne verige pri podizvajalcih in njihovih nadaljnjih podizvajalcih.
- Kadar obstaja sum o kršitvi klavzule o delu, je ključno zbiranje podatkov o identiteti delavcev, zaposlenih na zadevnem kraju, in njihovem točnem delovnem času.

Stik

Eva Milsted Enoksen, svetovalka za družbeno odgovornost podjetij, jc3y@kk.dk

71. Strategija za družbeno odgovorno javno naročanje v mestnem svetu Pamplone

Ime javnega naročnika, država: Občina Pamplona, Španija

Izdelek ali storitveni sektor: Politika – vsi izdelki in vse storitve

Uvod/cilji javnega naročanja

Občina Pamplona je 16. aprila 2019 odobrila „Navodilo o strateškem in družbeno odgovornem javnem naročanju“, ki mu je bil priložen vodnik, v katerem so socialne klavzule, mehanizmi preverjanja in orodja za merjenje učinka postavljeni v središče prakse javnega naročanja (vodnik je v španščini na voljo [tukaj](#)). Ta pristop je treba upoštevati v vseh postopkih za oddajo javnega naročila, ki jih je začela občina, in kaže na to, da je lokalni organ zavezan vključevanju socialnih in okoljskih meril v svoje dejavnosti javnega naročanja.

Cilj nove usmeritve v javno naročanje v Pamploni je čim bolj povečati donos javnega denarja za ljudi ter doseči jasne učinke, kar zadeva socialno vključenost, prerazporeditev, enakost in trajnosti. Poleg tega si prizadeva združiti uspešnost in učinkovitost s spodbujanjem socialnih ciljev pri dejavnostih javnega naročanja. V zvezi s tem se bo v okviru vsakega postopka za oddajo javnega naročila gradenj, storitev ali blaga poskušalo doseči ali preučevalo vključevanje ciljev, kot so spodbujanje enakosti spolov, dostojna in kakovostna delovna mesta, zaposlitvene možnosti za ljudi, ki so oddaljeni od trgov dela²³, ali sodelovanje invalidov pri zaposlovanju in v družbi. Pri javnem naročanju se bo poskušala doseči tudi večja udeležba mikro, malih in srednjih podjetij ter izvajalcev s področja socialne ekonomije, spodbujali pa se bodo tudi krožno gospodarstvo, družbena odgovornost podjetij ter višja raven socialne in teritorialne kohezije.

Cilj socialne politike in/ali referenčni standard

Javni naročnik ima osrednjo vlogo pri izpolnjevanju zakonskega pooblastila za spodbujanje družbeno odgovornega javnega naročanja v vseh postopkih in vodi njegovo izvajanje v vsakodnevni praksi javnega naročanja. To se bo izvedlo s podrobno oceno možnosti za socialne klavzule v vsakem postopku in njegovih specifikacijah.

Ta pristop je pravno podprt z možnostmi, ki jih ponuja regionalna zakonodaja o javnem naročanju, ki je skladna z nacionalno zakonodajo za prenos Direktive 2014/24/EU. V ta namen naj bi navodilo spodbujalo naslednje ukrepe:

Okrepljena faza pred javnim naročilom:

- načrtovanje postopkov za oddajo javnega naročila, ki se bodo začeli med letom, bo obvezno;
- lahko se izvede predhodno preverjanje trga, da se izboljša poznavanje potencialnih dobaviteljev in razpoložljivih rešitev;
- predmet javnega naročila se lahko opredeli s socialnimi in okoljskimi merili.

Zagotavljanje dostojne zaposlitve:

²³ Upravičene skupine so invalidi, osebe, zaposlene v socialnih podjetjih, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, invalidska podjetja in skupine, ki so v nacionalni zakonodaji vključene med ciljne skupine, kot so mladi, zlasti tisti z nižjimi stopnjami usposobljenosti, ženske, dolgotrajno brezposelne osebe, osebe, starejše od 45 let, migranti, ljudje, ki jim grozi socialna izključenost (Art. 30 of Real Decreto Legislativo 3/2015, de 23 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Empleo).

- ocenijo in določijo se potrebe po zaposlovanju, povezane z vsakim javnim naročilom, vključno z:
 - oceno potreb po osebju za izvedbo vsakega javnega naročila, vključno z njihovo usposobljenostjo in stroški v skladu z veljavnimi kolektivnimi pogodbami;
 - jasno navedbo stroškov plač in delovnih pogojev zaposlenih iz prejšnjih javnih naročil, ki jih bo prevzel novi izvajalec (v skladu z Direktivo 2001/23/ES o ohranjanju pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov);
 - zagotavljanjem neposrednih plačil podizvajalcem in zagotavljanjem, da so plačila izvajalcem odvisna od plačila plač zaposlenim.

Poenostavitev in omogočanje dostopa do javnega naročanja manjšim izvajalcem:

- zmanjšanje upravnega bremena in ovir za sodelovanje mikro, malih in srednjih podjetij ter lokalnih podjetij. To se bo izvajalo:
 - tako, da se bo v fazi oddaje javnega naročila od vsakega ponudnika zahteval obrazec za lastno izjavo ali enotni evropski dokument za oddajo javnega naročila (ESPD), da dokaže svojo sposobnost in solventnost za izvedbo javnega naročila;
 - s ciljno usmerjeni pogoji za sodelovanje, ki poenostavljajo tehnične, finančne ali strokovne zahteve;
- postopki bodo olajšali predložitev skupnih ponudb. Ponudniki bodo lahko dokazali svojo finančno solventnost s sredstvi, ki so v lasti drugih podjetij;
- najmanjši letni promet, ki se zahteva za dokazovanje finančne solventnosti, ne presega skupne ocenjene vrednosti javnega naročila, razen če je to ustrezno utemeljeno s tveganji, povezanimi z naročenimi gradnjami, storitvami ali dobavo v posameznem primeru;
- postopki bodo čim bolj zmanjšali ali odpravili začasna finančna jamstva za sodelovanje v fazi oddaje javnega naročila. Končno jamstvo bo določil javni naročnik v skladu s posebnostmi vsakega javnega naročila, vendar bo v vsakem primeru nižje od 4 % njegove vrednosti. Pri pridržanih javnih naročilih se načeloma ne bo zahtevalo nobeno začasno ali končno jamstvo, razen če je to upravičeno zaradi tveganj, povezanih s predmetom javnega naročila;
- javna naročila bodo privzeto razdeljena na sklope. Udeležba ali dodelitev sklopov bo za vsakega izvajalca omejena. Nekateri sklopi bodo pridržani za socialna podjetja.

Preverjanje

Skladnost s socialnimi merili, vključenimi v vsak postopek, je zagotovljena z naslednjima ukrepoma:

- vsako socialno klavzulo, vključeno v vsako pogodbo, spremlja določba o preverjanju. Preveritelj bo določil vrsto dokazil in fazo razpisa, na podlagi katerih je treba dokazati skladnost s socialno klavzulo. V pogodbah je v vsakem primeru navedena obveznost ponudnikov, da dokažejo svojo skladnost s socialnimi zahtevami. Socialni vidiki se bodo vedno šteli za obvezne pogodbene določbe;
- kršitve socialnih klavzul vključujejo resne kazni in lahko vodijo do prekinitve pogodb ali nezmožnosti sodelovanja v prihodnjih postopkih. Osebe, ki ga določi javni naročnik, bo odgovorno za preverjanje skladnosti s socialnimi klavzulami, opozarjanje na njihovo neupoštevanje in po potrebi za uvedbo sankcioniranja. Pogodbe ne bodo sklenjene, dokler ne bo zagotovljena in preverjena skladnost z vključenimi socialnimi klavzulami v skladu z dogovorjenimi pogoji.

Vrednost javnega naročila

Občina Pamplona za javno naročanje vsako leto nameni približno 80 milijonov EUR.

Instrument

- Člen 40 o predhodnem preverjanju trga; člen 18(2) o obvezni socialni klavzuli; člen 71 o oddaji javnih naročil podizvajalcem; člen 58 o pogojih za sodelovanje, vključno s členom 58(3) o prometu; člen 59 o enotnem evropskem dokumentu v zvezi z oddajo javnega naročila; člen 63 o uporabi zmogljivosti drugih subjektov; člen 46 o razdelitvi javnih naročil na sklope; člena 20 in 77 o pridržanih javnih naročilih; člen 70 o pogojih za izvedbo javnega naročila in člen 73 o odpovedi pogodbe o izvedbi javnega naročila.
- Navodilo (lokalni predpis), ki ga je izdala občina Pamplona in katerega upoštevanje je obvezno, krepi in v celoti razvija socialni potencial v okviru regionalne in nacionalne zakonodaje o javnem naročanju.

Akterji

- Javni naročnik: občina Pamplona.
- Ponudniki: podjetja, socialna podjetja, organizacije civilne družbe.

Družbeni vplivi

- Občina Pamplona želi postati prva javna uprava v Španiji, ki bo preverjala in merila družbeni vpliv svojih dejavnosti javnega naročanja. V ta namen bo vsako socialno klavzulo, vključeno v postopke, spremljal ukrep preverjanja, ki dokazuje skladnost, in kazalnik za merjenje njene učinkovitosti in rezultatov.
- Tako bo občina lahko sistematično ocenila rezultate in koristi, ki jih prinašajo družbeno odgovorne prakse javnega naročanja. Merjeni vplivi lahko na primer vključujejo število zaposlenih invalidov ali žensk, ki doživljajo nasilje na podlagi spola, skladnost z delovnimi standardi, povečanje števila pogodb za nedoločen čas, vrednost pogodb ali podizvajalskih pogodb z izvajalci s področja socialne ekonomije in socialnimi podjetji, ki se ukvarjajo z vključevanjem ljudi na trg dela, uporabljene ukrepe na področju enakosti spolov in število ljudi, ki jim ti ukrepi koristijo, ali vrednost kupljenih izdelkov pravične trgovine ali lokalno proizvedenih izdelkov.
- Zaradi omejenega časa uporabe navodila je poročanje o družbenih vplivih še vedno v pripravi.

Druge koristi

- To pobudo lahko zlahka prenesejo in uporabijo drugi javni organi.

Pridobljena spoznanja in prihodnji izzivi

- Politična volja in podpora za tako pobudo sta ključnega pomena. Enako potrebna pa je tudi vsestranska podpora vseh (občinskih oddelkov in osebja). Zato so bila za strokovnjake organizirana usposabljanja o strategiji in vodniku.
- Glavni izziv v prihodnosti je učinkovito spremljanje izvajanja družbeno odgovornega javnega naročanja prek dajanja navodil. Zato je ključno, da se cilji družbeno odgovornega javnega naročanja vključijo v strateške cilje občine, kot je strategija za mesto Pamplona do leta 2030.

Stik

José Costero, direktor, strateški urad, mestni svet Pamplone, j.costero@pamplona.es +34948420527

PREGLEDNICA Z USTREZNIMI SOCIALNIMI DOLOČBAMI

Direktiva 2014/24/EU	Pojasnilo (pomen za družbeno odgovorno javno naročanje)	Primeri, v katerih je navedena določba
Člen 18(2) <i>Obvezna socialna klavzula</i>	Sprejeti je treba ukrepe za zagotovitev skladnosti z veljavnim nacionalnim, evropskim in mednarodnim socialnim in delovnim pravom ter kolektivnimi pogodbami pri izvajanju javnih naročil.	(5) češka televizija; (8) Evropska komisija; (20) Madrid; (25) Romunija; (26) Toskana; (30) Tampere; (40) Katalonija; (41) Hansel; (42) nemško zvezno ministrstvo za gospodarsko sodelovanje in razvoj; (44) češko ministrstvo za delo in socialne zadeve; (46) Bonn; (60) Girona; (64) Valladolid in (71) Pamplona.
Člen 20 <i>Pridržana javna naročila</i>	Javna naročila so lahko pridržana za invalidska podjetja/programme zaščitnega zaposlovanja, ki zaposlujejo vsaj 30 % invalidov ali prikrajšanih delavcev.	(1) Katalonija; (7) Wrocław; (18) Vendée; (21) Krf; (22) Belgija; (26) Toskana; (27) Toledo; (28) Salamanca; (31) Oslo; (47) Madrid; (50) Rzgów; (58) Conseil Régional Grand-Est; (59) Grand Paris Sud Est Avenir; (60) Girona; (63) Bolgarija; (64) Valladolid in (71) Pamplona.
Člen 40 <i>Predhodno preverjanje trga</i>	Z gospodarskimi subjekti in neodvisnimi strokovnjaki se lahko izvede predhodno preverjanje trga.	(1) Katalonija; (2) Helsingborg; (5) češka televizija; (25) Romunija; (31) Oslo; (32) Koto SIB; (58) Conseil Régional Grand-Est; (62) Sodankylä in Kittilä; (64) Valladolid; (69) Bremen in (71) Pamplona.
Člen 42 <i>Dostopnost v tehničnih specifikacijah</i>	Pri vseh nabavah, ki naj bi jih uporabljali ljudje, se morajo v tehničnih specifikacijah upoštevati merila dostopnosti za invalide ali oblikovanje za vse uporabnike.	(25) Romunija; (30) Tampere in (43) finska agencija za izobraževanje.
Člen 43 <i>Znaki</i>	Socialni znaki se lahko zahtevajo v tehničnih specifikacijah, merilih za oddajo javnega naročila ali klavzulah o izvedbi javnega naročila, če te izpolnjujejo določene standarde preglednosti in objektivnosti, sprejemljivi pa so tudi enakovredni znaki.	(11) Berlin; (19) Oslo; (20) Madrid; (24) Emilija - Romanja; (42) nemško zvezno ministrstvo za gospodarsko sodelovanje in razvoj ter (64) Valladolid.
Člen 46 <i>Razdelitev na sklope</i>	Javna naročila se lahko razdelijo na sklope, in če je sprejeta odločitev, da se to ne stori, je treba v dokumentih v zvezi z oddajo javnega naročila ali poročilu navesti pojasnilo.	(1) Katalonija; (5) češka televizija; (12) Ille et Vilaine; (15) Strasbourg; (21) Krf; (26) Toskana; (45) Gent; (62) Sodankylä in Kittilä; (64) Valladolid in (71) Pamplona.

<p>Člen 56(1) <i>Načela za oddajo javnih naročil</i></p>	<p>Javni naročniki se lahko odločijo, da ne oddajo javnega naročila ekonomsko najugodnejši ponudbi, če ta ponudba ni skladna z veljavnimi obveznostmi iz člena 18(2).</p>	
<p>Člen 57(4) <i>Razlogi za izključitev</i></p>	<p>Ponudniki so lahko izključeni, kadar lahko javni naročniki na kakršen koli ustrezen način dokažejo kršitev veljavnih obveznosti iz člena 18(2).</p>	<p>(16) Skien; (25) Romunija; (34) Brescia in (60) Girona. Centralizirano javno naročanje; (52) Girona.</p>
<p>Člen 58/Prilog a XII <i>Upravljanje dobavne verige</i></p>	<p>Od ponudnikov se lahko zahteva, da navedejo ukrepe za upravljanje dobavne verige, ki jih bodo lahko uporabili v okviru javnega naročila.</p>	<p>(44) češko ministrstvo za delo in socialne zadeve ter (71) Pamplona.</p>
<p>Člen 67 <i>Merila za oddajo javnega naročila</i></p>	<p>Merila za oddajo javnega naročila se lahko nanašajo na socialne značilnosti ali trgovinske pogoje, če so povezana s predmetom javnega naročanja, so vnaprej objavljena, javnemu naročniku ne dajejo neomejene svobode izbire, zagotavljajo možnost učinkovite konkurence in jih je mogoče učinkovito preveriti.</p>	<p>(1) Katalonija; (3) Budimpešta; (4) Aarhus; (5) češka televizija; (6) Ballerup; (9) Malta; (10) olimpijske igre; (19) Oslo; (25) Romunija; (28) Salamanca; (31) Oslo; (35) Gdynia; (38) Rotterdam; (41) Hansel; (42) nemško zvezno ministrstvo za gospodarsko sodelovanje in razvoj; (53) Švedska; (54) London; (55) Dublin; (60) Girona; (62) Sodankylä in Kittilä; (64) Valladolid in (68) Dunaj.</p>
<p>Člen 70 <i>Pogoji za izvedbo javnega naročila</i></p>	<p>Pogoji za izvedbo javnega naročila lahko vključujejo socialne ali zaposlitvene vidike, če so ti povezani s predmetom javnega naročila in vnaprej objavljeni.</p>	<p>(2) Helsingborg; (4) Aarhus; (5) češka televizija; (6) Ballerup; (8) Evropska komisija; (12) Ille et Vilaine; (14) Kastilja in León; (16) Skien; (17) Grangegorman; (19) Oslo; (25) Romunija; (35) Gdynia; (48) Falun-Borlänge; (49) Varšava; (52) Vantaa in Helsinki; (53) Švedska; (54) London; (55) Dublin; (56) Dortmund; (57) La Rochelle; (60) Girona; (64) Valladolid; (66) Wageningen; (67) Haarlem; (68) Dunaj; (70) København in (71) Pamplona.</p>
<p>Člen 71(1) in (6) <i>Oddaja javnih naročil podizvajalcem</i></p>	<p>Obveznosti v skladu s členom 18(2) se lahko uveljavljajo proti podizvajalcem; skupna odgovornost za te obveznosti se lahko uveljavlja pri glavnem izvajalcu; javni naročnik lahko zahteva zamenjavo podizvajalca, ki ne izpolnjuje obveznosti.</p>	<p>(41) Hansel; (70) København in (71) Pamplona.</p>

<p>Členi 74 do 77 <i>Enostavnejša ureditev za socialne in druge posebne storitve</i></p>	<p>Javni naročniki lahko za nekatere socialne, zdravstvene, izobraževalne, kulturne in druge storitve uporabljajo prožnejše postopke, če se upoštevata načeli enake obravnave in preglednosti; nekatera javna naročila se lahko pridržijo za socialna podjetja/vzajemne družbe za javne storitve.</p>	<p>(18) Vendée; (31) Oslo; (34) Brescia; (36) Riga; (37) Litva; (39) Italija/Slovenija in (64) Valladolid.</p>
--	---	--

STIK Z EU

Osebno

Po vsej Evropski uniji je več sto informacijskih točk Europe Direct. Naslov najbližje točke najdete na spletnem naslovu: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Po telefonu ali elektronski pošti

Europe Direct je informacijska služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji. Na službo se lahko obrnete:

- s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri operaterji lahko klic zaračunajo),
- s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696 ali
- po elektronski pošti prek spletnega naslova: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

ISKANJE INFORMACIJ O EU

Prek spleta

Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletišču Europa: https://europa.eu/european-union/index_sl.

Publikacije EU

Brezplačne in plačljive publikacije EU lahko prenesete s spletnega naslova: <https://op.europa.eu/sl/web/general-publications/publications>. Za več izvodov brezplačnih publikacij se lahko obrnete na Europe Direct ali najbližjo informacijsko točko (glej https://europa.eu/european-union/contact_sl).

Zakonodaja EU in povezani dokumenti

Do pravnih informacij EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1952 v vseh uradnih jezikovnih različicah, lahko dostopate na spletišču EUR-Lex na spletnem naslovu: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sl>.

Odprti podatki EU

Do podatkovnih zbirk EU lahko dostopate na portalu odprtih podatkov EU (<https://data.europa.eu/sl>). Podatke je mogoče brezplačno prenesti in uporabljati, in sicer za komercialne in nekomercialne namene.

